Postilla fris Nycoli de lyra sup apocalipsim incipit.

O Portet te iterū ꝓphetare ꝑplis ⁊ gētib⁹. Apoc.x. Sicut dixi in prin. Genes vet⁹ ⁊ nouū test. ad inuicē corrñdēt. nā se hñt sic rota i medio rote. Ezech.i. Et hᷓ pꝫ p libros vtriusqꝫ. In veti eni testō sunt libri legales: historiales: sapiētiales ⁊ ꝓphetales. In nouo xͦ legi rñdet euāgeliū: libri historialib⁹ act⁹ aplo⁊. sapiētialib⁹ xͦ eple pauli cū septē canocis. ꝓphalib⁹ āt apocalips. Vñ bñ dr btō Johāni verbū ꝓpositū. Oportꝫ te iter ꝓphare ꝑplis ⁊ gētib⁹. ⁊ dr iter .i. post ꝓphas ve. testi. vñ in xbo ꝓposito pñt notari q̄tuor cditōes h⁹ libri: Pria ē ei⁹ nccitas q̄ notaf ibi. Oportꝫ. scda e ipsi⁹ xitas: ibi. te ꝓphetare. tertia ordis q̄litas: ibi Iter. q̄rta eiusdē generalitas: ibi populis ⁊ gētib⁹. Circa primū ꝯsiderādū ꝙ sic dic apls Hebr.x. Patia vobis nccria ē. quā fidlib⁹ hēm⁹ si tribulatōes futas aliq̄ mō pcogscam⁹: sm ꝙ dic. b. Gre. ome. xxxiiij. Mīn⁹ iacula feriūt q̄ puident: ⁊ nos tolerabilib⁹ mūdi mala suscipim⁹ si ꝯ hec p puidētie clypeū munimur. btūs xͦ Johēs in hᷓ libro ꝓphetico ꝯscribit tribulatōes eccie futas a suo tpe vsqꝫ ad finē mūdi sm catholicos doctores vt ꝯ ipas patie clypeo necario muniamur. ⁊ sic pꝫ nccitas h⁹ libri ppf qd dr Johi.i. ꝯ.c. Scribe ḡq vidisti ⁊ q̄ sūt et q̄ optꝫ fieri cito. q.d. scribe i hᷓ libro q̄ vidisti .i. reuelatōes diuinit⁹ factas tibi. Et q̄ sunt: q: tribulatōes eccie iam inceperāt. ⁊ q̄ optꝫ fieri cito sm diuinā ordinatōeꝫ ad patie fideliū pbatōem p⁹ hec. nā lꝫ a principio nascētis eccie surrexerint tribulatōes ꝯ cetū fideliū. vtꝫ in Act. aplo⁊ tñ maiores surgēt circa finē mūdi tpe antixpi. Circa secundū ꝯsiderādū ꝙ i cognitōe hita inuestigatōe hūana freqnf falsitas ꝯtingit. nā lꝫ pria principia sint p se nota tñ in ductōe ipo⁊ ad ꝯclusiōes maxie remotas. ꝯtingit freqnf errare. lꝫ in cognitōe hita reuelatōe diuia nō pt eē falsitas: cū ipsa sit regula xitatꝫ. Cognitio xͦ ꝓphica q̄lis ē in hᷓ libro ꝯtēta nō pcedit ex inuestigatōe hūana sꝫ reuelatōe diuia. ij. Pe.i. Nō ei volūtate hūana allata est aliqñ ꝓphetia. sꝫ spūscō īspirati locuti sf sctī dei homies. ppf qd i hᷓ libro ñ ē falsitas aliq: sed xitas mera. iō dr ei vlt.c. Et dixit mihi .s. angel⁹ loqns iohi. hec xba fidelissima ⁊ xa sf ⁊ dñs ds spirituū ꝓpha⁊ misit āgelū suū ondē suis suis q̄ oꝫ fieri cito. Circa tertiū i q̄ notaf ordis q̄litas cū dr. Iter .i. p⁹ ꝓphas ve. te. ꝯsiderādū ꝙ sic libri ꝓphales i ve. test. sunt vltimi sm ordinē quē habent i biblijs nr̄is cōiter. nā apd iudeos ē alif. lꝫāt libri machabeo⁊ ponāf i biblijs nr̄is p⁹ libros ꝓpha⁊. tñ non sunt de canōe: sm ꝙ dic Hiero. in plogo galeato q̄ pmittif libris Regū. ⁊ iō inf libros canoicos ve. te. libri ꝓphetales sf vltimi sic dixi. et similr inf libros no. testi liber apocalipsis est vltim⁹. Vñ pōt exponi illd qd dr Jo.xxi. Mañifestauit se iter ibs ad mare tyberiadis. Ad cui⁹ intelligētiā sciēdū ꝙ loc⁹ aliqñ accipif p hitantib⁹ in ipo. sic dr cōiter parisi⁹ fecᷓ tale festū vel spectaculū .i. ꝑplus hitans pisius. btūs xͦ Johes ꝓpe mare galilee: quod altero noie dr mare tyberiadis fuit nat⁹. ⁊ in eodē piscatio h⁹ fuit occupat⁹ ⁊ ide a xpo vocat⁹ vt hr Mat.iiij. ꝓpter ꝯueniēter pt noie tyberiadis designari vt sit sens⁹ Mañifestauit se iter iesus ad mare tyberiadis .i. ad iohānē euāgelistā. Iter .i. post ꝓphas ve. testō. Itē alif iter sꝫ sel in euāgelij descriptōe. ⁊ als in Apoc. reuelatiōe Circa q̄rtū ꝯsiderādū ꝙ ꝓphete ve. test. lꝫ ꝓphetauerint de plibus ꝑplis ⁊ gētib⁹. vtꝫ libros eo⁊ intuēti tñ ꝓphetauerūt tm̄ vno ꝑplo siue gēti .s. iudeo⁊. Jona tñ excepto qui fuit missus ad ꝓphetandū niniuitis. ceteri xͦ ad ꝓphetādū iudeis. Johānes xͦ ꝓphetauit in hᷓ libro oib⁹ gentib⁹ ⁊ ꝑplis q̄ ꝓphetauit vniuersali eccie ex oib⁹ gētibus ⁊ ꝑplis ⁊ linguis ꝯstitute vt mag⁹ videbif in libri ꝓsecutōe. ppf qd de ipo pt dici illd Esa.lv. Ecce testem populis dedi eū: ducē ac pceptorē gentib⁹. dicit testem q: ꝓtestat⁹ fuit vniuersali eccie de futuris tribulatoib⁹: ducē ac pceptorē vt p ei⁹ vitā ⁊ doctrinā: oēs gētes si sequanf ipm ad celestē gl'iam deducāf: pstāte dño nr̄o Jesu xpo qui cū pr̄e ⁊ spūscō viuit ⁊ regnat in secula seculo⁊ Amen.

Incipit plogus in Apocalipsim bti Johis apli.

ᵃOmnes qui pie ᵇvolūt viuere in xpo sic ait apl's: ꝓsecutionem patientur: ᶜiuxta illud: fili accedēs ad seruitutē dei ᵈsta ᵉin timore: ᶠ⁊ prepa aiaꝫ tuā ᵍad tentatiōem ʰTentatio nāqꝫ est vita hois sup terā

Incipit plog⁹ i librū apocalipsis. Gel poti⁹ introit⁹ Gilberti pictauiesi. in apocalipsim: quē Brito exponit vt seqtur.

Omnes q̄ pie volunt viuē ⁊c. Oīm effectus efficienti et op⁹ artifici ꝯueniēter rñdet. Artificū āt q̄dā est artifex aucte q̄dā ministerio sic ēt ꝯ efficiēte. Gilbert⁹ huic opi pmittēs plogū istū. Prīo ipm defīniat in relatōe ad artificē siue efficientē aucte. Scdo in relatōe ad artificē siue efficientē ministerio: ibi. Uidit āt iohānes et scripsit ⁊c. Oīm aūt artifex nō est opans cū impetu: sꝫ pcedente dispositiōe. quā q̄dē ꝯsequif opatio circa materiā: ⁊ ipsaꝫ opatōeꝫ īformat intētio ex pte agētꝫ: ⁊ mot⁹ ex pte opis ad quē vel q̄ seqf ipm opatū i effectū. Prīo definaf de efficiente siue artifice inq̄ntū ē dispones. scdo inq̄tū ē agens: ibi. Reuelauit aūt tota trinitas. tertio de mafia actōis: ibi de q̄ reuelatōe hūc libꝝ scripsit ⁊c. q̄rto de intentōe agētis: ibi. Ut q̄s denūciata supplicia terrent ⁊c. q̄nto de ipso opato: ibi. Ideo iste liber inf reliquas scripturas ⁊c. sexto de mō actōis: ibi. Cū āt iohāni hec i visione fuerit reuelata. ⁊ in his sex tangūf q̄tuor cause: vna cū causato. efficiens aūt inq̄ntū est de duplici differētia sꝫ disponētis ⁊ agentꝫ. Premittēs igif expositor h⁹ libri .s. gilbertus in pria pte isti⁹ plogi: breuē fideliū trāflatiōnē ex verbis ipsi⁹ ꝯsolatoris xpi subiūgit qualr de⁹ disposuit tribulatōes futuras eccie reuelare. ⁊ q: dispositioni rōnabili rñdet rō ꝯueniēs. interserit rōeꝫ q̄re ds sic disposuit: ibi. Preterea vidēs ds paf tribulatōes ⁊c. Tria igitur in hac particula primo tanguntur. scꝫ consolatio fidelium: ratio dispositōis diuine. et ipsa dispositio. dicit ergo.

a Omnes qui pie .i. iuste ⁊ religiose.

b Volunt viuere in xpo: sicut dic apostolus .ij. Timo. iij. Persecutionem patientur.

c Juxta illud. Ecci.ij. Fili accedens ad seruitutē dei: cui seruire regnare est.

d Sta. in iusticia firmus ⁊ paratus ad opa iusticie exercenda. Thob.v. Egressus thobias inuenit iuuenē stātem splendidū pcinctū ⁊ q̄i patū ad ambulandū.

e In timore. vt nihil qd faciendū est negligas. Ecci vij. Qui timet dominū nihil negligit.

f Et prepara animā tuam .i. voluntatē tuam.

g Ad tentationē. sustinendā. Jaco.i. Beatus vir qui suffert tentationē: supple sponte. ⁊ quare hoc fit faciendum: subiungit dicens.

h Tentatio nanqꝫ est vita hominis super terram. Job vij. Alia litera. Milicia est vita hominis super terram. quasi diceret Homo ad hoc positus est super terram: vt tanq̄ miles fortis et strenuus fortis sit in tentationibus.

a Ne aūt fideles. ĩ his iā dictis ꝑsecutōe. s. ⁊ tentatōe.
b Deficiāt. q̄si fatigati. c Cōsolat eos dñs. vt hyla
res reddat ⁊ alacres. d Atq; ꝯfirmat. vt fortes effici
at ⁊ stabiles. Consolat inquā atq; cōfirmat dicēs.
e Uobiscū sū vsq; ad ꝯsummatōez seculi Matth. vlti.
scꝫ ad tuendū vos.
f Et nolite ti. pusil.
grex. Luc. xij.
g Propterea vidēs
deꝰ pr̄. Posita fideliū
ꝯsolatōne. tangit cām
q̄re tribulatōes eccl'ie
reuelare disposuit. vi-
delicet vt p̄uise a fide
libꝰ minꝰ timeantur.
Greg. Minus iacula
feriūt q̄ p̄uident.
g Propterea. s. q2 cō
solat ⁊ ꝯfirmat fideles
h Uidēs deꝰ ⁊c. sup
petram xp̄m. i. Cor. x.
Petra aūt erat xp̄s. et
Mat. xvi. Sup hanc
petrā. s. me xp̄m edifi-
cabo eccl'iaꝫ meā.
i Ut minꝰ timeant
scilicet tribulatōes.
k Disposuit. deꝰ pr̄.
l Una. i. pariter. Cū
filio ⁊ spūscto eas re
m Reuela (uelare.
uit autē tota trinitas
⁊c. Hic tangit d' artifi
ce inq̄tū est opans si-
ue agēs. ⁊ q2 hec actō
nō solū req̄rebat ma-
teriā in q̄. sꝫ cui. ⁊ sub
iungit dicens.
n Christo s'm hūa-
nitatē. i. xp̄o inq̄tum
est hō ⁊ inq̄tū est deꝰ
ipe etiam sibi homini
reuelauit. sꝫ nōne aīa xp̄i a tpe ꝯceptōis sciuit oīa q̄ deꝰ.
(rñsio. licet oīa sciuit nō tñ limpide sic deꝰ. ꝓpter qd circa
ea q̄ sciuit aliq̄d poterat a deo reuelari sibi.
o Christꝰ vo iohāni p an. Johes eccl'ie reuelauit.
p Eccl'ie. s. asie spēaliter Joh. vij. Eccl'ijs q̄ sunt ĩ asia.
q De q̄ reuelatōe. materialr. i. (sꝫ generalr vniuerse.
d' quibꝰ reuelatꝫ. vl' aggregatiue. i. d' q̄bꝰ reuelatōnibꝰ.
r Hūc libꝝ cōposuit. s. iohānes. s Uñ. i. q2 de hac
t Apocalypsis dr. i. reuelatio ab apo qd est (reuelatōe.
re ⁊ calypsis qd est velamētū q̄si reuelamētū vl' reuelatō
q2 m'lta reuelant. vñ apocalypsor ris. idē qd reuelare. q2
hic ꝯtinent. v Que deꝰ reuela. ⁊c. ĩ tpe primitiuo. i.
tpe fundatōis ⁊ plantatōnis sue. ⁊ quāta. x Nūc. i.
tpe moderno patiat. ⁊ quāta. y In nouis. tpibꝰ anti.
pas. sit. qñ tāta erit tribulatio vt si fieri p̄t moueāt etiaꝫ
z Et q̄ ꝓ his ⁊ nūc. ĩ aliq̄bꝰ mēbris. (electi Mat. xxiiij.
a Et ĩ futuro. in oībꝰ. Premia sit susceptura. vel nūc
quantū ad dona grē. in futuro quantū ad dona glie.
b Ut quos denūciata supplicia terrēt. Hic tangit intē
c Promissa p̄mia letificēt. q2 s'm Bern. (tio reuelātis.
Cōsideratio p̄mij minuit vim flagelli. Seneca. Spes p̄
mij solatiū fit laboris. d Jdeo iste liber est ⁊c. ꝓphe
tie noīe censet. Hic declarat d' ipo opato. ⁊ primo simpli
citer. scdo eiꝰ excellētiā respectu aliaꝝ ꝓphetiaꝝ māifestat

[a]Ne autē fideles [b]deficiāt ĩ
his [c]ꝯsolat eos dñs [d]atq; cō
firmat dicēs. [e]Uobiscū sū
vsq; ad ꝯsummatōez secli:
[f]⁊ nolite timere pusillꝰ grex
[g]Propterea [h]vidēs deꝰ pr̄
tribulatōes quas passura
erat eccl'ia ab apl'is funda-
ta supra petrā xp̄m: [i]vt mi
nus timeāt [k]disposuit [l]vna
cū filio ⁊ spūscto eas reue-
lare [m]Reuelauit autē tota
trinitas [n]xp̄o s'm hūanitatē
[o]Christꝰ vo iohi p angelum
[p]Johes eccl'ie [q]de q̄ reuela
tione hunc libꝝ cōposuit.
[s]vñ ⁊ liber iste [t]apocalipsis
dicit. i. reuelatio: q2 h ꝯtinē
tur [v]q̄ deꝰ reuelauit iohāni
⁊ iohes eccl'ie. [x]q̄ta. s. eccle-
sia passa sit ĩ tpe primitiuo
[y]⁊ nūc patiat [z]⁊ ĩ nouissimis
tpibus antixp̄i passura sit
qñ tāta erit tribulatio vt si
fieri etiā p̄t moueāt electi
[z]⁊ q̄ ꝓ his ⁊ nūc [a]⁊ ĩ futuro
p̄mia sit susceptura: [b]vt q̄s
denūciata supplicia terrēt
[c]ꝓmissa p̄mia letificēt. [d]Jō
iste liber int' reliq̄s scriptu
ras noui testamēti ꝓphetie
noīe censet: [e]q̄ alijs ē excel-
lētior ꝓphijs [f]Sicut ei nouū
testm̄ p̄stat veteri: euāgeli
um legi: ita hec ꝓphetia ꝓ
phetijs veteꝝ testamēti [g]q2
d' xp̄o ⁊ eccl'ia mag ex pte iā
adimpleta sacra denūciat.
[h]Ul' etiā iō: q2 cū alijs vni-
pharia: isti tripharia data
ē ꝓphia sił. s. p̄terito ⁊ p̄nti
⁊ futuro [h]Ad cuiꝰ ꝯfirman
dā autoritatē occurrit etia
autoritas mittētꝭ deferētꝭ
⁊ accipiētꝭ. Mittētꝭ. s. trini
tatꝭ: ⁊ d'ferētꝭ. s. āgeli: ⁊ acci
piētis. s. iohis [i]Cū aūt iohi
hec ĩ visiōe fuerūt reuelata: ⁊
sint tria genera visionū: sꝫ
q̄ genere ꝯtineat videndū
est [k]Uisio eñi alia corpalis
qñ videlicꝫ corpalibꝰ ocul'

ibi q̄ alijs est excellētior ꝓphetijs. tertio eius autoritatē
declarat. ibi. Ad cuiꝰ autoritatē ꝯfirmandā. determinat
igit q̄re iste liber dicit ꝓphetia cū dr. Jdeo. quasi dicat.
q2 hic p̄nunciant tribulatōes p̄cedētes. ⁊ p̄mia q̄ sequūt
ideo iste liber ⁊c. e Que alijs ⁊c. Hic declarat de eo
in cōparatōe. ⁊ deter-
minat primo q̄ excel-
lit alias ꝓphetias. se-
cūdo h' pluribꝰ d' cau-
sis siue rōnibꝰ ondit.
ibi. Quia de xp̄o ⁊ ec-
clesia ⁊c. dicit g°. Que
alijs est excellētior ꝓ-
phetijs. ⁊ modꝰ excel
lentie subiungit.
f Sicut eñi nouum
testamētū p̄stat vete-
ri euāgeliū legi. ita h'
ꝓphetia ꝓphetijs vete
ris testamēti q̄uo aūt
p̄stat nouū testamen-
tū veteri. nonne dicit
Ezech. iij. q̄ rota erat
ĩ rota. ⁊ verꝰ testamē-
tū in nouo. ⁊ ecōuerso
ergo vnū alteri p̄stat.
Rñsio. vetꝰ est ĩ nouo
p explicatōez. sꝫ nouū
ĩ veteri p implicatio-
nē. Preterea vetꝰ est ĩ
nouo materialit. no-
uum ĩ veteri formalr.
⁊ iō nouū p̄stat veteri
q̄si forma p̄stantior ⁊
elegātior materia.
g Quia de xp̄o ⁊ ec-
clesia ⁊c. Hic tangunt
rōnes due q̄re hec ꝓ-
phetia est excellentior
alijs. vna est q2 m'lta
dē mysterijs xp̄i ⁊ ec-
clesie iā cōpleta ꝓphe-
tat. Alia est q2 illi data est tripharia ꝓphetia. alijs vni-
pharia. Nota q̄ for faris cōponit cū vnꝰ. ⁊ dicit vnifariꝰ
ab vni. i. vno loquēs. vnde vnifariꝰ dicit ꝓpheta. q̄ tm̄
ꝓphetat de vno tpe. bifarius qui de duobꝰ. ⁊ q̄nq; bifa-
rius ponit p bilingui. trifariꝰ qui de tribꝰ. in aliquibus
vo libris scribit vnipharia p ph. ⁊ tūc componit ab vnꝰ
vna vnū. ⁊ phares qd est diuisio. vnde vnipharia. i. sim-
plex dei ꝓphetia. tripharia triplex.
h Ad cuiꝰ ꝯfirmandā autoritatē ⁊c. Hic declarat auto
ritatē. quasi diceret ex his habet autoritatē liber iste q2
trinitas ea q̄ ibi dicunt reuelauit. ⁊ reuelatōes angelus
apportauit. ⁊ Johānes apl's eas ecclesie nunciauit. his
tribꝰ testibꝰ credēdū est. q2 in ore duū vel triū testiū sta-
bit oē verbū. Deutero. xix. ⁊ Matth. xviij.
i Cum autem Johanni hec in visione fuerunt reuela
ta. primo determinatur modus actionis. secundo sub-
iungit distinctio visionum. ibi. visio eñi alia corporalis
⁊c. tertio determinat sub quo genere visionis fiebat hec
reuelatio. ibi. quomodo vidit Johānes. que in hoc libro
referunt ⁊c. dicit ergo.
k Uisio enim alia corporalis. quādo videlicet ⁊c. ali-
quid videmus. sicut Balthasar vidit manū scribentem
in pariete Dañ. v. Et heliseus currꝰ igneos in quibꝰ he-
lyas raptꝰ fuit. iiij. Reg. ij.

a Alia sp̄ualis ⁊c̃. ima. reꝝ cerni. quib; aliq̄d aliud significat̃ q̄ꝫ cernit̃. supple sicut. b Vidit pharao spicas. i. spicaꝝ imagines Gen̄. li. c Et moyses rubū ardere. Exod. iij. d Ille dor. iste vigilās. sꝫ ꝯ corꝑalib; oculis vidit moyses ⁊ h̄ corꝑale erat qđ videbat̃. ḡ visio rubi nō erat sp̄ualis visio. R̄n̄sio referēdo visionem ad illud qđ erat corꝑe vl̄ corꝑalit̃ visū. erat visio corꝑalis. referēdo aūt ad significatū ꝑ id qđ sic videbatur imaginaria seu sp̄ualis dici p̄t. vel forte vt q̄dā dicūt. videbat̃ ignis q̄ reuera nō erat ignis. Visio autē imaginaria fuit visio petri Act. x. q̄n̄. s. positus ī extasi vidit quadrupedia ⁊ serpētina. ⁊ dictū est ei. macta ⁊ māduca.

e Alia ītellectualis ⁊c̃. sicut est capimus. Hac eñ visiōe res intellectuales q̄ sunt sine imagine videmus vt̄ glo. q̄. Cor. xij. Hac visione q̄ dicit̃ intellectualis ea cernunt̃ q̄ nec sunt corꝑa nec vllas gerūt formas eoꝝ siles velut ipsa mens ⁊ oīs affectio bona.

f Q̄ūo vidit iohes ⁊c̃. eoꝝ significata mēte intellexit. ꝯtra q̄dā glo. dicit. Iohānes in mente imagines vidit. visio s̄m diuersos respect⁹ imaginaria fuit ⁊ intellectualis. q̄ mētis intellectu illuminato a sp̄ūsancto veritatē cognouit. ꝑ h̄ p̄tꝫ ꝙ verissime fuit ꝓphetia. Nota ꝙ nō d̄r visio nisi ꝯtineat aliud mystice qđ deo reuelāte sciat̃. ⁊ iō triplex visio d̄r triplex celum.

g Vidit aūt iohānes ⁊ scripsit in pathmos ⁊c̃. In hac scđa parte ꝓlogi determinat̃ de ip̄o oꝑe s̄m ꝙ refert ad efficientē siue ad artificē ministerio q̄ est iohānes. ꝓgredit̃ igit̃ in hac p̄te sic. primo exponit̃ q̄s est iste artifex ⁊ q̄ sit ei⁹ actio. ⁊ q̄ hec actio cū sit materialis req̄rit locū ⁊ t̄ps subiungit̃ de loco ⁊ t̄pe. ibi. In pathmos insula. vbi tangit̃ q̄ loco scripsit ⁊ q̄. s. t̄pe exilij sui qđ dat̃ intelligi ꝑ h̄ qđ dicit̃ relegat⁹. participiū eñ t̄ps ꝯsignificat. ⁊ q̄ artificiose oꝑans oꝑat̃ aliq̄ causa motus. ꝯsequenter subdit̃ de causa mouente eū ad scribendū q̄ est duplex. vna est pullulat o erroꝝ q̄ tangit̃ ibi. Hac eñ ad scribendū cōpellente cā ⁊c̃. Alia cā est instructio eccl̄iaꝝ asie et ecclesie generalis. vñ prima causa fuit extirpatio maloꝝ scđa informatio siue instructio bonoꝝ. q̄ tangit̃ ibi. Scribit aūt iohānes septē ecclesijs asie ⁊c̃. generalē ecclesiā docens. s. ꝑ asiā minorē. de q̄ dicit Isi. ethymol̃. xiij. Asia minor ab oriente capadocia cingit̃ ab alijs p̄tib; vndiq̄ꝫ mari circūdat̃. nā a septētrione pontū exinū habet. ab occasu ꝓpontidem. a meridie egyptū mare ⁊c̃. Alia ē asia maior dicta a noīe cuiusdā mulieris. q̄ apud antiq̄s imperiū tenuit oriētis hec in tertia p̄te orbis disposita ab oriēte ortu solis. a meridie oceano ab occiduo n̄r̄o mari finit̃. a septētrione meothide lacu ⁊ thanai fluuio terminat̃ ⁊c̃. ⁊ q̄ actio h̄mōi req̄rit materiā. ꝯñr subdit̃ đ materia hui⁹ oꝑis cū dicit̃. Est itaq̄ꝫ materia iohannis in hoc oꝑe stat⁹ sp̄ealiter asiane eccl̄ie. necnon ⁊ toti⁹ videlicet Que. i. quāta mala. In p̄senti patiat̃. ⁊ q̄ p̄mia ī futuro. receptura sit. ⁊ q̄ intētio regit agētē siue informat ⁊ mod⁹ oꝑationis. ꝯñr tangit̃ intentio scribentis cū dicit̃ Intētio ei⁹ est mouere ad patientiā q̄ seruanda est. tum q̄ breuis labor. tū q̄ p̄miuꝫ magnū. Deinde subdit̃ mod⁹ cū d̄r. Modus tractādi talis. p̄imo p̄mittit ꝓlogū in salutatōeꝫ. vbi reddit auditores benignos ⁊ attentos ⁊c̃. sex igit̃ sunt particule isti⁹ partis ⁊ sic ordinate. Primo eñ tangit̃ de efficiente inq̄ꝫtū est efficiens. ibi. Qui. s. iohannes scribēs. scđo đ loco ⁊ t̄pe quib; scripsit tertio đ causa motiua ad scribendū. quarto de materia. quinto đ intētione. sexto đ modo. dicit ergo.

g Vidit aūt iohannes ⁊ scripsit in pathmo. Apoc. ij. Fui ī insula q̄ vocat̃ pathmos Et nota ꝙ dicitur hic pathmos ⁊ hic pathmus mi. in eadē significatione. ⁊ vtrūq̄ꝫ habet pathmo ī datiuo ⁊ ablatiuo. sicut claros rotenedos do. delos lo. In ecclesijs. quib; ꝑerat asie minoris cui⁹ metropolis erat ephesus. ꝓfuit eñ Iohānes septē ecclesijs illi⁹ asie Pullularūt. inchoatōe. Pullulo pullulas dicit̃ germinare vel multiplicare. Atq̄ꝫ inoleuerūt. id est creuerunt. ꝯsuetudine vicia q̄ mores corrumpūt. Atq̄ꝫ diuerse hereses. q̄ violabant fidē. Erant eñ quidā heretici. manifestat cuiusmodi hereses pullulabant ibi. s. in asia. Alpha principiū est elementoꝝ grecoꝝ. O finis. qđ bene ꝯuenit ei de quo dicit̃ Esa. xliiij. Ante me nō ē formatus deus. ⁊ post me nō erit ante finē seculi desiturā. id est defecturam. a desino desinis desij vel desiui desinere desitū de situ. hec autē dicebant non credentes veritati que dicit Matth. vlti. c. Vobiscum sum omnibus dieb; vsq̄ꝫ ad cōsummationē seculi. Et pro labore non premiū eternū susceptură. cum tamen dicat̃ Sap. x. Reddet de⁹ mercedē laborum sanctoꝝ suoꝝ. Et ecclesiā per exercitiū tribulationum. supra ostendit. Nō deficere sed proficere. qđ facit Apocalipsis. xij. vbi dicit ꝙ mulieri date sunt due ale aquile magne. vt volaret in desertū locū. Sed ꝓficere. sicut auꝝ in igne nō deficit. sꝫ ꝓficit. Sap. iij. dicit̃. de iustis. Tanq̄ꝫ auꝝ in fornace ꝓbauit illos. Et pro his. s. modicis tribulationib; brauiū eternū recipere. i. vitā eternam. ij. Timo. ij. Si ꝯmortui sum⁹ ⁊ ꝯuiuem⁹. Si sustinemus ⁊ conregnabim⁹. hoc erit quādo sponsa ducta in thalamū sponsi dotabitur dote bona. dicēs cū lya illud

aliq̄d videm⁹. [a] Alia sp̄ualis seu imaginaria: q̄n videlicet dormiētes vl̄ vigilātes imagines reꝝ cernim⁹ q̄b; aliq̄d significat̃ sicut [b] vidit pharao spicas: [c] ⁊ moyses rubū ardere: [d] ille dormiēs iste vigilās [e] Alia ītellectualis: q̄n videlicet sp̄ūsctō reuelāte intellectui mētꝭ veritatē mysterioꝝ sic est capim⁹. [f] q̄ūo vidit iohes q̄ ī h̄ libro referunt̃. Nō eñ figuras tm̄ sp̄ū vidit: sꝫ ⁊ earū significata mēte intellexit. [g] Vidit aūt iohes [h] ⁊ scripsit ī pathmos insula relegat⁹ a domiciano in exilio principe impijssimo. hac eī ad scribēdū cōpellēte cā: q̄ dū exul teneret̃ a domiciano in pathmos insula ī ecclesijs q̄b; p̄erat m̄lta pullularūt atq̄ꝫ inoleuerūt vicia atq̄ꝫ diuerse hereses. Erāt eñ quidā heretici ibi dicētes xp̄m nō fuisse ante mariā q̄ t̄p̄aliter de ea natus erat: q̄s iohes in principio euāgelij sui redarguit dicēs. In principio erat verbū. Et ī h̄ libro cū dicit alpha et o. id est principiū ⁊ finis. Dicebāt etiā q̄daꝫ ecclesiā pondere tribulationū ante finē seculi desiturā: ⁊ ꝓ labore nō p̄miū eternū suscepturā. Horū ergo errores volēs destruere iohānes: ostēdit xp̄m principium esse ⁊ finē. Vñ esaias. Añ me nō est format⁹ de⁹: ⁊ p⁹ me nō erit. Et eccl̄iaꝫ ꝑ exercitiū tribulationuꝫ nō desinere: sꝫ ꝓficere: ⁊ ꝓ his brauiū eternum recipere. [i] Scribit aūt iohannes septem ecclesijs asie ⁊ earuꝫ

Genesis .xxx. Dotauit me dñs dote bona.
a Que in p̄sēti seculo patiat̄ in futuro receptura sit.s. premia eterna ꝑ modica ⁊ leui tribulatōe.ij. Cor.iiij. id quod in p̄sēti ē momentaneū et leue tribulatiōis nostre supra modū in sublimitate eternū glorie pond⁹ opat̄ in nobis.

b Intentio aūt ei⁹ Hic tangit̄ intentio scribētis q̄ est mouē ad patientiā. Intentio enī Johānis fuit supra.s.subditos instruere q̄tū ad intellectū. hic aūt intēdit eos informare q̄ntū ad effectum.
c Modus tractādi Hic tangit̄ formalis cā: s̄m q̄ attendit̄ penes modū agendi. Primo p̄mittit iohānes ꝓlogum: cū dic. Apocalipsis iesu xp̄i ⁊c. et salutationē: ibi. Johānes septem ecclesijs ⁊c. Quo p̄misso accedit ad narrationem: ibi. Ego iohānes frat̄ vester. p̄io cap. Septem visiões scʒ s̄m septē ecclesias quibus scribit s̄m septem status ecclesie generalis.

¶ Finit expositio istius prologi s̄m Paritonem.

¶ Cap.I.

Apocalipsis iesu xp̄i ⁊c. Liber iste in duas ptes diuidit̄: i.p̄hemiū et tractatum qui incipit in.c. seq̄nti. In p̄hemio vero tria facit q̄r p̄io reddit auditores attentos. scd̄o beniuolos: ibi. Johannes septem ecclesijs. tertio dociles sue doctos: ibi. Ego iohes. que tria in ꝓlogis fieri consueuerūt. Primū facit dupliciter. primo ex auctoritate arduitate hui⁹ doctrie. secundo ex eius vtilitate: ibi. Btūs qui legit. Ad hec enim duo

septem episcopis de predictis instruēs: ⁊ ꝑ eam totā generalē eccl'iam docens. Est itaq̄ materia iohis in hoc ope stat⁹ special'r asiane eccl'ie: nec nō ⁊ toti⁹ videlicet que in p̄senti patiatur et in futuro receptura sit. Intentio vero ei⁹ est monere ad patientiā q̄ suāda est. tum q̄r breuis labor. tū quia p̄miū magnū. Mod⁹ tractandi talis: p̄io p̄mittit ꝓlogum et salutatiōem vbi reddit auditores beniguos et attētos. q̄ p̄misso accedit ad narrationem. Ante narratōem vo ondit christū eē ab eterno sine principio ⁊ fine inducens ip̄m loq̄ntē. Ego sū alpha ⁊ o. id est principium et finis. Postea accedēs ad narrationē distinguit septem visiones: q̄bꝫ terminat̄ iste liber ꝯsummat̄. Premittit aūt ꝓlogū dicens: Apocalipsis iesu xp̄i: subaudis hic est: sicut in alijs visio esaie hec est: ⁊ parabole salomonis.

¶ Item alius prologus in Apocalypsim.

Johannes apostolus et euangelista a xp̄o electus atq̄ dilectus in tanto amore dilectiōis vberior hītus ē: vt i cena supra pectus ei⁹ recūberet et ad crucē astāti soli mrēm ꝓpriā cōmēdasset: vt quē nubere volentē ad āplexū virginitat̄ asciuerat. ipsi etiā custodiendā virginem tradidisset. Hic itaq̄ cum ꝓpt̄ vbū dei et testioniū

solent homies attendere. Circa primū sciendū q̄ sicut dictū fuit in principio libri psalmoꝝ reuelatio ꝓphetica que fit cū imaginaria visione: qualis est ista que describitur in hoc libro: nam Johānes habuit imaginarias visiones. ⁊ quid significarent intellexit. altioris grad⁹ ē quando apparet aliq̄ persona instruens de occultꝪ q̄ si fieret sine tali apparitiōe p̄sone et quāto p̄sona sic apparens est altior tanto reuelatō est grad⁹ altioris sic p̄sona āgelica altior est q̄ hūana: ⁊ diuia q̄ angelica. Licʒ aūt angelus apparuerit iohāni eū instruēs in Apocalypsi. t̄n apparebat tā q̄ representans p̄sonam filij dei hūanitati et in ei⁹ p̄sona loq̄ns vt postea magis apparebit. ꝓpter h̄ reuelatio in h̄ libro cōtenta est valde ardua auctētica: ⁊ hoc est q̄d d̄r.
a Apocalypsis iesu christi.i. reuelatio facta in p̄sona iesu xp̄i modo dicto.

iesu christi in pathmos insulā sortiret̄ exiliū. illic ab eodē apocalipsis ꝑostensa describit̄. vt sic in pricipio canōis.i. libri geneseos: incorruptibile pricipiū p̄notat̄. ita etiā incorruptibil' finis ꝑ virginē in apocalypsi redderet̄ dicētis. Ego sū alpha ⁊ o: initiū ⁊ finis. Hic ē iohānes q̄ sciēs superuenisse sibi diē egressiōis: de corpe ꝯuocatis in ephe so discip'lis descēdit in defossum sepulture sue locū: oratiōeq̄ cōpleta reddidit sp̄m: tā a dolore mort̄ fact⁹ extraneus: q̄ a corruptiōe carnis noscit̄ alien⁹. Cui⁹ t̄n scripture dispositio vel libri ordiātio: iō a nob̄ per singl'a nō exponit̄: vt nescientibꝫ inq̄rendi desideriū collocet̄. ⁊ q̄rentibꝫ laboris fructus et deo magisterij doctrina seruetur.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Apocalypsis iohannis tot hꝫ sacmēta quot verba. paruꝫ dixi: et ꝑ merito voluminis laus omis inferior est. In verbis singulis multiplices latent intelligentie.

¶ Incipit liber apocalypsis bti Joh. apl'i. ¶ I.

Apocalypsis[a] iesu xp̄i[b] quā dedit illi de⁹[c] palā facere[d] seruis suis[e] q̄ oportet fieri cito:[f] et significauit mittens per angelum suū[g] seruo suo iohāni[h] qui testimoniū perhibuit

b Quam dedit illi deus. pater. nā fili⁹ deitatē habꝫ a p̄re.
c Palam facē.i. manifestare.
d Seruis suis.i. deuotis fidelibꝫ et studiosis.
e Que opꝫ fieri cito. scʒ tribulatiões ecclesie q̄s oportet fieri Nā h̄ p̄cedit ex diuina ordinatōeq̄ nō p̄t frustrari. et hoc fit ad ꝓbatōeꝫ fideliū ⁊ augmentū gl'ie ipsoꝝ.
f Et signifi. mittēs ꝑ ange. suū. dicto mō apparentem.
g Seruo suo iohi euāgeliste. h Qui testimoniuꝫ p̄hibuit verbo dei i principio euangelij sui. q̄ntum ad emanatōem eius eternā di. In principio erat vbū: ⁊ vbūꝫ erat apd̄ deū ⁊ ds̄ erat verbū. ⁊ q̄tū ad ei⁹ incarnatione tēpalē di. Et verbū caro factū ē et habitauit in nobis. ideo subditur.

vbo dei: ⁊ testimoniū ihu xp̄i[k] quecūq3 vidit. Beat⁹ q̄ legit[m] ⁊ audit[n] vba ꝓphetie hui⁹: [o]⁊ seruat ea q̄ i ea scripta sunt. [p]Tps em̄ ꝓpe est. [q]Johānes septē ecclesijs q̄ sunt in asia. [r]Gr̄a vobis [s]⁊ pax [t]ab eo q̄ est ⁊ q̄ erat ⁊ q̄ ventur⁹ est: [v]⁊ a septē spiritib⁹ [x]q̄ in ꝯspectu throni ei⁹ sunt: [y]⁊ a iesu xp̄o q̄ est testis fidelis [z]primogenit⁹ mortuoꝝ. [a]⁊ princeps regū terre [b]q̄ dilexit nos et lauit nos [c]a pctīs nr̄is [d]i sanguīe suo [e]⁊ fecit nos regnū [f]⁊ sacerdotes [g]deo [h]⁊ pr̄i suo. [i]Ipsi gloria [k]⁊ imperiū [l]in secula seculoꝝ amen [m]Ecce venit [n]cū nubib⁹: [o]⁊ videbit eum oīs ocul⁹ [p]⁊ qui eū pupugerunt. [q]Et plangēt se sup eū oēs trib⁹ terre [r]etiā amen. [s]Ego sū alpha ⁊ o pricipiū ⁊ finis: dicit dn̄s de⁹ [t]q̄ est ⁊ q̄ erat ⁊ q̄ vētur⁹ est omnipotēs [v]Ego iohes frat vr̄ [x]⁊ pticeps in tribulatōe [y]⁊ regno [z]⁊ patiētia in ihu xp̄o: [a]fui in insula q̄ appellatur pathmos [b]ꝓpt verbū dei ⁊ testimoniū ihu [c]Fui in spū [d]in dn̄ica die [e]⁊ audiui post me vocē magnā tanq̄ tube

i Et testimoniū iesu xp̄i. id est de iesu christo.

k Quecūq3 vidit. in ei⁹ ꝯuersatōe. miraculoꝝ opatōe. morte ⁊ resurrectōe. sicut patet in euāgelijs sui ꝓsecutōe.

l Beat⁹. Hic ꝯsir reddit auditores attētos ex hui⁹ libri vtilitate q̄ ꝯsistit in beatitudinis ꝯsecutōne di.

l Beat⁹ q̄ legit. q̄tū ad doctores.

m Et audit q̄tū ad discipulos studiosos.

n Verba prophetie hui⁹ mēte attēdendo.

o Et suat ea q̄ in ea scripta sunt. tribulationes futuras patient sustinēdo. ⁊ subdit rō

p Tps em̄ ꝓpe est. i. cito transiens. q. d. labor patiētie breuis ē ⁊ p̄miū beatitudinis eternū.

q Johānes. Hic ꝯsir reddit auditores beniuolos. ⁊ diuidit i duas partes. q2 primo ꝓpositū facit. scdo q̄stionē tacitā soluit. ibi. Ecce venit. Primū facit ex hoc ꝙ eis optat bona spūalia ⁊ eterna

q Johānes se (di. ptē ecclesijs. p hūc septenariū intelligit ꝯsiter vniuersitas eccl̄iaꝝ in orbe cōstitutaꝝ. Vn̄ dic Greg. omel. xxv. ꝙ septē dieb⁹ oīne tps cōp̄hēdit. recte septēnario nūero vniuersitas figurat.

r Gr̄a vobis. in presenti vita.

s Et pax. i futura. nā ibi q̄etabit total'r hūan⁹ appetit⁹

t Ab eo q̄ est ⁊ q̄ erat ⁊ q̄ ventu. est. i. a deo eterno. Eternitas eni sm Boetiū d ꝯsolatōne. est interminabil' vite tota siml' ⁊ pfecta possessio. s3 a nobis q̄ intelligim⁹ cum ꝯtinuo ⁊ tpe simplicitas ei⁹ nō apphēdit nisi p compatiōnē ad tps. nā assistit omi tpi etiā infinito si esset. ꝓpt qd nobis h̄ exprimit p differētias tpis p̄ntis p̄teriti ⁊ fu(turi.

v Et a septē spiritib⁹. i. vniuersitate angeloꝝ q̄ ministri sunt nr̄e salutis.

x Qui i ꝯspe. throni ei⁹ sūt. parati ei⁹ exeq̄ voluntatē.

y Et a iesu xp̄o q̄ est testis fidelis. paterne glorie ⁊ maiestatis. vt patz in euāgelio.

z Primogenit⁹ mortuoꝝ. i. primus inter resurgētes a mortuis. licet ante ip̄m lazar⁹ ⁊ pl'es alij fuerint a morte resuscitati. h tn̄ fuit ad vitā mortalē. q̄ magis ꝓprie dr mors q̄ vita sm ꝙ dicit bea. Grego. omel. xxv. ꝓpter qd vera resurrectio fit ad vitā imortalē ad quā xp̄s resurrexit prim⁹. Nā ei⁹ resurrectio est cā resurrectōis alioꝝ.

a Et princeps regū terre. ꝓpter qd dixit i sua resurrectione. Data ē mihi oīs ptās in celo ⁊ i terra. Matth. vlti.

b Qui dilexit nos ⁊ la. nos. i. sola dilectōe sua ⁊ n̄ meritis nr̄is nos lauit.

c A pec. nr̄is. originalib⁹ ⁊ actuali(bus.

d In sanguie suo. sacr̄m eni baptismi ⁊ pn̄ie q̄b⁹ delet originale pctm̄ ⁊ actuale h̄nt efficaciā a sua passiōe

e Et fe. nos regnū. i. ascribi ciues celest regni. (būdicta.

f Et sacerdotes. offerētes hostias laudis acceptabiles per ip̄m.

g Deo. i. toti trinitati.

h Et pr̄i suo. ad cui⁹ gloriā oīa ordinat.

i Ipsi gloria in seip̄o.

k Et imperiū. sup oīa alia.

l In scl'a scl'oꝝ. i. eternal'r

m Ecce venit. Hic ꝯsir rn̄det cuidā tacite q̄stioni. qua posset queri q̄n dabit fidelib⁹ vita beata quā iohes eis optat. ⁊ rn̄det ꝙ in iudicio finali q̄n in corpe ⁊ aīa erūt totaliter beati. cui⁹ expectatio breuis ⁊ nulla ē compata eternitati. ideo dicit.

m Ecce venit. de ꝓpinquo.

n Cū nubi. sic eni veniet ad iudiciū Mat. xxiiij. Videbunt filiū hoīs veniētē i nubib⁹ celi cū vtute m'lta ⁊ ma(iestate.

o Et videbit eū oīs ocul⁹. q2 in iudicio appa(rebit in forma humana q̄ est visibilis oīb⁹ ideo subdit.

p Et q̄ eū pupugert id est iudei q̄ eū ligna crucifixerūt. ⁊ milites manu. ⁊ pylat⁹ iudicādo. Visio tn̄ ipsi⁹ erit valde delectabilis iustis. nā veniet eis saluator ꝓpter qd loq̄ns de suo aduētu ad iudiciū Lu. xxi. His aūt fieri incipiētib⁹ respicite ⁊ leuate capita vestra. i. exhylarate corda vt exponit beatus Gregori⁹ omel. i. Qm̄ appropinquat redemptio vr̄a. sed erit terribilis impijs. q2 veniet eis punitor. iō subdit

q Et plan. se sup eū oēs trib⁹ terre. i. oēs q̄ꝝ corda i terrenis affectib⁹ sunt defixa.

r Etiā amē. etiā est aduerbiū affirmādi in latino. ⁊ silr amē in hebreo. ⁊ p hāc duplicē affirmationē insinuat. ꝙ est irretractabilis veritas. ⁊ subdit ratio cū dicit.

s Ego sum alpha ⁊ o ⁊c. q. d. nō p̄t frustrari vel imutari mea snīa. dr aūt alpha ⁊ o. Nā alpha est prima lr̄a grecoꝝ. ⁊ o vltima. ⁊ p h insinuat ꝙ de⁹ est principiū oīm effectuū ⁊ finis. ad quē oīa ordinant. Prouer. xvi. Vniuersa ꝓpter semetip̄m opat⁹ ē dn̄s. ⁊ iō qd subdit. Principium ⁊ finis. est expositio lr̄e duplicis p̄cedentis.

t Qui ē ⁊ q̄ erat ⁊ q̄ vētu. est oīpotēs. exponat vt supra

v Ego iohes. Hic ꝯsir reddit auditores dociles. p h ꝙ modū ⁊ materiā reuelatōis in h libro ꝯtēte tāgit sub q̄dā breuitate qd i libroꝝ phemijs fieri ꝯsueuit. ⁊ diuidit i duas ptes. q2 primo tangit hui⁹ reuelatōis loc⁹ ⁊ tps. scdo materia ⁊ mod⁹. ibi. Et audiui. Circa primū dicit.

v Ego iohes frater vr̄. nō carnali cognatōe s3 spūali regeneratōe p sacr̄m baptismi.

x Et pticeps in tribulatione. nā ꝓpter xp̄m fuit mersus in feruētis olei doliū.

y Et regno. celesti ad qd optet p m'ltas tribulatōes in(trare Act. xiiij.

z Et patiētia in iesu. i. ꝓpt iesū. q2 dat patiētiā in tribulatōib⁹.

a Fui i insu. q̄ appel. pathmos. De feruētis eni olei dolio nō adust⁹ exiēs. s3 vt fortis athleta perunct⁹ ad isulā pathmos fuit i exiliū relegat⁹ i q̄ dn̄o reuelāte apocalypsi3 ꝯscripsit. ⁊ sic tāgit loc⁹

b Propter vbū dei ⁊ testi. ihu. in q̄ tāgit cā sue relegationis. ꝓpter h eni ꝙ nolebat xp̄m negare. nec a p̄dicatōe noīs ei⁹ cessare fuit i exiliū relegat⁹. Cōseq̄nter tangit re(uelatōis tps cū dicit.

c Fui i spū. i. in extasi mētis.

d In dn̄ica die. q̄ deputat⁹ ē ꝯtēplatōni diuie. ⁊ p ꝯsis apt⁹ ē reuelatōi fiēde.

e Et audiui. h ꝯsir tangit i breui reuelatōis materia ⁊ mod⁹. ⁊ diuidit in q̄tuor ptes. q2 primo ponit reuelātis descriptio. scdo audiētis trepidatio. ibi. Et cū venissem. tertio timētis ꝯsolatio. ibi. Et posuit. q̄rto scribētis iformatio. ibi. Scribe ḡ. Circa primū dr

e Et audiui post me vocem magnā tanq̄ tube. in quo

designat virt⁹ ꝛ autoritas angeli loq̄ntis ī ꝑsona xp̄i.
a Dicētis. mihi. b Qd vi. scribe ī libro. ad instru-
ctionē fideliū. c Et mitte septē ecclesiis ephesо ꝛc.
his eñ septē ecclesiis primo scripsit ꝛ ꝯseq̄nter aliis vni
uersis vt p̄dictū est ꝛ in ꝓsecutōe ampli⁹ apparebit.

d Et cōuersus sum.
p hāc ꝯuersionē intel-
ligit ꝙ i appr̄hēsione
reuelatōis diuie opor
tet mentē a terrenis
auerti. ꝛ ad celestia cō
e Ut viderē (uerti.
vocē. i. vocis ꝓlatōez.
q2 vox ꝓprie nō ē visi-
bilis. p̄t tñ sic exponi.
e Ut viderē vocē. i.
ꝑciperē. sic Exod. xix.
Cunct⁹ aūt ꝑp̄ls vide
bat voces.
f Et ꝯuersus vidi se
ptē candelabra aurea
septē eccl̄ias significā
tia vt exponit infra.
g Et in me. sep. can.
au. si. fi. hoīs. i. ange-
lū rep̄sentantē xp̄m q̄
fili⁹ hoīs frequēter in
euāgelio noīat. vt patz
intuēti. ꝛ vt ostēdat ꝙ
ille q̄ apparebat erat
angel⁹ ꝛ nō xp̄s. ideo
nō d2 hic ꝙ iohēs vi-
derit filiū hoīs. s3 silēz
filio hoīs. p h̄ autē ꝙ

[a] dicētis [b] Qd vides scribe
ī libro: [c] ꝛ mitte septē eccle-
siis q̄ sunt in asia ephesо ꝛ
smirne ꝛ pergamo ꝛ thiaty
re ꝛ sardis ꝛ philadelphie
ꝛ laodicie. [d] Et ꝯuersus sū
[e] vt viderē vocē q̄ loq̄batur
mecū [f] Et ꝯuersus vidi se-
ptē candelabra aurea: [g] ꝛ ī
medio septē candelabrorū
aureoꝝ silēm filio hoīs [h] ve
stitū podere: [i] ꝛ p̄cinctū ad
mamillas zona aurea [k] Ca-
put aūt ei⁹ ꝛ capilli erāt cā
didi tanq̄ lana alba ꝛ tāq̄
nix. [l] Et oculi ei⁹ velut flā-
ma ignis: [m] ꝛ pedes ei⁹ silēs
auricalco [n] sicut in camino ar-
dēti [o] Et vox illi⁹ tanq̄ vox
aquaꝝ multaꝝ [p] ꝛ habebat

d2 in medio septē candelabroꝝ intelligit ꝙ xp̄s est ī me-
dio eccl̄iaꝝ ī noīe ei⁹ ꝯsecrataꝝ s̄m ꝙ dic̄ Mat. vlti. Ecce
vobiscū sum oīb⁹ dieb⁹ vsq̄ ad ꝯsummationē seculi.
h Uestitū podere. est aūt poderis vestis sacerdotalis
linea q̄ cōmuniter dicit alba. ꝛ d2 a pos qd est pes ꝛ he-
reo heres q̄si pedib⁹ herēs. nā attingit vsq̄ ad pedes.
i Et p̄cinctū ad mamillas. p p̄cinctionē ad renes ītel-
ligit restrictio carnis q̄ p̄cipit in ve. testa. p eā aūt q̄ ē ad
mamillas circa pect⁹ intelligit restrictio mētis q̄ p̄cipit
ī nouo. vñ Matth. v. Audistis q2 dictū est antiq̄s nō me
chaberis. Ego aūt dico vobis quicūq̄ viderit mlierē ad
ꝯcupiscēdā eā iā est mechat⁹ eā in corde suo. apparitio vo
angeli fiebat ad designādū ꝯtinētiā q̄ debet esse in mini
stris xp̄i p statu noui testa. Sciēdū tñ ꝙ lex vet⁹ ꝓhibe-
bat ꝯcupiscentiā aliene vxoris. Exo. xx. Nō ꝯcupisces vx-
orē ꝓximi tui. tñ q2 nō puniebat nec puniendū apte di-
cebat. iō d2 in glo. Phil. ij. ꝙ lex vet⁹ ꝓhibebat manum
nō animū. q2 nō ita exp̄sse ꝛ efficacit ꝓhibebat sicut lex
noua. ꝛ qd modicū est q̄si nihil reputat libro. ij. phy.
k Caput aūt ei⁹ ꝛ capilli erāt candidi. apparebat eñ an
gel⁹ ī specie sacerdotis. q2 vestit⁹ podere. ꝛ etiā iudicis. ī
h̄ ꝙ gladi⁹ ex vtraq̄ parte acut⁹ ꝓcedebat d ore ei⁹. vt ht
infra. maturitas autē etatis ꝛ moꝝ q̄ p canicē designat
decet iudices ꝛ sacerdotes. ꝓpt qd in canicie apparebat.
ecōtrario vo indecēs ē iuueni canicies. ꝛ ideo xp̄s Cāti.
v. Ubi describit vt iuuenis sponsus dicunt ei⁹ capilli ni
gri. come capitis ei⁹ sicut elate palmaꝝ nigre quasi coru⁹.
l Et oculi eius velut flāma ignis. nā acuties sui visus
pertingit vsq̄ ad intima reꝝ cognoscēda. oīa eñ nuda ꝛ
apta sunt oculis ei⁹ Hebreo. iiij. m Et pedes ei⁹ si.
auricalco. ignito. ideo sudit. n Sicut in camino ar-
dēti. ī q̄ designat ardor tribulatōis xp̄ifidelib⁹ īminētis.

o Et vox illi⁹ tanq̄ vox aq̄. mul. in q̄ notat virt⁹ ꝛ au-
toritas loq̄ntis. sicut supra p vocē tube. est ei eadē signi-
ficatio replicata p illā silitudinē ad maiorē exp̄ssionē.
p Et habebat ī dextera sua septē stellas. i. ep̄os. vt expo
nit in fine. c. q̄ dicunt stelle. q2 debēt eccl̄iaꝫ illuminare

ī dextera sua stellas septē.
[q] Et ex ore ei⁹ gladi⁹ vtraq̄
ꝑte acut⁹ exibat: [r] et facies
ei⁹ sic̄ sol lucet ī virtute sua.
[s] Et cū vidissem eū cecidi
ad pedes ei⁹ tanq̄ mortu⁹.
[t] Et posuit dexterā suā sup
me dicens. [v] Noli timere. [x]
Ego sū prim⁹ ꝛ nouissim⁹ ꝛ
viu⁹ [y] ꝛ fui mortu⁹: [z] ꝛ ecce sū
viuēs ī secula seculoꝝ. [a] Et
habeo claues mortis ꝛ infer
ni [b] Scribe ḡ q̄ vidisti [c] et q̄
sūt [d] ꝛ q̄ optet fieri post hec
[e] Sacrm̄ septem stellaꝝ q̄s
vidisti in dextera mea: ꝛ se
ptē candelabra aurea [f] Se
ptē stelle: angeli sūt septē ec
clesiaꝝ: [g] et candelabra sep-
tem ecclesie sunt. C. II.

vita pariter ꝛ doctrīa
Daniel. xij. Qui ad iu
sticiā erudiūt plimos
q̄i stelle in perpetuas
eternitates. dicunt āt
esse in dextera xp̄i sine
q̄ nō psit recte opari.
Ioh. xv. Sine me ni-
hil potestis facere. h
dicit ap̄lis quoꝝ suc-
cessores sunt ep̄i in ec
clesia dei vt dicit ī de-
cretis dist. xxi. c. i no. te.
q Et ex ore ei⁹ gladi
us ꝛc. i. sentētia iusta.
r Et facies ei⁹ sicut
sol. nā est lux vera q̄ il
luminat omnē hoīez
venientē in hūc mun
dū. Ioh. i.
s Et cū vidissem. h
ꝯsr ponit iohānis tre
pidatio cū dicit.
s Et cū vidissem eū
cecidi ꝛc. h aūt factuz
est ad declarādū fragi
litatē humanaꝫ iuxta
virtutē angelicaꝫ. silr
legit de daniele in an
geli visione. Dan. x. Hoc tñ mag3 habet locū in ꝓposito
in q̄ angel⁹ apparebat vt rep̄sentans ꝑsonā diuinā. vt p̄
dictū est. q̄ incompabiliter excedit angelicā.
t Et posuit. hic aūt ponit timētis ꝯsolatio cū dicit.
t Et posuit dex. suā sup me. ad ꝯfortandū fragilitatem
v Noli timere. ꝛ subdit rōnez. (meā. iō subdit dicēs.
x Ego sum prim⁹ ꝛ nouissim⁹. p h̄ idē signat qd supra
d2. Ego sum alpha ꝛ o ꝛc. silr exponat. q. d. potēs sū te sal
uare. iō nō debes timere. y Et fui mortu⁹. ī hūanita
te assūpta p generis hūani salute. ꝓpt qd n̄ debes timere
z Et ecce sum vi. ī secu. seculoꝝ. q2 xp̄s hō resurrexit ad
a Et habeo claues mortis ꝛ inferni. i. po (vitā imortalē.
testatē educēdi inde iustos qd fecit in sua resurrectione
ꝛ ibi recludēdi impios qd marie faciet in iudicio finali
di. illud terribile vbū Mat. xxv. Ite maledicti ī ignem
b Scribe ḡ. Hic ꝯsr ponit scribentis infor (eternū ꝛc.
matio in q̄ etiā tangit materia hui⁹ libri ī q̄dā generali.
b Scribe ḡ q̄ vidisti. i. apparitōez iā dictā. (cū d2.
c Et q̄ sunt. i. tribulationē ecclesie iā inchoatā. ꝛ circa
finē mundi magis ingrauescentē. ideo subdit.
d Et q̄ optet fieri. ī futuris tribulatōib⁹ ad ꝓbatōez ele-
e Sacramentū septē stellaꝝ. i. sacꝝ secretum p (ctoꝝ.
ip̄as significatū. qd ꝯsequenter exponit cū dicit.
f Septē stelle angeli sunt septē ecclesiaꝝ. i. ep̄i ipsarū.
vñ angel⁹ q̄ interp̄tat missus est hic nomē ep̄alis officij
sic Malach. ij. c. d2. Labia sacerdotis custodiūt scientiā
ꝛ legē ex ore ei⁹ reqrent. angel⁹ eñ dñi exercituū est. ep̄s
eñ est sacerdos principalis in aliq̄ dyocesi. vñ ꝛ in le-
ge sup̄mus inter mi͞stros dei vocat sacerdos summ⁹.
g Et septē candelabra aurea septē eccl̄ie sunt. nā sicut
candelabra sustentāt luminaria sic eccl̄ie doctores q̄ sūt
luminaria eccl̄ie. de bonis eccl̄ie debēt sustētari ꝛ dicūt

aurea. nã h' dz ex caritate fieri q̃ p aur̃ signatᷣ: q2 sicut aur̃ excellit oĩa alia metalla, sic caritas alia dei dona. i. Cor. xiij. Maior aũt hoꝝ ẽ caritas.

¶ Apocalypsis iii cap. i. vbi dz in postil. Et fecit nos regnũ. i. ascribi ciues celestis regni. ¶ Additio.

Ratio autẽ q̃re apl's dei q̃sicq3 dz regnũ sacerdotale. vt exo. xix. q̃si cq3 regale sacdotiũ: vt pria Petri. ij. q̃sicq3 regnũ ⁊ sacdotes: vt h' hᷣ. s. in additõe. i. petri. q. vide ibi.

¶ Cap. II.

Et angelo ephesi ⁊c. Finito p̃hemio: hic incipit tractat⁹. ⁊ diuidit in duas ptes. nã pmo informãt septez eccl'ie i spãli. scdo tota eccia i gñali. iiij. c. Prio diuidit i septez ptes: fm. vij. eccl'ias q̃ patebunt pseq̃ndo In pricipio pte informãt eccia Ephesina: cui⁹ pmittit cõmẽdatio vt meli⁹ recipiat seq̃ns correctio q̃ ponit ibi. Sz hẽo

Et angelo ephesi ecclesie scribe. [b] Hec dicit qui tenet. vij. stellas in dextera sua: qui ambulat in medio septem cãdelabroꝝ aureoꝝ. [c] Scio opa tua [d] ⁊ laborẽ [e] ⁊ patiam tuã: [f] ⁊ q2 ñ potes sustinere malos. [g] et tẽtasti eos [h] q̃ se dicũt aplos eẽ [i] ⁊ ñ sũt [k] ⁊ inuenisti eos mendaces [l] Et patiam hẽs: [m] ⁊ sustinuisti ppt nomẽ meũ: ⁊ ñ defecisti [n] Sz habeo adũsuz te pauca: [o] q2 caritatẽ tuã primã [p] reliq̃sti. [q] Memor esto ita

aduersus te. in pria pte dz. a Et angelo ephesi eccie. i. et⁹ epo: sic pdictũ ẽ. ⁊ ita accipiat i seq̃ntib9 ⁊ i formãdũ epm q̃ ẽ caput illi⁹ eccl'ie: informat pplm sibi subditũ vt ex seq̃ntib9 apparebit. dicũt ãt expositores cõiter q2 iste fuit timothe⁹ pauli discipul⁹: quẽ ɔstituit epm eccie ephesine: sic dcm ẽ. s. i. Timoth. i. tñ. b. Jo. aplus erat sup oẽs epõs asie cui⁹ eccl'ias fũdauit ⁊ rexit: vt hᷣ in libro illustriũ viroꝝ. tñ cõiter mãebat ephesi. b Hec dic q̃ hz. vij. stellas ⁊c. exponat vts. c Scio opa tua. i. approbo. d Et laborẽ. i. tribulatõz ab aduersarijs fidei. e Et patiaz tuã. in tribulatõe tibi suscitata.

f Et q2 ñ po. susti. malos. cũ eis cõicãdo: sz magis eos reijcis a ɔsortio fideliũ ne corrũpant mal' eoꝝ. g Et tẽtasti eos. experimẽtũ accipiẽdo d ipis p vitã eoꝝ ⁊ doctrinã. h Qui se dicũt aplos eẽ. i. a xpo missos ad docendũ pplm. i Et ñ sũt. sz mag' subuersores fideliũ q̃les erãt ebion ⁊ cherinth⁹ ⁊ ceteri heretici q̃ tũc in asia surrexert. ⁊ sũt pseudoapl'i q̃ dicebãt se missos ab aplis in hierl'm manẽtib9. s. petro ⁊ iacobo. ⁊ sub h' ptextu falso tñ docebãt obsuatõz legaliũ sil' cũ euãgelio eẽ necessariã ad salutẽ. vt patuit. s. in ep'is pauli i pluribus loc'. k Et inuenisti eos mẽdaces. nõ solũ i doctrina sz ẽt i vita. q2 exteri⁹ scitatẽ simulabant vt simplices mag' deciperẽt. l Et patiaz hẽs i tribulatõib9 q̃s excitauerũt m Et sustinuisti ppt nomẽ meũ. ñ ppt ianẽ glãz. (ɔte. n Sz hẽo aduer. te. Hic ɔsir subdit correctio et vt meli⁹ portet cõmẽdatio subdit ibi. Sz h' hẽs. Circa pmũ dz n Sz hẽo aduersus te. defectũ corrigẽdũ: qd subdit cã o Quia carita. tuã primã. i. opa caritat' q̃ habui (dz. sti in pricipio tue ɔuersiõis. p Reliq̃sti. ex h' apparet qd. s. dictũ ẽ. s. q2 vbũ dñi dirigit ad epm ñ solũ p se sed ẽt p pplo sibi subdito. nã cũ timothe⁹ eẽt pauli spãlis discipul⁹ ⁊ pdilect⁹ ñ ẽ verisile q2 pcesserit in spũalib9 deficiẽdo sed mag' pficiẽdo. ppt qd istud intelligit d pplo sibi subdito. ɔsueuert enĩ sustẽtare paupes christianos feruẽter ⁊ deuote elemosinã mittẽ fidelib9 i hierl'm ha

bitantib9 q̃ suas possessiões vẽdiderãt ad sustẽtatiõem xpo credẽtiũ. vts Act. iiij. ⁊ refrigerat⁹ erat ab h' feruore tñ nõ dz q2 reliq̃rit simpliciter caritatẽ. sz primã. i. inferiorem gradũ pri⁹ hitũ ad quẽ reducit cũ dz q Memor esto itaq3 vñ excideris. i. a q̃nto gradu caritatis.

q3 vnde excideris: ⁊ age penitentiã [r] et prima opa fac. [s] Sinautẽ [t] venio tibi [v] ⁊ mouebo cãdelabꝝ tuũ de loco suo nisi pniaz egert'. [y] Sz h' hẽs q2 odisti facta nicolaitarũ q̃ et ego odi. [z] Qui hz aurẽ [a] audiat: [b] q̃d spũs dicat eccl'ijs. [c] Vincẽti [d] dabo edere de ligno vite: qd ẽ in paradiso dei mei [e] Et angelo smirne eccie scribe [f] Hec dic prim⁹ ⁊ nouissim⁹ q̃ fuit mortu⁹ ⁊ viuit. [g] Scio tribulatõz tuã [h] ⁊ pauptatẽ tuam [i] sz diues es [k] ⁊ blasphe-

r Et age pniam. de omissiõe tanti boni. s Et pria opa fac. i. sic feruẽter et deuote sic pri⁹. ex h' pz q2 nomine angeli ñ intelligit h' angel⁹ scũs: custos eccie ephesine: vt voluert aliq̃ dicẽ. nã angeli scĩ nõ psit ab aliq̃ gradu sue pfectionis excidere. t Sinaũt. supple te corrigas v Venio tibi. i. p te puniẽduz. x Et mouebo cãdelabꝝ tuũ ⁊c. subtrahẽdo subditos tuos ab obedientia tua vt exponũt aliq̃. sz h' nõ vr bñ dictũ. q2 sic culpa pricipal'r retorq̃ret in epm ⁊ ñ in pplm: qd ẽ improbatũ. posset ẽt dici q2 infrigidatio dicta prime caritatis non contigit tempe tanti doctoris. s. timothei. sed alterius sibi succedentis. nam illo tpe episcopi scĩ q̃ populo pficiebantur primi ad tormẽta ducebãt. ⁊ sic freq̃nt mutabãtur. Illi enĩ q̃ dicũt q2 timothe⁹ hic intelligit angel⁹ ephesi eccie mouẽt ex h' circa illa tpa null⁹ eo excellẽtior iueit rexisse eccl'iaz ephesinã. ⁊ h' mag' mouet ad oppositũ. q2 tpe pla ti excellẽtioris min⁹ ɔtingũt defect⁹ in eccia sibi ɔmissa ppt qd saluo meliori iudicio mag' vr q2 fuerit ali⁹ a scõ y Sz h' hẽs. Hic ɔsir subdit cõmẽdatio vt (timotheo. more boni samaritani post vinũ mortificatiuũ infũdat oleũ lenitiuũ: cũ dz. y Sz h' hẽs. s. bonũ cõmẽdatiõe dignũ. z Quia odisti fcã nicholaitaꝝ. nõ dixit nicholaitas sz fcã. q2 psone sũt ex caritate diligẽde. sz eoꝝ vitia odio sunt hñda. iste nicola⁹ fuit i primitiua eccia: habẽs valõ pulcrã vxorẽ: ⁊ ipositũ fuit sibi q2 nimis zelabat eã ppt qd ad oñdẽdũ ɔtriũ cecidit i pei⁹ vitiũ. fm illõ poeticũ. Incidit in scillã cupiens vitare caribdim. exposuit eã vxorẽ suã alijs xpianis. d. erronee sic vxores eẽ cõicãdas sic ⁊ alias res. Dicit in scho. hysto. li. iij. c. xix. q2 nicola⁹ ipse vixit sctẽ ⁊ caste: sz alij incõtinẽtes h' dixert. a Qui hz aurẽ. i. intellectũ capacem. b Audiat. i. mẽte capiat. c Quid spũs dicat ecclesijs. ex h' patet q2 lz fmo dirigatur hic pmo eccie ephesine: tñ ɔsir dirigitur omib9 alijs p orbẽ ɔstitutis: vt dictũ est. s.

d Vincẽti. mũdũ: carnẽ: ⁊ diabolũ. e Dabo edere de ligno vite ⁊c. Istud lignũ xps ẽ. vt hᷣ in fi. h⁹ libri q̃ fruũtur bti. Nã ei⁹ diuinitate reficiũtur interi⁹: ⁊ ei⁹ hũanitate exteri⁹. fm q2 dic Aug. sup illõ Joh. x. Ingrediet et egredietur ⁊ pascua inueniet. f Et angelo. Hec ẽ scda ps principalis in q̃ informatur eccia smirnensis: cui⁹ ponitur hic cõmẽdatio: cũ dz. f Et angelo smirn. eccie. iste fuit scũs Policarp⁹: fm doctores cõiter.

g Hec dic prim⁹ ⁊c. exponatur vts.

h Scio tri. tuã. i. approbo in ea tuã patiam. i Et paup. tuã. in tpalib9. k Sz diues es. in spũalibus. a Et blasphemaris ⁊c. et nõ sunt fm veritatem.

marꝫ ab his q̄ se dicūt iu-deos eē ⁊ nō sūt[b] sꝫ sūt sy-nagoga sathene[c] nihil ho-rū timeas q̄ passurꝰ es[d] Ecce missurꝰ ē dyabolꝰ aliq̄s ex voƀ ī carcerē[e] vt tētemini[f] ⁊ hēbitꝭ tribulationeꝫ dieƀ decē[g] Esto fidelꝭ[h] vsqꝫ ad mortē.[i] ⁊ dabo tibi coronā vite[k] Qui hꝫ aurē audiat. q̄d spūs dicat ecclesijs Qui vicerit nō ledeť a morte scđa.[m] Et angelo ꝑgami eccľie scribe[n] Hec dič q̄ hꝫ rūpheaꝫ ex vtraqꝫ ꝑte acutā.[o] Scio vbi hītas[p] vbi sedes ē sathane[q] ⁊ tenes nomē meū[r] ⁊ nō negasti fidē meā[s] ⁊[t] ī dieƀ illꝭ antiphas testis meꝰ fidelꝭ q̄ occisus ē apd vos vbi sathanas hītat.[v] Sꝫ habeo aduersus te pauca.[x] q̄ habes illic[y] tenētes doctrinā Balaā q̄ docebat balach mittere scandalū corā filijs israel edere ⁊ fornicari. ita[z] hēs ⁊ tu tenētes doctrinā nicholaitaꝝ.[a] Silꝛ penitētiam age,[b] si quo minus[c] veniā tibi cito.[d] ⁊ pugnabo cū illis[e] in gladio oris mei.[f] Qui habet aurē audiat. quid spiritus dicat ecclesijs.[g] Uincenti dabo manna absconditū.[h] ⁊ dabo illi calculum cādidū.[i] et in calculo nomen nouum scriptum.[k] qđ nemo scit nisi q̄ accipit.[l] Et anglo thiatyre eccľie scribe

b Sed sunt syna.sathane.q̄ sunt obstinati in sua infidelitate ꝯ xp̄m.ſm eīn ꝙ dꝛ eccľiastice hystorie li.iiij.ca.xij.in ciuitate smirneoꝝ multi iudei habitabāt q̄ excitauerūt gētiles ad ꝑsequēdū grauiter xp̄ianos. in q̄ ꝑsecutiōe plurimi nō solū fuerūt suis reƀ spoliati. sꝫ etiā martyrio coronati. inter q̄s beatꝰ policarpꝰ fuit ī ignē ꝓiectꝰ ⁊ cū ignis euꝫ nō lederet gladio ꝑcussus migrauit ad dn̄m. ideo subdiť.
c Nihil.h o.ti.q.d. me ꝓtegēte ꝑ martirij palmā trāsibis ad
d Ecce mis (gľiam
surus est dyabolꝰ ⁊c. qꝛ ad h̄ faciēdū incitabat infideles.
e Ut tētemini.i.ꝓbemini sic aurū ī fornace.illa tm̄ ꝓbatio nō est ex intētione dyaboli.qꝛ nō ītēdit tribulatoꝝ bonū. sꝫ ex ītētione dei q̄ ex malꝭ elicit bona ⁊ sic ex seuicia tyrānoꝝ elicuit paciētiā martyꝝ ⁊
f Et hē (coronā.
bis tribulationē diebꝫ decē.istud exponitur mľtiplꝛ.vno mō referēdo ad tribulationē eccľie generaliť. cuiꝰ a doctoribꝫ dicūť esse.x.tribulatiōes q̄ signāť h̄ ꝑ.x.dies. Alio mō vt ꝑ.x.dieꝝ tribulationē ītelligať tribulatio ꝑfecta.qꝛ denariꝰ ē nūerꝰ ꝑfectꝰ ⁊ primꝰ limes nūeroꝝ.qꝛ nūeri sequētes sunt replicatiōes denarij ⁊ ꝑtiū eiꝰ. vt dꝛ in iij.physi.xi.ei ē vnū ⁊.x.xij.duo ⁊ decē.⁊ sic vsqꝫ ad.xx. q̄ sunt bis decē.trigita ter.x.⁊ sic ꝯsir. Alio mō applicādo ad.x.p̄cepta decalogi.q.d. tribulatio eccľie durabit q̄ꝫdiu obſuatio p̄ceptoꝝ đ calogi.qđ ē vsqꝫ ad finē mūdi. Posset etiā alꝛ saluo meliori iudicio exponi.vt ꝑ.x.dies ītelligant.x.āni ſm illud Ezech.iiij. Diē ꝓ anno dedi.qꝛ forte tm̄ durauit ꝑsecutio smirnēsis eccľie
g Esto fidelꝭ.i.firmꝰ in fide. h Usqꝫ ad mor.ꝓ ipo
i Et da.tibi co.vite.i.vbi mors nō hꝫ lo (tolerādā.
cum. k Qui hꝫ au.exponať vt.s̄.vsqꝫ ibi. l Nō ledeť.a mor.scđa.i.ab īferno q̄ dꝛ mors scđa.ī.xxi.
m Et angelo. Hec est tertia ꝑs ī q̄ poniť īformatio ꝑgamēsis eccľie.cuiꝰ ꝑo poniť cōmēdatio de bono vt meliꝰ recipiať correctio de malo q̄ poniť ibi. Sed habeo. Circa primū dꝛ. m Et ange.ꝑgamēsis ⁊c.i.beato carpo.vt dicūt cōiter doctores. n Hec dič qui hꝫ rūpheā ⁊c.i.gladiū ex vtraqꝫ ꝑte acutū sič dictū ē.i.
o Scio vbi hītas.s.ī bono tribula (ca.⁊ expositū.
tiōis iō dꝛ. p Ubi se.ē satha.i.eiꝰ ꝑtās īfideles īducēdo ad ꝑsecutionē eccľie. q Et te.no. meū moribꝫ ⁊ fide. r Et nō ne.fi.meā.in ꝑsecutionibꝫ ⁊ tormētꝭ. s Et.ꝓ id est. t In die.illꝭ anti.te. meus ille martyr spālꝛ noīať.qꝛ ỽbo suo ⁊ exemplo alios ad martyriū aīauit. v Sꝫ habeo. Hic ꝯsir poniť correctio de malo cū dꝛ. v Sꝫ habeo aduersum te pauca.s.ꝑctā corrigēda. x Qui ha.il.i.ī eccľiā ꝑgamēsi.
y Tenētes doc.balaā ⁊c.hec hystoria hꝛ Nu.xxv.vbi dꝛ ꝙ balach rex moabitaꝝ ex doctrina balaā misit puellas pulchras ꝓpe castra hebreoꝝ vt eaꝝ pulchitudine hebrei q̄ erāt luxuriosi alliceretť ad idolatriā.⁊ sic deꝰ offēderet ꝯ totū ꝑplm.dicūt ǧ h̄ aliq̄ expositores ꝙ ī eccľia ꝑgamēsi tūc erāt aliq̄ ỽbo ⁊ exēplo alios inducētes ad fornicationē taq̄ꝫ licitā.⁊ ad comedēdū đ ydoloꝝ sacrificijs ad eoꝝ venerationē. dicunt etiā ꝙ cū h̄ erant ibi aliq̄ tenētes ⁊ docentes errorē nicolai.s. positū Sꝫ h̄ nō vř verū.qꝛ si sic fuisset nō diceretť intextu. Habeo aduersuꝫ te pauca sꝫ multa.ꝓpter qđ meliꝰ vř dicēdū ꝙ in eccľia ꝑgamensi erat tm̄ error nicolai apđ aliq̄s.vt dꝛ in textu. ⁊ doctrina. Balaā inducitť tm̄ ꝑ silitudinē vel exēplo.⁊ ſm h̄ saluo meliori iudicio sic est exponēda lr̄a.
z Habes il.te.doc. balaā ⁊c.nō re sꝫ silitudine.sic hō largus ꝑ quādā silitudinē. dꝛ alexander.⁊ ꝙ iste sit ītellectꝰ vř ex h̄ qđ sequiť infra.
z Habes ⁊ te.doc.nicholaitaꝝ.q.d.manifeste.sič balaach tenuit doctrinā pestiferā balaā.sic apud te sunt aliq̄ tenētes doctrinā nicolai erroneā sič dictū est.s̄.
a Silꝛ pe.age.sič dctm̄ ē.s̄.ephesine eccľie derelicta
b Siq̄ mi.i.si ī aliq̄ neglexerꝭ hec corr (ꝑia charitate.
rigere. c Ueniā ti.ci.ī finali iudicio.qđ ē valde ꝓpinquū eťnitati ꝯꝑatū.ꝑꝑ qđ dꝛ.i.Io.ij. Nouissima hora ē.
d Et pug.cū illis ī errore obstinatꝭ. e In gla.oris mei.i.ī snīa illa horribili.ite maledicti ī ignē eťnū ⁊c. math.xxv. f Qui hꝫ aurē.exponať vt.s̄.vsqꝫ ibi.
g Uincēti da.mā.abscō.māna figurale corꝑale ⁊ manifestū.datū fuit filijs isrľ ī deserto.Exo.xvi. Sꝫ veꝝ māna ē ipe xp̄s ſm ꝙ ipe dič Io.vi. Amē dico vobis. nō dedit vobis moyses panē đ celo.sꝫ pť meꝰ dat vobis panē veꝝ đ celo.⁊ subdiť. Ego suꝫ panis vite ⁊c. h̄ ē māna celeste qđ btōs reficit iteriꝰ ⁊ exteriꝰ vt p̄dictū ē.⁊ dꝛ absconditū hoībꝫ vite ꝑsitꝭ.ſm ꝙ dꝛ ps.xxx. O q̄ magna mľ
h Et da.il.cal.can.i.corpꝰ (dul.tue dn̄e.q.ab ti.te.
dote claritatꝭ decoratū.qđ dꝛ calculꝰ siue lapillꝰ.qꝛ ē terreū a dn̄io sič ⁊ lapis. i Et ī cal.no.nouū scri.qꝛ tūc q̄libet beatꝰ māifeste ⁊ corꝑalꝛ ꝑ dotes corꝑorꝭ glio
k Qđ ne.scit.ni.q̄ (si erit ascriptꝰ ciuitati celestiū.
accipit ſm ꝙ dꝛ.i.Cor.ij. Ocľs nō vidit ⁊ aurꝭ nō audiuit ⁊ ī cor hoīs nō ascēdit q̄ p̄ꝑauit deꝰ diligētibꝫ se. immēsitas.n.illiꝰ dulcedīs nō ē ꝯgnoscibilꝭ a viatoribꝫ. sꝫ a ꝯp̄hēsoribꝫ q̄ iā acceperūt. l Et an. Hec ē ꝑs principalꝭ ī q̄ īformať thiatyrēsis eccľia.⁊ diuidiť in tres ꝑtes.qꝛ ꝑo poniť eiꝰ ꝯmēdatio.scđo maloꝝ rep̄hēsio. ibi. Sꝫ hēo.tertio bonoꝝ a malꝭ discretio ibi. Uos aūt
l Et an.thi.ec.q̄ ab ali q̄ bo dꝛ fuisse (Circa primū dꝛ

Hec dic̄ fili⁹ dei[b] q̄ hȝ ocu los tāq̄ȝ flamā ignis. ⁊ pe des ei⁹ sile̅s auricalco[c] Noui opa[d] tua[e] fidē[f] ⁊ cha ritatē[g] ⁊ misteriū[h] ⁊ patiaȝ tuā.[i] ⁊ opa tua nouissima plā priorib⁹ Sȝ hēo adū s⁹ te pauca.[l] q⁊ pmittis mu lierē iezabel[m] q̄ se dic̄ pro phetē[n] docer̄.[o] ⁊ seducer̄ s uos meos[p] fornicari[q] ⁊ mā ducare d ydolatic;.[r] ⁊ de di illi tps vt pniāȝ ageret ⁊ nō vult penitere a forni catiōe sua[s] Ecce ego mit to eā i lectū.[t] ⁊ q̄ mechāt cū ea[v] i tribulatiōe maxia erūt.[x] nisi pniāȝ ab opib⁹ suis egerit[y] ⁊ filios ei⁹[z] in fficiā i morte.[a] ⁊ sciēt oēs eccl'ie[b] q⁊ ego sū scrutās re nes ⁊ corda[c] ⁊ dabo vnicui q̄ vr̄m s̄m opa sua[d] Vob āt dico ⁊ cetis q̄ thiatyre estis[e] q̄cūq̄ȝ nō hn̄t doctri nā hāc[f] ⁊ q̄ nō ꝯgnouerūt altitudie sathane[g] queād modū dicūt[h] nō mittā sr̄ vos aliud pōd⁹.[i] tn̄ id qd hēt;[k] tenete[l] dōec veniā.[m] et q̄ vicerit[n] ⁊ custodierit vsq̄ȝ i finē opa mea[o] dabo illi ptātē sr̄ gētes[p] ⁊ reget eas i vga ferrea.[q] ⁊ tanq̄ȝ vas figuli ꝯfrigent̄.[r] sic̄ ⁊ ego accepi a pr̄e meo.[s] et dabo illi stellā matutinā[t] Qui hȝ aurē audiat. q̄d spūs dic̄it ecclijs ¶ .III.

[a] Et āglo eccl'ie sar dis scribe[b] hec dic̄ q̄ hȝ septem spūs dei[c] ⁊ .vij. stelas.[d] scio opa tua[e] q̄ nomē hēs ꝙ viuas

ctūs hierene⁹. q̄ nō solū istā eccl'iā. sȝ ⁊ mlt'a salias vi ta ⁊ doctria illustrauit ⁊ vsq̄ȝ ad lugdunū q̄ ē gallo⁊ ci uitas puenit. Sȝ h̄ nō vr̄ pbabil'r dictū. p⁊io q⁊ nō fuit ꝯtēpane⁹ btō iohi. q̄ vr̄ scribere epl'is sibi ꝯtēpaneis. flo ruit āt hierene⁹ sub ꝯmodo aurelio. vt dic̄ hiero. i li. il lustriū viro⁊ q̄ cepit ipare an. ꝯsu. ci. xxxij. scdo q⁊ nō ē visil'e ꝙ eps tante vite ⁊ do ctrine i eccl'ia sua p mitteret illa q̄. i. scri bunt̄ ppter qd saluo meliori iudicio vide tur mihi ꝙ fuerit ali us mio⁊ excellētie ⁊ iohi ꝯtēporane⁹ tūc regēs eccl'iā thyatyrē

a Hec dic̄ fi. (fen dei. natural'r q̄ ē xp̄s. ceteri sūt filij adopti

b Qui hȝ ocu. (ui. ⁊c. exponat̄ vt. s̄. i. c.

c Noui p approba

d Opa tua (tionē. in effectu.

e Fidē. i intellectu

f Et cha. i affectu.

g Et ministe. fuien do deo deuote.

h Et pa. tuā i tribu

i Et opa (latiōe: tua no. plu. p⁊io. pce dēdo. s. d bono i me

k Sȝ hēo. h̄ (lius. pfr arguit suos defe ct⁹ q̄ notāt̄ cū subdit̄

l Quia pmit. mu. ieza. certū ē ꝙ nō est illa q̄. iiij. Reg. d ydolata ⁊ fornica ria. q⁊. cccc. an. ⁊ āpli⁹ an̄ fuit pedib⁹ eq̄⁊ ꝯculcata. iiij. Reg. ix. Et dicūt aliq̄ ꝙ erat vxo⁊ epi. sȝ h̄ n̄ visil'e ꝙ vir tā bon⁹ sic pmisisset ē talē hēret vxorē. ⁊ iō dicēdū ꝙ fuit alia falsa pphetissa. vl' forte aliq̄s heretic⁹ q̄ figural'r de signat noie muliebri pp mollicie carnal' vicij. vn̄ ⁊ fre quent̄ hō moll' ⁊ effeminat⁹ feia noiat̄.

m Que se dic̄ pphe. falle ti.

n Docere. errorē.

o Et sedu. ser. me. i. simplices xp̄ianos.

p Fornicari. d. h̄ esse licitū. mlt'i etiā dixerūt erronee fornicationē simplicē esse licitā. vel h̄ itelligit̄ de errore nicolai q̄ tūc vigebat

q Et mā. d ydo. in veneratiōe ydolo⁊. (vt. s̄. dictū ē. al'r nō eēt illicitū nisi rōne scādali simpliciū. s̄m ꝙ do

r Et de. il. tē. vt pe. age. ⁊ (cet apl's. i. Corint. viij. ca. sic erat obstinata pp qd subdit̄ pēa

s Ecce ego mit. eā i lec. i fernal' pene d q̄ d⁊ Esa. xiiij. Detracta ē ad infe ros supbia tua. ꝯcidit cadauer tuū. subter te sternet̄ ti

t Et q̄ mech. cū ea. (nea. ⁊ opimētū tuū erūt vermes. ꝯicādo mal' ipi⁹.

v In tri. max. erūt i inferno: cū ea

x Nisi pe. ege. i pn̄ti vita.

y Et fi. ei⁹. i. imitatores ipi⁹.

z Interfi. i mor. s. gehēna.

a Et sci. oēs ec. tūc māifeste qd ē nūc occultū.

b Quia ego sū scru. re. ⁊ corde examinās ⁊ puniēs ꝯcupiās ⁊ malas cogitatio

c Et da. vni. ve. s̄m opa sua. penā ipsis ⁊ gl'iā iu (nee. stis.

d Vobis āt. Hic ponit̄ discretio bono⁊ a mal' ⁊ p⁊io eos spāl'r iformādo. scdo ꝯmiū pmittēdo. ibi Et q̄ vicerit. Circa p⁊imū d⁊.

d Vobis āt dico. Et q̄ sūt

e Quicūq̄ȝ nō hȝ doc. hāc. i. nō recipiūt do (illi subdit̄. ctrinā iezabel.

f Qui nō ꝯgno. al. sa. i. nō approba uerūt supbias ebiōis ⁊ cherinthi q̄ supbia elati dixerūt ꝯ reuerētiā psone xp̄i ei⁹ diuinitatē negātes. pp qd be. io. i p⁊icipio euāgelij sui ei⁹ diuinitatē declarauit. sȝ ꝙ dic̄ i li. illustriū viro⁊.

g Queād mo. dicūt. Hic tāgit̄ vitatio alteri⁹ erroris. s. pseudo apl'o⁊ q̄ cū euāgelio di cebāt esse necessariā obſuationē legaliuȝ que d⁊ pondus ipor tabile. act. xv. ⁊ q̄ȝtū ad hoc dicit Johēs vel poti⁹ āgel⁹ appa rens ei i psona xp̄i.

g Queādmodū di cūt. pseudo apostoli

h Nō mittā super vos aliud pōdus. i. obseruationeȝ legis qd pondus falsi apl'i dicūt vobis esse im

i Tn̄ id (ponēdū. qd habetis. i. veritatē euāgelicā vobis pve ros apl'os pdicatā.

k Tenete firmiter

l Donec veniā. ad

m Et q̄ vi (iudiciū cerit. Hic ꝯn̄r predi ctos informat pmiū pmittēdo. d.

m Et q̄ vi. s. tēta. in fidi carnis ⁊ dya boli.

n Et custo. vsq̄ȝ i fi nē. i. vsq̄ȝ ad morteȝ.

n Opa mea. Hoc d⁊ q⁊ ih̄s cepit facer̄ ⁊ postea docer̄. act. i

o Dabo illi ptātē sup gē. in finali iudicio. in q̄ pfecti iudicabūt cū xp̄o. ⁊ sic hēbūt ptātē sup gētes iudican das.

p Et reget il. i v. fer. i. inflexibili iusticia.

q Et tāq̄ȝ vas figuli ꝯfringent. q⁊ tūc pctores in infer nū retrudent̄.

r Sicut ⁊ ego acce. a pr̄e meo oīa. q̄

s Et d. illi stel. ma. i. corp⁹ gl'iosuȝ do (fili⁹ hȝ a pr̄e. te claritat; refulgēs.

t Qui hȝ aurē. exponat̄ vt. s̄.

Et angelo sardis. Dicūt exposito. ¶ Cap. III. res aliq̄ ꝙ iste fuit sctūs melitco quē asserūt cir ca tp̄a illa fuisse sardensem epm̄. ⁊ ibidē marty rio ꝯsumatū. h̄ allegantes ex eccl'iastice hystorie. v. li. xxiiij. c. Sȝ salua eo⁊ reuerētia h̄ n̄ hr̄ ibi. sȝ ꝙ fuit eunu chus ppter regnū celo⁊ castitatē ꝯsuēdo. ⁊ ꝙ plen⁹ spū sancto i ciuitate sardēsiū requiescet expectās aduētū do mini. ⁊ dato ꝙ cū istis q̄ ibi dicunt̄ d ipō ꝙ fuerit mar tyr ⁊ eps. h̄ tn̄ nō ē adfirmādū eo⁊ dictū. sȝ magis ad ꝯ triū. nā in textu subdit̄. Nomē habes ꝙ viuas ⁊ mortu⁹ es. qd de tā sancto epō nō videt̄ verificari. nec etiā d po pulo sibi subdito. q⁊ culpa subdito⁊ redūdat i platū. et tp̄e sancti plati solēt in pp'lo subdito vicia mag; euita ri. pp qd videt̄ meli⁹ dicēdū ꝙ fuerit ali⁹ eps sardeñ. q̄ nō fuit tāte sanctitatis. nā tūc tpis sic̄ dictū ē. s̄. freq̄n ter epi imutabant̄. sic q̄ pcedit̄. q⁊ p⁊io ponit̄ peccato⁊ rephensio. scdo pauco⁊ comēdatio ibi. Sȝ habes Cir ca p⁊imū d⁊.

b Hec dicit q̄ hȝ septē spūs dei. i. vni uersitatē angelo⁊ sibi assistētē.

c Et septē stellas. i. vniuersitatē epo⁊. vt dictū est. s̄. i. ca.

d Scio opa tua. q⁊ nihil latet me.

e Quia nomē habes ꝙ viuas. i. sanctitatē apparentem ⁊ famā.

f Et mortu⁹ es.spūalr ſm ṽitatē. g Esto vigilās.ad cognitiōez defectuū in te ⁊ tuo grege. h Et ɔfir.ce.i.tri bi ſubditos vbo ⁊ exēplo. i Que mo.erāt.q̄ſ eni de facili ad pctā labiř niſi exēplo et vbo plātoꝝ ſuſtētetur. k Nō eī iuenio opa tua plēa.i.pfecta:ſꝫ mag⁹ defectia. l In mēte ⁊c.audie ris.ſ.doctnā xp̄i p ei⁹ apoſtolo⁹ veros. m Et ſua.ope adī. n Et pniaꝫ (plēdo. age.de obmiſſiōe bo noꝝ ⁊ ɔmiſſiōe maloꝝ o Si ḡ vigilaueris .i.diligēs fueř circa p Veniā ad (victa. te.in morte. q Tanq̄ fur.q² ni hil incerti⁹ hora mor r Sꝫ hēs hic (tis. ɔfir ponit cōmēdatō paucoꝝ cū dr̄ Sꝫ hēs pauca noīa i ſardis: q̄ nō inqnauerī veſti mēta ſua.q.d.multi tudo ſubditoꝝ tuoꝝ maculata eſt p pctm̄. s Et ambu.mecū in albis.ſ.illi q̄ nō ſūt p pctm̄ maculati.⁊ p al bedinē veſt⁊ itelligiř ſtola glie ⁊ īmortali tatꝭ.⁊ q² nō ē acceptō pſonaꝝ apud deū.iō ſubdiř. t Qui vi cerit ſic veſtieř ⁊c.q. d.nō ſolū iſti ſꝫ q̄cun q̄ꝫ vicerit mūdū car nē ⁊ diabolum ſtola glorie veſtietur.

ᶠ⁊ mortu⁹ es ᵍEſto vigilās ʰ⁊ ɔfirma cetā q̄ moritura erāt ᵏNō eī inuēio opa tua plēa corā deo meo ˡIn mē te ḡ habe q̄lř accepis ⁊ au dieř ᵐ⁊ ſua ⁿ⁊ pniam age. ᵒSi ḡ nō vigilaueř ᵖveniā ad te ᵠtanq̄ fur ⁊ neſcies q̄ hora veniā ad te. ʳSꝫ hēs pauca noīa in ſardis q̄ nō inqnaueřt veſtimīta ſua ˢet ambulabūt mecū in albis q² digni ſř ᵗQui vicerit ſic veſtieř veſtimītis albis ᵛet nō delebo nomē ei⁹ d̄ libro vite ˣ⁊ ɔfitebor nomē eius corā pr̄e meo ⁊ corā āgelis eius ʸQui hꝫ aurē audiat q̄d ſpūs dicat eccl̄ijs ᶻet āgelo philadelphie eccleſie ſcribe. ᵃHec dic ſctūs ⁊ ve rus ᵇhꝫ clauē dauid ᶜq̄ apit et nemo claudit:claudit et nemo apit: ᵈſcio opera tua ᵉEcce dedi corā te oſtium aptū q̄d nēo pōt claudere ᶠq² modicā hēs virtutē ᵍet ſuaſti vbū meū ʰ⁊ ñ nega ſti nomē meū. ᵏEcce dabo de ſynagoga ſathāe qui di cūt ſe iudeos eē ⁊ ñ ſř ſꝫ mē tiunř ˡᵐEcce faciaꝫ illos vt veniāt ⁊ adorent añ pedes tuos ⁿ⁊ ſciēt ᵒq² ego dilexi te ᵖQm̄ ſuaſti vbū patiētie mee ᵠ⁊ ego ſuabo te ab ho ra tētatiōis q̄ vētura ē in orbē vniūſuꝫ tētare hītan tes ī tra. ʳEcce venio cito. ˢTene q̄d hēs ᵗvt nēo acci piat coronā tuā ᵛQui vice rit ˣfaciā illū colūnā ʸi tem plo dei mei ᶻ⁊ foras ñ egre dieř ampli⁹ ᵃEt ſcribā ſup eū nomē dei mei ᵇet nomē ciuitatꝭ dei mei noue hierl̄ꝫ

iudeis q̄r ɔgregatio dr̄ ſynagoga ſathane p illo tēpe.q² poſt reſurrectōꝫ xp̄i ⁊ aſcēſiōnē ad celos ad p̄dicatiōem apl̄oꝝ manebāt in īfidelitate. l Qui di.ſe.iu.eē ⁊ nō ſunt.Hebrei eni vocati ſř iudei a iuda pr̄iarcha a q̄ deſcēdit xp̄s ſm carnē.⁊ iō poſtq̄ negauerīt xp̄m nō remā ſit ī eis res h⁹ noīs ſꝫ ī xp̄iāis ɔfitentib⁹ xp̄m d̄ tribu iuda ve niſſe circūciſi ſpū ⁊ ñ carne. ſm q̄d dr̄ Ro. ij. Nō eni q̄ in māife ſto iude⁹ ē neq̄ꝫ q̄ in māifeſto ī carne e cir cūciſio:ſꝫ q̄ ī abſcōdi to iude⁹ ē.⁊ circūciſio cordis in ſpū nō lrā. m Ecce fa.il.vt ve. ⁊ ado.añ pedes tuoſ. q² plřes de iudeis vt dictū eſt ɔuerſi fueřt ad xp̄m hūiliātes ſe corā eo ⁊ ei⁹ miſtro q̄ drato. n Et ſciēt. p illūinatiōem fidei. n Quia ego dilexi te.pmouēdo nō ſolū ad fidē catholicā ſed etiā ad epālē dignita p Qm̄ ſuaſti v.(tē. patie mee.vbo ⁊ opē q Et ego ſua.te ab hora tētatiōis q̄ ven tura ē ī vniuerſuꝫ or bē.p īpatores roma nos dn̄antes toti or bi ⁊ vbiq̄ꝫ fidē catho licā pſeq̄ntes.ſꝫ ɔ̄ hoc videtur.nā iſta perſe cutio iam fuerat ſub duob⁹ imperatoribus.ſcꝫ nerone et domiciano.vt habeř in legenda beati Iohānis euange liſte:q̄ de pcepto domiciani fuit miſſus ī exiliū in īſulā q̄ dr̄ pathmos in q̄ ſcripſit hūc libꝝ.⁊ eodē āno domicia nus infect⁹ fuit.Dicēdū q̄ lꝫ pſecutio xp̄ianoꝝ p iſtos īmpatores trāſiſſet.tn̄ maior erat ſuſa p aliq̄s alios ſe q̄ntes.de q̄ loqř hic iohēs p modū ſnturi ⁊ anq̄ꝫ veni ret:iſte fuit aſſumpt⁹ a dn̄o.iō ſubdiř. r Ecce venio ci to.ad te accipiendū. s Tene q̄d hēs.i.grāꝫ tibi datā. t Ut nēo acci.coro.tuā.cadentib⁹ eni aliq̄b⁹ a iuſticia in pſiti.alij ei⁹ ſubrogātur:ſic pꝫ ī legēda.xl.martyꝝ: q² vno ex eis cadēte clauicularī⁹ ſubrogat⁹ fuit ⁊ ei⁹ coronā v Qui vicerit.Hic ɔfir ponit pm̄y pmiſſio (accepit. iſtud tn̄ pm̄ū vr̄ eē augmētū grē in pſiti tpe:dic igitur Qui vicerit.malignū x Faciā illū colūnā.i.fortem ⁊ potentē in fide ñ ſolū p ſe ſꝫ et̄ p alijs ɔfortandis ⁊ ſu ſtentādis:ſm hunc modū petr⁹ ⁊ iohannes et iacobus columne dicuntur.ad Galathas.ij.

v Et non delebo nomen eius de li bro vite.Eſt aūt liber vite dei predeſtinatio.in q̄ nullus ſcript⁹ ſimplr̄ deleř:q² finalr̄ ſaluabiř.dr̄ tm̄ deleri ſm q̄d q̄ſi cadit a iuſticia ⁊ reſcribitur gratia recuperata. x Et ɔfitebor nomē ei⁹.i.q̄ vere ſit xp̄ian⁹. y Qui hꝫ aurē ⁊c.expōatur vt̄s. z Et angelo philadelphie dicunt expoſitores cōiter q̄ iſte fuit q̄drat⁹ de q̄ dr̄.iiij. Ecc̄e hyſto.li.iiij.c.q̄ fuit hō ſacris lr̄is valde intelligēs et mīta ſcripſit ad fidei xp̄i declaratōeꝫ ⁊ infideliū ɔfu tatōem:ſic ḡ pcediř.q² p²io ponit ei⁹ ɔmēdatio.ſcd̄o p ipm̄ īfideliū ɔuerſio:ibi.Ecce dabo. ſtio pm̄ij pmiſſio ibi.Qui vicerit.Circa primū dr̄. a Hec dic ſcūs ⁊ ve rus.i.xp̄ꝫ q̄ ē ſctūſſcōꝝ Dañ.ix. Et ipa vitas Ioh.xiiij. Ego ſū via ve.⁊ vita. b Qui hꝫ cla.dd.i.ptātē apiē di intellectū ſcripturaꝝ Lu.xxiiij.Apmt illis ſenſuꝫ ⁊c. c Qui apit ⁊ nēo clau.⁊c.q² null⁹ pt̄ ipedire ab intel lectu ſcripturaꝝ eos q̄s vult erudiri.nec aliq̄s pt̄ eas in telligē niſi ipſo reſerāte. d Scio opa tua.i.approbo. e Ecce dedi corā te oſtiū aptū ad ſcripturas intelligē dū vt p̄dictū ē. f Qd̄ nēo clau.pt̄.i.te ipedire a do ctrine vitate. g Qui modicā hēs vtutē.q.d.q² non dedi tibi grāꝫ miracloꝝ.ſic multꝭ alijs epis illi⁹ tp̄is re cōpenſaui tibi in itellectu ſacraꝝ ſcripturaꝝ excellenti. h Et ſuaſti vbū meū.ope ⁊ doctrina. i Et nō nega ſti no.meū.in pſecutiōe fideliū. k Ecce dabo. Hic pōiř ɔfir infideliū ɔuerſio p ipm̄:in dioceſi eni ſua mul ti hitabāt iudei:q̄r plřes p ei⁹ doctrinā fueřt ɔuerſi:et h̄ eſt q̄d dr̄. k Ecce dabo d̄ ſynagoga ſathāe.i.aliq̄s de

y In templo dei mei.id eſt in eccleſia militante.vt patebit ex ſequentibus. z Et foras nō egre.ampli⁹.per apoſtaſiaꝫ nec p excom a Et ſcribam ſup eum nomē dei mei. (municatōem. quia tales in ſcriptura dicunř dij.ps.lxxxi. Ego dixi dij eſtis.q̄d exponēs ſaluator Io.x.dic illos ad quos fact⁹ eſt ſmo dei deos dixit.repītat eni in eccl̄ia pſonā dei. b Et nomen ciuitatis dei mei noue hieruſalem.i.ec cleſie militantis.quod patet ex hoc quod ſubditur. c Que deſcen.de ce.a deo meo.nā eccl̄ia militās regiř

[h]que descēdit de celo a deo meo ⁊ nomē meū nouum. [d]Qui hʒ aureʒ audiat: q̄d spūs dicat ecclijs. [e]Et āgelo laodicie ecclesie scribe. [f]Hec dicit amē testis fidelis et verꝰ [b] q̄ ē pⁱcipiū creature dei. [i]Scio opa tua [k] qꝛ neqꝫ frigidꝰ es [l] neqꝫ calidꝰ. Utinā frigidꝰ eēs aut calidꝰ [m] sʒ qꝛ tepidꝰ es et nec frigidus nec calidꝰ [n] incipiā te euomere ex ore meo: [o] qꝛ dicis ꝙ [p] diues suʒ [q] ⁊ locupletatꝰ [r] ⁊ nulliꝰ egeo [s] ⁊ nescis qꝛ tu es miser [t] ⁊ miserabil [v] ⁊ pauper [x] ⁊ cecꝰ [y] et nudꝰ [z] suadeo tibi emere a me [a] aux ignitū pbatū [b] vt locuples fias [c] ⁊ vestimētis albis induaris. [d] vt nō appareat ꝯfusio nuditatis tue [e] ⁊ collyrio inunge oclos tuos vt videas [f] Ego quos amo arguo ⁊ castigo. [g] Emulare ergo [h] et pniam age [i] Ecce sto ad ostiū [k] et pulso. [l] si q̄s audierit vocē meā [m] ⁊ aperuerit m̄ ianuā introibo ad illū [o] ⁊ cenabo cū illo ⁊ ipse mecū. [p] Qui vicerit [q] dabo ei sedere mecū ī throno meo [r] sicut ⁊ ego vici [s] ⁊ sedi cū pr̄e meo ī throno eiꝰ [t] Qui hʒ aurē audiat q̄d spūs dicat ecclesijs.

Post hec vidi .IIII.

et ordinata a spūscō. Notandū vo ꝙ xp̄s in q̄rtuz hōloqt hic noīans deū suū ⁊ noīm meū nouū. qꝛ dꝛ xp̄ianꝰ a xp̄o qd nomē nō hūit a pⁱcipio. sʒ vocatꝰ fuit ih̄s ī circūcisiōe Lu. ij. sed post baptismū int hoīes vocatꝰ ē xp̄s. ⁊ similit eiꝰ fideles a pⁱcipio nō fuerūt vocati xp̄iani. sʒ tm̄ discipli postea fide diffusa vsqꝫ in antiochiā: fideles ibi mltiplicati primo vocati sūt xp̄iani: vt hr̄ Act. xi. d Qui hʒ au. ⁊c. exponat vt s. e Et ang. laodicie. Hec est septia ps pⁱcipal. in q̄ scribit epo laodicēsi: quē aliq̄ expositores asserūt fuisse sanctū segarē. hoc allegātes ex q̄nto li. Ecclāstice hystorie. xxiij. c. sʒ salua eoꝝ reuerētia nō noīat ibi ep̄s sʒ sacerdos et martyr. ⁊ ibi dꝛ ꝙ laodicie reqescit. pl'es āt aliꝗ ibidē noīati sub noīe ep̄i exprimūtur dato tm̄ ꝙ fuerit laodicie ep̄s nō hr̄. ꝓpt h̄ ꝓpositū. sʒ magis vt vr̄ oppositū. nā illud qd seqt ī textu. Quia tepidus es et non calidus nec frigidꝰ incipiam te euomere ex ore meo. nō vr̄ ꝯueniēter sibi applicari: qꝛ ex feruore caritatis obtinuit palmā martyrij. nec ēt ꝓp̄o sibi ī subiecto rōnibꝰ p̄dictis ī ꝯsilibꝰ articlis. iō saluo melioꝛi iudicio dico ꝙ fuit aliꝰ minoꝛis pfectōis extūs. tūc eni vt p̄dcm̄ ē scti ep̄i freqnt occidebant vel in exiliū mittebāt. ⁊ succedebāt eis aliꝗ minꝰ duoti. sic ergo pcedit qꝛ p̄rio pōit culpe reph̄ēsio. secundo salubris monitio: ibi. Suadeo tibi. tertio p̄mij pmissio: ibi. Qui vicerit. Circa primū dꝛ f Hec dic amē Aduerbiū est hebraicū. ⁊ signat idē ꝙ vere: ꝓpt qd attribuit xp̄o q̄ dicit de seipo Jo. xiiij. Ego suʒ via ve. ⁊ vita. g Testis fidel. pr̄ne maiestatis. s̄m ꝙ dꝛ Jo. iij. Qd scimꝰ loq̄mur: ⁊ qd vidimꝰ testamur. h Qui ē pri. create dei. nā oīa p ip̄m fcā sunt ⁊ sine ip̄o factū ē nihil. Jo. i. i Scio opa tua. esse sc̄. impfecta: iō subdit. k Quia neqꝫ frigi. es. deuitās trāsgressiōes pene tioꝛe. l Neqꝫ calidꝰ. i. iplēs p̄cepta mea feruore caritatis. m Sʒ qꝛ tepidꝰ es. i. tardꝰ ad bonū accidiosus ⁊ ociosus. n Incipiā te euomē. i. a me te reijcere. sic q̄d aboīabile nā ociositas oīm vicioꝝ ē sentina. o Quia dicis. te falso iactādo de meritis. p Qꝫ diues suʒ. scīa ⁊ virtute. q Et locupletatꝰ. ex exercitio doctrie. r Et nullius egeo. i. doceri ab aliq̄. s Et nescis qꝛ tu es miser. p carētiā grē. t Et miserabil. p reatū pene. v Et paup bonis spūalibꝰ. x Et cecꝰ. qꝛ nō vides tuos defectos. y Et nudus. i. virtutibꝰ spoliatꝰ. z Suadeo ti. Hic ꝯsr ponit salubris monitio: cū dꝛ Suadeo tibi emē a me. a Aux ignitū. i. sapiam caritate accensam. alit inflaret p supbiā. sʒ ꝯ h̄ dcm̄ vr̄ aplūs dicere Ro. xi. si aūt grā iā nō ex opibꝰ. alioqn grā iaʒ nō eēt grā. Caritas āt idē est cū grā. vl' ei insepabilr̄ ānexa. ⁊ p ꝯsns nō emit p opera. Dicēdū ꝙ grā vno mō accipit ꝓ hitu aīaʒ gratā facientē deo. alio mō p motōe diuia q̄ mouet aīaʒ ad bonū supnaturale. sic motōe gn̄ali mouet oīa ad bona sibi ꝯnaturalia. similit meritū duplr̄ accipit. vno mō ꝓ merito ꝯdigni. alio mō ꝓ merito ꝯgrui. si aūt accipiat grā p̄rio mō ⁊ oīno prima. sic nō cadit sub merito condigni. ⁊ sic intelligit dcm̄ apl'i p̄allegatū. tm̄ hn̄s grāʒ primā ex opibꝰ meret de ꝯdigno eiꝰ augmētatōeʒ. Prīa tm̄ grā h̄n cadit sub merito ꝯgruo: qꝛ si hō faciat qd ī se ē se disponēdo ad grāʒ: ꝯgruū ē ꝙ ds illi īfūdat eā. si āt accipiat grā scd̄o mō sic non cadit sub merito sʒ p̄cedit oīne meritū ꝯdigni ⁊ con grui. tal' eni influxꝰ diuinꝰ cōiter fit oībus hoībꝰ q̄ādiu sūt in vita p̄ntī: sʒ aliq̄ sequūtur hunc influxum p conatū liberi arbi. se disponētes ad supnatale bonū. ⁊ sic meret de ꝯgruo grām hītualē sibi infudi a deo ⁊ p eā eiꝰ augmētatōʒ de ꝯdigno. aliꝗ vo nō sequūt: ꝓpt qd demerēt sibiipsis relinq̄ ⁊ vlteriꝰ in pctā labi p defectibilitatē liberi arbitrij: seq̄t. b Ut locu. fi. diuitijs spūalibus.

c Et vestimētis albis induaris. i. virtutibꝰ.

d Et nō appareat ꝯfu. nu. tue. corā deo ⁊ angelis sctis.

e Et colly. inūge ocu. tuos. i. grā spūsscī q̄ illūinat oculos mētis. dic āt. Inūge. qꝛ lʒ grā sit a deo data. tm̄ in potestate hoīs ē vt sibi det. qꝛ pt se ad eā disponē mō dcto.

f Ego q̄s amo ar. ⁊ castigo. sic pr̄ filios dilectos.

g Emulare ergo. i. imitare bonos. h Et pniaʒ age. de pctis ppetratis. i Ecce sto ad ostiū. cordis hūani.

k Et pulso. ad bonū supnatale monēdo. l Siq̄s audierit vocem meā. monitioni mee ꝯsentiēdo. m Et aperuerit mihi ianuā. p conatū liberi arbitrij ad bonū.

n Introibo ad illū. s. p grāʒ datū faciētē hitādo ī illo.

o Et cenabo cū illo ⁊ ip̄e mecū. nā ds in tali homie delectat ⁊ ipse in deo. p Qui vicerit. Hic vltio pōitur premij pmissio: cū dꝛ. Qui vicerit. insultꝰ mūdi carnis et diaboli. q Dabo ei sedere mecū ī throno meo. i. q̄etē ī celesti regno. r Sic ⁊ ego vici. p passionē meā.

s Et sedeo cū pr̄e meo Marci. vlt. Assumptus est in celum ⁊ sedet a dextris dei.

t Qui habet aurem. exponatur vt supra.

Capitulum. IIII.

Post hec vidi ⁊c. descripta visione be. Johis. q̄ respicit informatōeʒ septē ecclīaꝝ asie spālr. licʒ ex ꝯseq̄nti respiciat aliaꝝ ecclīaꝝ īformatōeʒ. vt p̄dictū ē. Hic ꝯsr ponunt visiones eiusdeʒ respicientes directe informatōeʒ totiꝰ ecclīe generalr. naʒ in spū sub quibusdā imaginibꝰ vidit decursum ecclesie ab aploꝝ tpe vsqꝫ ad finē mūdi. q̄ātū ad tribulatōes ꝯsolationes et immutabilitates notabiles: quaꝝ tm̄ aliq̄ iam p̄cesserunt ⁊ aliq̄ sunt future. visiōes aūt istas imaginarias beatus Johānes scripsit. intellectū tm̄ earuʒ nō expssit licet ad plenū intellexerit. aliq̄ tm̄ interposuit: p q̄ dat via ad reliqua aliqualiter capienda. sicut supra. i. cap. dixit septem candelabra aurea: septem ecclesie sunt ⁊ septem

stelle. septē angeli .i. epi eaꝝ. ⁊ similr i seq̄ntibꝫ aliq̄ dic̄ licꝫ raro ad apiendū aliq̄lit intellectū occultoꝝ: vt patebit i locis suis dn̄o ꝯcedēte. ꝓpt q̄ꝺ intellect⁹ lr̄alis nō ē ille q̄ ꝑ voces sig̃ficat̄ imediate. ſꝫ ille q̄ ꝑ imagīes sig̃ficat̄ sic̄ Judi. ix. dr̄. ꝙ ligna dixerūt ad arborē rān̄ū. veni ⁊ ipe͛ra nobis sensus lr̄al̄ nō est de arborib; vl̄ lignis sed de viris sichem ꝑ ligna significatis q̄ fecerūt sup se abimelech regē. Sciendū ēt ꝙ iste visiones n̄ distiguunt̄ ex pte tēpis in q̄ facte sūt q̄ꝛ Johēs totū vidit vna die. q̄ꝺ pꝫ ꝑ h̄ ꝙ dic̄ .i. c. Fui in spū in dn̄ico die. ſꝫ distiguūtur a pte tpm i q̄bus ptim iplete sūt. ⁊ partim iplende vt mag̃ videbit̄ infer⁹ ꝓseq̄ndo. residuū igit̄ h⁹ libri in duas ptes diuidit̄. q̄ꝛ p̄io ponit̄ modus h⁹ visiōis. scd̄o cursus impletiōis .c. xi. Circa primū sciendū ꝙ tota trinitas reuelauit apocalypsim homi christo. Christus autē iohāni ꝑ angelū in eius ꝑsona loquētem. Christus enī homo supior est āgelis. ꝓpt vnionē ad suppositū diuinū ⁊ plenitudinē grē. ſꝫ sit mior angel̄ rōne nat̄e hūane. s̄m ꝙ dr̄ Hebr. ij. Igit̄ p̄io ponit̄ maiestas dei reuelātꝫ. scd̄o dignitas hoīs xp̄i reuelatōem recipiētis .c. se. Primū declarat̄ ex trib;. s. ex impiali throno et ex nobili ꝯsortio ibi. Et in circuitu sedis. et ex reuerenti obsequio ibi. Et reqēꝫ n̄ hēbāt. Circa primū dic̄ b. iohēs.

a Post hec vidi ostiū aptū in celo. sic enī videbat imaginarie ac si ostiū celi apiret̄. ꝑ q̄ꝺ designabat̄ ꝙ decursus ecc̄lie sibi reuelabat̄: q̄ celū i scriptu͛a noiat̄. s̄m ꝙ dicit Greg. ome. xxxvij. Regnū celoꝝ p̄ntis tp̄is ecc̄ia dr̄. in q̄ doctor q̄ mandatū soluit minim⁹ vocat̄ ⁊c. b Et vox prima ⁊c. in q̄ notat̄ auctas angeli loq̄ntꝫ: vt dictū ē s̄. i. c. c Ascende huc. ad videndū ecc̄lie decursum. iō subdit̄. d Et osn̄dam tibi q̄ oportet fieri post hec. s̄m ordinatōem dei que non potest frustrari.

e Statim fui in spū. visionē imaginariā intelligēdo.

f Et ecce sedes po. erat ī celo. ꝑ quā sedē intelligitur auctas ⁊ ptās dei ecclesiā regētꝫ. g Et supra sedē sedēs. s. ds trin⁹ ⁊ vn⁹. h Et q̄ se. sil̄is erat aspe. la. ias. et sardinis. tales apparitōes fiūt s̄m ꝯueniētiā ad id q̄ꝺ reuelat̄. ds āt sic apparebat vt gubernās ecclesiā militātē. circa quā se hꝫ vt ꝯsolator ⁊ caritatꝫ incēsor. ꝓpt q̄ꝺ in primitiua ecc̄ia sup ap̄l̄os misit spm̄sctm̄ in silitudinē ignis. iō dr̄ hic. Coloris iaspidis .i. viridis q̄ color est cōfortatiuus visus. Et sardinis .i. rubei colorꝫ: q̄ ꝓpt silitudinē ad ignē signat incendiū caritatꝫ. i Et iris erat ī circuitu sedis. ꝑ quē designat̄ fed⁹ dei ad ecc̄iam suā. Nā iris signū ē federis int̄ deū ⁊ terrā. vt dr̄ Gen. ix.

k Sil̄is visioni smaragdine. smaragd⁹ aūt est viridis coloris. ⁊ hic ē vn⁹ de colorib; iridis. ⁊ sic apparebat ille iris imagīari⁹ ꝙ color viridis intēsior ceterꝫ videbat̄ in q̄ designat̄ ꝯsolatio dei suis electis affutura. maxie in tribulatōib; ecc̄lie futurꝫ: eo ꝙ viridis color est ꝯfortati

l Et i circuitu sedis. Hic ꝯsequent̄r d̄scribit̄ dei (uus visus. maiestas ex nobili ꝯsortio cū dr̄. Et in circuitu sedis sedi

et ecce ostiū apertū in celo [b] et vox prima quā audiui tanq̄ tube loq̄ntis mecū dicēs: [c] Ascēde huc [d] ⁊ osn̄dā tibi q̄ opꝫ fieri cito [e] Post hec statim fui in spū. [f] Et ecce sedes posita erat in celo [g] ⁊ supra sedē sedens [h] Et qui sedebat: sil̄is erat aspectui lapidis iaspidis ⁊ sardinis. [i] Et iris erat in circuitu sedis sil̄is [k] visiōi smaragdine. [l] Et in circuitu sedis sedilia. xxiiij. [m] et supra thronos. xxiiij. seniores sedentes [n] circumamicti vestimentis albis [o] ⁊ in capitibus eoꝝ coronas aureas. [p] Et de throno [q] procedebāt fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua [r] et septē lampades ardentes añ thronū [s] q̄ sunt spūs dei. [t] Et in ꝯspc̄u sedis tanq̄ mare vitreū [v] simile cristallo [x] ⁊ in medio sedis et ī circuitu sedis q̄tuor aīalia plena oculis ante ⁊ retro: Et aīal primū sil̄e leoni: ⁊ scd̄m sil̄e vitulo. ⁊ tertium aīal hn̄s faciē q̄si homīs:

lia vigintiq̄tuor. ꝑ q̄ desig nāt̄ vniuerse cathedrales ecclesie: q̄ lꝫ sint mlt̄e. tn̄ sub tali nūero designāt̄ ꝓpt ꝯcordantiā no. testi. ad vet⁹ in q̄ legit̄ .i. Paral. xxv. ꝙ sanct⁹ dauid volēs augmentare cultū diuinū statuit. xxiiij. sacerdotes in tēplo ꝑ hedomadas successiue mīstrātes. In sacra enī scriptu͛a freq̄nt̄ ponit̄ determinatus nūer⁹ ꝑ indeterminato. sic̄. s. dc̄m ē. c. i. ꝙ ꝑ septē spūs dei intelligit̄ mltitudo angeloꝝ scōꝝ. ⁊ sic dicit Gre. omel. xxv. ꝙ ꝑ septē demones vniuersa vitia figurant̄.

m Et supra thronos xxiiij. seniores sedentes. ꝑ q̄s designātur vniuersi epi in q̄bus dꝫ eē etatꝫ ⁊ moꝝ maturitas.

n Circū (... amicti vesti. al. nā in ipsis dꝫ refulgē castitas.

o Et in capi. (... eoꝝ co. aureas. nā in mētib; eoꝝ q̄ dicunt̄ capita respc̄u virium sensitiuaꝝ dꝫ refulgē sapientie claritas que per aurum frequēter in sacra scriptura designatur.

p Et de throno. scꝫ dei. q Procedebāt ful. ⁊ voces et tonitrua .i. chorusca tōes miracl̄oꝝ ⁊ denūciatio p̄mioꝝ ꝓ bonis opib;. ⁊ terror suppliciōꝝ ꝑ mal̄. Ista xo tria in primitia ecc̄ia ⁊ p⁹ tp̄ib; mltꝫ ꝯcedebāt̄ a dō ecc̄ie p̄latꝫ.

r Et. vij. lam. ar. añ thronū. s. dei. s Que sūt. vij. spirit⁹ dei. ⁊ exponēdo q̄ꝺ ꝑ lāpades. vij. intelligat̄ apit aliqual̄r ad alia capiēda. dicūt̄ āt hic septē spūs dei. vij. dona scīspūs pata dari disponētib; se. iō dicūt̄ añ dei thronū eē: vl̄ ꝑ. vij. spūs intelligit̄ vniuersitas scōꝝ angeloꝝ parata ad dei bn̄placitū exeq̄ndū. s̄m illō Hebr. i. Oēs administratorij spūs sūt ⁊c. q̄ dicūt̄ lāpades ardentes: q̄ꝛ illūināt ⁊ accēdūt fideles ad cognitōꝫ ⁊ amorē celestiū.

t Et in ꝯspc̄u se. tāq̄ mare vitreū .i. baptismi sacr̄m.

v Sil̄e cristallo. q̄ꝛ nō ē mobile vel fluidū. ſꝫ imprimit caracterē indebilē. ꝓpter q̄ꝺ nō est reiterabile.

x Et in medio ⁊c. iiij. aīalia .i. q̄tuor euangeliste. vt dicūt aliq̄ ſꝫ lr̄a seq̄ns vr̄ i aliq̄ dissonare vbi dr̄. Et aīal primū sil̄e leoni ⁊c. ⁊ tertiū aīal hn̄s faciē q̄si hoīs. Nā ꝑ faciē hoīs intelligit̄ Mathe⁹. vt dc̄m ē. s̄. in prin. euāgelistaꝝ. ⁊ i h̄ ꝯcordāt scī ⁊ doctores. Mathe⁹ xo nō ē terti⁹ ī ordine euāgelistaꝝ ſꝫ prim⁹. ⁊ primū scripsit euāgeliū vt dic̄ Hiero. in ꝓlogo sup Mat. iō vident̄ alij ꝓbabili⁹ dicere. s. ꝙ ꝑ q̄tuor aīalia intelligūt̄ q̄tuor p̄triarchales ecc̄ie. q̄ꝝ p̄ma ē hierosolymitana. nā ibi cepit ecc̄ia ⁊ assimilat̄ leoni. ꝓpt ꝯstantiā ibi existentiū. vꝫ de Pe. ⁊ Johāne Act. v. qui constanter dixerūt principibus iudeoꝝ Obedire deo oportꝫ mag̃ q̄ hoīb;. ⁊ iteꝝ. Si melius est in ꝯspectu dei vos poti⁹ audire q̄ deū iudicate. nō enīꝫ possum⁹ que audiuimus ⁊ vidim⁹ non loqui. Secunda est antiochena que assimilatur vitulo. quia fuit parata obedire mandatꝫ ap̄l̄oꝝ in hierl̄m existentiū. vꝫ Act. xv et quia primo in ea vocati sunt discipuli xp̄iani Act. xi. Tertia est alexandrina q̄ assimilatur homini. nāꝫ in ea a principio fuerūt doctores docti non solum in lr̄is diuinis sed etiā humanis: vt pheriche⁹ ph̄us ⁊ athanasius et plures alij. Quarta est constantinopolitana que assi

et quartū aīal sīle aq̄le volāti [a] Et q̄tuor aīalia singl'a eoꝝ hēbāt alas senas [b] et in circuitu ⁊ int⁹ plēa sūt ocl'is [c] ⁊ req̄ez nō hēbāt [d] die ac nocte dicētia: Sanctus scūs scūs [e] dn̄s d̄s omp̄s [f] q̄ erat ⁊ qui est ⁊ q̄ ventur⁹ ē. [g] Et cū darent illa aīalia gl'iam ⁊ honorē ⁊ bn̄dictōez sedēti sup thronū viuēti ī secl'a seculoꝝ: [h] ꝓcidebāt viginti quatuor seniores añ sedentem in throno: ⁊ adorabāt viuentē in secl'a seculoꝝ [i] et mittebāt coronas suas ante thronū [k] dicentes Dignus es dn̄e d̄s nr̄ accipe gl'iam ⁊ honorē ⁊ v̄tutē [l] q2 tu creasti oīa [m] ⁊ ꝑpt volūtatē tuā erāt [n] ⁊ creata sūt. V.

Et vidi ī dextera sedent' supra thronū librū [b] scriptū int⁹ et foris [c] signatum sigillis [d] septē: [e] ⁊ vidi angelū fortē pdicantē voce mag. [f] Quis est dign⁹ apire libꝝ [g] ⁊ soluere signacula ei⁹. [h] Et nēo poterat neq3 ī celo [i] neq3 ī t̄ra [k] neq3 sbt⁹ t̄raz [l] apire libꝝ neq3 respicere illū [m] Et ego flebā multū: q̄m nemo dign⁹ inuent⁹ ē apire libꝝ: nec videre eū. [n] Et vn⁹ de seniorib⁹ dixit mihi. Ne fleueris

mila f aq̄le volāti. nā in ea fuerūt viri p ꝯtēplatōez eleuati vt Greg. nazanzen⁹: ⁊ plēs alij. a Et q̄tuor aīalia ⁊c. alas senas. Ala pria ē lex natural'. scda lex mosayca. tertia ꝓphāꝝ oracula. q̄rta euāgeliū ꝯsilioꝝ. q̄nta doctrina aplo'ꝝ. sexta statuta generaliū ꝯciliorꝝ. Istis enī alis sex viri ecclesiastici debēt ascendē sursū p ꝯtemplatōnē diuioꝝ. ⁊ descendē deorsū ad edificatiōem ꝓxioꝝ ⁊ volare ad dexterā p gratiarūactōem in ꝓsperis: ⁊ ad sinistrā p patientiā in aduersis.

b Et ī cir. ⁊ int⁹ plena sūt ocul'. ꝯsiderādo ꝑñtia p̄terita ⁊ futura.

c Et req̄em nō habebāt. Hic ꝯsr̄ ostidit dei maiestas ex obsequio reuerēti. et prio in patriarchalib⁹ ecclesijs cū d̄r. Et req̄ez nō hēbāt. s. q̄tuor aīalia q̄tuor patriarchales ecclīas signantia.

d Die ac nocte dicentia sanct⁹ ⁊c. nam in illis eccl'ijs primo valde deuote celebratum fuit diuinū officium diurnū pariter ⁊ nocturnū ⁊ ponit̄ hic ter scūs: ad designādū trinitatē ꝑsonaꝝ: ⁊ subdit̄. e Dn̄s d̄s op̄s ad designādū vnitatē eēntie. nā tres ꝑsone sunt vn⁹ d̄s ⁊ dn̄s oīpotens. f Qui erat ⁊ q̄ ē ⁊ q̄ vētur⁹ ē. p h̄ exprimit̄ ei⁹ et̄nitas q̄ nō apprehēdit̄ a nobis ī via nisi p ꝯparationē ad dr̄ītias tp̄is: vt. s̄. dictū est. i. c. g Et cū darent. ꝯsr̄ describit̄ obsequz diuīe laudis q̄stū ad alias cathedrales ecclīas p orbē ꝯstitutas q̄ in diuīs officijs celebrādis seq̄ dn̄t ordinatōem q̄tuor ecclīaꝝ p̄triarchaliū cū ecclīa tn̄ romana q̄ principal' ⁊ caput ē oīm. et h̄ ē qd̄

g Et cū darēt illa aīalia gl'am ⁊c. ei fuiēdo ⁊ ipm collaudādo ī plīb⁹ modis officioꝝ ⁊ mīstratōib⁹ sacroꝝ. (d̄r.

h Et ꝓcidebāt. xxiiij. seniores. i. alie cathedrales ecclie se eis ꝯformātes. i Et mittebāt coroñas suas añ thronū. i. signū reuerētie p h̄ ꝯfitētes q̄ hn̄t a deo claritatez virtutū ⁊ sapīe q̄ p coroñas aureas designāt̄: vt dc̄m ē. s̄.

k Dicentes dig. es dn̄e d̄s nr̄ ac. gl'iaz ⁊c. nō est p h̄ intelligēdū q̄ d̄s accipiat aliq̄d de nouo. vl' q̄ ei aliqd accrescat ex opib⁹ ⁊ laudib⁹ hūanis. s3 q̄ hoīes ex bn̄ficijs ab eo receptīs tenent̄ assurgere ad laudādū ⁊ gl'ificandū excellētiā et̄ne sue maiestatīs. l Quia tu creasti oīa. de nihilo ꝓducēdo. m Et ꝑpt volū. tu erāt. in dispositione tua ab et̄no āteq̄3 crearent̄ sic dom⁹ material' añ q̄3 sit in effectu p̄existit in dispositione artificīs. ⁊ s̄m hoc d̄r. vij. meta. q̄ dom⁹ in mat̄ia fit a domo q̄ ē in aīa. oīa vero creata se hn̄t ad deū sic artificiata ad artificē Sap. vij. c. Omniū enī est artifex oēm hn̄s virtutem ⁊c.

n Et creata sūt. i. ꝓducta in effectu in tp̄e. ⁊ h̄ ex diuina volūtate. nō ex nature nccītate.

Capitulum. V.

Et vidi in dextera sedentīs ⁊c. Hic ꝯsr̄ describit̄ dignitas xp̄i hoīs reuelatōem accipiētīs. Circa quaz prio p̄mittit̄ ꝓfunditas diuini secreti. scdo difficultas apiendi ibi. Et vidi. tertio īfert̄ dignitas xp̄i ibi. Et vnus. Circa primū d̄r. a Et vidi in dextera sedētis super thronum. Iste sedēs est de⁹ trinus ⁊ vnus. vt dictuz ē.

b Libꝝ. liber iste ē diuīa scīa in q̄ oīa scripta sunt. Sciendū tn̄ q̄ in deo ponit̄ duplex scīa: vel pot⁹ vna duplici mō dicta. s. scientia simplicis notitie q̄ se extendit ad omīa possibilia q̄ nunq̄3 fuerūt nec erūt ⁊ scīa visiōis que respicit existētia p q̄cūq̄3 differētia tp̄is sc3 p̄teriti vl' ꝑñtis vl' futuri. ⁊ ista sūt in virtute dei opatiua inq̄3tum opat̄ in aliq̄ tp̄e talia ꝯo sūt illa q̄ reuelata sunt hoī xp̄o ⁊ ab eo iohāni aplo. virt⁹ ꝯo dei opatiua metaphorice d̄r manus ei⁹ dextera. q2 p manū dexterā operamur. ⁊ ideo liber q̄ d̄r dei noticia de dispositis ab eo fieri. ꝯuenient̄ d̄r eē in dextera manu d ei.

c Signatū. signatio ista designat clausionem diuine scīe dei dispositis ab eo fieri quousq̄3 sit ab eo reuelata fieri. vel in effectu ꝓducta. d Sigillis septē. i. omimodis obscuritatib⁹ vt exponūt aliq̄. ⁊ s̄m h̄ ponit̄ hic nūer⁹ determiat⁹ p indetermiato. s. septēnari⁹ p obscuritatū mltitudie. sic dic̄ Greg. ome. xx v. Maria q̄ septē demonia hūit q̄ vniuersis vitijs plena fuit. s3 h̄ dictū nō bn̄ ꝯsonat his q̄ sequūt̄ ca. seq̄n. de aptōe sigilloꝝ ꝓcedendo a prio sigillo vsq̄3 ad septimū determinate: ex q̄ p3 q̄ septenari⁹ sigilloꝝ nō ponit̄ ibi p indeterminata multitudie obscuritatū. Ideo d̄r meli⁹ dicendū q̄ sigilla ista nō sunt aliud nisi volūtas dei claudēs ⁊ aperiēs suū secretū: put ⁊ qn̄ ⁊ quō sibi placet. q̄ l3 sit vna in se. d̄r tn̄ multiplex ad varios effect⁹ relata. s̄m illd̄ ps. cx. Magna opa dn̄i exq̄sita in oēs volūtates ei⁹. Septenari⁹ igit̄ sigilloꝝ est septenari⁹ reuelatōis diuīe volūtatis ad reuelāda iohāni distincta reuelatōis septē. vl' fiēda in septez tp̄ib⁹.

e Et vidi. Hic ꝯsr̄ describit̄ difficultas apiendi: cū d̄r. Et vidi angelū fortē. iste vr̄ fuisse gabriel q̄ int̄pretat̄ fortitudo dei. f Quis est dign⁹ apire librū. i. mālfestare dei secretū. g Et soluē signacl'a ei⁹. i. sigillatim ostdere q̄lit̄ singl'a de q̄b⁹ dicet̄ ꝓcedūt ex diuina volūtate.

h Et nemo potat ī celo. q̄stū ad angelos.

i Neq̄3 in terra. quantum ad homines.

k Neq̄3 subtus terram. quātum ad demōes in quib⁹ remanserunt naturalia integra.

l Aperire librum. quia nullus istoꝝ potest ad secreta diuina attingere: nisi deo reuelante qui primo reuelauit christo homini et christus iohanni.

m Et ego flebam multum. Per hunc fletum designatur iohannis desiderium de sciendo ecclesie futurum processum.

n Et vnus de senioribus dixit mihi. Hic consequenter infertur dignitas Christi qui solus inuentus est dignus dicta secreta primo accipere et alijs per iohannez nunciare: cum dicitur. Et vnus de seniorib⁹ dixit mihi

[o]Ecce vicit leo de tribu iuda [p]radix dauid [q]apire librū ⁊ soluere septē signacła ei⁹ [r]Et vidi ⁊ ecce i medio throni ⁊ q̄tuor aīaliū ⁊ in medio senioꝝ: agnū stantē tanq̄ occisū [s]hñtē cornua .vij. ⁊ oculos septē: qui sunt septem spūs dei [t]missi in oēm t̄raȝ. [v]Et venit et accepit de dextera sedētis i throno librꝝ: [x]⁊ cū aperuisset librꝝ q̄tuor aīalia [y]⁊ vigintiq̄tuor seniores [z]ceciderūt corā agno [a]hñtes singli cytharas ⁊ phialas aureas plenas odoramētoꝝ [b]q̄ sūt orōnes scōꝝ: [c]⁊ cātabāt cāticū nouū dicentes [d]Dign⁹ es dn̄e accipe librū ⁊ apire signacła ei⁹ [e]qm̄ occisus es: ⁊ redemisti nos deo i sanguie tuo [f]ex oī tribu ⁊ ligua ⁊ pplo ⁊ natōe [g]⁊ fecisti nos deo nr̄o regnuȝ [h]et sacerdotes. [i]Et regnabimus sup terrā [k]Et vidi ⁊ audiui vocē angeloꝝ multoꝝ in circuitu troni ⁊ aīaliū ⁊ senioꝝ: [l]⁊ erat nūerus eoꝝ milia miliū dicentiū voce mag̃: [m]Dign⁹ ē agn⁹ qui occisus ē accipe v̄tutē ⁊ diuitatē ⁊ sapiām ⁊ fortitudinē ⁊ honorē ⁊ glīam et bñdictōem. [n]Et oēm creaturā q̄ in celo ē [o]⁊ sup terrā [p]⁊ subtus terrā: ⁊ q̄ sunt in mari ⁊ q̄ in eo: oēs audiui dicētes sedēti in throno et agno. Bñdictio ⁊ honor et gloria ⁊ ptās i secła secłoꝝ. Et q̄tuor aīalia dicebant: Amen. Et vigintiq̄tuor seniores ceciderūt in facies suas ⁊ adorauerūt viuētē in secula seculorum.

consolādo me de desiderij mei impletōe. q̄s āt erat iste senior nō d̄r. ⁊ dicūt aliq̄ ꝙ fuit mathe⁹ euang. q̄ dixit in ꝑsona xp̄i Mat. vl. Data ē m̄ oīs ptās i celo ⁊ i t̄ra. iō d̄r.
o Ecce vicit leo d̄ tribu iuda ⁊c. nā xp̄us victor fuit in sua resurrectōe. s; q̄cq̄d sit de v̄itate, rō tn̄ nō vid̄r valere quia iohānes nō accepit hāc notitiam per mathei scripturā: s; ꝑ reuelatōeȝ spūalē. est aūt dc̄m. s. ꝙ ꝑ seniores itelligūt eccie p̄lati. ⁊ iō vid̄r meli⁹ ꝙ iste senior fuerit petr⁹ et d̄r vn⁹. i. prim⁹ int apłos eo mō loq̄ndi q̄ d̄r Gen. i. Factū est vespe ⁊ mãe dies vn⁹. i. prim⁹. trāsierat ei iā .b. petr⁹ ꝑ marti͛riū ad glām. q; sub nerone passus fuit. Johēs aūt postea tp̄e domiciani hāc reuelatiōeȝ accepit. ⁊ sic aīa petri assistens xp̄o vel aliq̄ effigies petꝝ repn̄tās dixit iohi Uide ne fleueris ⁊c.
p Radix dauid. i. de radice d̄d descendēs s̄m carnē s̄m ꝙ p̄dixerat Esaie xi. Egrediet̄ virga de radice yesse ⁊c.
q Aperire li. i. māifestare eccłie decursū a deo p̄ordinatum.
r Et vidi ⁊ ec. i me. throni ⁊c. agnum ⁊c. id est christū in medio ecclesiaruȝ per orbem in nomie eius constitutarū: sicut ipse dic̄ Matt. vlt. Ecce ego vobiscū suȝ oib; dieb; vsq; ad ꝯsūmatōȝ secłi. q̄ sic dic̄t⁹ est leo rōne resurrectōis: ita d̄r hic agn⁹ rōe imolatōis. ꝓpt̄ qd̄ etiā d̄r stās. q; resurrexit ad vitā immortalē. Roꝝ. vi. Christ⁹ resurgēs a mortuis iā n̄ morit̄. ⁊ tanq̄ occisus: q; q̄tidie i eccłia imolat̄ n̄ s̄m carnē. q; resurrexit ad vitaȝ immortalē vt dc̄m ē: s; s̄m effectū ⁊ rep̄ntatōȝ. q; ꝑ oblationē eucharistie cōicat̄ nobis effect⁹ sue passiōis. ipa et est silitudo rep̄ntatiua ipi⁹. s̄m ꝙ d̄r Lu. xxij. Hoc facite in meā ꝯmēoratōȝ. illd̄ eni qd̄ rep̄ntat aliq̄d noiat̄ noie ipsi⁹: sic imago petri noiat̄ petr⁹. ⁊ eadē rōe eucharistia agn⁹ imolat⁹. ⁊ ad h̄ designandū nō d̄r hic agn⁹ occisus simpl̄r: s; tanq̄ occisus.
s Hñtē cornua septeȝ. i. potestates. ⁊ idē designat̄ ꝑ. vij. spūs: q; septē dōa scti spūs sunt q̄ i septē cornua siue ptātes ad reprimēdū v̄tute ini
t Missi i oēȝ t̄rā. q; xp̄s pat⁹ ē dare dona spūs ꝯmici. scti oīni homi ad ea se debita disponēti.
v Et venit et accepit ⁊c. libꝝ. nō est ꝑ h̄ intelligēdū ꝙ xp̄s tūc accepit notitiā de ꝓcessu eccłie. nā aīa xp̄i ab instāti sue creatiōis diuitati ꝯiūcta habuit notitiā oim; q̄ d̄s cognoscit scia visiōis. int̄ q̄ ē ꝓcessus eccłie: vtȝ ex p̄dictis. ⁊ iō ꝑ h̄ ꝙ iohēs vidit accipe eū librꝝ d̄signat̄ acceptio notitie a principio creatōis aīe xp̄i. s; de nouo iohi reuelāde. ⁊ ꝑ euȝ vniuersali eccłie.
x Et cū apuiss;. Hic ꝯn̄r describit̄ assistentiū xp̄o iocūditas. ⁊ p̄rio sibi assistētiū in eccłia militante. scd̄o in triūphāte: ibi, Et vidi ⁊ audiui. Circa primum dicitur.

x Et cū apuisset librꝝ. ad reuelādū eccłie ꝓcessum q̄tuor animalia. i. q̄tuor eccłie p̄triarchales.
y Et .xxiiij. seniores. i. vniuerse cathedrales eccłie ꝑ orbē diffuse. ⁊ ꝑ h̄ intelligūt̄ alie ab eis ꝯstitute.
z Ceciderūt corā agno. nā ex hoc habuerūt materiā venerādi ipm̄.
a Hñtes singuli ⁊c. qd̄ exponit̄ cū
b Que sūt ⁊ subdit̄. orōnes sctōꝝ methaphorice. ⁊ per hec ⁊ silimilia apit̄ aliq̄ modo via ad exponēdū reliq̄: vt p̄dictū ē.
c Et cātabāt cāticū nouū. i. ꝑtinēs ad no. test.
d Dign⁹ es dn̄e de⁹ ⁊c. ⁊ ptȝ ex supradictiȝ
e Qm̄ occi ꝯ snīa. sus es. meritū p̄cedit illd̄ qd̄ cadit sub merito. ꝓpt̄ qd̄ acceptio notitie ꝓcessus eccłie q̄ p̄cessit mortem xp̄i vt dc̄m est nō cecidit sub merito ipi⁹. sicut nec glīa aīe xp̄i: s; glīa corꝑis q̄ secuta ē sub merito bn̄ cecidit: meruit enim sui corꝑis glīficatōȝ ⁊ exaltatōȝ ⁊ eodē mō p̄t dici de reuelatōe dicti ꝓcessus facta iohāni. et ꝑ eū vniuersali ecclesie ad declaratōȝ bōitatis ⁊ maiestatis xp̄i. nā hec reuelatio facta ē post passionem.
f Et oī tribu ⁊c. nā eccłia e ex omib; gētib; collecta.
g Et fecisti nos deo nr̄o regnū. i. regni ei⁹ p̄ncipes.
h Et sacd̄otes. hostias laudis deo offerētes.
i Et regnabim⁹ sr̄ t̄rā. nō d̄r. In terra vbi scti ꝯculcāt̄: s; sup terrā. i. in celo vbi scti cū xp̄o dn̄ant̄.
k Et vidi. Hic ꝯn̄r ponit̄ iocūditas assistentiū xp̄o in eccłia triūphāte cū d̄r Et vidi ⁊ audiui vocē āgeloꝝ mltoꝝ ⁊c. in h̄ notat̄ ipsoꝝ multitudo maxia: s̄m illd̄ Job. xxv. Nunq̄d ē numerus militū eius. ⁊ idē designat̄ in h̄ quod subdit̄.
l Et erat nūer⁹ eoꝝ milia miliū. sic eniȝ corꝑa celestia totā regionē elementarē excedūt q̄ incomꝑabilr̄ in q̄ntitate ꝯtinua. sic angeli oia corꝑalia in q̄ntitate discreta: accipiēdo q̄ntitatē discretā ꝓ q̄libet mł̄titudie nūerabi
m Dign⁹ est agn⁹ q̄ oc. ē acci. vir. ⁊ di ꝯ (li vł numerata. vnitatē ⁊c. omia ista hūit vel saltē pła añ passionē qd̄ dico ꝓpt̄ glīam corꝑis ⁊ hmōi q̄ secuta sūt. ⁊ iō acceptio taliū hic accipit̄ ꝓ māifestatione eoꝝ ad laudē ⁊ honorē nominis christi. ⁊ conseq̄nter ponitur laus xp̄i in omnibus creaturis: cum dicit̄.
n Et omnem creaturā que in celo est q̄ntū ad hoīes qui iam sunt in patria.
o Et super terrā. q̄ntū ad existentes adhuc in via.
p Et subt⁹ terrā ⁊c. Nā oēs creat̄e ⁊ irrōnales ⁊ vita carentes dicūt̄ laudare xp̄m: inq̄ntū sunt materia ⁊ occasio laudādi ipm̄: q; intellectuales creature ꝑ eas ascēdunt ad cognoscendū deum: et per ꝯsequens ad ipsam laudandum ⁊ glorificandum. cetera que sequuntur patent ex predictis.

Et vidi ꝙ apuissꝫ. Postq̄ descript⁹ est mo/ .VI.
dus diuīe reuelatōis. hic ꝯsr describit decursus
impletōis. ⁊ h̄ sub septē sigilloꝝ aptiōib⁹ q̄b⁹ si/
gillis liber dicebat signat⁹. ⁊ iō s̄m. vij. sigilla diuidit ī
septē ptes: q̄ patet in lr̄a. igit in p̄ia pte dic a Et vidi
ꝙ aperuissꝫ agn⁹ vnū
⁊c. i. primū eo mō lo/
quēdi q̄ dr̄ Gen. i. Et
factū ē vespe ⁊ mane
dies vn⁹. i. prim⁹. vn̄
⁊ ꝯsr ibi dr̄ Factū est
vespe ⁊ mā̄e dies scd̄s
et sic ꝯsiter vsq̄ ad se
ptimū. Eodē mō ꝯsr
hic describit aptio se
cundi sigilli et tertij
vsq̄ ad septimū.

Et vidi ꝙ ape/ .VI.
ruisset agn⁹ vnū de
septē sigillis: [b] ⁊ au/
diui vnū de q̄ttuor aīalib⁹
dicēs tanq̄ vocē tonitrui
[c] Ueni ⁊ vide: ⁊ vidi [d] ⁊ ecce
equ⁹ alb⁹ [e] ⁊ q̄ sedebat sup il
lū [f] hēbat arcū: [g] ⁊ data ē ei
corona [h] ⁊ exiuit [i] vincēs [k] vt
[l] vinceret. Et cū aperuisset
sigillū scd̄m [m] audiui scd̄m
animal dicēs [n] Ueni ⁊ vide
[o] Et exiuit ali⁹ equ⁹ rufus:
[p] ⁊ q̄ sedebat sup illū [q] datuꝫ
est ei [r] vt sumerꝫ [s] pacē d̄ t̄ra
[t] ⁊ vt iuicē se interficiāt [v] ⁊ da
tus est ei gladi⁹ magn⁹ [x] Et
cū apuisset sigillū t̄tiū [y] au/

b Et au. vnū ⁊c. i.
primū eadē rōe q̄ ⁊ d̄
sigill̄ dc̄m est. nā ꝯsr
agit de alijs trib⁹ aīa
lib⁹ ⁊ s̄m illos q̄ p aīalia dicūt signari q̄tuor euāgelistas
iste fuit marc⁹ ī silitudīe leōis d̄signat⁹. q̄ silitudo pōit
p̄ia. s̄. c. iiij. sꝫ q̄ñ illō dc̄m ñ ꝯsonat ordini euāgelistaꝝ
in q̄ Mathe⁹ ponit prim⁹ ⁊ marc⁹ scd̄s. iō dixi. s̄. c. iiij.
ꝙ p q̄tuor aīalia q̄tuor p̄triarchales eccl̄ie designāt. ⁊ sic
habeo ꝯsr. dicē ꝙ ille q̄ p primū aīal d̄signat fuit p̄triar/
cha prime eccl̄ie p̄triarchal̄. s. hierl̄ymitane q̄ fuit. b. Ja/
cob⁹ appellat⁹ frat̄ dn̄i: eo ꝙ fuit simillim⁹ sibi. ⁊ hic aū
iā trāsierat p gladiū sub nerone. vtꝫ p Josephū. xx. li. an
tiq̄tatū. hec āt reuelatio fc̄a fuit iohāni tpe domiciani.
c Ueni ⁊ vide. decursum eccl̄ie primitiue. d Et ec
ce equ⁹ alb⁹. p quē vt dicūt expositores aliq̄ designatur
gaius ipator q̄ successit imediate tyberio: sub q̄ passus
xp̄s fuerat. ⁊ designat p equū albū eo ꝙ ñ fuit xp̄ianis
molest⁹ sꝫ mag̃ ꝯsolabil̄. nā pylatū misit in exiliū q̄ xp̄m
iniq̄ iudicauit. ⁊ silr̄ herodē q̄ collo͂iauerat iohēꝫ ⁊ xp̄m
in passiōe spreuerat. Lu. xxiij. iō subdit. Et exiuit vincēs
vt vinceret. s. aduersarios xp̄i: vt dc̄m ē. sed h̄ ñ vr̄ mihi
ꝯuenient dictū. nā iste gai⁹ intm̄ fuit elat⁹ et puersus ꝙ
p orbē misit statuā suā vt in illa adoraret vt d̄s. ⁊ quia
hitātes. ī iudea renuerāt hec facē. misit petroniū cū exer/
citu in iudeā vt in tēplo poneret dictā statuā ⁊ renuen
tes interficeret: vt dicit Josephus li. antiq̄. et de iudaico
bello. tñ petroni⁹ ñ dedit h̄ executioni. q̄ gai⁹ fuit mor/
te p̄uent⁹. ⁊ in illo tpe apl̄i ⁊ alij xp̄iani hitabāt ī hierl̄z
⁊ iudea. ⁊ sic pꝫ ꝙ gaius ñ fuit eis ꝯsolabilis: sꝫ magis
horribil̄: eo ꝙ pre ceterꝭ hitatorib⁹ iudee horridum erat
eis mādatū gaij de dicta adoratōe. lꝫ āt ipse miserit ī exi
liū herodē ⁊ pylatū. h̄ tñ nō fuit ꝓpt xp̄m sꝫ p alijs caus
totalr̄ disperatꝭ: vt refert Joseph⁹ q̄s cā breuitatꝭ omit/
to. silr̄ qđ subdit. Exiuit vincēs vt viceret. nō vr̄ sibi ꝯue
nienter applicari. q̄ rome fuit turpit interfect⁹ ꝓpter suas
malicias. vt vxor ei⁹ gladio ꝯfossa. ⁊ ei⁹ vnica filia pieti
allisa. ꝓpt qđ vident alij meli⁹ dicē. s. ꝙ p equū albū in/
telligit cetus apl̄oꝝ. dealbat⁹ scītitate vite. ⁊ q̄ btūs iaco
bus hierosolymitane eccl̄ie ep̄s vt dicit Hiero. in li. illu
striū viroꝝ dr̄ vsus fuisse. tūc nō vestib⁹ laneis sꝫ lineis
⁊ p ꝯsis albis. ⁊ idē estimari p̄t pbabilr̄ de alijs apl̄is.
vñ ⁊ machomet⁹ vocat eos viros dealbatos. Per sedē
tem sup equū illū intelligit xp̄s sessor ⁊ ductor eoꝝ. s̄m
illō Ro. viij. Quicūq̄ sp̄ū dei agunt hi filij dei sūt. ⁊ s̄m
hoc sic est lr̄a exponenda.
d Et ecce equus albus. scꝫ apostolorum senatus.
e Et qui sedebat super illum. scꝫ christus.
f Habebat arcū in māu sua. i. v̄bū p̄dicatiōis in māu
operatiōis: q̄ cepit facē ⁊ docere Act. i. ⁊ sic fecerūt apl̄i
p instinctū ⁊ ducatū ipsi⁹. g Et data est ei corona. in
sua resurrectōe ⁊ ascensiōe. h Et exiuit p effec. suū
dando apl̄is in signo visibili sp̄m scm̄. i Uincens ad
uer. suos. in iudea p̄io. nā eodē die ꝯuersi sunt ad eum
predicante petro tria
milia Actu. ij. et alia
die. v. milia. Act. iiij.
k Ut vinceret p to/
tū orbē. subijciendo
sue fidei iugo colla
gētiū. nā in breui tpe
p p̄dicatiōem apl̄oꝝ
⁊ alioꝝ xp̄i discipl̄oꝝ
xp̄o coopante et s̄mo
nē eoꝝ signis seq̄nti/
bus ꝯfirmāte. Mar.
vlt. p̄dicatū fuit euā
geliū. nā viuente ad/
huc btō Petro fides
catholica diffusa fuit vsq̄ ad fines t̄re hitabilis. put de
claraui sup illō ps. xviij. In oēm t̄rā exiuit son⁹ eoꝝ. ⁊c.
l Et cū aperuissꝫ. Hec ē scd̄a ps (⁊ sup epl̄am Ro. x. c.
in q̄ describit status eccl̄ie a tpe neronis vsq̄ ad tytum
impatorē cū dicit m Audiui secundū aīal. s̄m predi
cta: iste fuit prim⁹ patriarcha eccl̄ie antiochene. scꝫ btūs
petrus qui p̄io rexit illā ecclesiā: vt hr̄ li. illustriū viroꝝ
qui tpe hui⁹ visionis iam transierat p martyriū diencs
n Ueni ⁊ vide. statū eccl̄ie sub nerone. o Et exiuit
alius equ⁹ rufus. i. roman⁹ p̄pls q̄ dr̄ rufus tpe neronis
dupl̄r. vno mō accipiēdo rufedinē p rubedine. sic ī plu
rib⁹ locis alijs accipit scriptura. eo ꝙ nero multos ro/
manoꝝ occidit ex sua crudelitate. nā ēt mrēm ꝓpriā vxo/
rem frēz ⁊ sororē: ac etiā senecā suū p̄ceptorē dr̄ occidisse
Alio mō mag̃ ꝓprie p ip̄a rufedine. q̄ nero ciuitatē ro/
manā incēdi fecit ī magna pte: vt videret q̄le fuerit an
tiq̄tus incēdiū troie. In tali aūo incēdio ex cōmixtione
fumi ⁊ flāme apparētia rufedinis causat. p Et q̄ se/
debat sup eū. s. nero hñs dominiū. q Datū est ei. i.
a deo permissum. r Ut sumeret. i. auferret.
s Pacem de terra. q̄ turbata fuit ciuitas p romanū
imperiū ꝓpt sua maleficia. t Et vt inuicē se interficiāt
Nam ex occasiōe sue pfidie ipso interfecto Otto. gabba.
vicellius. voluerūt vsurpare iperiū: ⁊ ex eoꝝ pugna adin
uicē valde multi fuerūt interfecti. v Et datus ē ei gla
dius malign⁹. i. ptās interficiēdi xp̄ianos. nā ip̄e primaꝫ
psecutōeꝫ mouit ꝯ̄ ecclesiā: loq̄ndo de psecutiōib⁹ motꝭ
p impatores romanos. nā antea psecutōeꝫ sustinuerat
p iudeos. mādatū aūo crudele gaij supraposituū. nō fuit di
recte ꝯ̄ ecclesiā. sꝫ ꝯ̄ hitātes iudeā. q̄ꝝ pauci ꝯpatiue erāt
xp̄iani. nec ēt mādatū illō fuit datū executioni. ⁊ iō pri
ma psecutio eccl̄ie attribuit neroni. Claudi⁹ ēt impator
q̄ fuit medi⁹ int gaiū ⁊ neronē non legit fecisse xp̄ianis
aliquā psecutōem. nero āt apl̄oꝝ princeps. s. petꝝ ⁊ pau
lum occidit et alios multos christianos rome ⁊ per im
perium occidi fecit.
x Et cum aperuisset. Hec est tertia pars in qua descri/
bitur ecclesie status sub tyto: cum dicitur.
y Audiui tertiū animal. i. patriarchā primū eccl̄ie ale
xandrie. s. btm̄ Marcū s̄m ꝙ in li. illustriū viroꝝ hētur.
z Et ecce equ⁹ niger. i. exercit⁹ roman⁹ q̄ dr̄ niger effe/
ctiue sic sol dr̄ calid⁹. Exercitus eni roman⁹ sub tyto in/
tantū afflixit habitantes hierl̄m ꝙ fuerunt fame deni/
grati et alijs afflictionibus. s̄m ꝙ refert Josephus li/
bro de iudaico bello. a Et q̄ sedebat sup eū. s. tytus

regēs illū exercitū. b Hēbat staterā in māu sua.i.diuinā iusticiā quā ope exeq̄baꝛ.nā ex ordie diuie iusticie ꝓcessit ꝙ exercitꝰ romanꝰ iudeos ꝑti occidit.et partim captiuauit in vindictā mortis xpi.sic manifeste ꝑdixit Lu.xix.Ecce venient dies i te ⁊ circūdabūt te inimici tui ⁊c.

diui tertiū aial dicēs.Ueni ⁊ vide.ᵃ ⁊ ecce equꝰ niger ⁊ q̄ sedebat sup illū.ᵇ hēbat staterā in māu sua.ᶜ Et audiui tanq̄ vocē i medio q̄tuor aīaliū dicentiū.ᵈ Bilibris tritici denario vno:⁊ tres bilibres ordei dnario vno.ᵉ ⁊ vinū ⁊ oleū ne leserꝭ.ᶠ Et cū apuisset sigillū q̄rtū ᵍ audiui vocē q̄rti aīalis dicētis Ueni ⁊ vide.ʰ Et ecce

qꝛ tñ erat ꝑterite ntō ꝯ tyri ⁊ exercitꝰ sui q̄ ꝓpter aliā cām venerāt ꝯ iudeos sup.ꝑpt rebellionē ipsoꝝ ꝯ īpiū romanū.vt pꝫ p Josephū li.de iudaico bello. ī dr ꝙ hēbat staterā in māu ⁊ ñ in mēte.nā exeq̄baꝛ opꝰ diuie iusticie mō p̄dicto.p manū ei opꝰ intelligiꝛ:qꝛ p eā efficitur. c Et audiui tanq̄ vo.d̄ me.q̄tuor aīaliū.i.d̄ throno dei in cuiꝰ circūitu erant q̄ttuor animalia. vt dictū ē.s.c.iiij.⁊ p h̄ designaꝛ ꝙ factū tyri ꝯ iudeos ꝓcedebat ex ordiatione diuia a q̄ ꝓcedit malū pene.ſm ꝙ dr amos.iij.Nō ē malū in ciuitate qd̄ ñ fecerit ei dn̄s. d Bilibris tritici denario vno ⁊c.Ad intellectū hꝰ sciēdū ꝙ dic Hug.floriacensis de fine belli romanoꝝ ꝯ iudeos.Fessi deniq̄ romani mlta cede q̄rebāt q̄bꝰ mācipia captiua vēderent sꝫ qꝛ plurimi venales ⁊ pauci īueniebāꝛ emptores ñ defuere.q̄.xxx.mācipia vno numismate mercarēꝛ.vt sicut dn̄m emerant.xxx.denarijs:sic econuerso denario vno triginta venderentur iudei.Sunt autem numisma ⁊ denariꝰ vnū ⁊ idē.Mat.xxij.dicēte dn̄o.Ostēdite mihi numisma cēsus:subdiꝛ.At illi obtulerūt ei denariū.dicebaꝛ aūt denariꝰ eo ꝙ valebat.x.nūmos vsuales.Itē notādū ꝙ bilibris ē nomē ꝯpositū ex bis ⁊ libra.qꝛ ꝯtinet duas libras.q̄nq̄ vo iudei hic p vnā librā designāꝛ.eo ꝙ q̄nq̄ libri moysi ab oībꝰ iudeis recipiūꝛ.alios āt libros iudei nō recipiunt q̄ saducei dicūtur.est igiꝛ sensus. d Bilibris tritici denario vno ⁊c. qꝛ sic de venalibꝰ iudeis vilioribꝰ q̄ p ordeū qd̄ ē vile granū dsignanꝛ.xxx.p vno denario dabāꝛ:vt dc̄m ē.ita.x.de fortioribꝰ et aptioribꝰ ad s̄uiēdū p vno denario vēdebāꝛ. e Et vinū ⁊ oleū ne leserꝭ.p vinū qd̄ est letificatiuū intelligūꝛ xp̄iani qui replebāꝛ gaudio spūali.ſm ꝙ dr Act.xiij.Discipli vo replebāꝛ gaudio ⁊ spūscō.⁊ silr p oleū ꝑpt pietatꝭ ⁊ mutue caritatꝭ obseq̄uꝫ.ſm ꝙ dr Act.iiij.Quotq̄t eni possessores domoꝝ ⁊ agroꝝ erāt.vēdebāt afferētes precia eoꝝ ⁊ ponebāt ad pedes aplоꝝ.q̄ diuidebāt singulꝭ ꝓut cuiq̄ opꝰ erat:⁊ isti ñ fuerūt lesi p exercitū tyti.nā añ eiꝰ aduentū xp̄iani h̄itantes hierlm ⁊ in iudea monitu angelico trāsierūt vltra iordanē in ciuitatē nomie pellā in regno agrippe exñtē q̄ ꝯfederatꝰ erat romāis. f Et cū apuissꝫ Hic icipit ps q̄rta vbi describiꝛ statꝰ eccie tpe domiciāi q̄ scdam ꝑsecutōēꝫ mouit ꝯ ecciaꝫ. ⁊ mlta alia mala fec in impio romāo:dic igiꝛ. g Audiui vocē q̄rti aīalꝭ.i.patriarche:seu epi ꝯstātinopolitāi iā defuncti.sic dc̄m ē de alijs tribꝰ. h Et ecce equꝰ pallidꝰ.i.ꝑplꝰs romanꝰ.domicianꝰ eni magnā ꝑtē senatoꝝ ⁊ alioꝝ nobiliū i exiliū misit.⁊ interfecit iponēs eis crimīa.vt sic rapet eoruꝫ bona.ꝑpt qd̄ ceteri rome ⁊ alibi erāt in magꝭ tiore positi ne silr eis fieret.timor āt fac exteriora mēbra pallida.et potissime faciē ꝑpt qd̄ romanū īpiū p tpe illo significaꝛ p equū pallidū. i Et q̄ sedebat desup.s.domicianus

equus pallidꝰ.ⁱ ⁊ q̄ sedebat sup eū.ᵏ nomē illi mors.ˡ ⁊ infernꝰ seq̄baꝛ eū.ᵐ Et data est illi ꝑtās sup q̄tuor ꝑtes t̄re.ⁿ interficere gladio.ᵒ fame:ᵖ et morte.ᵠ ⁊ bestijs t̄re.ʳ Et cū apuisset sigillū q̄ntū vidi sbꝰ altare aīas interfectorū.ˢ ꝑpt v̄bū dei.ᵗ ⁊ ꝑpt testioniū quod hēbant.ᵛ Et clamabāt voce magna dicentes:ˣ Usq̄quo dn̄e.ʸ sctūs

mꝑator. k Nomē illi mors actiue ⁊ passiue:qꝛ multos inocētes interfecit: vt dc̄m ē.potissime xp̄ianos ꝯ q̄s mouit scdam ꝑsecutōꝫ ⁊ finalr interfectꝰ fuit a senatu romāo ꝑpt suā crudelitatē. vt hꝫ i legēda.b. Joh.euāge. l Et īfer.seq̄baꝛ eū.qꝛ post cursuꝫ vite ꝑñtis statī captus est ad penā gehēne. m Et data ē illi po. sup q̄tuor ꝑtes terre. in q̄bꝰ dilatatuꝫ erat romanū īperiū. n Interficē gladio.nā in oībꝰ istꝭ ꝑtibꝰ mlti xp̄iani gladiati fuerūt d̄ mādato eiꝰ. o Fame.qꝛ mlti in carceri bꝰ fame cruciati mortui fuerūt. q Et bestijs t̄re.qꝛ plꝰs eoꝝ d̄uorādi bestijs tradebanꝛ.sic pꝫ i legēdis pluriū martyꝝ ⁊ quia plibꝰ alijs modis alij q̄ martyrizabāꝛ.s.suspensiōe: submersiōe combustione ⁊ huiusmodi.ideo interponitur.

p Et morte.vt oīs modꝰ affligēdi martyres includaꝛ ex ꝑdictꝭ vo pꝫ ꝙ sic zach.vi.p eq̄s q̄druplr in colore variatos dsignata fuerūt.iiij.regna:vt dc̄m fuit ibidē sic in isto loco p equū albū designaꝛ regnū xp̄i ꝓut fuit in cetu aplоꝝ ⁊ credētibꝰ ꝑmis.p alios tres eq̄s romanū imperiū cuiꝰ status fuit variatꝰ in tribꝰ tpibꝰ. r Et cuꝫ apuissꝫ sigil.q̄ntū.Hic icipit q̄nta ps in q̄ dsc̄ribiꝛ eccie persecutio a traiano īꝑatore q̄ domiciano successit vsq̄ ad dioclecianū.iste eni traianꝰ tertiā ꝑsecutōēꝫ exercuit ꝯtra eccliaꝫ:marcus anthoniꝰ q̄rtā.seuerꝰ q̄ntā.maximꝰ qui ē maximianꝰ sextā.decius septimā.valerianꝰ octauā aurelianus nonā.sꝫ aūt mlti iꝑatores intermedij fuerūt int istos q̄ꝝ tpibꝰ multi xp̄iani fuerūt martyrizati. Iste tñ spālr dicunꝛ xp̄ianoꝝ ꝑsecutōēs exercuisse.qꝛ fecerūt et renouauerūt edicta ꝯ xp̄ianos. Alij vo nō sic.⁊ iō ꝙ alij q̄ tpibꝰ suis fuerūt martyrizati.h̄ fuit ex dictꝭ ꝓcedentiū imꝑatorū q̄ nō erāt renouata.tpibꝰ igiꝛ istoꝝ iꝑatoꝝ nō erāt ecclie nec altaria stabilia sꝫ i locꭍ occultꭍ ⁊ potissime in martyꝝ criptꭍ in q̄bꝰ sꝛ corpa eoꝝ ibidē seplta.portabaꝛ et erigebaꝛ altare ligneū pro celebratione missaꝝ. ⁊ hoc est quod dicitur.

r Et cum aperuisset ⁊c.animas īterfectoꝝ.i.martyres interfectos.eo ꝙ erant ibi corpa eoꝝ.⁊ est silis modus loq̄ndi sic Exo.i.Oīs anime q̄ egressi sunt de femore iacob.i.hoies q̄ꝝ aīe eoꝝ nō fuerūt egresse de femore iacob q̄ nō sunt extraduce.sꝫ a deo p creatōem infuse corporibꝰ egressis de iacob p generatiōem.

s Propter v̄bū dei.quātū ad doctores qui fuerūt martyrizati ꝑpter predicationē verbi diuini.

t Propter testioniū quod habebant q̄ntū ad simplices christianos qui martyrizabātur eo ꝙ nolebāt negare christū.sed magꝭ ꝓtestabātur se credere in ipm.

v Et clamabāt voce magna ⁊c.Iste clamor nō ē aliud q̄ꝫ māifestatio neq̄tie tyrānoꝝ corā deo merito puniēda ⁊ inocētia martyꝝ ꝑmiāda:sic dixit dn̄s ipsi cayn Geñ.iiij.Ecce vox sang.frīs tui abel clamat ad me de terra.i.eius innocētia dclarat tuā neq̄tiā puniendā in mortꝭ eiꝰ vindictā.ideo subditur.

x Usq̄quo dn̄e.supple qui es.

y Sanctus ⁊ verus non iudicas ⁊c.de hijs qui ha.in terra.i.de tyrannis dn̄antibus super terram.

z Et date sūt illis singl'e ꝛc. q2 cuilibȝ data ē gl'ia anime.
a Et dcm̄ ē ill' vt reqesceret. corpa eoꝝ in monumētis.
b Tp̄s adhuc modicū. s. vsqȝ ad iudiciū. qḋ dr modicū eternitati cōpatū. ꝓpt qḋ ioh. i. canōica. c. ij. dr Filioli nouissima hora ē. tūc eni resurgēt in corpib9 gl'iosis. ꝛ sic hēbūt scd'am stolā q̄ est gloria corpis.

et verus nō iudicas et nō vindicas sanguiē nr̄m de his q̄ hitāt i t'ra. Et date sunt ill' singl'e stole albe[a] et dictū ē ill' vt reqesceret[b] tēpus adhuc modicū[c] donec ɔpleāt' ɔſui eoꝝ ꝛ frēs eoꝝ q̄ int'ficiendi sīt sic̄ ꝛ illi.[d] Et vidi cū aperuisset sigillum sextū:[e] ꝛ ecce terremot9 magn9 factus ē[f] Et sol fact9 est niger tanq̄ȝ saccus cilicin9[g] et luna tota facta ē sic̄ sanguis[h] ꝛ stelle de celo cecide rūt sup t'rā[i] sic̄ fic9 emittit grossos suos cū a vēto magno mouet'[k] Et celū recessit sicut liber] inuolut9:[l] ꝛ oīs mons ꝛ insule d' locis suis mote sunt[m] Et reges terre et principes ꝛ tribuni ꝛ diuites ꝛ fortes ꝛ omīs seru9 et liber[n] abscondert' se i speluncis ꝛ in petris montiū[o] ꝛ dicūt mōtib9 ꝛ petr': Cadite sr̄ nos ꝛ abscōdite nos a facie sedētis sup thronū[p] ꝛ ab ira agni[q] qm̄ venit dies magnus ire ipsorum.[r] Et quis poterit stare.

P [a]Ost hec vidi quatuor āgelos ¶ C. VII.

c Donec ɔpleāt' ꝛc. nā postea ꝓpt nomen xp̄i mlti sīt int'fecti: et adhuc pl'es int'ficiēt' in psecutiōe antixp̄i.
d Et vidi cū apertuissȝ. Hic ɔsir describit' status eccl'ie sub dioclecião q̄ decimā psecutōȝ mouit cōtra eccl'iā cū collega suo maximiano. ꝛ ista psecutio fuit attrocior p̄cedētib9 intm̄ q̄ ifra xxx. dies. xvij. milia p miscui sex9 legūt' martyrio coronati. ꝛ h̄ est qḋ describit Joh. sub apertōe sigilli sexti. ꝛ diuidit' i duas ptes. q2 p2io describit' imanitas psecutōis. scd'o suauitas diuine ɔsolatōis: ibi. Post hec vidi. Circa primum dicitur.
e Terremot9 factus ē magn9. q2 in oībus ptib9 iperij romāi ex īpio diocleciani ꝛ maximiani moti sunt iudices ꝛ potētes ad int'fectōem ꝓpli xp̄iani.
f Et sol fa. ē niger ꝛc. i. xp̄s q̄ ē sol iusticie denigrat9 est q̄tū ad famā nois. ꝛ ēt in mēbris suis q̄b9 imponebat' q̄ essent malefici ꝛ magi. ꝛ in h̄ a xp̄o edocti p apl'os aliosqȝ discipl'os q̄s docuerat de talib9 vt dicebāt ifideles et sic q̄tū erat i se nomē xp̄i denigrabāt.
g Et lūa tota fcā ē sic̄ sang. q2 tūc eccl'ia tota fuit sanguīe martyrū (rubricata.
h Et stelle ce. de celo. i. mlti eminētes in eccl'ia tiore mortis inclīati fuert' ad idolatrādū. vn̄ ꝛ marcell9 papa tūc tiore mortis idol' thurificauit. ꝛ p h̄ cōijcit' q̄ pl'es alij silr' fecert'. verūtm̄. b. Marcell9 pnīa ductus postea martiriū p xp̄o sustinuit ꝛ cessauit ep̄at9 roman9 septē annis ꝛ sex mēsib9 ꝓpt īmanitatē psecutiōis illi9.
i Sic̄ ficus emit. gros. suos cū a ma. vē. mouet'. dicunt' aūt grossi fic9 primi tpis ꝛ īmaturi q̄ ōs' facili cadūt a magno vēto ɔcussi. tūc āt flauit i eccl'ia turbo tēpestuose psecutōis.
k Et celū recessit sicut liber īuolut9. celū hic dr eccl'ia p̄ntis tpis. sic̄ ꝛ matt. xiij. Sile ē reg. ce. the. ab. i agro ꝛc. put exponit Gre. ome. xxxvij. q̄ xp̄iani tūc se occultabāt q̄tū poterāt: exceptis vald' paucis q̄ ex mario feruore se martyrio offerebāt.
l Et oīs mōs ꝛ isule d' locis suis mote sunt. nā sup mōtes ꝛ rupes q̄ inaccessibiles ꝛ insul' maris clausi vbi fugerāt xp̄iani q̄rebant' ꝛ extermīabant'. ꝛ sic̄ dicūt' ista loca mota ꝓpt motōeȝ hitantiū. sic̄ dr pisius facē vel pati q̄ ꝓpl's inhitās agit vel pa(tit'.
m Et reges t'rē. ꝛ principes ꝛc. in oīb9 eni ptib9 orbis iā diffusa erat fides catholica vt. s. dcm̄ ē. ꝛ de oī statu hoīm maioꝝ minoꝝ ꝛ mediocriū aliq̄ crediderūt: q̄ rabiē psecutōis mote p dioclecianū ꝛ maximianū nō ferētes q̄rebāt se abscondē in locis cauernosis sub mōtibus. ideo subditur.
n Absconderūt se in speluncis. ꝛ aliqui etiā eorum timentes ibi capi et longo cruciatu ad mortem deduci desiderabant mori breuiter. supposita tamen dei volūtate ne vi tormentoꝝ inclinarent' ad xp̄m negandū. ꝛ h̄ desideriū exprimit' cū dr.
o Et dicūt montib9 ꝛc. abscon. nos a facie sedē. sr̄ thronū. irati ɔ nos. lȝ i deo nō cadat ira ꝓprie. dicit' tn̄ irasci methaphorice ɔ aliq̄s q̄n flagellat eos. q2 ad modū irati se hȝ. tn̄ q̄n flagellat electos h̄ facit mag' ex sua benignitate ad augmētū meriti ipoꝝ ac pre(mij.
p Et ab ira agni. i. hois xp̄i q̄ videbat' irasci ɔ suā ecclesiam mō dicto.
q Qm̄ venit dies magnus ire ipsoꝝ. i. tp̄us psecutiōis magne ab eis pmisse.
r Et q̄s poterit stare. q. d. valde pauci. Ceciderat eni marcellus papa q̄ caput erat eccie: vt p̄dictū ē: ꝓpt qḋ videbat' difficile q̄ alij inferiores possent stare. Aliter aūt expoit' ab aliq̄b9 illḋ: Et dicūt mōtib9 ꝛ petris. cadite sr̄ nos ꝛc. q̄ p montes ꝛ petras intelligūt' sancti q̄ iā erāt in patria: q̄ dicunt' mōtes ꝓpt suam exaltatōem ad celestia. ꝛ petre ꝓpt ɔfirmatiōeȝ in bono: q̄ꝝ suffragia postulabāt fideles in psecutiōe positi. et sic ē sensus. Et dicūt montib9 ꝛ petris. i. sanctis Cadite sup nos. i. ɔdescendite nobis. ꝛ abscondite nos a facie ꝛc. i. ptegite nos orōnib9 v'ris erga deū et agnum: vt cesset a nobis rabies huius psecutiōis. sed alia expositio videt' magis litteralis.

¶ Capitulum. VII.

P Ost hec vidi. Postq̄ȝ descripta est acerbitas psecutionis: hic ɔsir d'scribit' suauitas ɔsolatiōis q̄ facta est in eccl'ia dei tp̄e Constātini ex helena nati. Et diuidit' in duas ptes. q2 p2io ponit' hic ɔsolatio quātū ad exn̄tes in eccl'ia militāte. scd'o q̄tū ad existes in eccl'ia triūphante: ibi Post hec vidi turbā. Pria adhuc in duas. q2 p2io p̄mittit' psectiōis breuitas. s. q̄tuoꝝ tyrannoꝝ in diuers' ptib9 imperij romani dn̄antiū. scd'o eoꝝ repssio p constātinū: ibi. Et vidi alteꝝ. Circa primū sciendū q̄ sic̄ dr in ecc'liastica historia. ix. li. Postq̄ȝ dyoclecianus ꝛ maximian9 deposuert' insignia imperij constituti sunt imperatores duo. s. galerius ꝛ cōstantin9. Galerius aūt duos cesares instituit. scȝ Seueꝝ in italia. et maximianū in oriēte. Constātin9 āt ex helena genuerat filiū noīe Constātinū: q̄ mortuo p̄re fact9 est impator. ꝛ assumpsit in ɔsortiū imperij liciniū. qui licȝ p2io fuerit pacificus xp̄ianis. tn̄ cito postea fact9 ē psecutor. Maxētius vero rome tyrānizabat. ꝛ sic erāt q̄tuor psecutores eccl'ie in q̄tuor ptib9 impij. s. Maximian9 in oriente. Seuerus in italia. Maxēti9 rome. Licini9 alexādrie q̄ ē in egypto. Itē notādū q̄ hoīes marie potētes ꝛ in dignitate ɔstituti in h̄ libro freq̄nt' noīant' angeli. sic̄ dictū ē s. c. i. de ep̄is. vij. eccl'iaꝝ q̄ angeli noīant'. ꝛ si sunt boni: sunt angeli dei. ꝛ si mali mag' sunt angeli sathane. saltē p illo tp̄e q̄ sunt mali. sic̄ dictū est. s. iij. c. de angelo sardis. Nomē hēs q̄ viuas ꝛ mortu9 es. Hoc g° mō q̄tuor psecutores eccl'ie dicti nominant' hic angeli: cū dicitur.
a Post hec vidi q̄tu. ang. stan. i. dominantes.

stātes[b] sup q̄ttuor angulos terre[c] tenētes q̄ttuor ventos terre ne flarēt[d] sup terrā neqꝫ sup mare: neqꝫ ī vllam arborē.[e] Et vidi alteꝝ angelū[f] ascendentē ab ortu solis[g] hn̄tem signū dei viui[h] ⁊ clamauit voce mag̃ q̄ttuor angel'[i] q̄bꝫ dat' est[k] nocere terre ⁊ mari dicēs[l] Nolite nocere terre ⁊ mari neqꝫ arboribꝫ:[m] q̄adusqꝫ signemus ꝟuos dei nr̄i ī frōtibꝫ eoꝝ.[n] Et audiui nūeꝝ sig̃torū. cxliiij. milia sig̃ti ex omni tribu filioꝝ isrl'. Ex tribu iuda duodecim milia signati

Ex tribu ruben. xij. milia signati. Ex tribu gad. duodecim milia signati. Ex tribu aser duodecim milia signati. Ex tribu neptalim xij. milia signati. Ex tribu manasse. xij. milia signati. Ex tribu symeon. xij. milia signati. Ex tribu leui duodecim milia sig̃ti Ex tribu ysachar. xij. milia signati. Ex tribu zabulon. xij. milia signati Ex tribu ioseph xij. milia signati. Ex tribu beīamin: duodecim milia signati.[o] Post hec vidi turbam magnā[p] quā dinume-

b Sup quattuor angu. terre. i. q̄ttuor ptes imperij. vt dictū ē. c Tenētes ⁊c. i. impediētes doctores eccl'ie ne vbū dei pdicarēt. de q̄ flatu dr̄ Cā. iiij. Surge aq̄lo ⁊ veni auster pfla hortū meū ⁊ fluēt aromata illi'. q2 p flatū pdicatōis fecūdaf hort' eccl'ie militātis. d Sup ter. neqꝫ su. mare. ⁊c. xp̄ianoꝝ eñ aliq̄ h abitabāt ī arida aliq̄ ī insul' mariꝫ ⁊ aliq̄ ī siluis ꝑsecutionē fugiētes ⁊ oēs isti designātur noībꝫ locoꝝ istoꝝ sic hītantes parisius designanf noīe ipius vn̄ cōi mō loq̄ndi dr̄ parisi' fec̄ tale festū. i. ꝓpl's habitās ibi.

e Et vidi. Hic ꝯñr describif dictoꝝ q̄ttuor tyrānoꝝ repressio. Circa quā p2io ponif repssionis act'. scd̄o subdif seq̄ns fructus ibi. Et audiui. Circa primū pmittif repmētis ꝯditio cū dr̄.

e Et vidi alte. an. i. īpatorē ꝯstantinū.

f Ascēdentē ab ortu sol'. nā ex ordīatione sol' iusticie ascendit ad dignitatē impialē. vt daret pacē eccl'ie. g Habentē signū dei viui. i. signū crucis xp̄i. scribif eñ. Ecce hysto. li. ix. ꝙ ꝯstātin' veniēs romā ꝯ̄ maxentiū ibi tyrānizātem. ⁊ freq̄nter cogitaret de dispositiōe belli. ⁊ p victoria exoraret deū celi. q̄uis nōdum eēt baptizat'. aspiciēs in celū vidit signū cruciꝫ rutilās ⁊ cū miraref de insolita visiōe. vidit angelos assistētes ⁊ dicētes sibi. In signo h̄ vinces. tūc de victoria futura secur'. signū crucis sic viderat depingi fecit in militaribꝫ vexillis. ⁊ sic ꝓcedēs ꝯ̄ maxentiū obtinuit plenū triumphū.
h Et cla. vo. ma. q̄ttuor ange. i. q̄ttuor tyrānis pdictiꝫ. i Quibꝫ datū est. i. pmissum ē. k Nocē terre ⁊ mari. i. xp̄ianis habitātibꝫ in terra arida ⁊ in insul' maris di. l Nolite nocē ⁊c. nā istos. iiij. tyrānos repssit a nocumēto christianoꝝ. aliq̄s debellādo sic dictū est de maxentio. ⁊ idē postea accidit de licinio ꝯ̄ xp̄ianos crudel'r insurgēte in alexādria ⁊ egypto. alios aūt duos suo mādato deterrēdo. ⁊ hec habēf Ecclīastice hysto. lib. ix.
m Quoad- usqꝫ signem' ꝟuos dei ⁊c. Cōstātin' eñ a be. Siluestro baptizat' honorauit ⁊ exaltauit eccl'iam ⁊ potissime sacerdotes ⁊ alios eccl'ie mīstros ⁊ multa priuilegia xp̄ianis dedit. ⁊ sic exēplo ⁊ vbo ml'tos ad baptismū induxit ⁊ sic p misteriū sacerdotū ꝟuos eos xp̄i ꝯsignauit. Sciendū aūt ꝙ hec dictio q̄adusqꝫ nō tenef hic finite. sic intelligēdo ꝙ signatiꝫ fidelibꝫ tpe ꝯstātini quattuor tyrāni predicti deberēt redire ad ꝑsecutiōeꝫ eccl'ie sic cū dr̄ sedeas hic q̄adusqꝫ veniā p q̄d designaf ꝙ me adueniēte nō debeas ampli' sedere. sꝫ tenef indefinite sic cū dr̄. Iste nō penituit q̄adusqꝫ vixit. i. nunq̄ penituit. q2 post mortem penitere nō potuit.
n Et audiui nūeꝝ signatoꝝ. Hic ꝯñr describif dicte repssionis fruct' q̄ est multiplicatio credentiū xp̄o. ⁊ dicūt expositores ꝙ hic p2io ponif nūerus ꝯuersoꝝ ad xp̄m de iudaismo. ⁊ iō subdif. Ex oī tribu filioꝝ isrl'. ⁊ postea cuꝫ subdif. Post hec vidi turbā magnā ⁊c. ponif multitudo ꝯuersoꝝ de gētilitate q̄ fuit ml'to maior q̄si incōpabil'r q̄ꝫ de iudaismo. Sꝫ saluo meliori iudicio primū nō vid2 rōnabil'r dictū. q2 añ tpe ꝯstantini. iudei iam erant in sua infidelitate obstinati. ꝓpter quod non videf ꝙ tpe cōstantini tot fuerint baptizati sic dr̄ hic. s. cxliiij. milia. Item q2 ex qualibet tribu excepta tribu dan loco cuius noīatur tribꝫ ioseph dicunf duodecī milia signati ⁊ tñ ꝟm Hebr̄. ⁊ latinos. x. tribus fuerūt captiuate ⁊ incluse vltra montes caspios. ⁊ sic de illis nō videnf tūc aliq̄ fuisse baptizati. silr scd̄m de ꝯuersione gētiliū nō vid2 pbabil'r dictū. q2 textus dissonare vid2 in pluribus q̄d magis videbif ꝓsequndo. si igif q̄ntū mihi vid2 ad p̄ns. In hac prima pte describif multitudo ꝯuersorū ad xp̄m tpe ꝯstātini de q̄cunqꝫ gēte vel natiōe. q̄ p baptismū rem nois isrl' ꝯsequūtur. ꝟm ꝙ pdixit Esa. xliij. Effundā spiritū meū sup semē tuū. et bn̄dictōes meas sup stirpē tuā ⁊ germiabūt. ⁊ seq̄f. Iste dicet dn̄i ego sum. ⁊ ille inuocabit in nomie iacob. ⁊ hic scribet in manu sua domino. ⁊ in noīe isrl' assimilaf. q̄d intelligif de gētibꝫ ꝯuersis ad xp̄m sic ibideꝫ pleni' fuit dictū h̄ etiā dicit apl's Roꝫ. ij. Nō eñ q̄ in manifesto iude' est. neqꝫ que in manifesto in carne est circūsio. sed q̄ in abscōdito iude' est. s. p fidē xp̄i ⁊ circūsio cordis ī spiritu. s. p recisionē vitioꝝ. ⁊ sic patet ꝙ nomē israelis ꝟm rem ⁊ veritatē trāsijt ad ꝓpl'um in xp̄o regeneratū. ⁊ per ꝯñs noīa. xij. tribuū israel. ad. xij. apl'os noui testa. q̄ correspōdent. xij. p̄triarchis vete. testamē. tribꝫ vo Dan hic omittif. eo ꝙ de ipa dr̄ antixp̄s nascitur'. Sciēdū etiā ꝙ cū dr̄ hic. cxliiij. milia signati ponif numer' determinat' p indeterminato. nā multoplures tpibꝫ illis p diuersas ptes orbis fuerūt baptizati. sic. s. iiij. cap. p. xxiiij. seniores intelligif vniuersitas p̄latoꝝ eccl'ie que est multomaior sicut dictū fuit ibidem. his vero dictis patet lr̄a.
o Post hec vidi. Hic ꝯñr describif ꝯsolatio q̄ntū ad existentes in ecclesia triumphante. nam sicut post ꝑsecutionē acerbissimā tempibꝫ dioclectiani ⁊ maximiani facta est consolatio magna in ecclesia militante per ꝯstantinū pacem ei attribuentem. sic in eccl'ia triumphante de martyribꝫ illius tempis facta est leticia magna p christū animas eoꝝ suscipientē. igitur hec leticia primo describif. scd̄o ioh̄es de h̄ pleni' instruif. ibi ⁊ rn̄dit. Circa primū dic̄
o Post hec vidi turbā magnam martyꝝ.
p Quā dinumerare nemo poterat. tempibꝫ eñ dioclectiani ⁊ maximiani tot fuerūt martyrizati ꝙ per homies nō potuerūt ad certū numeꝝ reduci. nam infra. xxx. dies legunf. xvij. milia martyrizati. vt dictum est. vna etiā vice maximian' interfecit legionē thebeoꝝ in qua erāt sex milia. dclxvi. milites xp̄iani. iudices etiā in diuersis partibꝫ de mādato istoꝝ imperatoꝝ tot fecerūt christianos ꝙ non poterant sub certo numero redigi. nam dioclecianus legitur. xx. annis imperasse.

q Et omnibus gentibus ꝛc. Et hoc videtur ꝙ nõ agitur hic ꝺ ꝯuersis ex gẽtilitate tñ. sicut dicũt aliq. sed de martyrizatis p dyoclecianũ ꝛ maximianũ inter q̃s fuerũt aliq̃ de iudaysmo ꝯuersi ad xp̄m ꝛ de omni populo ꝛ gẽte.
r Stantes ante thronũ. p clarã diuinitatis aspectũ.
s Et ĩ ꝯspectu agni q̃ sicut beati reficiũtur interius in aspectu diuinitatis. ita exterius in aspectu humanitatis xp̄i. ſm ꝙ dicit Aug. sup Ioh.
t Amicti sto. al. p gl'iam aĩe. q̃ p stolã albã designat. vt dictũ est ca. pce.
v Et palme in manibus eoꝝ. in signũ pfecte victorie. q̃ non habet in p̄nti vita. q̃ hoĩes q̃ntũcũq; sancti sunt semp in pugna ꝛ sic non loquit vt videt de baptizatis exñtibus in via. ſ; de martyrizatis ĩ pa
x Et cla. vo. (tria. magna. nã in celis ẽ laus dei cõtinua.
y Dicentes sa. deo nr̄o. i. sal' quã hẽmus est nobis a deo et
z Et oẽs an. (agno. stabãt in circũitu throni. tãq; parati ad exequẽdũ volũ (tatẽ dei.
ʒ Et senioꝝ ꝛ q̃tuor aĩaliũ. i. ep̄oꝝ ꝛ patriarchaꝝ iã in celo regnãtiũ.
a Et ceciderũt in ꝯspectu throni ꝛc. grãs agentes deo de triumpho martyꝝ.

pdicti accepꝑũt primã stolã. i. aĩe gl'iam. vt. s. dictũ ẽ p effusionẽ sui sanguinis.
l Ideo sunt añ thronũ dei videtes eũ facie ad faciẽ.
m Et ser. ei die ac no. in tem. ei' q̃ ibi est laus iugis. ps. lxxxiij. Beati q̃ habitãt in domo tua dñe in secula scl'oꝝ laudabũt te.

rare nẽo poterat ex oĩbus gẽtibus ꝛ tribubus ꝑplis ꝛ linguis[r] stãtes añ thronũ[s] ꝛ in ꝯspectu agni.[t] amicti stol' albis[v] ꝛ palme in manibus eoꝝ.[x] Et clamabant voce mag.[y] dicentes. Sal' deo nr̄o. q̃ sedet sup thronũ ꝛ agno[z] Et oẽs ãgeli stabãt ĩ circũitu throni[ʒ] ꝛ senioꝝ ꝛ q̃tuor aĩaliũ[a] ꝛ ceciderũt ĩ ꝯspectu throni in facies sua ꝛ adorauerũt deũ[b] dicẽtes. amẽ[c] Benedictio[d] ꝛ claritas ꝛ sapiã et grãrũ actio. honor ꝛ virt' ꝛ fortitudo[e] deo nr̄o ĩ scl'a scl'oꝝ amẽ[f] ꝛ r̄ndit vn' ꝺ senioribus ꝛ dixit mihi[g] Hi q̃ amicti sũt stol' albis. q̃ sunt ꝛ vñ venerũt.[h] Et dixi illi. dñe mi tu scis[i] ꝛ dixit mihi. Hi sũt q̃ venerũt ꝺ tribulatione mag.[k] ꝛ lauerũt stolas suas. ꝛ dealbauerũt eas ĩ sãguine agni[l] iõ sũt añ thronũ dei[m] ꝛ seruiũt ei die ac nocte ĩ tẽplo ei'[n] ꝛ q̃ sedet ĩ throno[o] hitabit sup illos[p] Nõ esuriẽt neq; sitiẽt amplius neq; cadet super illos sol neq; vllus estus[q] quoniã agnus qui in medio throni est[r] reget illos[s] ꝛ deducet eos ad vite fontes aquaꝝ[t] ꝛ absterget deus oẽm lachrimam ab oculis eorum. VIII.

n Et q̃ sedet ĩ throno. s. deus.
o Hitabit sup il. q̃ nõ pmittit ab eo euelli.
p Nõ esu. neq; (li. sitiẽt ãpli' ꝛc. i. nullã tribulationẽ aut ĩqetudinẽ patiẽt amplius. nã in beatudine qetat appetitus.
q Qm agn' q̃ est ĩ medio throni. i. xp̄e
r Reget illos ĩmediate. fideles aũt in terra exñtes regũtur ab eo per ministros
s Et dedu. (eccl'ie. eos ad vite fontes aquaꝝ. ꝯtinuãdo in eis gl'iam aĩe quousq; cũ h accipiãt gloriã corpis in futura resurrectione ꝛ tunc erũt in fontibus aquaꝝ vite duplicẽ gl'iã. s. corpis ꝛ anime.
t Et absterget de' oẽm lachrimã. nã vltra nõ habebũt aliquã tristicie materiã ſ; plenã ꝛ pfectã ꝯsolationẽ. Contra hãc expositionẽ quã posui ex textu posset argui. primo q̃ dr̄. Post hec vidi turbã magnã ꝛc. et q̃ videt ꝙ nõ loquit ꝺ martyribus tp̄e ꝯstãtini pcedẽtibus. de q̃ añ fecerat mẽtionẽ. ſ; mag. ꝺ ꝯuersis ex gẽtilitate tp̄e ipi' sic dicunt expositores aliq. Scdo q̃ infra. xxi. Ioh. loquẽs ꝺ ciuitate celesti dic. Et tẽplũ nõ vidi in ea. h aũt dr̄. Et fuiẽt die ac nocte ĩ tẽplo ei' ex q̃ vr̄ ꝙ nõ loqt ꝺ martyribus exñtibus iã ĩ patria. ſ; ꝺ fidelibus q̃ sunt adhuc in via. Ad primũ dicendũ ꝙ cũ dr̄. Post hec vidi ꝛc. ly post nõ refert ad ordinẽ rei geste. ſ; ad ordinẽ visiõis seu descriptiõis. illa enĩ q̃ sunt pri' facta frequẽter sunt posteri' ostẽsa ꝓphetis. ꝛ descripta sicut manifeste p; ĩ scriptura ve. ac no. testa. ppter q̃d nõ valet argumẽtũ. Ad scd̄m dicẽdũ ꝙ post illud vbũ Ioh. subdit ĩmediate. Dñs ei de' oĩpotẽs tẽplũ illi' ẽ ꝛ agn' ex q̃ p; ꝙ p vbũ Ioh. nõ excludit a ciuitate celesti tẽplũ oĩmode. ſ; tñ tẽplũ materiale ꝛ figurale. q̃le fuit ĩ ve. te. respectu noui. ꝛ ĩ nouo respectu celi cult' eñ dei ĩ no. te. ẽ q̃dã figura ꝛ repñtatio cult' ipi' siue laudis ab angelis sanctis ꝛ beatis ĩ celo. q̃ cult' celi nõ ẽ ad aliud ordinat' iõ nullo mõ ẽ figuratiu'. q̃ ibi de' colit ꝛ laudat. vt clare ꝛ p̄ntialit visus sine figura ꝛ enigmate. ꝛ sic negat ibi tẽplũ figurale ꝛ dñs omps dr̄ tẽplũ ei' sicut pleni' ostẽdet q̃si erim' ibi. dño ꝯcedente. In ca. xxi. vbi dr̄ in postil. Et dicũt expositores aliq ꝙ hic primo ponit numerus ꝯuersoꝝ ꝛc.

b Dicẽtes amẽ. post laudẽ martyꝝ supra positã. Salus deo nr̄o ꝛc. ꝛ subdit eoꝝ laus cũ dr̄.
c Bñdictio
d Et cla. i. diuulgatio nois ꝛ cetera q̃ se (id est laus. quunt. sup attribuant.
e Deo nr̄o in secula scl'oꝝ. nõ est p hoc intelligẽdũ ꝙ ex creaturis aliq̇d accrescat deo ĩ seipso. ſ; tñ in effectibus suis.
f Et r̄ndit. Hic ꝯfir Ioh. ꝺ dictis martyribus instruit plenius. cũ dr̄. Et r̄ndit vn' de senioribus. ſm illos q̃ dicũt ꝙ lfa ĩmediate pcedẽs loquit de ꝯuersis ex gẽtilitate tp̄e ꝯstãtini. iste senior fuit be. siluester. ſ; hoc nõ videt ꝯueniẽter dictũ. q̃ Ioh. nõ fuit instruct' a be. siluestro p multa tp̄a post nasciturõ. q̃ floruit tp̄e ꝯstãtini. q̃ cepit impare anno dñi. cccix. ꝛ iõ videt meli' ꝙ iste senior fuit be. Petr' q̃ dr̄ vn' senior. i. prim' inter platos eccl'ie. sicut dictũ est. s. ca. v.
g Hi q̃ amicti sunt sto. al. q̃ sunt ꝛc. q.
h Et dixi illi dñe mi tu scis. q̃ re (d. tu debes scire. gnas in scl'a cũ eis. nã ante reuelationẽ Iohãni factam p martyriũ trãsierat ad gl'iã. vt ostẽsum est. s. ca. v. q. d. Ioh. Tu q̃ scis potes me docere de ipsis.
i Et dixit mihi hi sunt q̃ ve. ꝺ tribu. magna. exeũtes de mundo p martyriũ tp̄e dioclesiani ꝛ maximiani ipatoꝝ. q̃ tũc fuit tribulatio maxima vt dictũ est. ex hoc etiã videt ꝙ nõ loquit ꝺ ꝯuersis ad fidẽ tp̄e ꝯstãtini. q̃ tũc fuit eccl'ie tribulatio. ſ; maxima ꝯsolatio. ppter q̃d loquitur sic dixi ꝺ martyribus tp̄e pcedẽti iõ subdit.
k Et lauerũt stolas suas ꝛ dealba. eas in san. agni. pt q̃d eoꝝ sanguis fuit effusus ꝛ iõ merito dr̄ sanguis agni q̃ est sanguis mẽbroꝝ ipsi'. vn̄ q̃bus dicit se psecutionẽ pati. Act. ix. Saule saule q̃d me psequeris. martyres aũt

Additio. I

Licet opinio expositoꝝ quã repbat postil. rõnabiliter videat impugnari. posset tñ sustineri. nã ſm Ysi. an. i. li. ꝺ summo bono septẽ regule sunt seu claues circa expositiões sacre scripture. quas etiã postil. in scdo plogo sup Gẽn. repetit quaꝝ quarta regula seu clauis est de pte ꝛ toto. s.

ꝙ sacra scriptura tractās d̄ pte q̄n̄q3 trāsit ī totū ⁊ ecō uerso vt ibidē exēplificat̄ de q̄dā ꝓphetia Esa.xiij. vbi ꝓpħa tractās ad l̄ram de ciuitate babylonica.v. Onꝰ babylonis trāsit ad intelligendū verbū de toto mūdo ⁊ postea reuertit̄ ad loquēdū ꝯ babylonē spālit̄ ꝓut ibidē pleniꝰ ꝯtinet.

Et cū apuisset sigillū septimū.[b] factū ē silētiū ī celo [c] q̄si media hora [d] Et vidi vij. angelos stātes ī ꝯspectu dei ⁊ date sūt ill'.vij. tube [e] Et aliꝰ āgelꝰ [f] venit et stetit añ altare [g] hñs thuribulū aureū [h] ⁊ data sūt illi īcēsa m̄lta [i] vt daret de orationibꝫ sctōꝝ oīm sup altare aureū qd̄ ē añ thro dei. Et ascēdit fumꝰ īcēso rū de orationibꝫ sctōꝝ de manu āgeli corā deo. [k] Et accepit āgelꝰ thuribulū ⁊ īpleuit illud de igne altaris [l] ⁊ misit ī terrā. [m] ⁊ fctā sūt tonitrua [n] ⁊ voces [o] ⁊ fulgura [p] ⁊ t'remotꝰ magnꝰ. [q] ⁊ vij. angeli q̄ hēbāt septē tubas pauerūt se vt tuba

vn̄ ⁊ in ꝓposito bea. iohēs tractās de cōuersis ad xp̄m de iudaismo tp̄e ꝯstātini trāsit ad loquēdū de tota synagoga antiq̄ q̄ fuit sub fide xp̄i futuri quā ꝓp̄ie designat p nūez signatoꝝ de xij. tribubꝫ isr̄l q2 a tp̄e abel iusti. a q̄ īcepit synagoga fideliū. multi fuerunt sub fide xp̄i ⁊ de q̄libet tribu. q2 in h̄ spacio includit̄ tp̄s añ transmigrationē. x. tribuū. ⁊ iō de q̄libet tribu facit mētionē p̄ter tribum dan q̄ obmittit̄ ex cā ꝯtētā ī postil. sub'r cū sequit̄. Post hec vidi turbā magnā ⁊c. p h̄ intelligit̄ multitudo ꝯuersoꝝ d̄ gētilitate q̄ fuit multo maioꝝ q̄ multitudo fideliū d̄ filijs isr̄l ⁊ iō dicit de ea q̄ numerari non pōt. fuit etiā sine distinctiōe tribuū. d̄ q̄ multitudine be. Ioh. loquēs trasit ad multitudinē celestis eccl'ie q̄ est mater oīm. ⁊ fm̄ p̄dictā expositionē lector pōt applicare singula singulis ꝯpetēter. nō obstantibꝫ obiectionibꝫ

Et cū apuisset. ¶ Cap. VIII. (postillatoris. Postq̄ supius in apⁱtione sex sigilloꝝ descripta est eccl'ie pugna ꝯ tyrannos. vt p3 ex p̄dictis. hic ꝯñr describit̄ eccl'ie pugna ꝯ hereticos sub apⁱtione septimi sigill'. ista t̄n diuisio nō est p̄cisa. nā a tp̄e apostoloꝝ ꝯ eccl'iā insurrexerāt heretici. p3 ex supradictis in apl'oꝝ ep̄lis. ⁊ post tp̄s ꝯstātini fuerūt ⁊ erūt aliq̄ tyrāni. s3 hec distinctio accipit̄ fm̄ illud qd̄ p̄cipal'r describit̄ in p̄cedētibꝫ ⁊ subsequētibꝫ. heretici v̄o futuri sunt īter xp̄ianos vsq3 ad finē mūdi. sicut ostēdit salua. Mat. xiij. p pabolā zizanie seminate in medio tritici quā noluit eradicari vsq3 ad messem. p quā intelligit̄ tp̄s iudicij. ꝓpter qd̄ ps ista ī generali durat vsq3 ad finē seu terminū huiꝰ libri. ⁊ diuidit̄ ī tres ptes nā primo describit̄ statꝰ eccl'ie iudiciū p̄cedēs. scd̄o iudiciū ꝯcomitās. xix. ca. ibi. Et vidi thronū magnū. t'tio subseq̄ns. ibi. Et ego iohēs. xxj. p̄ma ps diuidit̄ ī duas ptes. nā p̄io describit̄ pugna īter eccl'iā ⁊ hereticos dictos ꝓp̄ie. scd̄o īter ip̄a3 ⁊ hereticos dictos extēso noīe ca. xiij. Primo adhuc in duas. nā p̄io agit̄ d̄ inuētoribꝫ heresum. scd̄o d̄ fautoribꝫ eoꝝ ca. xij. Prima adhuc ī duas. q2 primo ꝯtinuat se p̄dictis. scd̄o exequit̄ de hereticis. ibi. Et septē āgeli. Jn p̄cedēti v̄o pte duo sunt dicta d̄ statu eccl'ie. s. ꝑsecutio tyrānoꝝ. ⁊ ꝯsolatio sequēs p ꝯstātinū. p̄io ḡ se ꝯtinuat primo. post scd̄o. ibi. Et angelus Circa primū ponit̄ q̄dā breuis ꝑsecutio post tp̄s ꝯstātini excitata p iulianū apostatā q̄ interfecit paulū ⁊ iohānē ⁊ plures alios ⁊ multa mala ⁊ dāna intulit xp̄ianis. ⁊ de ipso dicit̄ hic. [b] Factū est silētiū in celo id est in eccl'ia militāte que frequēter ī libro hoc celū noiat̄ vt p̄dictū ē. iste eñ iulianꝰ p̄cepit ecclesias claudi ꝓhibens diuinū officium solēniter celebrari ⁊ sic factum est silentiū in celo. quia tamen iulianus apostata parum impauit sc3 anno vno ⁊ sex mensibus fm̄ hieronymo. ideo subdit̄ [c] Quasi media hora. nam ipso in bello persarum interfecto apartе fuerunt ecclesie. ⁊ cepit religio xp̄iana gaudere. vt habetur in legenda sanctorum martyrum iohannis ⁊ pauli. ꝯsequenter ponitur continuatio ad sententiam cū dicitur.

[d] Et vidi septem angelos ⁊c. de istis vero septē angelis et eorum tubicinijs dicetur in sequentibus sigillatim.

[e] Et alius angelus Hic ponit̄ continuatio ad scd̄m p̄cedēs quod fuit ecclesie liberatio per cōstantinum ad quā secuta fuit ecclesiarum edificatio. ⁊ diuinorum solennis celebratio ad hanc autem celebritatem addidit damasus papa. qui satis cito post tempus iuliani apostate prefuit ecclesie romane ⁊ ordinauit per omnes ecclesias psalmos die noctuq3 canere. ⁊ vt in fine psalmoꝝ diceret̄. Gloria patri ⁊ filio ⁊c. ꝓpter qd̄ de ipso dicitur. [e] Et aliꝰ angelus sc3 papa damasus. qui fuit aliꝰ a septem p̄dictis [f] Uenit ⁊ stetit ante altare. quia prefuit eccl'ie romane. [g] Habens thuribulū aureum id est cor deo deuotū fm̄ illud ps. cxl. Dirigatur oratio mea sicut incēsum in conspectu tuo.

[h] Et data sunt ei incensa multa. que sunt orationes sanctorum. nā p auctoritatem apostolicam a deo sibi datā orationes sanctorū augmētate sunt ⁊ multiplicate sunt per orbem. [i] Et daret de orationibꝫ sanctorū oīm ⁊c. ad summū eñ pontificem ptinet referre deuotionē ꝓpl'i in deū cū sit caput vniuersalis eccl'ie. [k] Et accepit angelus thuribulū ⁊c. nā a deo accepit donū feruide charitatis.

[l] Et misit in terrā. q2 ex fauore charitatis a deo accepte induxit ad feruorē deuotiōis habitatores terre vt dictū est. [m] Et facta sunt tonitrua. sancte p̄dicationis. [n] Et voces diuine laudis. [o] Et fulgura chorusscationū in miraculis. nā illo tēpore multi p̄lati ⁊ alij deuoti habuerunt gratiā miraculoꝝ in eccl'ia [p] Et terre motus. nā p ista mota fuerūt corda terrena ad opationē boni. ꝯñr ponit̄ cōtinuatio ad sequentia cū dicit̄. [q] Et septem angeli ⁊c. de quibꝫ statim dicet̄ postea. [r] Et primus angelus. Hic cōsequenter exequitur de heresiarchis. ⁊ licet multi fuerunt. t̄n de quatuor tantū facit expressam mentionem contra quos quatuor generalia concilia ⁊ principalia fuerunt cōgregata. ⁊ fm̄ hoc diuidit̄ in quatuor ptes que p ite bunt ꝓsequēdo. in hac prima fit mentio de arrio q̄ supbia inflatus errorem asseruit cōtra articulum sancte trinitatis dicens ꝙ sicut pater ⁊ filꝰ ⁊ spiritussanctꝰ sunt distincti in ꝑsonis. ita etiā in essentijs. ⁊ sic solus pater erat verꝰ deꝰ. filꝰ ⁊ spiritussanctꝰ creature. ⁊ neut' posset dici deus nisi t̄m participatiue. cōtra hūc errorem congregatum est generale cōciliū. cccxviij. ep̄oꝝ in iudea ciuitate bithynie ⁊ ꝯdēnatū est ibi dogma puersum arrij. nō t̄n ab errore destituerūt plures eiꝰ discipuli. sed eū renouātes infecerūt etiā plures p̄cipes ⁊ imperatores ꝑsecutionē cōtra catholicos mouētes. vt in sequētibus apparebit. de hac igit̄ arrio dicit̄.

canerēt. [r] Et prim⁹ āgel⁹ [a] tuba cecinit. [b] Et fcā ē grādo [c] ⁊ ignis: mixta ī sanguīe. et missū ē ī terrā [d] Et tertia ps t̄re ꝯbusta ē: ⁊ tertia ps arboꝝ cōcremata ē: ⁊ oē fenū viride cōbustū ē. [e] Et scd̄s angel⁹ [f] tuba cecinit [g] ⁊ tāq̄ꝫ mons magn⁹ igne [h] ardens [i] miss⁹ ē ī mare [k] Et fcā ē tertia ps maris sanguis [l] ⁊ mortua ē [m] tertia ps creature eorū q̄ hēbant aīas ī mari: [n] ⁊ tertia ps nauiū īteriȷ̄t. [o] Et terti⁹ āgel⁹ tuba cecinit [p] ⁊ cecidit de celo [q] stella mag̃ [r] ardēs tanq̄ꝫ facula. [s] Et cecidit ī tertiā ptē fluminū ⁊ ī fōtes aq̄ꝝ [t] ⁊ nomē stelle dr̄ absinthiū. [v] Et fcā ē tertia ps aq̄ꝝ in absinthiū [x] ⁊ multi hoīm mortui sūt [y] de aq̄s [z] q2 amare fcē sūt [a] Et q̄rt⁹ angelus [b] cecinit [c] ⁊ ꝑcussa ē tertia ps sol [d] ⁊ tertia ps lune [e] ⁊ tertia ps stellaꝝ: ita vt obscuraret̃ tertia ps eoꝝ [f] ⁊ diei n̄ luceret ps tertia: ⁊ noctis silr. [g] Et vidi ⁊ audiui vocem vnius aq̄le [h] volantis per medium celi [i] dicentis voce magna. [k] Ve ve ve

r Et prim⁹ āge. i. arri⁹. nā hoīes mali ita noīant̃ in h̄ libro āgeli sic̄ ⁊ bōi. vt dictū ē in pri. ca. p̄ce. a Tuba cecinit. cū magno boatu ⁊ supbia dictā heresim publicā. b Et facta ē grādo. i. grādis tēpestas q̄ noīe grā (dodis freq̄nter ⁊ vulgari locutiōe designat̃ in eccl'ia q̄ p h̄ fuit ītra se diuisa. Vñ dr̄. x. li. Ecce hysto. ea tēpestate facies eccl'ie feda ⁊ admodū turpis erat. nō eñ sic̄ prius ab externis sꝫ a ꝓpriȷ̄s vastabat̃ fugabat ali⁹. ⁊ ali⁹ fugabatur ⁊ vterq̄ꝫ de eccl'ia esse se dicebat.

c Et ignis mixtus sanguīe. i. ignis emulatiōis ex q̄ secuta est effusio sanguis ⁊ potissime tpe valētis īpatoris q̄ lapsus ī heresim arrianā ꝑseq̄bat catholicos eorū. aliq̄s cōburēdo. ⁊ alios gladio occidēdo. ⁊ aliȷ̄s modis variȷ̄s affligendo.

d Et ter. pars terre cōbusta ē. dr̄ autē hic tertia ps terre xp̄iani. alie due ptes iudei ⁊ pagani. q̄ legē moysi nō habuerūt. nec fidē xp̄i receperūt. igit̃ de tertia pte q̄ xp̄ianitas dr̄ loq̄t̃ hic iohēs q̄ igne arriane ꝑfidie fuit corrupta ī laic̄. q̄ p terrā dsignāt̃. eo q̄ terrenis actib⁹ sūt intēti. ⁊ in p̄latis ⁊ cleric̄ q̄ significant̃ p arbores. eo q̄ p cognitionē scripturaꝝ sūt sup alios eleuati p fenū viride intelligūt̃ nouelli ad xp̄ianitatē dispositi. ⁊ hi fuerūt ꝓplos gothoꝝ. q̄ volens xp̄ianos fieri misit ad valētē īpatorē p sacerdotib⁹ xp̄ianis hꝑfidis. q̄ docerent eos de fide catholica ⁊ eccl'iastic̄ sacris. ⁊ ip̄e misit eis p̄sbyteros arrianos sic̄ ip̄e arrian⁹ erat q̄ corrupert̃ eos hēsi arriana. iō dr̄. d Et ter. ps terre ⁊c̄. ⁊ patꝫ ex dict̄.

e Et scd̄s angel⁹. hic ꝯsīr agit̃ de scd̄o heresiarcha (lr̃a. s. macedonio q̄ differebat ab arrio. d. filiū eē eiusdē nature cū p̄re sꝫ ꝯueniebat cū eo. d. spm̄ sctm̄ eē creaturā et seruū filiȷ̄. iō de ip̄o dr̄. e Et scd̄s ange. i. macedoni⁹ q̄ dr̄ angel⁹ sathane. f Tuba cecinit. i. flatu superbie mot⁹ errorē docuit. g Et tanq̄ꝫ mōs magn⁹. i. heresis magna. h Ardēs igne. s. ꝑfidie. i Missus ē ī mare. i. ī eccl'ia rōne baptismi p mare designatā eo q̄ mare est receptaculū oīm aq̄ꝝ. ⁊ eccl'ia vnica ē p baptismi sa. k Et facta ē ter. ps mar̄ sanguis. i. deturpa (cramētū. ta ē tertia ps aq̄ baptismal'. accipiēdo ptē tñ valdē large. baptism⁹ eñ ꝯfert̃ ī noīe trinitat̄ cuius tertia ꝑsona est spūssanct⁹. q̄ s̄m errorē macedoniȷ̄ dr̄ deturpari. p quem asserit̃ creatura eē ⁊ vilis ꝯditōis vt dictū ē. l Et mortua est in eo. i. in errore dicto. m Tertia ps creature. q2 multi p baptismū regenerati ⁊ noua creatura facti. n Et ter. ps naui (corrupti fuerūt p errorē macedoniȷ̄. um interiȷ̄t. q2 maxia ps p̄latoꝝ ⁊ curatoꝝ p q̄s duci debēt aīe ad salut̄ portū. corrupti fuerunt p errorē dictū. ꝯ ꝯsīc vo macedoniū ꝯgregata fuit scd̄a vniuersal' sinod⁹ ī ꝯstātinopoli. d. epoꝝ in q̄ dict⁹ error fuit ꝯdemnat⁹.

o Et ter. ange. hic ꝯsīr agit̃ de tertio heresiarcha. s. pelagio q̄ tpe archadiȷ̄ ⁊ honoriȷ̄ errauit circa grām spūsscti asserēs q̄ sine ea poterat hō ex pur̄ naturalib⁹ mereri vitā eternā. dicebat etiā q̄ pueri nascūt̃ sine culpa origiali ⁊ ꝑ ꝯsns q̄ a culpa nō purgāt̃ aq̄ baptismali. de h̄ q̄ dicit̃. o Et ter. ange. i. pelagi⁹. Tuba cecinit. exponat̃ vt pri⁹. p Et cecidit de celo. i. de eccl'ia militāte q̄ freq̄nter celū noīat̃ in scriptura no. test. vt. s. dictū ē. de h̄ eñ celo cecidit pelagi⁹ ī errorē p̄dictū de q̄ subdit̃. q Stella magna. fuit eñ hō lr̃at⁹ ⁊ religiosus. s. mona. r Ardens (chus. tanq̄ꝫ facula. multos eñ corrupit rōne lr̃ature ⁊ rōne apparētie sctitat̄ ī hitu religioso ⁊ ꝯuersatione.

s Et cecidit ī ter. p. flu. ⁊c̄. p fontes ⁊ flumina designat̃ eccl'ia baptismalib⁹ aq̄s cōgregata ⁊ sanctificata. t Et nomē stelle dr̄ absinthiū. q2 ꝯ̄ dulcedinē grē spūsscti p̄di. v Et facta (cabat. ē ter. ps aq̄ꝝ in absinthiū. q2 magna pars eccl'ie corrupta fuit p ei⁹ dogma ꝑuersum. x Et mlti ho. mor. sunt spiritualiter. y De aq̄s. i. de eius dogmatib⁹ ꝑuert̃. z Quia amare facte sūt. i. ꝯ̄rie dul. a Et q̄rtus (cedini spūssancti ⁊ spūaliter viuificāti. ange. Hic ꝯsīr agit̃ de q̄rto heresiarcha. s. euticie q̄ ī dño nr̄o iesu xp̄o asseruit eē vnā naturā. sic̄ ⁊ vnā ꝑsonā. d. q̄ ex natura diuīa ⁊ hūana ī incarnatōe facta ē vna nat̃a p q̄ndā ꝯfusionē seu ꝯmixtōeꝫ. sic̄ ex elemēt̄ suo mō resultat vna mixti natura. qd̄ ē īpossibile. cū natura diuīa nō sit alteri cōmiscibilis. nec aliq̄ mō trāsmutabilis igit̃ de ip̄o dr̄. Et q̄rt⁹ angelus. scilicet eutyces.

b Tuba cecinit. expoāt̃ vt. s. c Et ꝑcussa ē ter. ps sol'. i. deitat̄ q̄ dr̄ sol Sap. v. Et sol itelligētie nō luxit nobis tñ hic ps accipit̃ valde large inq̄ntū fili⁹ ē vna de trib⁹ ꝑsonis ī diuīs. q̄ s̄m errorē eutyc̄ dr̄ ꝑcussus. q2 s̄m ip̄uꝫ n̄ eēt hō neq̄ꝫ de⁹. sic̄ mixtū n̄ ē aliqd̄ elemētoꝝ. sꝫ alia natura ex eis resultās. d Et ter. ps lu. i. eccl'ie cui⁹ mlti. e Et ter. ps (simplices īfecti ⁊ ꝑcussi fuert̃ dicto errore stellaꝝ. i. epoꝝ. q̄ꝝ aliq̄ eutyci ꝯsenfert̃ ⁊ scripsert̃ ⁊ sic obscurati tenebr̄ error̄ fuert̃. f Et diei n̄ ⁊c̄. Per quē intelligit̃ no. test. ⁊ p noctē vet⁹ Ro. xiiȷ̄. Nox p̄cessit. dies āt appropinq̄bit ⁊c̄. Est igr̃ sens⁹ q̄ iste eutyces cuꝫ suis seq̄cib⁹ obscurauert̃ scripturas veter̄ ⁊ no. test. q̄ loquūtur de natura diuīa ⁊ hūana xp̄i. tāq̄ꝫ de distinct̄ ⁊ incō

g Et vidi. Postq̄ꝫ be. iohēs (fut̃ eas exponēdo ꝑuerse. locutus est de heresum inuentorib⁹. hic ꝯsīr loquitur de eaꝝ fautorib⁹ ⁊ primo ūmittit breuem p̄fationem. secundo ꝓsequitur intentionē cap̄. seq̄n. Circa primū dic̄. g Et vidi ⁊ audiui vocem vnius aquile. id est ipsiusmet iohannis qui per aquilam designatur. loquitur eñ hic de semetipso tanq̄ꝫ de alia persona sicut cōīter loquitur in euāgelio suo. vnde ca. vltimo dicit de seip̄o. Hic est discipulus ille qui testimonium perhibet de his ⁊c̄. h Volantis per mediū celi. q2 vidit eccl'ie decursum. vt p̄dictū est. q̄ q̄dē eccl'ia ī h̄ li. freq̄nter celū noīatur. i Et dicētis vo. mag. p qd̄ designat̃ magnitudo tribu. k Ve ve ve ⁊c̄. p qd̄ designat̃ q̄ sub (lationis future. tubicino trium angelorū sequentium describit̃ maiorū tribulatio q̄ꝫ sub tubicinis. iiiȷ̄. p̄cedēntium. dicit autem.

z Habitātib9 in terra. id est cōe bonis ꝛ malis. nam vtriq3 sunt hitatores terre. ſm cursum vite pñtis. tribulatiōes eiū descripte sub tubicinio triū angeloꝝ sequētiū. ptim fuerūt catholicoꝝ ꝛ ptim hereticoꝝ vt videbit̄ psequēdo. pōt aūt ps ista alr̄ exponi. vt vox aqle de q̄ dr̄ h̄ fuerit vox cuiusdam sancti p̄triarche ɔstātinopolitani per aqlā designati. vt dictū est. s. ca. iiij. quē assistētē deo vidit iohānes ꝛ dicentē que h̄ ponunt̄ ceteroꝝ expositio nō mutat̄.

Cap. IX.

E Et q̄nt9 ang. h̄ be. iohes psequit̄ intentū de heresum fautoribꝫ qui dicunt̄ ꝓp̄ie heretici ꝛ diuidit̄ i tres ptes. q2 primo agit de hereticꝭ dictꝭ ꝓp̄ie q̄tū ad vuandalos. scd̄o q̄tū ad italicos. ibi. Et sex ang. tertio q̄tū ad gothos. xi. ca. ibi. Et i illa hora. Prima in duas. q2 p̄io iohes exequit̄ ꝓpo situ. scd̄o declarat q̄dā dictū. ibi. Et silitudines. Circa p̄imū sciendū q valēs iparoꝝ ad terrā gothoꝝ valētiū recipe fidē xp̄i misit sacerdotes arrianos. vt. s. dictū est p q̄s īfecta ē gēs illa heresi arriana. ꝛ silr̄ gēs vuādalica q̄ magnā tribulationē fec̄ i aphrica. ꝛ postea i italia ꝛ etiā i gallia. vt hr̄. xxi. li. spec. hysto. ꝛ i pluribꝫ chroni

a Et q̄nt9 ang. i. valēs q̄ cepit ipare āno (cis. dīc igit̄. dñi. ccclxvij. b Et vidi stel. d̄ ce. cecidisse. i. valētē q̄ ex psuasione vxoris sue d̄ altitudine fidei catholice cecidit i heresim arrianā. vt dictū ē. q̄ dr̄ angel9 h̄ ꝛ stella. sicut. s. i. ca. iidē hoies stelle dicunt̄ ꝛ angeli. septez stelle angeli sunt. vij. eccl'iaꝝ. c Et da. est ei cla. pu. abyssi. i. ptās reuelādi ꝛ exaltādi heresim arrij ɔdēnatā nā p ptātē impialē misit sacerdotes arrianos ad inficiēdū ꝓplos multos. iō subdit̄. d Et apuit puteum abyssi ꝛ ascēdit fum9 ꝛc. i. doctrina erronea v̄itatis obscuratiua. iō subdit̄. e Et obscurat9 ē sol. i. xp̄s qui ſm heresim illā negat̄ esse ver9 deus vt dictū ē ca. pce. f Et aer. i. eccl'ia q̄ illuminat̄ a xp̄o. sicut aer a sole visibili tp̄ibꝫ aūt illis eccl'ia errore arrij fuit obscurata i tm̄ q maior ps eccl'ie facta fuit arriana. g Et de fumo putei exierūt locuste. i. vuādali heresi arriana infecti. q̄ dicunt̄ locuste. q2 sicut locuste saltāt d̄ loco ad locū. sic vuādali d̄ hyspania trāsierūt i aphricā. ꝛ īde postea intrauerūt italiā ꝛ galliā eas vastādo. iō subdit̄.

h Et data ē illis ptās. s. nocēdi hoibꝫ cautelis deceptionibꝫ ꝛ armis. h̄ eni pmissum est eis a deo suo iudicio occulto. i Et pceptū ē illis. i. pphetā a deo.

k Ne lederent fenū ꝛc. Ad cui9 intellectū sciendū q aphrica aū ingressum vuādaloꝝ erat hitata ptim a xp̄ianis ꝛ ptim a paganis. sicut ꝛ multe terre tp̄ibꝫ illis paganos aūt occiderūt nō aūt xp̄ianos. q̄ xp̄iani q̄tū ad minores significant̄ p fenū terre q̄tū ad mediocres p oē viride. q̄tū ad maiores p arbores. l Nisi tm̄ ho-

Hitatib9 i terra d̄ ceteꝛ vocib9 triū āgeloꝝ q̄ erāt tuba cāituri. .IX.

E Et q̄nt9 āgel9 tuba cecinit. [b]et vidi stellā d̄ celo cecidisse i trā [c]ꝛ data ē ei clauis putei abyssi [d]ꝛ apuit puteū abyssi ꝛ ascendit fum9 putei sic fum9 fornacꝭ magne [e]ꝛ obscurat9 ē sol [f]ꝛ aer d̄ fumo putei. [g]Et de fumo putei exierūt locuste i trā. [h]ꝛ data ē ill' ptās sic hñt ptātē scorpiones tre [i]Et pceptū ē ill' [k]ne lederēt fenū tre neq3 oē viride neq3 oēm arborē [l]nisi tm̄ hoies q̄ nō hñt signū dei i frōtibꝫ suis [m]Et datū ē illis ne occiderēt eos [n]s3 vt cruciarēt [o]mēsib9 q̄nq3 [p]Et cruciat9 eoꝝ vt cruciatus scorpij cū pcutit hoiem. Et i diebꝫ ill' q̄rēt hoies mortē ꝛ nō iuenient eam. ꝛ desiderabūt mori ꝛ fugiet mors ab eis. [q]Et silitudines locustaꝝ siles eq̄s paratꝭ i p̄liū [r]ꝛ sr̄ capita eaꝝ tāq3 corone siles auro [s]ꝛ facies eaꝝ sic facies hominū [t]Et hēbāt capillos sic capillos mulieꝝ [v]ꝛ dētes eaꝝ sic dentes leonū erāt [x]Et hēbāt loricas sic loricas ferreas [y]ꝛ vox alaꝝ eaꝝ sicut vox curruū eq̄ꝝ

q̄ nō hñt signū dei. i. paganos q̄ nō sunt signo crucꝭ cōsignati. m Et datū ē illis ne occiderent eos. istud refert̄ ad xp̄ianos d̄ q̄bus p̄dixerat. sub vno eni ɔtextu lr̄e sacra scriptura transit aliqū de aliquibꝫ psonadis alias. loquēdo acsi essent eedē sic ptz ps. lxxvij. Cū occideret eos q̄rebant eū. ꝛ tm̄ certū ē q alij erāt occisi. ꝛ alij querētes eū p̄ria ducti ꝛ eodē mō loquit̄ hic d̄ habitatoribꝫ aphrice. ptim erāt xp̄iani ꝛ ptim pagani. et sic de vna pte trāsit ad aliā sub eodē textu. n S3 vt cruciaret eos. s3 eni nō occiderēt xp̄ianos vt dictū ē. tm̄ afflixerunt eos mltiplr̄ ꝛ spāl'r epos ꝛ doctores expellendo ꝛ aliq̄s corpalr̄ affligendo. vn̄ honoric9 vuandaloꝝ rex mltos epos exiliū misit. ꝛ silr̄ trāscemundus q̄ post eū regnauit ꝛ gulloriue q̄ aliq̄b9 epis orthodoxis liguas fec̄ extrahi et radicit9 amputari q̄ tm̄ postea dono dei loq̄bant̄ ꝛ p̄dicabantur. ſm q dicit Greg. dyalo. li. iij. o Mēsibꝫ q̄nq3 p h̄ designat̄ q regnū vuādaloꝝ durauit tp̄ibꝫ quinq3 regū ꝛ tūc fuit exterminatū p belisariū patriciū a iustiniano ipatore in aphricā missū. p Et cruciat9 eoꝝ vt cruciat9 scorpij. nā aliq̄ istoꝝ regū p̄mo simulauerūt beniuolētiā xp̄ianis. ꝛ eos postea grauiter afflixerūt in tm̄ q multi eoꝝ magis vellēt mori q̄3 videre talē ɔcultationē eccl'iaꝝ ꝛ ministratoꝝ ei9. sic dr̄. i. Mach. iij. Meli9 est nobis mori in bello q̄3 videre mala gētis nr̄e ꝛ sanctoꝝ. iō subdit̄. Et in dieb9 illis querēt hoies mortē ꝛc. r Et similitudines. Hic ɔñr declarat q̄dā dictū. vuādolos eni dixerat locustas. iō ɔditiōes aliq̄s vuādaloꝝ exprimit noīe locustaꝝ dicēs. r Et similocustaꝝ similes eq̄s paratis i p̄liū. p h̄ designans q vuādali fuerūt hoies bellicosi. s Et sup capita eoꝝ tāq3 corone siles auro. p aꝝ aurꝝ i scriptura signatur fulgor sapie. vuādali vo inter ceteros barbaros p̄us hre videbant̄ d̄ fulgore naturalis idustrie. q̄ si ordinet̄ ad bonū sortit̄ nomē sapie. q̄ dr̄ sciētia sapida. si autez ad malū sortit̄ nomē cautele. sicut aūt erat i eis. et iō nō dr̄ q haberēt coronas aureas. s3 siles auro. nā p quādā similitudinē bonū ꝛ malū trāsferrim9. v. Metha. sicut dr̄ sapiēs latro vel bon9 q̄ pcedit in furtis suis

t Et facies eoꝝ sicut facies hoim. q2 rō q̄ (cautelose. distinguit̄ homo a ceteris aīalibꝫ plus vigebat i eis q̄3 in ceteris barbaricis gētilib9. vt dictū est.

v Et habebāt capil. sicut capil. mulierū. q2 nutriebāt capillaturā. sicut fit adhuc in aliquibꝫ gētib9.

x Et dētes eaꝝ sicut dētes leo. erāt i quo designat̄ ferocitas eoꝝ. y Et habebant loricas aureas. nā armati erāt ad gentes alias impugnandū. z Et vox alaꝝ eaꝝ sic vox curruū eq̄ꝝ ꝛc. q2 cū magno strepitu processit eoꝝ exercit9 p italiā ꝛ galliā. vt p̄dictū est.

a Et habebāt cau. siles scor. ptꝫ sniā ex dictꝭ. s. vsqꝫ ibi
b Et hēbant sup ⁊c. Ad cui⁹ itellectū sciēdū. q̄ fm Diony. ī demonib⁹ naturalia rēmāserūt itegra ⁊ p ꝯsīs remāserūt in eis ordies distincti put sequit distinctionē nature. tenet aūt cōiter a doctorib⁹ q̄ aliq̄ ceciderūt de singul ordi dinib⁹ ⁊ sic noīa singulorꝫ demonū remanēt ī demonib⁹. Primus ūt ordo inferioris hierarchie noiat ordo principatuū. qꝛ p̄sunt diuersꝭ regnis ⁊ sic angeli sctī pmouēt diuersa regna sibi cōmissa ad bonū. sic p oppositū sūt angeli mali ea ipellētes ad malū. igr̄ de angelo malo p̄sidente reg̃ Wandalorꝫ dr̄ hic
b Et hēbant sup se regē angelū abyssi. cōpellētē eos ad vastationē boni. iō subdit.
c Cui nomē hebra. abaddon. i. dispgens vel exterminās. ⁊ ponit h̄ nomē ī trib⁹ linguis principalib⁹. qꝛ plēs hoīes de liguis istꝭ extermiauerunt. vel qꝛ iohānes scribebat vniuersali ecclīe q̄ fundata est in oīb⁹ linguis p tres pricipales hic significatꝭ. d Ue vnū abijt. i. vna grauis psecutio. s. vuādalorꝫ. e Et ecce ve. adhuc duo ve. i. due graues tribulatōes alie. f Et sext⁹ an. hic ꝯsr̄ agit de fautorib⁹ heresum q̄ntū ad italicos ⁊ pricipes ꝯstātinopolitanos Ad cui⁹ intellectū sciendū q̄ anastasi⁹ iparor hēsi eutyciana corrupt⁹ cepit iperare āno dn̄i. cccclxxxiij. ⁊ impauit ānis. xxv. ⁊ tūc regnabat ī italia theodoric⁹ rex arrianus ⁊ tūc tpis electi sūt duo pape ī ꝯtētiōe. s. symmach⁹ ⁊ laurēti⁹ p qb⁹ facta est ꝯtētio magna in pplo xp̄iano ⁊ ī clero pcedēs vsqꝫ hoīcidia multa. finalr̄ tn̄ ecclīa laurētiū repulit ⁊ symmachū approbauit. Pascasi⁹ aūt dyaconus cardinal lꝫ als eēt sanct⁹ ⁊ deuot⁹. tn̄ ī h̄ errauit. qꝛ laurētiū q̄ntū potuit sustinuit. ppr̄ qd̄ post mortē suā inuentus fuit ī pena purgatorij a germano ep̄o capuano. vt refert Greg. dyal. lib. iiij. ex h̄ aūt mota est tribulatio magna in ecclīa p̄ q̄ttuor hoīes p̄dictos. s. laurentiū ⁊ symmachū p papatu. ⁊ anastasiū ⁊ theodoricū p zelo heresum suarꝫ. nā vidētes clerꝫ catholicuꝫ ꝯtendentē vsqꝫ ad hoīcidia reputauerūt eū peiorē q̄ȝ ari ⁊ sibi doctrinā catholicā ppr̄ qd̄ incitati fuerūt ad ei⁹ psecutionē ⁊ isti q̄ttuor p̄dicti noīant hic angeli. qꝛ nomē angeli in h̄ libro indifferēter attribuit bōis ⁊ malis. vt pꝫ ex supradictis. His igr̄ p̄missis sic pcedit. qꝛ p̄io ponit ecclīe tribulatio. scd̄o ei⁹ ꝯsolatio. c. x. e. p̄ria adhuc ī duas. s. in ptē principalē ⁊ icidētalē q̄ incipit ibi. Et ceteri ho. Circa primū
f Et sex. an. tu. ceci. s. laurēti⁹ q̄ conatu iprobo ⁊ vi (dr̄. bo supbo ad papatū anhelauit. g Et audiui vocē ⁊c̄ s. vocē paschasij cardinal de collegio ecclīe romane exñtꝭ q̄ in electōe dedit vocē suā laurētio ⁊ ei⁹ ptē sustinuit ꝯ ecclīe imunitatē. h Dicētē sexto angelo. i. laurētio.
i Solue q̄ttuor an. q̄ ali. sūt in flu. ma. euphrate. i. ī romano impio. qd̄ vocat flumē magnū. ppter multitudinē

mīlitorꝫ currētiū ī bellū. Et hēbāt caudas siles scorpionū: ⁊ aculei erāt ī caudis earū ⁊ ptās earꝫ nocere hoīb⁹ mēsib⁹ q̄nqꝫ[b] Et hēbāt sup se regē āgelū abyssi.[c] cui nomē hebraice abaddō grece āt appolliō: ⁊ latine hn̄s nomē exterminās[d] Ue vnū abijt:[e] ⁊ ecce veniūt adhuc duo ve p⁹ hec.[f] Et sext⁹ āgel⁹ tuba cecinit.[g] Et audiui vocē vnā ex q̄ttuor cornib⁹ altarꝭ aurei qd̄ ē an̄ ocl̄os dei[h] dicentē sexto angelo q̄ hēbat tubā[i] Solue q̄ttuor āgelos q̄ alligati sūt in flumīe magno eufraten. Et soluti sūt q̄ttuor āgeli:[k] q̄ parati erāt in horā ⁊ diē ⁊ mēsem ⁊ annū[l] vt occiderēt tertiā ptēꝫ hoīm.[m] Et numer⁹ eq̄stris exercitus[n] vicies milies dena milia: ⁊ audiui numerū eorꝫ[o] Et ita vidi eq̄s ī visiōe[p] ⁊ q̄ sedebāt sup eos[q] hēbāt loricas[r] igneas[s] ⁊ hyacinthinas[t] ⁊ sulphureas[v] ⁊ capita eq̄rꝫ[x] erāt tanq̄ȝ capita leonū[y] ⁊ d̄ ore eorꝫ pcedit ignis[z] ⁊ fumus[a] ⁊ sulphur[b] Et ab his trib⁹ plagis occisa ē tertia ps hoīm de igne ⁊ de fumo ⁊ sulphure q̄ pcedebāt ex ore ipōrꝫ.[c] Ptās eñ eq̄rꝫ in ore eorum est:[d] ⁊ in caudis eorum.[e] Nam caude eorum similes serpentibus.

pplorꝫ in ipo existentiū. fm q̄ dr̄. ī xvij. Aq̄ multe ppli multi. noīat etiā euphrates. qꝛ sic euphrates est q̄rt⁹ fluui⁹ padisi Gen. ij. sic inter q̄ttuor regna pricipalia regnū romanorꝫ dr̄. iiij. Dan. ij. In h̄ aūt impio q̄ttuor angeli. scꝫ laurēti⁹ symmach⁹ anastasi⁹ ⁊ theodoric⁹ tenebāt ligati q̄si electionē laurētij. inq̄ntū cessabāt ab ecclesie turbatōe q̄ ei⁹ p electionē ad turbationē ecclīe excitati fuerūt mō p̄dicto. iō subdit. Et soluti sunt ⁊c.
k Qui parati erāt ī horā ⁊ diem ⁊c. s. ꝯtinue ecclīam pturbare Sciēdū tn̄ q̄ paschasi⁹ stās p laurētio nō intēdebat hāc turbationē sꝫ qꝛ secuta fuit lꝫ p̄ter ei⁹ intētōnem ad electionē laurētij cui vocē suā dedit. iō dr̄ hic dixisse laurētio Solue q̄ttuor āgelos ⁊c̄. qꝛ p ei⁹ ambitiōeꝫ ipe ⁊ alij tres pcesserūt ad ecclīe turbatōꝫ
l Ut occi. tertiā p. hoium. h̄ tertia ps dr̄ ppls catholic⁹ vt dictū est. s. iij. cap. q̄ in magna pte fuit occisus ptim p malos adherētes laurētio ⁊ silr̄ pti adherētes symmacho. ⁊ pti p anastasiū impatorē hereticū. q̄ mltos ep̄os ī exiliū misit. ⁊ multos catholicos afflixit. ⁊ ptim p theodoricū regē arrianū. q̄ totā italiā q̄ntū ad orthodoxos gladio pdere voluit ⁊ san. iohem papā ⁊ symmachū ⁊ boetiū viros p̄clarissimos. ⁊ ꝯsules martyrizauit. vt habet in legēda (san. iohis pape ⁊ martyris.
m Et numer⁹ eq̄strꝭ ex. citus. i. adherētiū p̄dic[tis] q̄ttuor ⁊ mouētiū eos ad turbationem xp̄ianorꝫ. n Uicies milies dena milia. hic ponit numer⁹ determinatus p nūero indetermiato. sic̄ s. iij. ca. ⁊ designat q̄ ibi erat magna multitudo.
o Et ita vidi equos eq̄s. i. subditos predictis q̄ttuor ⁊ obediētes eis in malo ⁊ spāliter anastasio ⁊ theodorico
p Et q̄ sede. sup eos. s. q̄ttuor p̄dicti angeli eos docen[tes]
q Habebāt loricas. sicut in bonis hoīb⁹ iusti (tes. cia dr̄ eorꝫ lorica Ephe. vi. Induti loricam iusticie. sic p oppositum iniusticia dicitur hic lorica malorum.
r Igneas. per appetitū feruidū nocēdi. s Et hyacinthinas. i. celestis coloris in q̄ designat apparēs zelus fidei. nam heretici asserentes se hr̄e fidei veritatē ex h̄ excitāt ꝯ vere catholicos persecutionē. t Et sul. ppter feditatē vitiorꝫ exñtem ī eis pcedentē extra ī opib⁹ mal.
v Et ca. eq̄rꝫ. i. principes malorꝫ et obedientium.
x Erant tanq̄ȝ ca. leo. in quo notat crudelitas eorum.
y Et de ore eorꝫ. p ignis. s. emulatōis q̄ntū ad symmachū ⁊ laurētiū. z Et fu. vanitatis q̄ntū ad anastasiū.
a Et sulphur fetoris. q̄ntū ad theodoricū arrianum.
b Ab his tri. pla. ⁊c̄. tertia ps ho. i. magna ps xp̄iano
c Ptās eñ eq̄rꝫ in ore eorꝫ est. i. in q̄ttu (rū mō p̄dicto. or pricipalib⁹ p̄dictis sic̄ ⁊ os est prima ps capitis.
d Et in caudis eorꝫ. i. in ministris seq̄ntib⁹ eos ad malū
e Nā caude eorꝫ. simi. serpenti. ppter astuciam serpentinā q̄ erat in eis ad catholicos persequendum.

a Habentes capita.nā in exercitib⁹ sūt tribuni ꝛ cen-
turiones ꝛ hmōi q̄ sūt capitanei respectu subditoꝝ sibi
b Et in his nocēt.incitabāt em̄ suos subditos ad per-
sequendū vere xp̄ianos. c Et ce.ho.h̄ est pas incidē-
talis.nā ioh.in h̄ lib.describit statū eccl'ie.tpe vo theo-
dorici regis de q̄ ime-
diate an̄ dixerat ꝯti-
git q̄dam occisio ma-
gna i paganis q̄ n̄ sūt
de eccl'ia.ꝛ sic descri-
bit̄ hic icidētal'r.tūc
em̄ saxones ꝯ turin-
gos pugnauerūt ꝛ plu-
res eorū fuerūt occisi
hinc ꝛ inde q̄ꝫ d̄ xp̄ia-
nis in p̄dicta anasta
sij ꝛ theodorici psecu
tione.ꝛ h̄ est qd̄ d̄r.
c Et ceteri hoi̅es.s.
saxonū ꝛ turingorū q̄
nō ꝯfitebant̄ xp̄m.
d Qui nō sunt occi
si in his plagis.i.p fi
de xp̄i sup.sunt occisi
morte corpali ꝛ eter-
na.ꝛ est hic mod⁹ lo-
quendi q̄ apud hebr̄.
d̄r decurtatus sic.ij.
Reg.v.Proposuerat
dauid in die illa p̄mi
um ei q̄ pcussisset ge-
buseū ꝛc. Et n̄ d̄r q̄le
sit illud premiuꝫ.sed
est supplendum ꝙ es-
set princeps militie sic supplet̄.i.Paral'.xi.ꝛ sic subīntel-
ligendū est hic.ꝙ isti non solū erāt mortui morte corpa-
e Neqꝫ peni. (li.sed etiā gehēne.ꝛ subdit̄ causa cū d̄r.
ege.de ope.ma.sua.r.i.de pccis cōmissis.ꝛ norant̄.v.ge-
nera pctōꝝ.s.m̄ltiplex ydolatria ꝛ m̄ltiplex homicidiū.
multiplex veneficiū.ꝛ luxuria ꝛ furtū.ꝛ pz l'ra. Cap.x.
Et vidi. Postq̄ꝫ descripta est eccl'ie multiplex tri-
bulatio.hic ꝯr̄ describit̄ ei⁹ initialis ꝯsolatio ꝛ
primo ponit̄ act⁹ ꝯsolationis.scd̄o fructus de-
uotiōis ca.seq̄n.p̄ia in duas.q2 p̄io ponit̄ dicta ꝯsola-
tio p īperatorē Iustinū.scd̄o ei⁹ ꝯtinuatio p iustinianū
nepotē suū.ibi.Et vocē quā audiui.Circa primū sciēdū
ꝙ iustin⁹ senior post anastasiū hereticū impauit annis.
x.ꝛ cepit impare āno dn̄i.ccccc.xviij.q̄ amore religionis
xp̄iane feruēs voluit in ptib⁹ orientis ecclias arrianoꝝ
eis auferre.ꝛ p ep̄os catholicos ꝯsecrari.ſꝫ nō pfecit im
pedit⁹ pcib⁹ iohis pape.ne occasiōe hui⁹ oēs xp̄iani de
italia occiderent̄ gladio p theodoricū regē arrianū. qui
tn̄ postea interfecit san.Iohem vt p̄dictū est igit̄ de Iu
a Et vidi alteꝝ angelū fortē.ꝑpter impe (stino d̄r hic.
rialē ptātem. b Descendentē de celo.s.militantis ec
clesie per regenerationem baptismalē. c Amictū nu
be.baptismalis grē. d Et iris in capite.ei⁹.q2 nūcia-
uit pacē eccl'ie.est em̄ iris signū federis Gen.ix.
e Et facies ei⁹ erat vt sol.ꝑpter fidei sue splēdorem.
f Et pedes ei⁹ tanq̄ꝫ colūna ignis.p pedes intelligūt̄
affectiōes.q2 sic corp⁹ mouet̄ pedib⁹.sic anim⁹ affectib⁹
habuit aūt iste iustin⁹ affectiōes accēsas igne caritatis
ad p̄motionē xp̄ianitatis. g Et hēbat in manu sua li
bellū apertū.q2 scripsit ꝛ misit ep̄las per totū iperiū suū
in fauorē xp̄ianoꝝ. h Et posuit pe.su.dex.su.ꝛ mare
ꝛ sini.sup terram.q2 scripsit habitātib⁹ in terra ꝛ in insu

hñtes capita ꝛ i his nocēt
Et ceti hoīes q̄ n̄ sūt occisi
i his plaḡ neqꝫ pn̄iam ege
rūt d̄ opib⁹ manuū suaꝝ vt
nō adorarēt demōia ꝛ sila-
chra aurea ꝛ argētea ꝛ erea
ꝛ lapidea ꝛ lignea: q̄ neqꝫ vi
dere pn̄t neqꝫ audire neqꝫ
ābulare. ꝛ n̄ egerūt pn̄iaꝫ ab
homicidijs suis neqꝫ a ve-
neficijs suis neqꝫ a fornica
tōe sua: neqꝫ a furtis suis.

Et vidi aliū an X.
gelū fortē d̄scēdētē
d̄ celo amictū nube
ꝛ iris i capite ei⁹ Et facies
ei⁹ erat vt sol ꝛ pedes ei⁹ ta
q̄ꝫ colūna ignis. ꝛ hēbat in
māu sua libellū aptū ꝛ po-
suit pedē suū dextrū supra
mare: sinistꝝ aūt sup terrā
ꝛ clamauit voce mag̃ quē-
admodū cū leo rugit̄ Et cū
clamasset: locuta sūt.vij.to
nitrua voces suas. Et cuꝫ
locuta fuissent.vij.tōitrua
voces suas: ꝛ ego scriptur⁹
erā Et audiui vocē de celo
dicētē m̄. Sig̃ q̄ locuta sūt
vij.tonitrua: ꝛ noli ea scri-
bere. Et āgel⁹ quē vidi stā
tē supra mare ꝛ supra terrā
leuauit manū suā ad celū
ꝛ iurauit p viuētē i scl'a scl'o
rū q̄ creauit celū ꝛ ea q̄ i eo
sūt: ꝛ terrā ꝛ ea q̄ in ea sūt: ꝛ
mare et ea que i eo sunt q2
tp̄s nō erit amplius: sed in
diebus vocis septimi an-
geli cū cepit tuba canere:

lis maris.vl'aliter p mare qd̄ est loc⁹ aq̄ꝝ intelligit̄ ꝑls
xp̄ian⁹ per quā baptismi regenerat⁹.p terrā vo pagani.i
terrenis desiderijs fir de vtrisqꝫ vo m̄lti erāt de iperio
iustini.sed fuit mag̃ fauorabilis xp̄ianis ꝑpter qd̄ dicit̄.
Posuit pedē suū dextꝝ supra mare ꝛc. i Et clamauit
voce magna.dās im-
piali auctoritate mā-
data.
k Quēadmodum
cū leo rugit ad terraꝫ
arrianoꝝ vn̄ d̄r Pro-
uerbiorum.xx. Sic ru
gitus leonis.ita ꝛ ter
ror regis.ꝛ sic clamor
iste fuit terribilis ar-
rianis.ita fuit ꝯsola-
bilis catholicis.ideo
subditur.
k Et cū cla.locu.sūt
septē.tonitrua vo.su-
as.i.vniuersitas ec-
clesiaꝝ septenario nu
mero designat̄ eo ꝙ
vniuersitas septena-
rio designat̄.vt dicit
Grego.omel.xv. Et
clamauit i voces lau
dū diuinaꝝ.veruntn̄
q2 Iustin⁹ nō pfecit ꝯ
arrianos qd̄ intende
bat rōne p̄dicta.io p
hibet̄ Iohes ea scri-
bere.vnde subdit̄. Si
gna q̄ locuta sunt ꝛc.
l Et angel⁹. Hic ꝯr̄ describit eccl'ie ꝯsolatio pmissa p
angelū iustini. Circa qd̄ sciendū ꝙ īpatores ꝛ reges hn̄t
duos āgelos custodes.vnū rōne singularis psone.sic ꝛ
ceteri hoīes Matth.xviij. Videte ne ꝯtēnatis vnum ex
his pusillis.dico em̄ vobis q2 angeli eoꝝ sp̄ vidēt faciē
pr̄is mei q̄ in celis ē.ꝛ isti angeli sunt de ordie inferiori.
alteꝝ vo rōne dignitatis seu officij.singulis em̄ regnis
p̄sunt angeli q̄ dicūt̄ principat⁹.ꝛ sunt de supiori ordine
inferioris hierarchie ꝛ isti sunt custodes sp̄ual'r regū in
q̄ntū in eis v̄tual'r ꝯsistūt regna.ꝑpt̄ qd̄ noīant̄ principes
in scriptura Dan̄.x. Nemo ē adiutor me⁹ in oib⁹ his ni
si michael p̄ceps vr̄.ꝛ ibidē. Cū egrederet̄ apparuit p̄i
ceps grecoꝝ veniēs.ꝛ iō isti angeli aliq̄n accipiūt̄ p regi
b⁹ seu regnis q̄b⁹ p̄sunt.ꝛ sic ē in pposito.vt mag̃ vide-
bitur.psequendo.dicit igitur.
l Et angelus ꝛc.id est angelus Iustini rōne imperij.
m Leuauit manum suam ad celum ꝛ iurauit.ad ma-
iorem rei future assertionem.
n Quia tempus nō erit ampli⁹ non est per hoc intelli
genda cessatio tpis simpl'r.q2 post tubiciniū septimi an
geli in h̄ libro describitur magn⁹ decursus tpis vsqꝫ ad
finem mūdi.sed cessatio tempis q̄ntū ad v̄tutē heresis
arriane.vt videbit̄ cap.seq̄nti.qd̄ fuit impletum iusti-
ni iunioris tempore.qui fuit terti⁹ imperator ab isto iu-
stino seniore.ex quo patet ꝙ illud qd̄ d̄r hic de āgelo stā-
te supra mare ꝛ sup terrā ꝙ leuauit manū suā et iurauit
ꝛc.non potest intelligi de iustino seniore.quia non ha-
buit noticiam de fiendis post mortem suam.sed angel⁹
suus cognouit p diuinā reuelationē.ꝙ volūtas iustini se-
nioris de destructione arriane heresis que tn̄ fuit impe-
dita.rōne p̄dicta tpe iustini iunioris foret cōplēda.ꝛ sic
precognouit sic iurauit. o Cum ceperit tuba canere.

dd iiij

nã in principio īperij iustini iunioris fuit h̄ cōpletuȝ vt
a Consūmabit oē mysteriū. i. secretū a deo (videbit. puisum. b Sic euāge. p ſ. ſu. pphas. q̄ pdixerāt dñm iesum xp̄m cū suis fidelib9 regnatuꝝ. ⁊ sic tēpe septimi angeli pualuerāt xpiani ꝯ hēticos infideles ⁊ tūc audiuit iohes de celo voces. di. Factuȝ ē regnū h9 mōi dñi nr̄i iesu xp̄i ei9. vt hr̄ ca. seqnti.

c Et vocē quā audiui. h̄ ꝯstr ponit ꝯsolatiōis ecclie ꝯtinuatio p īpatorē iustinianū. q̄ ī pricipio sui regni fuit vere catholic9. et cepit īpare anno dñi qngentesimo. xxviij. Fuit aūt hō litat9 ⁊ leges romanas abbreuiauit. ⁊ in vno volumīe cōpilauit. qđ dictū ē codex iustiniani. in q̄ multas leges xpianis fauorabiles posuit de q̄ loqt hic iohannes di.

c Et vocē quā audiui ð celo. ista fuit vox angeli p quā xp̄s loqbat iohi. vt hr̄ in pri. huius libri.

d Uade ⁊ accipe librꝫ aptū. i. codicē iustiniani q̄ dr̄ hic accipiend9 a iohe. q2 fauorabil' erat ecclie vt di

e De manu (ctū ē. āgeli stātis. s. mare ⁊. s. terrā. hic fuit āgelus iustiniani rōne īperij vt videbit. f Et dixi mi. acci. et deuo. illū. tanq̄ rē ī ore dlectabilē. g Et faciet amaricare ven. tuū. q2 iustinian9 ī fine vite sue fuit hēsi deprauat9. ⁊ sic ei9 mēoria ī libro ꝯtēta facta fuit fidelib9 amara. q̄ ī pricipio vite sue erat dulcis. ex h̄ pȝ ꝙ angel9 iste q̄ tradidit librꝫ iohi nō fuit iustinian9. q2 lapsum suū in heresim n̄ puidit sȝ angel9 ei9 q̄ etiā addidit loqns iohi.

b Optet te iterꝫ pphaꝫ pplis ⁊c. q2 postea de mltis gētib9 ⁊ pplis iohā. pphetice scripsit in h̄ libro. ¶ Cap. XI.

E Et dat9 est mihi calam9. Post actū ecclīastice ꝯsolatōis ponit hic fruct9 deuotōis. ⁊ scđo reuertit iohes ad describēdū pōdus cuiusdā ecclīastice tribulatōis. ibi. Et ciuitatē sanctā. Circa primū sciēduȝ ꝙ felix papa q̄ tpib9 ill' pfuit ecclie romāe instituit festiuitatē dedicatōis ecclie p ānos singlos celebrari. In dedicatōe vo ep̄s circūit eccliam dedicādā. ⁊ sic se hȝ p modū mēsurātis muros ei9 exteri9. ⁊ ī pauimento ecclie ab angulo ī angulū trāsuersalit scribit alphabetū grecum ⁊ sic qđdammō mēsurat spaciū interi9 ⁊ fm h̄ dic ioh. ī p

a Et dat9 est mi. ca. sil'is (sona ecclie loqns pphetice. vg2. nā dedicās templū. in māu sua portat aspersoriū.

b Surge ⁊ metire tēplū. vbū ē felicis pape ad quēlibet ep̄m p dedicatōe ecclie. c Atriū āt exteri9 eijce foras ⁊c. ipse eñ instituit ꝙ nō celebraret missa nisi in loco cōsecrato.

d Qm̄ datū est gēti[l]b9. q̄ offerūt sacrificia sua nō solū in locis ꝯsecratis. sȝ etiā in pphanis.

e Et ciuitatē. Hic ꝯstr reuertit be. iohes ad dscribēdā

[a]ꝯsūmabit mysteriū di [b]sic euangelizauit p suos suos pphas. [c]Et vocē quā audiui ð celo iterꝫ loqntē mecū ⁊ dicētē. [d]Uade ⁊ accipe librꝫ aptū [e]de māu āgeli stātis supra mare ⁊ sup terrā. Et abij ad angelū dicēs ei vt daret m̄ librꝫ: [f]⁊ dixit m̄ Accipe librꝫ: ⁊ deuora illū: [g]⁊ faciet amaricari ventrē tuū: sed ī ore tuo erit dulce tanq̄ mel. Et accepi librꝫ de māu āgeli ⁊ deuoraui illū: ⁊ erat ī ore meo tanq̄ mel dulce: Et cū deuorassez eū amaricat9 ē vent me9 ⁊ dixit m̄ [h]Optet te iterꝫ pphare gētib9 ⁊ pplis ⁊ liguis ⁊ regib9 mltis ¶. XI.

E Et dat9 est m̄ calamus sil'is vge ⁊ dictū ē m̄. [b]Surge ⁊ metire tēplū dei ⁊ altare: ⁊ adorātes ī eo [c]Atriū āt qđ ē forīs tēplū eijcē foras: ⁊ ne mētiaris illđ [d]qm̄ datū ē gētib9. [e]Et ciuitatē sctāȝ [f]calcabūt [g]mēsib9. xlij. [h]Et dabo duob9 testib9 meis [i]⁊ pphabūt dieb9 mille. cclx. [k]amicti saccis. [l]Hi st̄ due oliue [m]⁊ duo cādelabra lucētia [n]ī ꝯspctū dñi terre stantes. [o]Et siqs voluerit eos nocere: [p]ignis exiet ð ore eoꝝ [q]⁊ deuorabit inimicos eoꝝ [r]⁊ siqs voluerit eos leder [s]sic opter eū occidi. [t]Hi hn̄t ptātē claudēdi celū [v]ne pluat dieb9 pphetie illoꝝ [x]⁊ ptātȝ hn̄t sup aq̄s ꝯutēdi [y]eas ī sanguinē [z]⁊ pcutere terrā [a]oī plaga q̄tiēscunq̄ voluerint [b]Et cū finierint testimoniū suū [c]bestia q̄ ascendit de abysso [d]faciet aduersus eos bellū et vincet illos: [e]⁊ occidet eos

tribulationē q̄ndā ecclie excitatā p anthemiū patriarchā ꝯstātinapolitanū. q̄ pter hēsim eutycianā q̄ erat corruptus p agapitū papā fuit deposit9. ⁊ loco ei9 mēnas seruus dei moach9 institut9. sȝ theodora īpatrix infecta eadē hēsi. petijt a siluerio papa anthemiū restitui sic patȝ ī legēda sāc. Siluestri ⁊ q2 renuit hoc facere theodora indignata. ⁊ iustinianus eius marit9 heresi eutyciana per anthemiū deprauat9. mouerūt psecutionē ꝯ mīstros ecclesie. ita ꝙ siluerius fuit deposit9 ⁊ ī exiliū relegat9 p belizariū patriciū ⁊ mēnas seru9 dei ī carcere afflict9. ⁊ h̄ ē qđ dic io hannes.

e Et ciuitatē sanctā i. eccliam q̄ dr̄ ciuitas sctā. nā ē vnitas ciuium spūscō ꝯgregata.

f Calcabūt anthemi9 iustinian9 theodora ⁊ belizari9. ecclesie mīstros grauiter opprimendo.

g Mensib9. xl. duobus. tanto eñ tpe vel circiter dicit illa psecutō durasse. s. p tres annos ⁊ dimidiū.

h Et dabo du. testi. meis. ꝯstātiā ⁊ sapiaȝ sup. ⁊ isti fuerūt siluerius mēnas dei fuus q̄ ꝯstāter steterāt ꝯ fautores heresis eutyciane vitatē pdicādo. iō subditur.

i Et pphabūt dieb9 mille. cclx. q̄ faciūt idē tps qđ pri9 scȝ tres annos ⁊ dimidiū vel circiter. k Amicti saccis i. vilib9 vestimētis. nā Siluerī9 papa spoliat9 fuit veste papali. ⁊ indut9 veste monachali.

l Hi sūt due oliue pter plenitudinē pietatis. m Et duo candelabra. pp ardorē caritatis. n In ꝯspe. dñi terre stātes p ꝯstanti

o Et siqs voluerit eos nocere. sicut factū fuit per predictos persecutores ecclesie. p Ignis exiet de ore eoꝝ. id est vba ex feruore fidei pcedentia.

q Et deuorabit inimicos eoꝝ. eos feriēdo snīa excōicatōis. iō subdit. s Et si qs voluerit eos ledere. gladio materiali. s. s Sic optet eū occidi. gladio spūali

t Hi hn̄t ptātem claudēdi celū. p claues ecclesie.

v Ne pluat dieb9 pphetie ipoꝝ. nam beneficia ecclesie nō pficiunt excōicatis iuste. x Et potesta. habēt sup aquas. i. hereticoꝝ doctrinas de quibus dr̄ Prouerbioꝝ. ix. Aque furtiue dulciores sunt.

y Conuertēdi eas in sang. ostidendo eoꝝ falsitatem.

z Et pcutere terrā. i. hereticos in terrenis fixos. vn̄ di

a Omni plaga (cit Aug. Si terram diligis terra es. scȝ. spirituali sententiā excōmunicationis aggrauando.

b Et cū fini. testi. suū veritatem ꝯstāter defendēdo.

c Bestia que ascendit de abysso. i. belizarius patrici9 eo modo loquēdi q̄ crudelis hō dr̄ leo vel canis rabid9

n Faciet aduersus illos bellum. modo predicto.

e Et occidet illos. morte ciuili per relegationem exilij

[a] Et corpa eoꝝ iacebūt [b] in plateis ciuitatis magne: [c] q̄ vocatꝛ spūalr sodoma [d] ⁊ egyptus [e] vbi ⁊ dn̄s eoꝝ [f] crucifixus est. [g] Et videbūt de tribubꝯ ⁊ ꝑplis ⁊ liguis ⁊ gētibus corpa eorum [h] per tres dies et dimidium [i] ⁊ corpa eoꝝ nō sinēt poni in monumētis. [k] Et inhitātes terrā [l] gaudebūt sup illos ⁊ iocū dabūtꝛ [m] ⁊ munera mittent inuicē [n] qm̄ hi duo ꝓphe cruciauerūt eos q̄ hitabāt sup terrā. [o] ⁊ post dies tres ⁊ dimidiū [p] spūs vite a deo ītrauit i eos. Et steterūt sup pedes suos: [q] ⁊ timor magnus cecidit sup eos q̄ viderūt eos [r] Et audierūt vocē magnā de celo dicētē eis. Ascēdite huc. ⁊ ascēderūt in celuz in nube. [s] Et viderūt illos inimici eoꝝ. [t] ⁊ in illa hora [v] factus ē terremotꝰ magnus [x] ⁊ decima ps ciuitatis cecidit. [y] Et occisa sunt in terremotu nomīa hominum

a Et corp. eoꝝ iacebūt. i. reputabuntꝛ vilia. sic cadauer iacēs in terra. b In plateis ciuitatis mag. i. in īfideliū ꝯgregatōe q̄ tūc erat valde magna. c Que vocatꝛ d Et egyptꝰ (spūalr sodomoma. ꝓpt vitioꝝ vilitatē. ꝓpt erroꝝ tenebrositatē. e Vbi ⁊ dn̄s eoꝝ. s. xp̄s.
f Crucifixꝰ est. ex h̄ eīn q ꝑdicabat ꝯ vitia scribaꝝ ⁊ phariseorū ꝯceperūt iuidiā ⁊ odiū ꝯ eū. ex q̄ ꝯstr obscurata ē illa cognitio quā habebāt d xp̄o p scripturas ꝓphaꝝ sic plenꝰ declaraui. s. illud Matth. xxi. Agricole aūt dixerūt hic est heres ⁊c. ⁊ sic obscurati pcesserūt ad eiꝰ occisionem.
g Et videbūt de tribubꝯ ⁊ ꝑplis ⁊c. nam mors eoꝝ ciuilr. ⁊ eiectio mltis ꝑplis ⁊ diuersarū linguaꝝ fuit nota.
h Per tres dies et dimidiū. hic accipitꝛ dies p anno fm Ezech. iiij. Diē p anno dedi tibi. tm̄ eīn durauit deiectio eoꝝ vt ꝑdictū ē. i Et cor. eoꝝ nō si. po. in monumētis. i. pricipes eutyciani nō ꝑmittēt eis k Et inhabitan- (exhiberi aliqd bn̄ficiū hūanitatis. tes terrā. s. eutycianā q̄ tūc dn̄abatꝛ in terra. l Gaudebūt sup ill de eoꝝ deiectiōe. m Et munera mittēt inuicē. in signū leticie. n Qm̄ hi duo ꝓphe cru. eos. ex- o Et post tres dies ⁊ di (cōicatōibꝯ ⁊ aggrauationibꝯ midiū. i. post tres annos ⁊ dimidiū. p Spūs vite a deo intra. in eos. q̄ restituti fuerunt ad statū pristinū. ⁊ sic viuificati fuerūt a morte ciuili. siluerīꝰ eīn anno dn̄i cccccxxxvi. sedit iteꝝ i sede papali. q Et ti. ma. ce. sup eos. s. eutycianos. r Et audi. vo. de ce. magnā. i. de militāte ecclia eos restituēte ad gradū pristinum honoris. verūtn̄ be. siluerīꝰ in exliū remissus ibidē mortuꝰ fuit. ⁊ sic p palmā martyrīj ad celū ascēdit. ⁊ idē tenēdū de ser r Et au. vo. (uo dei mēna ⁊ sic alitꝛ pōt exponi qd dr. magnā. s. dei vocātis eos ad gliam. s Et viderūt illos inimici eoꝝ p miracula suā glifilationē testificātia. scribitꝛ eīn in legēda be. Silueri q ipo mortuo i loco exilīj. occurrit multitudo male hn̄tium ⁊ salui fiebāt.
s Passus aūt iste supra positꝰ cōiter exponitꝛ de enoch ⁊ helya q̄ dicūt futuri testes xp̄i ad pdicādū ꝯ pfidiā antixp̄i tribꝯ ānis ⁊ dimidio. Amicti saccis. i. in habitu abiecto. q̄ dicūtꝛ due oliue. p exuberātiā pietatis. ⁊ duo candelabra. p ardorē caritatis ⁊ stātes in ꝯspectu dei. p ꝯstātiā ꝯ antixp̄i maliciā. dr etiā hic q ignis exiet de ore eoꝝ i. vbū feruide ꝑdicatōis. q̄ malicia antixp̄i ⁊ suoꝝ detegitur ⁊ vbum deuote orōnis quo meritorie antixp̄us ⁊ magna ps sui exercitus fulminabitꝛ. sicut dictū fuit plenius. ij. Thes. ij. Faciēt ⁊ tūc miracula vera ꝯ signa antixp̄i mēdacia. q̄bꝯ antixp̄s cū suis affligetꝛ. iō subditꝛ. Hi hn̄t ptātem ⁊c. finalr tn̄ antixp̄s q̄ dr hic bestia. ꝓpt suā crudelitatē. Ascendēs de abysso, ꝓpter demonis sibi priuati ptātem. occidet eos ⁊ iacebūt corpa eoꝝ insepulta. ad terrorē xp̄ianoꝝ. In medio ciuitatis magne. i. ꝯgregationis antixp̄o adherētis q̄ erit valde magna. Et dr sodoma ⁊ egyptus. i. vilis ⁊ tenebrosa. Et videbūt de ꝑplis ⁊ tribubꝯ. q̄ de cūctis gētibꝯ mlti adheserūt antixp̄o. Per tres dies. s. naturales ⁊ ptē q̄rti diei. Et inhabitātes terrā gaudebūt. i. adherētes antixp̄o. Et post tres dies ⁊ dimidiū spūs vite ⁊c. q̄ resuscitabūtꝛ. ⁊ ad celestia trāsferuntꝛ in testimoniū veritatis sue ꝑdicatōis. Et hec expositio magꝭ ꝯcordat lr̄e q̄ ꝑcedēs, vtraq3 tn̄ pōt dici lr̄alis. Ad cuiꝰ euidētiā sciedū q illd qd est alterīꝰ figure necessario ē in se res aliq. q̄ qd nihil ē non pōt aliqd figurare vel significare. ꝓpt qd figura triplr pt accipi vno mō vt res in se tm̄. alio mō vt figura alterīꝰ tm̄. tertio mō vt res ī se ⁊ figura alterius. ⁊ hic triplex modꝰ inuenitꝛ freq̄nter in sacra scriptura. vbi gr̄a qd de salomōe dr. iij. Reg. xi. Deprauatū ē cor eiꝰ p mulieres ⁊c. dicitꝛ de eo fm se tm̄ ⁊ nllo mō vt fuit figura xp̄i ⁊ sic sensus lr̄alis ē tm̄ de salomone ⁊ illud qd de eo dr ps. lxxi. Ante sole ꝑmanet nomē eiꝰ. nō pōt intelligi de salomoe fm se. sed tm̄ vt fuit figura xp̄i. ꝓpter qd sensus lr̄alis tm̄ est de xp̄o sic ibidē fuit plenīꝰ declaratū. istd aūt qd dn̄s dixit d eo. ij. Reg. vij. Ego ero illi in p̄rem. ⁊ ipe erit mihi in filiū. ītelligitꝛ de salomone fm se ⁊ fm q fuit figura xp̄i. q̄ fuit filiꝰ dei p adoptiōis gliam saltē in pricipio regni sui. vt pz. iij. Reg. ⁊ fuit figura xp̄i q̄ ē dei filiꝰ p naturā. q̄ filiatio pfectior ē q̄ alia et sic ē ibi duplex sensus lr̄alis vnꝰ de salomōe rōne filiatōnis adoptiue. Aliꝰ de xp̄o rōne filiationis naturalr p illā figurate ⁊ h̄ scdo mō inducꝛ apl̄s dictā auctem Hebr. i. ad pbandū diuinitatē xp̄i. q̄ pbatio nō fit p scripturaz efficaciter nisi accipiatꝛ in sensu lr̄ali. sic dicit Aug. ꝯ donatistas. sic aūt ē i ꝓposito duplex sensus lr̄alis. ⁊ vnꝰ est impletꝰ in siluerio papa. ⁊ mēna dei fuo. q̄ fuerūt figura Enoch ⁊ helye. ⁊ aliꝰ īplebitꝛ in enoch ⁊ helya cui magis ꝯcordat lr̄a vt visū ē. ⁊ pfectiꝰ in eis īplebitꝛ. ꝓpter qd
t Et i illa hora (de ipis est sensus pricipalr intētus. Descripta pꝯsecutōe ecclie a Wandalꝭ ⁊ pricipibꝯ ꝯstātinopolitanis ⁊ italicis. hic ꝯstr ponitꝛ eiusdem pꝯsecutio a gothis q̄ fuerūt arriani vt dictū ē. s. c. viij. ⁊ diuiditꝛ i tres ptes. nā in pria ponitꝛ gothoꝝ pꝯsecutio. scdo eoꝝ destructio. ibi. Et septimꝰ angelꝰ. tertio deuotiōis augmētatio ibi. Et aptū est templū. Circa primū sciendū q eo tpe q̄ iustinianꝰ ⁊ theodora ⁊ anthemiꝰ pseq̄bātꝛ mi̅stros ecclesie vigiliꝰ papa fune i collo eiꝰ misso fuit tractꝰ p ciuitatē ꝯstātinopolitanaz. ⁊ clerꝰ q̄ cū eo erat adductꝰ fuerat dānatꝰ ad metalla scindēda p diuersa loca. ꝓpter qd dei iudicio Totila rex gothoꝝ collecto magꝭ exercitu inuasit ipiū ⁊ multas puīcias puagatꝰ italiā vastauit. ⁊ san. herculanū epm̄ perusinū cū ꝑplo ciuitatꝭ interfec. ⁊ multos
t Et i (alios xp̄ianos p diuersas puīcias. ⁊ h̄ ē qd dr. illa hora. i. tpe iustiniani heresi arriana deprauati cito pꝰ mortē silueri ⁊ mēne fui dei de q̄bꝯ imediate an̄ fece
v Factꝰ ē terremotꝰ magnꝰ. i. cōmotio (rat mētionē. magna hitantiū in terra p totilā regem vt dictū est.
x Et decima ps ciuitatis cecidit. i. magna ps ꝑpli christiani ita vt ad decimā ptē vel circiter posset estimari.
y Et occisa sunt i terremotu noīa ho. i. hoīm noīatoꝝ.

s Septē milia.i.in magno nūero.q2 ponit̄ hic nūer⁹ determinat⁹ p indetermiato.sic.s.c.vij. a Et reliq̄ in ti.missi sūt.s.ipsi roman⁹ q̄ mltū timuit qsi totalē ciuitatē cepit.ve tn̄ q2 ipsm nō occidit nec ciuitatē incēdit.iō subdit̄. b Et de.e.glo.deo ce.de sua euasione.

nati.iō subdit̄. t Et fcā sūt fulgura.i.accēsa lumīaria ad modū fulguꝝ lucēna q̄ a fidelib9 portāt̄ in festiuitate dicta. v Et voces.diuīe laudis. x Et tonitrua.sancte pdicatōis. y Et terremot⁹.q2 mlti terreni ad deuotionē fuerūt moti. z Et grādo mag.q2 ptās demonis dictā pestilentiā pcurātiū fuit repssa

c Ue secū.abijt.id est tribulatio pdicta.

d Et ecce tertiū ve veniet cito.s.gothoꝝ destructō.ppt qd istō ve nō fuit sup catholicos. Idē dictū fuit s.viij.c. Ue ve ve hītātib9 i terra qd ē cōe catholicis 7 arrianis.

e Et septim⁹ angelus. Hic ōnr describitur gothoꝝ destructō Iustinus eñ iunior successit i impio ipsi iustiniano.7 cepit imperare āno dñi.cccccℓxvi.hic aūt cōstituit narserē patriciuz romanoꝝ viꝝ in armis strenuū.mittēs eum ad reprimēdū gentez gothoꝝ.q̄ collecto exercitu magno gothos expugnauit 7 regē eoꝝ occidit.7 sic italia ab eis liberata.xp̄o absq3 timore fuuit.

septez milia[a] 7 reliq̄ i timore sūt missi:[b] 7 dederūt gl'iaz deo celi.[c] Ue scd̄m abijt[d] et ecce ve tertiū vēiet cito[e] Et septim⁹ āgel⁹[f] tuba cecinit:[g] 7 facte sūt voces magne i celo[h] dicētes Fcm̄ ē regnū h⁹ mōdi dñi nr̄i 7 xp̄i ei⁹ 7 regbūt i secla secloꝝ amē.[i] Et xxiiij.seniores q̄ in ꝯspectu dei sedēt i sedib9 suis 7 ceciderūt i facies suas:7 adorauerūt deū dicētes.[k] Grās agim⁹ tibi dñe de⁹ nr̄ oīps: q̄ es 7 q̄ eras 7 q̄ ventur⁹ es. q2 accepisti vrutē tuā magnā 7 regn̄sti[l] Et irate sūt gētes[m] 7 aduēit ira tua[n] 7 tps mortuoꝝ iudicari 7 redder̄ mercedē suis tuis pphis 7 scīs 7 timētib9 nomē tuū: pusill'7 magnis[p] 7 exterminādi eos[q] q̄ corruperūt terrā.[r] 7 aptū ē tēplū dei in celo:[s] et visa ē archa testamēti ei⁹ in tēplo ei⁹[t] Et fcā sūt fulgura[v] et voces[x] 7 tonitrua[y] 7 terremot⁹[z] 7 grādo magna.

Capitulum.XII.

Et signum[a] magnū apparuit i celo.[b] Mulier[c] amicta sole:[d] 7 luna sub pedib9 ei⁹[e] 7 i capite ei⁹ corona stellaꝝ.xij.[f] Et in vtero hñs et clamabat parturiēs 7 cruciat̄ vt pariat.[g] Et visum ē aliud signum in celo.[h] Et ecce draco[i] magnus[k] rufus

Et signū magnū.dscripta ipugnatione ecclie ab hereticis diuersis ꝓmie. Hic ōnr describit̄ eiusdē ipugnatio ab hereticis large dictis.p quē moduz pagani.saraceni.scismatici.discipli anti xp̄i 7 infideles aliq̄.heretici dici pñt.7 fm h̄ ptes pricipales hui⁹ libri in seqntib9 appa rebūt. Igit̄ pmo agit̄ de ipugnatōe a paganis.7 primo sub cosdroe psarū rege.scdo sub ei⁹ successore seqn̄.ca.pxīa adhuc in duas.q2 pmo describitur ecclie dispositio.scdo cosdroe psecutō ibi. Et visuz ē aliō signū. Circa primū sciēdū q̄ foca impante q̄ cepit ipare āno dñi sexcentesimo qnto.pse sub cosdroe rege grauissima bella gerētes multas romanoꝝ puincias 7 ipam hierosolymā inuaserūt.7 destruentes ecclesias sanctasq3 loca pphanantes.inter ornamēta sacra q̄ abstulerūt.vexillū dñice crucis exportauerūt.vt h̄r i legēda exaltatōis scē crucis.igit̄ ecclia sic afflicta cruciabat̄ donec pareret filiū xp̄ianū q̄ liberaret

7 h̄ est qd dr̄. e Et septim⁹ angl'.i.ipator iustin⁹.

f Tuba ceci.q2 aucte ipiali narserē in italiā misit.

g Et facte sūt vo.ma.in celo.i.i ecclia militante.q2 gothis occisis ecclia prupit in voces diuīe laudis.

h Dicētes.factū ē re.h⁹ mūdi 7c.tūc eñ italia in q̄ est roma q̄ caput ē regni xp̄i in terra libere xp̄o fuuit.a gothis 7 ceteris arrianis liberata. i Et.xxiiij.7c.i.vniuersitas epoꝝ 7 eccliaꝝ suaꝝ vt dictū ē.s.iiij.ca.

k Grās egerūt de.de liberatōe ecclie ad q̄s rumor hui⁹

l Et irate sūt gē.i.gothi de regē eoꝝ in (facti deuenit.) ꝑfectione 7 sua debellatōne. m Aduenit ira tua.i.punitio tua sup gothos.qsi eñ de⁹ punit ad modū irati se h3.vt freqnter dictū ē.s. n Et tps mortuoꝝ.i.tpus punitiōis gothoꝝ p catholicis interfectis ab eis.

o Et reddē mercedē 7c.q2 inter illos interfectos a gothis fuerūt aliq̄ pdicatores magni q̄ dñr pphe annūciantes penas 7 pmia futura.7 aliq̄ valde sancti 7 aliq̄ in seculo magni.7 alij mediocres 7 parui. p Et extermi

q Et m corrupe (nādi eos.i.gothos 7 alios arrianos.) rūt terrā nr̄am.corpalr̄ armis 7 spūalr̄ false doctrīe verbis. r Et aptū ē.hic tertio ponit̄ deuotiōis augmētū nā ill' tpib9 ꝯtigit magna mortalitas in ꝯstātinopoli ad quā reprimēdā institutū fuit festū purificatōis be. Marie vginis scda die feb.uarij solēniter celebrari i q̄ btā vgo obtulit filiū suū i tēplo.q̄ dr̄ archa testamēti.nā i eo est plenitudo scie 7 vitaꝝ p tabulas designata.7 prātis p mnā.7 pietatꝯ p mānā.q̄ tria fuerūt i archa.7 tūc cessauit mortalitas 7 h̄ est qd dr̄. r Et aptū ē templū di in celo.i.in ecclia militāte i q̄ templū materiale fuit aps

s Et visa ē archa (tū ad dictū festū solēniter celebrādū) testa.i.xp̄s de cui⁹ oblatōe i tēplo 7 manifestatōe p sctm̄ symeonē 7 annā pphetissam fit mēoria i purificatōis fe.i.o.qd festū a ꝯstātinopoli ad alias ecclias p orbē ē deri

a Et sig. (eā de afflictōe cosdroe 7 suoꝝ.7 h̄ est qd dr̄.) mag.appa.i celo.militātis ecclie. b Mulier.i.ecclia generalr̄ 7 hierosolymitana spūlr̄ter.q̄ ꝯiuncta ē christo.sic mulier viro. c Amicta sole.i.xp̄o q̄ est sol iusticie. Gal.iij. Quicūq3 in xp̄o baptizati estis xp̄m induistis.ipe eñ est sposus 7 paranymphus ecclie. d Et luna sub pe.ei⁹.i.omnia mutabilia 7 defectiua p lunā significata q2 dispositio ptinere debet ad vlīa ecclie mēbra.i.Cor.vi.secularia igit̄ iudicia si habueritis ꝯtēptibiles q̄ sūt i ecclia illos ꝯstituite ad iudicādū. e Et i capi.ei⁹.co.stel.xij.i.pdicatio.xij.aploꝝ q̄ resplēduit in primitiua ecclia q̄ dr̄ caput ei⁹.eo mō loqndi.q̄ principiū alicui⁹ rei communiter dicitur caput eis. f Et in vtero habens 7 clamabat parturiens.nam in angustia posita clamabat ad eum.vt cito daret sibi filium qui liberaret eā ab oppressione infidelium.

g Et visum est. Hic consequenter describitur cosdroe psecutio.7 scdo ecclie liberatio.ibi. Et peperit. Circa primum dicit. Et vi.est aliud si.in celo 7c.cosdroe rex persarum q̄ dicit̄ in celo militantis ecclesie fore visus tanq3 grauis psecutio ipsius de quo subditur.

h Et ecce draco.ppter astutias eius 7 dolositatem.

i Magnus.ppter potestatis magnitudinem.

k Rufus.id est rubens.ppter multi sanguinis effusionem.q autem rufus accipiatur aliqn̄ p rubeo.patet.i.Regū.xvi.vbi dr̄ de dauid q erat rufus 7 pulcer aspectu

ꝺñs capita.vij.[m] ⁊ cornua.x.[n] ⁊ ī capitibꝫ suis.vij.diademata[o] ⁊ cauda eiꝰ trahebat tertiā ptē stellaꝝ celi: ⁊ misit eas ī trā.[p] Et draco stetit añ mlierez q̄ erat pitura vt cū pepisset filiū eiꝰ deuoraret.[q] Et pepit filiū[r] masculū[s] q̄ recturꝰ erat oēs gētes ī vga ferrea.[t] Et raptꝰ ē filiꝰ eiꝰ ad deū ⁊ ad thronū eiꝰ[v] ⁊ mulier fugit ī solitudinem vbi hēbat locū patū a deo:[x] vt ibi pascat eā[y] diebꝫ mille.cclx.[a] Et factū ē pliū[b] magnū ī celo.[c] Michael ⁊ āgeli eiꝰ pliabāf cū dracone: et draco pugbat ⁊ āgeli eiꝰ[d] ⁊ no valuerūt[e] neqꝫ locꝰ inuētus ē eoꝝ amplꝰ ī celo.[f] Et piectꝰ est draco ille magnꝰ:[g] serpēs ātiquꝰ q̄ vocaf diabolꝰ ⁊ sathanas[h] q̄ seducit vniūsum orbē ⁊ piectꝰ est ī terrā ⁊ angeli eiꝰ cum illo missi sūt.[k] Et audiui vocez magnā[l] ī celo dicentē[m] Nūc facta est[n] salꝰ ⁊ vtus ⁊ regnū dei nr̄i ⁊ ptās xpi eiꝰ:[n] q2 piectꝰ ē accusator fratꝝ nr̄oꝝ q̄ accusabat illos añ ꝯspectū dī nr̄i die ac nocte ⁊ ipi[o] vicerunt eum, ꝓpter sanguinem agni. ⁊ ꝓpter verbū testimonij sui[p] ⁊ nō dilexerūt aīas suas vsqꝫ ad mortem

sꝫ rubicundꝰ.ſm expositores.dr etiā cosdroe.rufus.ꝓpf incēdiū eccliaꝝ ⁊ locoꝝ sctoꝝ. l Ꝺñs capita.vij.i.sex reges sibi subditos ⁊ ipe erat septimꝰ.vñ postea subdif n Et ī capitibꝫ suis.vij.diademata q̄ sūt signa regia. m Et cornua.x.i.x.acies ī suo exercitu.vñ.i. Macha. Acies ordiata ad bellādū vocaf cornu vbi dr.bachides aūt erat ī dextro cornu ⁊c.aliter exponif ab aliqbꝫ.vt p.vij.capita ītelligaf vniuersitas prīcipū sibi subditoꝝ.p dece cornua vniuersitas suoꝝ bellatoꝝ nā p septenariū vniuersitas aliqñ itelligitur eo ꝙ totū tps.vij.diebꝫ replicādo cōprehēdif.⁊ siſr p denariuz.eo ꝙ seqntes numeri sunt replicatiōes denarij ⁊ eiꝰ ptū.vt dr iij.phisicoꝝ.

o Et cauda eiꝰ.i.exercitꝰ seqns eū. Trahebat tertiā ptē stellaꝝ.i. fideliū q̄ dicūf stelle ī scriptura Deute.i. Estis hodie sicut stella plurimi celi.exercitꝰ eñ cosdroe de egypto ⁊ libia ⁊ terra sctā ⁊ alijs locis.mltos valde christianos interfec ⁊ alios captiuos duxit.intm vt estimarenf.q.ad tertiā ptē xpianoꝝ in terr ill' extitiū.cōsili mō loqf Dañ.viij.de antiocho epiphane ꝙ deiecit de stell' ⁊ ꝯculcauit eas.i.de filijs isrl' colētibꝫ deū q̄s interfecit

p Et draco stetit añ mulierē ⁊c.q2 (in iudea ⁊ hierlm. cosdroe oībꝫ modis insidiabaf ad interficiēdū quēcunqꝫ pricipē xpianū insurgentē ad ecclīam defendendū.

q Et pepit filiū. Hic ꝯsr describif ecclīe liberatio.⁊ diuidif in duas ptes.q2 primo fac ꝓpositū.scdo declaratur qd dā dictū.ibi. Et date sunt.prima adhuc in tres.q2 primo ponif impatoris eraclij creatio.scdo cosdroe debellatio.ibi. Et factū est pliū.tertio subdif oppssio.ibi. Ve

q Et pepit filiū.s.eracli (terre ⁊ mari. Circa primū dr. uir catholicū q̄ post focā impauit ānis.xxx.⁊ cepit ipare āno dñi.sexcētesimo.xiij. r Masculū.Ꝭ addif ad denotādū ꝙ erat vir strenuꝰ ⁊ armis exercitatꝰ vt dr in

s Qui recturus erat (legēda exaltatiōis sancte crucis. oēs gē.in v.ferrea.q2 rexit impiū romanū cui rebellantes domauit p gladiū. t Et rap.est fi.eiꝰ ad deū ⁊c. i.ī ptectiōe dei positꝰ q̄ ptexit eracliū ꝯ machinatōes ⁊

v Et mulier fu. (dolos cosdroe qbꝫ q̄rebat occidē eū. in soli.nā ecclīa q̄ erat in asia timōre cosdroe trāsito mari qd dr brachiū san. Beorgij fugit in greciā q̄ dr hic solitudo.nō q2 eēt inhītata.sꝫ dr solitudo fugitiuis.eo mō loqndi q̄ fugitiui ad aliā terrā dicūf ibi esse q̄si in exilio seu deserto. x Ibi pas.eā.xpiani hītātes ibi. y Diebꝫ mil.cclx.q̄ faciūt tres ānos ⁊ dimidiū.⁊.ꝯ.eo. cap.dr de hac muliere vbi aliter p tps ⁊ tpa ⁊ dimidiū tpis.i.p tres annos ⁊ dimidiū.tps eñ sumptū singulariter ī scriptura significat vnū annū.pluraliter vo absqꝫ nūero signat duos annos.sic dictū fuit plenꝰ Dañ.xij. Ista tēpora siſr iūcta.vij.ānos faciūt.⁊ tm̄ durauit bellū inter psas ⁊ eracliū a Et fa.ē. Hic ꝯsr describif cosdroe debellatio.⁊ scdo ex ꝭ grāꝝactio.ibi. Et audiui vocem. Circa primū dr. a Et factū ē pliū int psas ⁊ eracliū. b Magnū.s.intēsiue.q2 mlti bellatores erāt ex vtraqꝫ pte.⁊ extēsiue.q2 durauit tpe lōgo.vt dictū est.

c Michael ⁊ āgeli eiꝰ.qd exponūt aliqui de michaele archāgelo q̄ ē pricepſ ecclīe.sic tpe ve.te.fuit pꝛiceps synagoge.Dañ.x.ꝓpf qd cū āgelis suis astabat ad ꝓtectionē ⁊ directionem eraclij ⁊ exercitꝰ eiꝰ q̄ pugnabāt p ecclīa.sꝫ q2 p dracōnē ⁊ āg.los eiꝰ intelligif cosdroe ⁊ suꝰ exercitꝰ ſm oīs expositores ꝯueniētiꝰ ē vt siſr p michaelē ⁊ angelos eiꝰ itelligaf eraclꝰ ⁊ bellatores eiꝰ. Michael eñ interptaf q̄s vt deꝰ. eraclꝰ eñ ī ꝭ bello p ecclīa erat dei vicarꝰ.ex supradictis etiā pꝫ ꝙ in ꝭ libro bōi ⁊ mali homīes freqnter noiantur angeli.

d Et ñ valuerūt.s. cosdroe ⁊ viri eiꝰ.sed pluries debellati fuerūt. e Neqꝫ lo.inuē.ē eoꝝ am.in celo.i.ī ecclīa.nā eraclꝰ ꝯseqns cosdroe fugauit eū de ethiopia ⁊ lybia ⁊ terra sctā in qbꝫ añ vigebat ecclīa.⁊ copulit eū turpiter redire ī terrā suā.ideo subdif. f Et piectꝰ est draco ille magnꝰ serpēs antiquus.tm̄ q2 ipemet cosdroe erat antiquꝰ etate.ꝓpter qd postea satis cito tradidit regnū filio suo.vt postea dicef

g Qui vocaf diabolꝰ ⁊ sathanas.p nimia eiꝰ neqcia sic de hoīe nequā dr cōiter ꝙ ē vnꝰ diabolꝰ vl sathanas h Qui seducit vniuersū orbē.nā ab illis q̄s subiciebat faciebat se sic deū adorari.ꝓpf qd dr in legēda exaltatiōis san.cruc. Fecerat turrē argenteā in q̄ interlucētibꝫ gēmis thronū extruxerat aureū ibi solis q̄drigā ⁊ lune ⁊ stellaꝝ imaginē collocauerat atqꝫ p occultas fistulas aque meatus adduxerat.vt q̄si deꝰ pluuiā desup infundere videref. Per ꝭ aūt qd dr vniuersum orbē.nō ē intelligēdū.ꝙ ipe sibi totū orbē subiecerit.sꝫ est locutio hypbolica ad designādū ꝙ magnā ptē orbis sibi subiecit.⁊ dicto mō seduxit.sic cōiter dr tota ciuitas currit ad i Proiectus (tale spectaculū.lꝫ maioꝛ ps remaneat. est in terrā ⁊c.q2 cū exercitu suo cōpulsus fuit in terraz suā refugere. k Et audiui vocē. Hic ꝯsr ponif grāꝝactio a filijs ecclīe p cosdroe deiectione.cū dr.

k Et audiui vocem magnam.ad gratiarumactionē.

l In celo dicentem.id est ecclesia militante.

m Nunc facta est salus ⁊ virtus ⁊c.quia fideles potuerunt christo libere seruire liberati a cosdroe oppssione.

n Quia piectus est accusator fratꝝ nr̄oꝝ.i.christianorum q̄s faciebat accusabiles coram deo ad malum eos impellendo cogens eos ad latrie cultum sibi impendēdum.vt dictum est. o Et ipsi vicerunt eum propter sanguinem agni. Istud non refertur ad eosdem christianos in numero sed ad illos qui non acquiescebant ei magis eligentes mori.⁊ sic erant victores per palmā martyrij.ideo subditur. p Et nō dilexerūt aīas suas.

id est vitã suã corpalē.sic̃e hr̃ ps.lxxvij.Cũ occideret eos
q̃rebãt eũ.no eĩn de eisdē nũero põt intelligi q̃ eēnt oc/
cisi.⁊ q̃rerēt eũ penitētes.cũ pnia nõ sit post mortē.sʒ de
a Propterea letami celi.de martyr (aliis eiusdē ppli.
glificatõe ⁊ de cosdroe electiõe. b Ve terre.Hic ɔñr

Et vidi ð mari.descripta psecutõe ecclie sub cos/
droe.Hic idē describit sub ei⁹ filio sibi succeden/
te ⁊ diuidit̃ i tres ptes.q̃ pͦo describit̃ successio
regni scðo pcessus pliij.ibi. Et vidi.tertio termin⁹ belli
psar ⁊ eraclij.ibi.Et i q̃s hʒ aurē.Circa primũ dic̃ Joh.

Propterea letami celi ⁊ q̃
hĩtat̃ i eis. Ve tre ⁊ mari
q̃r descēdit diabol⁹ ad vos
hñs irã magnã scies q̃ mo
dicũ tps hʒ. Et postq̃ vidit
draco q̃ piect⁹ eēt i terrã p
secut⁹ ē mlierē q̃ pepit ma/
sculũ Et date sũt mlieri ale
due aq̃le magne vt volaret
i desertũ i locũ suũ vbi alit̃
p tps ⁊ tpa ⁊ dimidiũ tpis
a facie s̃petis Et misit s̃pēs
ex ore suo p⁹ mulierē aquã
tãq̃ flumē vt eã faceret tra
hi a flumie Et adiuuit tra
mlierē ⁊ apuit tra os suũ ⁊
absorbuit flumen qð misit
draco de ore suo. Et irat⁹ ē
draco i mlierē ⁊ abiit facere
pliũ cũ reliq̃s de semie ei⁹
q̃ custodiũt mãdata dei: ⁊
hñt testimoniũ iesu xpi. ⁊
stetit sup harenã maris.

XIII

Et vidi ð mari bestiã ascēdētem
hñtē capita septē
⁊ cornua decē ⁊ sup cornua
ei⁹ dcē diademata ⁊ sup ca
pita ei⁹ noĩa blasphēie. Et
bestia quã vidi simlis erat
pardo ⁊ pedes ei⁹ sic̃ peds
vrsi ⁊ os ei⁹ sic̃ os leonis.
Et dedit illi draco vrtutē
suã ⁊ ptãtem magnã ⁊ vi
di vnũ de capitib⁹ suis q̃si
occisum in mortē ⁊ plaga

describitur subditoꝝ
cosdroe oppssio q̃ cõ/
pulsus redire ad ter/
rã suã fuit valde ira/
tus et cepit grauare
subditos suos p exa/
ctiões ⁊ extorsiones
mltiplices ad multi/
plicãdũ sibi bellato/
res vt regnũ suũ pos/
set dfendē ab eraclio
ipatore.⁊ h̃ ē qð dr̃.
b Ve terre ⁊ mari.
q̃r nõ solũ dñabat̃ in
arida.sʒ etiã in pluri
b⁹ insul' mari.⁊ q̃r de
mercimoniis p mare
portatis augmētauit
exactiones ⁊ pedagia
c Quia dscēdit dia
bol⁹.i.cosdroe fugat⁹
q̃ noiat̃ diabol⁹ i pte
pce.sicut visum est.
d Sciēs q̃r modicũ
tps hēt.erat eĩn iã se/
nex.⁊ sic ñ hēbat tps
vite.in q̃ se posset de
eraclio vĩdicare.ppt̃ qð tradidit regnũ filio suo e Et
postq̃ vidit draco.lʒ eĩn añ psecut⁹ fuisset ecclãm maxi
me extra terrã suã.tñ tũc cepit grauamē ei⁹ augmētare i
terra sua.in q̃ hitabãt multi xpiani ei⁹ tributarii.q̃s ce/
pit ñ solũ i reb⁹.sʒ et i psonis grauit⁹ pseq̃.sic sennacbe/
rib fugiēs de iudea ppt̃ pcussionē exercit⁹ sui . tpe regis
Ezechie cepit grauit⁹ affligē iudeos hitãtes i sua terra q̃ʒ
f Et date sũt. Hic declarat qðdã (añ vt hr̃ Thobie.i.
supi⁹ dictũ.s.q̃lit̃er mlier amicta sole fugit i solitudinē.
nã h̃ fuit p auxiliũ eraclij.idõ dr̃. f Et date sunt mulie.
ale due aq̃le magne.aq̃la vo signũ ē ipij romani. ideo p
ipam itelligit̃ eracli⁹.ale vo ei⁹ sũt acies sui exercit⁹.vn
⁊ ala i vna significatione ē acies militaris.⁊ dicũt̃ h̃ due
ppt̃ metaphorã s̃uãdã.nã auis ñ volat vnica ala sʒ dua/
b⁹.dr̃ aũt exercit⁹ eraclij iuuisse ecclãm sub rege psidis
cõmorãtē.q̃r eracli⁹ misit milites ex pte grecie ad recipiē
dũ xpianos fugiētes de pside.vl' q̃r regnũ psidis sic forti
ter iuadebat i extremitatib⁹ suis q̃ cosdroe bellatores
erãt ibi totalr̃ occupati.q̃ xpiani de pside facili⁹ potuerũt
i grãm trãsire.vl' vtroq̃ mo. g Vbi alit̃ p tp.⁊c.i.per
h Et misit s̃pēs ex (tres ãnos ⁊ dimidiũ.vt dictũ ē.s.
ore suo post mulierē aquã.i.gētē multã.sm q̃ dr̃.i.xvij.
Aq̃ mlte ppli i mlti ad interficiēdũ xpianos fugiētes.
i Et adiuuit terrã mulierē.s.hitatores grecie.vl' mili/
tes eraclij mõ pducto. k Et absor.flu.q̃r tũc gēs a cos/
l Et irat⁹ ē draco i mulierē (droe missa fuit debellata.
i.ɔ catholicã plebē. m Et abiit facē pliũ cũ reliq̃s de
semie ei⁹.i.cũ ill' xpianis q̃ nõ potuerũt fugere cũ aliis.
vel cũ eraclio ⁊ ei⁹ exercitu.ne itrarēt regnũ psidis . ideo
n Et stetit sup harenã maris.p mare qð ē cõ (subdit̃.
gregatio aq̃ꝝ itelligit̃ cosdroe regnũ.qð erat valde pplo/
sum.aq̃ eĩn mlte ppli multi.p harenã q̃ ē in littore maris
intelligit̃ extremitas regni psidis in q̃ stetit exercit⁹ cos/
droe.ne eracli⁹ cũ suo exercitu posset trãsire. Ca.XIII.

Et vidi de mari.i
de regno psidis rõne
predicta.
b Bestiã.i.filiũ cos
droe bestialr̃ viuētem
Ascēdētē ad regni psi
dis potestatem.
c Hñtē capita.vij.
⁊ cornua.x.exponat̃ si
cut pce.ca.de p̃re suo
d Et sup cornua ei⁹
x.diademata.q̃r capi/
taneis suaꝝ acieꝝ im/
pēdit q̃si honorē regi
um.vt forti⁹ decerta
rent ɔ eraclium.
e Et sup capita ei⁹
noĩa blasphemie . q̃a
dicti capitanei prum
pebãt i blasphemias
xpi sic̃ ⁊ priceps eoꝝ.
vt hr̃ pte sequenti.
f Et bestia quã ⁊c.
ppt̃ varietatē vitioꝝ i
q̃b⁹ obstinat⁹ erat sm
illð Hiere.xiij. Si pt
ethiops mutare pel/
lē suã ⁊ pard⁹ varietates coloris sui.⁊ vos poteritis bñfa
g Et peds ei⁹ sic̃ pedes vrsi (cere cũ didiceritis malũ.
hñtes plãtas magnas ad calcãdũ.sic iste anhelabat ad
calcãdũ ecclãm. h Et os ei⁹ sic̃ os leo.ppt̃ credulita
i Et dedit illi dra.v.suã.q̃r cosdroe p̃r ei⁹ tradidit (tē.
illi regnũ suũ.sedēs i turre sua argētea.vt dr̃ i legēda ex
altatiõis san.crucis. k Et ptãtē mgnã.i.exercitũ for
tē ad pugnãdũ ɔ eracliũ. l Et vidi. Hic ɔñr describit̃
pcessus plij.Circa qð sciendũ q̃ expositores aliq̃ dicũt
hic q̃ exercit⁹ eraclij ⁊ exercit⁹ filij cosdroe occurrerũt si/
bi iuxta danubiũ ex ɔsensu vtriusq̃ ptis eracli⁹ ⁊ cosdroe
fili⁹ pugnauerũt ad singulare certamē.tali pacto q̃ vict⁹
subiiceret̃ victori cũ toto pplo suo.eracli⁹ ãt victor exti/
tit.⁊ sic fili⁹ cosdroe cũ toto suo pplo ei se submisit. ⁊ sm
l Et vidi vnũ ð capitib⁹ ei⁹.i.primũ ⁊ pri (h̃ dic̃ Joh.
cipale caput.vnũ eĩn in scriptura sacra aliqñ ponit̃ pro
prio Gen.i.Et facta ē vespe ⁊ mane dies vn⁹.i.prim⁹.⁊
istud caput vnũ fuit fili⁹ cosdroe q̃ fuit vnũ de.vij. capi
tib⁹ bestie.sic̃ pdictũ est ca.pce.de p̃re ei⁹ cosdroe Qua/
si occisum in mortem.id est deuictũ ⁊ subiectũ eraclio.
⁊ q̃r p hoc non fuit mortu⁹ simplr̃.idõ nõ dr̃ occisum abso
lute.sed q̃si occisum.et plaga mortis eius curata est.q̃r
postea rebellauit eraclio.⁊ sic curat⁹ fuit ab ei⁹ subiecti
one.sʒ illð qð seq̃tur. Et adorauerũt bestiã di. Quis simi
lis bestie ⁊ q̃s poterit pugnare cũ ea.q.d.nullus.non cõ
cordat cum dicta expositione.q̃ enim deuictus ab era/
clio rebellaret non est argumentum q̃ est inuincibilis.
sed magis ad oppositum.sicut ipse iam fuerat deuictus
ab eraclio.et pater eius pluries debellatus. Item quia
q̃ isti expositores dicunt q̃ hec rebellio fuit post reces/
sum Eraclij de perside . interfecto Cosdroe et reporta/
to vexillo crucis dominice.hic autem dicitur.Et admi/
rata est vniuersa terra post bestiam.propter eius cura/
tionem.Et adorauerũt draconem.per quem itelligitur

cosdroe. nō eni adorauerūt eū post mortē suā. sʒ ante vt dictū est. s. ꝓpter qḋ aliter exponit̄ hec lr̄a ḋ vulneratione letali filij cosdroe i vno ɔflictu ɔ̄ eracliū. a q̄ vulnere ɔ̄ spē hūanā fuit satis cito curat⁹. ꝓpter qḋ gētes sibi subdite crediderūt in eo esse aliq̄d numis. cui⁹ ɐtute fuerat sic sanat⁹ sic ꝛ pr̄em suū adorauerāt vt dictū est. s̄m ħ

l Uidi vnū de (ꝺr. capitib⁹. i. filium cosdroe rōne iā dicta

m Quasi occisum in morte. i. letal'r vuln

n Et plaga (neratū mortis ei⁹ curata est inopinabiliter.

o Et admirata est vniuersa t̄ra post bestiā. ꝓpter talē curā

p Et adora (tionē uerūt draconē. i. cosdroe q̄ꝛ dedit pt̄ātē bestie tradēdo regnū

q Et ado (filio suo rauerūt bestiā. i. filiū cosdroe credētes in eo aliq̄d numis esse.

r Dicētes q̄s simi lis bestie. ꝛc. q. d. nullus. q̄ꝛ si i p̄lio vulnerarēt curabit̄ sic pri⁹.

s Et datū ē ei os lo. mag. p̄ iactantiā ꝛ blasphemias ɔ̄ xp̄m ꝛ ecclīā. t Et data est ei ptās facere menses xlij. q̄ faciūt tres annos ꝛ dimidiū. dictū eni est supra ꝙ bellū eraclij ɔ̄ p̄sas durauit. vij. annis. ꝛ sic medietas illius t̄pis ascribit̄ cosdroe ꝛ alia medietas filio eius.

v Et da. est illi bel. fa. cū san. ꝛc. q̄ꝛ sanctū anal. asiū cū lxx. monachis ꝛ multos alios īterfecit. x Et da. est illi po. in om. tri. ꝛc. q̄ꝛ multe gētes ꝛ diuersaꝝ linguaꝝ erant sub pt̄āte sua. ꝛ est ħ hyperbolica locutio accipiēdo oēm pplm ꝛ gētē p multo pp̄lo ꝛ gēte. sic frequēter fit in scriptura ꝛ i cōi mō loquēdi. sic ꝺr tota ciuitas est in tali festo. ad denotandū ꝙ sunt ibi multi de ciuitate. et sil'r qḋ subdit̄. Et adorauerūt eā oēs ꝛc. y Quoꝝ nō sunt scripta no. i li. vi. ag. i. libro p̄destinatiōis diuine q̄ ꝺr liber vite agni rōne deitatis. ꝛ etiā rōne hūanitatis inquātū oēs p̄destinati saluant̄ i fide mediatoris.

z Qui oc. ē ab ori. mū. qḋ ꝺr p'r pōt itelligi. vno mō dispositiue. q̄ꝛ sic de⁹ ab eterno disposuit mūdū facere q̄ quidē dispositio pōt dici q̄dā mūdi origo. inquātuʒ ad exēplar mūdi p̄cōcepti eternalr̄ a deo p̄duct⁹ est mūdus t̄palr̄ i effectu vñ Boet⁹ li. de cōsolatione. Lu cūcta supno ducis ab exēplo. Mūdū mēte gerēs similez imagine formās. Alio mō figuratiue. ꝛ sic ab initio mūdi xp̄s i abel fuit occisus. nā occisio abel inocētis fuit figura occisionis hui⁹ agni. vñ dicit aug⁹. ꝙ fuit i abel occisus ꝛ in pp̄his exhonorat⁹. a Siq̄s hʒ. Hic vltimo describit̄ finis belli p̄saꝝ ꝛ eraclij cū ꝺr. Si q̄s hʒ aurē. i. itellectū. b Audiat. supple finē belli eraclij ꝛ p̄saꝝ. q̄ꝛ p se q̄ multos xp̄ianos duxerant captiuos. ab eraclio ꝛ ei⁹ exercitu fuerūt captiuati. c Qui gla. occiderit. ꝛc. q̄ꝛ cosdroe q̄ multos occiderat ab eraclio est occisus. d Hic ē patiētia ꝛ fides sctōꝝ. q̄ꝛ zacharias patriarcha hierosolymitan⁹ q̄ cū aliis p̄ uribꝰ sanctis duct⁹ fuerat in p̄sidē captiu⁹ habuit meritū patiētie ꝛ p eracliū cū eis fuit i hierl'm reduct⁹. e Et vi.

mortis ei⁹ curata ē.[o] Et admirata ē vniuersa t̄ra p⁹ bestiā.[p] Et adorauerunt draconē q̄ dedit pt̄ātē bestie.[q] ꝛ adorauerūt bestiā.[r] dicētes Quis silis bestie ꝛ q̄s poterit pugnare cuʒ ea.[s] Et datū ē ei os loq̄ns magna ꝛ blasphemias.[t] ꝛ data ē ei ptās facere menses q̄dragintaduos. Et aperuit os suū i blasphemias ad deū blasphēare nomē ei⁹ ꝛ tabnaculū ei⁹ ꝛ eos q̄ i celo habitāt. Et ē datū illi bellū facere cum sctīs ꝛ vicere eos.[v] Et data ē illi ptās i oēm tribū ꝛ pplm ꝛ linguā ꝛ gentē ꝛ adorauerīt eā oēs q̄ i habitabāt t̄rā.[y] q̄ꝝ ñ sūt scripta noīa i libro vite agni[z] q̄ occisus ē ab origine mūdi.[a] Siq̄s hʒ aurem.[b] audiat Qui i captiuitatē duxerit i captiuitatē vadet.[c] q̄ gladio occiderit optet eū gladio occidi.[d] Hic est patiētia ꝛ fides sctōꝝ.[e] Et vidi aliā bestiā[f] ascēdētē de t̄ra.[g] ꝛ hēbat cornua duo similia agni.[h] Et loq̄bat̄ sicut draco.[i] Et potestateʒ prioris bestie omnem

aliā be. Descripta ecclīe p̄secutiōe a cosdroe ꝛ ei⁹ filio. hic ɔ̄sit̄ idē describit̄ sub machometo ꝛ ei⁹ pp̄lo. ꝛ diuidit̄ i tres ptes. nā hec p̄secutio p̄imo incipit. scḋo aliter cipit̄ sequēti ca. ibi. Et vidi ꝛ ecce nubē. tertio p̄ria resumit̄. xvi. c. ibi. Et sep. p̄ria adhuc in tres. q̄ꝛ p̄rio ponit̄ ɔ̄ditio secte saracenoꝝ. scḋo p̄secutio xp̄ianoꝝ i p̄ricipio sequētis ca. tr̄io punitio p̄secutoꝝ. ibi. Et ali⁹ angelus. p̄ria adhuc i duas. q̄ꝛ p̄mo ponit̄ dicte secte ɔ̄ditio. scḋo cuiusdā snie secrete velatio. ibi. Hic sapiā est. Circa p̄mū sciendū ꝙ lʒ ḋ inchoatiōe secti machometi varia dicantur a diuersis tñ ɔ̄uenienti⁹ tenet̄ ꝙ incepit circa finem t̄pis eraclij de q̄ dictū est i pte p̄cedēti. hic. aūt machomet⁹ ḋ paupertate ad diuitias eleuatus cogitauit fieri rex ysmaelitaꝝ de q̄ pp̄lo erat q̄ ꝓp̄ie dicunt̄ agareni. nā ysmael fuit filius agar ancille sare. Bestia. xvi. dicunt̄ tñ vsurpatiue saraceni a sara libera. Ad obtinendū ɐo ꝓpositū vsus fuit ɔ̄silio ꝛ auxilio cuiusdā monachi heretici noīe sergij ɔ̄dēdo legē falsaʒ ꝛ carnalē ꝛ q̄busdā auctoritatibꝰ veteris ac noui testa. coloratā. vt sic nō solū a gētilibꝰ ad carnalia p̄nis. sʒ etiā a simplicibꝰ xp̄ianis ꝛ iudeis ḋ q̄bꝰ aliq̄ habitabāt cū ysmaelitis facili⁹ recipet̄. finxit et legē illā a deo reuelatā tanq̄ ꝓph̄e dei summo igit̄ de ip̄o ꝺr.

e Et vidi aliā bestiā. i. machometū vitā voluptuosaʒ ducentē q̄ bestialis ꝺr. i. ethi. nā fuit luxuriosus ꝛ libidinis ardore succēsus sup oēs hoīes orietalis regiōis iactās se solū sup. xl. hoīes ex diuino munere ɐtutē generatiuā ꝛ coeūdi pt̄ātē habere. vt scribit̄ orietal' ecclīe. li. i. ca. v. q̄ alit̄ noiat̄. s. liber epi acōnensis. q̄ꝛ fuit actor huius libri.

f Ascēdentē ḋ t̄ra. q̄ꝛ p mercatiōes ꝛ rapi (nas ascendit de paupertate ad diuitias. vt ꝺr ibidem

g Et habe. cor. duo si. agni. i. xp̄i cui⁹ duo cornua dicunt̄ ꝓpheta inq̄tū fuit viator. put declaratum fuit luc. vij. sup illud Propheta magn⁹ surrexit i nobis ꝛc. ꝛ lator le. no. Machometus finxit se esse ꝓphetā ꝛ legis diuine latorē vt dictū ē. ꝓpt̄ qḋ ꝺr habere duo cornua silia cornibꝰ agni. q̄ꝛ nō fuerūt talia s̄m ɐitatē. sʒ s̄m humanā fictionē.

h Et loq̄bat̄ sic draco. s. astute mēda (cit̄ ꝛ dolose i Et pt̄āte prioris bestie oēm faciebat. qḋ exponūt aliq̄ ḋ pt̄āte filij cosdroe q̄ supra noiat⁹ est bestia. nā machomet⁹ ꝛ ei⁹ sequaces pt̄āte regni p̄saꝝ trāstulerūt ad saracenos ꝛ sic ꝺr ħ fecisse oēm pt̄āte prioris bestie. sʒ huic expositiōi vr̄ ɔ̄dicere qḋ sequit̄. Et fec t̄rā ꝛ habitātes i ea adorare bestiā p̄mā. nā auferendo pt̄āte a p̄sis nō fecit adorare regē eoꝝ. sʒ magꝭ ɔ̄trarium. ꝓpt̄ qḋ mihi vr̄ saluo iudicio meliori ꝙ ħ prior bestia sit ip̄se machomet⁹ q̄ ꝺr bestia rōne vite bestial'. vt dictū ē. ꝛ p̄ria q̄ꝛ p̄im⁹ rex fuit saracenoꝝ bestial'r viuētiū. Mod⁹ aūt p̄imi reg' i aliq̄ regno ē regimē suū firmare ꝛ dilatare quātū pōt. qḋ fec ip̄e machomet⁹. vñ ꝺr. i Et

potestatē prioris bestie oēm faciebat. q2 quicquid so-
let facere prim⁹ rex ad sui mādū ⁊ dilatandū suā ptātē
k In ꝯspectu ei⁹.i.ꝑut sibi ad finē (diligēti⁹ agebat
intētū expediēs videbat. l Et fec terrā ⁊c. adorare
bestiā primā.i.scīꝑm q̄ dr̄ bestia pria rōne dictā. nō tñ
fec se adorare tāq̄ȝ
deum sic fecerat cos-
droe. ȝ sic ꝓpham
m Cui⁹ (dei sūmū
curata ē plaga mor
tis. Machomet⁹ eñ i
q̄dā bello fuit grauit
vulneratus. ȝ post ea
curat vt dr̄ p̄io li.
histoꝛie oꝛiētal' eccle
n Et fe. (sie.ca.v.
sig.mag.falsa tñ.
o Ut etiā ig.fa.de
ce.desce.i trā Hic ac
cipit ignis metapho
rice sic ⁊ alia q̄ dicūt
h. machometus eñ
postq̄ȝ iā magn⁹ erat
effect⁹ cepit cadere
epilētica passiōe.ꝓpt
q̄ð ne ex h vilificaret
dixit se h pati ex ap-
parētia Gabrielis archangeli. vt pote h̄o pur⁹ nō po-
tēs sustinere refulgētiā ipi⁹. sic Dan. x. ca. dixit angelo
sibi apparēti. Dñe mi i visiōe tua dissolute sūt ꝯpages
mee ⁊ nihil i me remāsit viriū. āgeli ꝯo ignis voca. ꝓs.
ciij. Qui facit āgelos tuos spūs ⁊ ministros tuos ignem
vrētē. ȝ q2 illud erat falsum. iō subdit. p In ꝯspe.
hoim.i.i opiniōe falso sibi credētiū. dixerūt em sui di-
scipli ꝙ lunā a se exccatā fec descēdere q̄ rōne lumis cō
uenit cū igne. ⁊ sic ſm opinionē hoim fec ignē descen-
dere. q Et seduxit habitātes i tra.ꝑ se ⁊ discipl'os
suos. r Propt sig.q̄ falso dcā sūt ð deo. s In
ꝯspe.be.i.suꝑi⁹. Sciebāt eñ ꝙ erāt signa mēdacia. vl'
alit i ꝯspectu bestie.i.ppl'i bestial' ⁊ de facili seducibil'
q̄lis erat pplus ysmahelitaꝝ habitās i desꝯ. t Di
cēs habitātib⁹ i tra.sibi subiecta. v Ut fa.ima.be.
q̄ h3 pla.⁊c. h addit ad signādū ꝙ bestia h accipit ꝓ ip
so machometo ⁊ nō ꝓ ppl'o ꝑ ipm decepto. dr̄ aūt ei⁹
imago lex ab eo data.i q̄ repsentat eius ꝯditio ⁊ vita.
quā pcepit firmit custodiri. ⁊ h est q̄ð dr̄. v Ut fa.
imagi.⁊c.i.ope adimpleāt ei⁹ legē. x Et datū ē illi
id ē ꝑ missū a deo. y Ut daret spm imagini.i. vi-
goꝛē sue legi. Lex ei dr̄ viua q̄ȝdiu viget. ⁊ moꝛtua cum
z Et vt lo.imago be.i.sniaȝ suā ondat sic (abrogat.
dr̄. Lex tal' loq̄t i tali casu. nā oīa fere accipiunt h me
a Et faciet vt q̄cūq3 nō adorauerit ⁊c. nā (taphorice
pcepit sub pena moꝛtis legē suā hēri i magna reuerētia
b Et fa.oēs pusil.⁊ mag.⁊c.i.oēs hoies cuiuscūq3
c Habere cha.i.circūcisionē vt dicūt aliq̄ (ꝯditiōis
nā saraceni sunt circūcisi sic ⁊ iudei. ȝ lra sequēs dissō
nare vr̄ cū dr̄. In dextera manu aut i frōtib⁹ suis. q2 cir
cūcisio nō fit i ptib⁹ istis. ⁊ iō ꝑ caracthere vr̄ h itelligi
determinat⁹ mod⁹ viuēdi ſm legē machometi. q̄ sara
ceni ab aliꝯs gētib⁹ disting̃unt. iō dr̄. d In dextera
manu.q̄ȝtū ad opatiōnē. e Aut i frō. suis.ꝑ aptā
f Et ne q̄s pos.eme.aut vē.i.cū saracenis (ꝯfessionē
i suis legalib⁹ ꝯmunicare. g Nisi q̄ h3 charac.be.i.
modū viuēdi dictū. h Aut no.sic saraceni ficti. nā
sic iter xp̄ianos sunt aliq̄ ficti.ꝓpt q̄ð ꝑmittunt cōica
re xp̄ianis veris sic ē iter saracenos. i Aut nūeꝝ no

faciebat[k] i ꝯspectu ei⁹[l] ⁊ fec
trā ⁊ habitātes i ea adora
re bestiā primā.[m] cui⁹ cura
ta est plaga moꝛtis.[n] ⁊ fec si-
gna magna.[o] vt ēt ignē fa
ceret ð celo descēdere i trā
[p] i ꝯspectu hoim.[q] Et sedu
xit hitātes i tra[r] ꝓpt sig q̄
data sūt illi facere[s] i ꝯspe
ctu bestie[t] dicēs hitātib⁹ i
tra[v] vt faciāt imaginē be-
stie q̄ h3 plagā gladij ⁊ vi
xit[x] Et datū ē illi[y] vt daret
spm imagini bestie[z] ⁊ vt lo
q̄t imago bestie[a] ⁊ faciet vt
q̄cūq3 nō adorauerit ima-
ginē bestie occidat.[b] Et fa
ciet omnes pusillos ⁊ ma
gnos ⁊ diuites ⁊ paupes
⁊ liberos ⁊ suos[c] habere
characterē[d] in dextera ma
nu[e] aut i frōtib⁹ suis.[f] ⁊ ne
q̄s possit emer aut vēder.[g]
nisi q̄ hēat caracterē[h] aut
nomē bestie[i] aut nūeꝝ no-
mis ei⁹.[k] h sapia ē.[l] q̄ h3 in
tellectū[m] ꝯputet nūeꝝ be-
stie:[n] nūr⁹.n. hoīs ē.[o] ⁊ nu

mis ei⁹ sic sunt sui saracenoꝝ alteri tñ eg⁹ q̄ cōican
cū eis i hūanis. eo ꝙ sunt ð nūero familie dom⁹ sara
k Hic sapia ē. Hic ponit relatio cuiusdā secre (ceni
te snie.s.nūer⁹ annoꝝ respiciēs machometū. iō dicit.
Hic est sapia.i.res occulta ad itelligēdū. quā capere ꝓ
p2 ie est sapiētū.
l Qui h3 itellectū.
viuacē ⁊ penetrati-
uū occultoꝛum.
m Cōputet nūeꝝ
be.i. machometi q̄
bestia dr̄. vt pꝫ ex p
n Nūer⁹.⁊c. (dictis
ē sexcēti sexagita sex
s3 āni ⁊ ad q̄d refe-
rat determinate ille
nūer⁹ pꝫ ꝙ si refert
ad nūeꝝ ānoꝝ vite ip
si⁹. q2 nō tm̄ vixit. s3
lxiij. ānis vt hr̄ in hi-
stoꝛiali speculo. ꝓpt
q̄ð aliq̄ dixerūt ꝙ re
fertad duratiōnē le
gis ipi⁹ q̄ tm̄ dz dura
re. s3 h nō vr̄ veꝝ nā
lex illa fuit data cir-
ca finē tpis eraclij vt
ꝑdictū ē q̄ cepit ipare āno dñi sexcētesimo sedecī-
mo. ⁊ ipauit. xxx. ānis. a fine aūt hui⁹ tpis vsq3 ad pñtē
ānū q̄ ē ān⁹ dñi. Millesim⁹ trecētesim⁹ vicesim⁹ non⁹
fluxit mai⁹ tps vt pꝫ ꝯsiderāti. ⁊ tñ adhuc durat lex
machometi. ꝓpt q̄ð aliq̄ dicūt ꝙ post moꝛtē macho-
meti lex ei⁹ fuit correcta ꝑ sapiētes saracenos. ⁊ ab il
la correctiōe dz icipere nūer⁹ ānoꝝ duratiōis illi⁹ legis
s3 h nō vr̄ ꝓbabilr̄ dictū. tū q2 nō diceret lex machome
ti s3 sapiētū. tū q2 illi sapiētes dicūt fuisse discipli ma
chometi. ⁊ sic illa correctio nō fuit post ei⁹ datiōnē a
machometo ꝑ tps notabilr̄ magnū ⁊ sic ab illa corre-
ctiōe iā fluxerūt sexcēti sexagita sex āni vel ð valde ꝓ
pinq̄ sūt ꝯplēdi. ⁊ tñ lex machometi n̄ vr̄ h ꝓpinq̄ ces
satiōi. nā a paucis ānis multū iualuit. Tartari eñ q̄ sūt
i magno nūero legē illā receperūt ꝓ maioꝛi pte illi⁹ po
puli. sic audiui asserere a q̄dā epō oꝛdīs nr̄i. q̄ ꝑ plres
ānos iter tartaros habitauit. ꝓpt q̄ð saluo melioꝛi iu
dicio vr̄ ꝙ ille nūer⁹ ānoꝝ sit icipiend⁹ ab icarnatiōe
dñi ⁊ t'minād⁹ i moꝛte machometi. ð q̄ ꝓphetice loq̄t
h iohēs. q̄ð sic pōt declarari. nam ab āno incarnatio
nis dñi vsq3 ad finē iperij eraclij fluxerūt anni sexcēti
xliij. vt pꝫ ex ꝑdictis. ⁊ machomet⁹ vixit. xliij. ānis vt
dictū ē. ⁊ isti nūeri simul iūcti faciūt septigētosex an
nos. a q̄b⁹ oportet subtrahere ānos q̄b⁹ machomet⁹ vi-
xit cū eraclio alit illi āni bis ꝯputarent. vt pꝫ ituēti.
illi vō āni estimant ꝓbabilit fuisse q̄dragita. q2 macho
met⁹ p̄io fuit paup. ⁊ postea iualuit ꝑ mercatiōes. ⁊
postea ꝑ rapinas ⁊ fraudes anteq̄ȝ attētaret se regē face
re ⁊ legē dare quā dedit circa moꝛtē eraclij. ⁊ sic ð vita
machometi videt ꝓbabilit fluxisse. xl. āni an tps moꝛ
tis eraclij. q̄b⁹ dēptis a septigētissex remanēt ꝑcise sexcē
ti sexagita sex āni ab icarnatiōe dñi vsq3 ad moꝛtē ma
n Nūer⁹ ei hō.s. (chometi. ⁊ ſm h pōt lra exponi
xp̄i q̄ fuit hō ꝑfect⁹ sciētijs ⁊ ꝟtutib⁹ ab istā ti icarna-
o Et nūer⁹ ei⁹ ē.s. machometi sexcēti sexagi (tiōis
ta sex q2 tāt⁹ nūer⁹ ānoꝝ fuit āno q̄ dñs fact⁹ ē hō vsq3
ad finiū vite machometi. vt ꝑdictū ē. Sciēdū aūt ꝙ
liber apocalipsis fuit scrípt⁹ i greco. i q̄ hr̄ h nomē an
themos vbi dr̄ h. sexcēti sexagita sex. cui⁹ signatū ꝑ pri-

nu; ē ꝯtrꝰ.qđ ꝓprie ꝯuenit machometo.q̄ fuit ꝯtrꝰ xp̄o ne
gās eiꝰ diuinitatē.vt p̄dictū ē.⁊ p ꝯñs xp̄ianos.vt di
cet̄ i pte seqnti.signatū aūt dicte dictiōis accomoda
tū ē huic nūero sexcēti sexagitasex.Ad cuiꝰ intellectū
sciēdū q̄ sic i latino aliq̄ lr̄e accomodate sūt ad signā
dū nūeros.sic lr̄a.c.
ponit̄ p centū ⁊.l.p
q̄nqgita.⁊ sic de aliq̄
bꝫ aliis.ita silr̄ i gre-
co lr̄e aliq̄ ponūt̄ p
nūeris ⁊ ille q̄bꝫ scri-
bit̄ h̄ nomē atheōs
in greco signāt h̄ mō
i latio sexcētos.sexa
gitasex ꝓpter qđ i ali
q̄bꝫ bibliis ponit̄ sic
nūerꝰ ei hoīs ⁊ nūerꝰ
eiꝰ ē diclux.q̄ dictio
signat apud latinos
nūer p̄dictū p lr̄as q̄
bꝫ scribit̄ q: lr̄a d po
nit̄ p q̄ngētis.i.p v no
c p cētū.l.p q̄nqgin
ta.v p q̄nq̄.x.p decē
⁊ hec sil̄ iūcta faciūt
sexcētos sexagitasex
q̄ numerꝰ ꝯpetit ma
chometo mō dicto
⁊ q: ista ponūt̄ val-
de obscure.vt p;.iō
p̄mittit̄ h̄ ē sapia ⁊c.

merꝰ eiꝰ sexcenti sexagitasex.

¶ Capl'm.XIIII.

[a] Et vidi ⁊ ecce agnus [b] stabat supra mōtē syon [c] ⁊ cū eo cētū q̄dragitaq̄tuor milia [d] hn̄tes nomē eiꝰ ⁊ nomē p̄ris eiꝰ [e] scriptū in frōtibꝫ suis [e] Et audiui vocē d̄ celo [f] tanq̄ vocē aq̄r mltar ⁊ tā q̄ vocē tonitrui magni [g] ⁊ vocē quā audiui sic citharedor citharizātiū i citharis suis [h] Et cātabāt q̄si cāticū nouū [i] añ sedē [k] ⁊ añ q̄tuor aīalia ⁊ seniores [l] ⁊ nēo poterat dicer cāticū nisi illa cētū q̄dragitaq̄tuor milia [m] q̄ empti

¶ Capl'm.XIIII

Et vidi. Hic ꝯsequēter describit̄ premiū p̄se-
cutionē machometi sustinētiū. Et diuidit̄ in
duas ptes.s.i ptē p̄ncipalē ⁊ icidētalē q̄ inci-
pit.ibi.Et vidi alter āgelū. Circa primū sciēdū q̄ sic
d̄r i cronica hugonis floriacēsi.circa finē iperij eraclij
agareni q̄ ⁊ saraceni dicūt̄ a machometo duce.ceperūt
egyptū ⁊ ethyopiā grauit̄ iuadere.silr̄ hōmarꝰ macho
meti discipulꝰ damascū.⁊ regionē phenicis ⁊ ul'm to-
tāq̄ syriā occupauit.⁊ ātiochiā ꝯp̄hēdit.⁊ i his terris
erāt multi religiosi xp̄iani i cenobijs magnis ducēto
rū trecētor ⁊ āpliꝰ monachor i castitate viuētiū. q̄rū
maior ps vel mlti erāt vgines.⁊ i illa p̄secutiōe p gla
diū saracenor trāsierūt ad regnū celor.⁊ h̄ ē qđ dic h̄
a Et vi.⁊ ecce ag.i.xp̄s q̄ d̄r agnꝰ dei.Ioh.i. (iohēs
b Stabat sup mō.syō.i.i eccl'ia triūphāte q̄ d̄r mōs
syō.Heb.xij.c.q̄ describit̄ h̄ stās.eo q̄ adiuit dictos
martyres i tolerātia martyrij.sic Actu.vij.d̄r d̄ stepha
no i agone posito q̄ vidit ihm stātē. q: stare ꝓpriū est
adiuuātis i p̄lio.sedere vo ꝓpriū iudicātis.ꝓpt qđ Mar.
c Et cū eo cētū (vl.describit̄ vt sedēs a dextris dei
q̄dragitaq̄tuor milia.i tāto ei nūero vel circit̄ estimāt̄
d Habētes no.eiꝰ ⁊ no.pa. (p̄dicti occisi p̄babilit̄.
eiꝰ.⁊ p ꝯñs spūssancti q̄ ē nexꝰ ābor. d Scriptū in
e Et audiui vo.d̄ (frō.suis.p aptā ⁊ liberā ꝯfessionē.
celo tāq̄ vo.aq̄.mul.i.mltitudis sctōr fm q̄ d̄r.s.xvij.
Aque mlte ppl'i multi.multitudo ei cētū q̄dragitaq̄-
tuor miliū magnifice laudat deū d̄ sua victoria ⁊ gl'ia
f Tāq̄ vocē tonitrui magni i q̄ designat̄ ma (adepta
gnitudo laudis.nō solū ex laudātiū mltitudie s; etiā
g Et vo.quā au.si.citha.⁊c. (ex mō laudis ⁊ q̄litate.
h Et cātabāt q̄ (nā hec laus ē corā deo ⁊ āgel graciosa.
si cāticū nouū.q: dicti laudātes sunt d̄ nūero sctōr no-
ui testamēti. i Añ sedē.s.dei. k Et añ qua.aīa.
⁊ senio.i.i p̄sētia sctōr p̄triarchar ⁊ ep̄or i celis existētiū

sicut dictū ē.s̄.iiij.ca. l Et nemo pōt dicere cāticū.
ex voto eīn ꝯtinētie habuerūt aliq̄d spāle i merito ⁊ silr̄
habēt i p̄mio.sic ⁊ d̄ q̄libet sancto ꝯfessore canit eccl'ia.
Nō est inuētꝰ silis illi.rōne special' meriti. m Qui
n Hi sunt q̄ cū mu.nō sūt (emp.sūt d̄ ter.sanguie xp̄i.
coinq̄.vel simplicit̄ i
tegritatē carnis tenē
do.vel saltē post vo
tū castitatē suādo.
o Virgines ei sunt.
vginitas ei i scriptu-
ra aliqn accipit̄ sinꝰ
ctep itegritate carnis
aliqñ mag̃ large pro
ꝯtinētia marie voto
p Hi se (ꝯsecrata.
quūt agnū q̄cunq̄ ie
rit q: sequunt̄ xp̄m ñ
solū p viā mādator.
q Hi (s; etiā ꝯsultor
ēpti sunt ex hoībꝫ pri
mitie.i.gratiosi.sic
primi fructꝰ sūt mag̃
r Et (delectabiles
i ore eor nō ē inuētū
mēdatiū.nā vitatē sit
dei ꝯfessi sunt oīno ⁊
s Sine (cōstāter.
ma.n.sunt añ thro.
dei.nā si aliquā ma-
culā ꝯtrxerant purgata
fuit vtute sui martij

sūt d̄ tra [n] Hi sūt q̄ cū mulieribꝰ ñ sūt coinq̄nati. [o] Virgies.n.sūt [p] Hi sequunt̄ agnū q̄cunq̄ ierit [q] Hi ēpti sūt ex oībꝰ primitie deo ⁊ agno [r] ⁊ i ore eor ñ ē iuētū mēdatiū [s] Sine macl'a ei sunt añ thronū dei [t] Et vidi alter angelū. [v] volātē p mediu celū [x] hn̄te [y] euāgeliu; etnū [z] vt euangelizaret sedētibꝰ sr̄ trā ⁊ sup oēz gētē ⁊ tribū ⁊ liguā ⁊ pplm [a] dicēs mag̃ voce. [b] Timete dn̄m [c] ⁊ date illi honorē [d] q: venit hora iudicij eiꝰ. [e] et adorate eū q̄ fecit celū et terra; mare ⁊ oīa q̄ in eis

t Et vidi alter āgelū. Hec ē ps incidētalis i q̄ de (rij.
scribit̄ qdā (infideliu ꝯuersio mirabilis q̄ ꝯtingit circa il
la tps. Sctūs ei bonefaciꝰ missus fuit a pōtifice roma
no ad p̄dicādū fidē catholicā gentilibꝫ turingie austrie
frisie.in q̄ legatiōe mltos valde ꝯuertit ad xp̄m.⁊ h̄ est
qđ d̄r. t Et vi.alter an.i.sāctū Bonifaciū.nā āgelꝰ i
terp̄tat̄ nūciꝰ. Ipē vo fuit nūciꝰ vbi diuini.vt dictū est.
v Volātē p me.ce.nā velociter ⁊ p̄mpte execūtꝰ fuit
officiū sibi iniūctū. x Habentē in corde ⁊ ore.
y Euāgeliū eter.i.euāgeliū xp̄i qđ d̄r etnū.nā ei aliud
z Vt euāgeli.se.sup ter.⁊c.i.pplis p̄di (nō succeder.
ctis in q̄bꝫ diuersificant̄ lingue saltē i aliq̄.⁊ q: nō solu;
parꝰ erat p̄dicare dictis pplis.s; oībꝫ gētibꝫ generaliter
eū audire volētibꝫ.ideo subdit̄. Et sup oēm gentē ⁊c.
a Dicēs magna voce.i q̄ notat̄ efficatia p̄dicationis
sue. b Timete dn̄m.timore filiali. c Et date illi
honorē.sic filij p̄ri. d Quia ve.ho.iudi eiꝰ.generalit̄
i fine mūdi.⁊ singulariter in morte cuiuslibet. nā in q̄li
statu q̄s morit̄ in tali iudicio p̄sitabit̄. e Et adora
te eū ⁊c.q̄ ē creator oīm.⁊ nō ydola vana. f Et aliꝰ
Hic ꝯsir describit̄ punitio p̄sequētiū xp̄ianos. Et diui-
dit̄ i duas ptes.q: p̄rio d̄scribit̄ cor punitio.scđo huiꝰ
occasiōe bonor p̄miatio.ibi. Et audiui vocē. Circa pri
mū sciēdū q̄ ꝯstās nepos eraclij cepit iperare āno dn̄i
sexcētesimo q̄dragesimotrio.⁊ p̄suasus a paulo ꝯstāti-
nopolitano ep̄o icidit i heresim monacholitar dupli-
cē naturā i xp̄o negātiū.⁊ mltos eccl'ie ministros ñ assen
tiētes heresi dicte grauit̄ afflixit.⁊ i exiliū relegauit.p-
pt qđ sctūs martinꝰ papa ꝯuocato ꝯcilio dictā heresim
cū suis fautoribꝫ dānauit.ꝓpt qđ in ꝯstātinopolim fuit
ductꝰ vt assentiret dicte heresi.qđ renuēs in exiliū fuit
missus ⁊ ibidē mortuꝰ.⁊ d̄ h̄ exponūt aliq̄ locū istū cuꝫ
d̄r. f Et aliꝰ an.i.papa Martinꝰ. g Secutꝰ est
h Cecidit ce.ba.i.ipe (dicēs dictā heresim ꝯdēnādo.

nū grecoꝝ qđ fuit magnū cū ipatore in heresim caden te vt dictū ē, multi alij filij ceciderūt, ⁊ q̄ꝫ h erat ꝯfusi bile, iō vocaꝛ impiū illud babylō, i, ꝯfusio, dꝛ aūt h bis cecidit, ꝑpter duplicē casū, s, ꝑtriarche ⁊ ipatoris, Itē sciendū ꝙ sic dꝛ in cronica sigiberti, leo q̄ post Ltco dosiū sumpsit iperiū cepit ipare āno dñi septingētesimo dec imooctauo ⁊ iperauit ānis, xxiiij, ⁊ āno ipe rij ei⁹, xiij, papa Gre go, iij, ꝯfuit eccl'ie et leonē heresi depra uatū redarguit ⁊ de ꝯsilio romanoꝝ et vectigalia denegauit ⁊ ne pcussura sui nu mismatꝫ reciperē or dinauit, ⁊ ꝙ eis effi gies ð eccl'ia tollere tur, ⁊ ne nomē ei⁹ in missarū solēnijs reci taret, ⁊ fm h exponit ab eis quod subditur

l Et terti⁹ angelus id est papa greg.

lz Dicēs voce ma gna, i q̄ notaꝛ ordina tiōis sue auctoritas

l Si qs ado, bestiā, leonē bestial'r viuētē deferēdo ei m Et ima, ei⁹, quā fec ð eccl'ia re (honorē impialē, moueri vt dictū ē, n Et accepit chara, i frō, sua, cō firēdo eū manifestē ipatorē, o Aut i manu sua, ac cipiēdo numisma ei⁹ charactere figuratū p Hic bi bet ð vino ire dei ⁊c, penā excōmunicatiōis ⁊ aggraua tiōis icurrēdo, lꝫ aūt hec expositio pbabil' videaꝛ, q̄ꝫ tñ añ ipatorē ꝯstātē fuerūt impatores alij tñ vel mag' he resi deprauati, vt ptꝫ ex supradictꝫ, vꝛ min⁹ ꝯueniēter expositū qđ dꝛ supra, s, de ei⁹ casu, Cecidit babylō, i, im periū grecoꝝ mō pdicto, marie cū ei⁹ fili⁹ ꝯstātin⁹ ec clesias diruptas repauerit, ⁊ ꝯ heresim monacholitaꝝ īsurgentē vi ⁊ vniuersalē synodū i ꝯstātinopoli ꝯgrega uit ducētoꝝ octingētanouē epoꝝ, q̄ duas naturas esse i dño nr̄o iesu xp̄o ꝯprobauerūt ⁊ ondērūt, filꝫ qđ subdi tur ð Gre, pa, ⁊ leone impatore ꝙ accipiēs leonis nu misma, Bibet ð vino ire dei ⁊c, excōicationē icurrēdo vꝛ min⁹ ꝯueniēter dcīū, q̄ꝫ subdiꝛ, q Et cruciabiꝛ ig, ⁊ sulphu, pqđ itellgi videꝛ pena gehēne, q̄ ē eterna, vñ subdiꝛ, r Et fum⁹ tormētoꝝ eoꝝ in scl'a scl'oꝝ ascē det, ⁊ sic nō vꝛ loq ð pena excōicationis seu corpalis i cēdij, quā ꝯtigisse dicūt ꝯstātino filio leonis, q̄ mistro rū eccl'ie fuit maxim⁹ psecutor, ꝑpter qđ saluo melio ri iudicio vꝛ l'ra ab illo loco, Et alt⁹ āgel⁹ ⁊c, ð macho meto ⁊ eius sequacib⁹ exponēda, ð q̄ꝝ psecutione ꝯ xp̄ia nos añ fecerat mentionē ⁊ eoꝝ penā nō dixerat, ⁊ iō iohes describit hic ꝯsequēter eoꝝ punitionē, ⁊ pmo q̄tū ad penā tpalē, scđo q̄tū ad penā eternā, ibi, Et terti⁹ an gel⁹, Circa pmū dic Et alt⁹ angel⁹, s, sanct⁹ iohes loquēs, Secut⁹ ē, h nō referꝛ ad ptē imediate pcedē tē, lꝫ ad pcedētē in qua locut⁹ fuerat de cētū q̄dragin taq̄tuor milib⁹ iterfectꝫ p xp̄o a saracenis dicēs eoꝝ punitionē tpalē, Cecidit babylon, i, gēs babylonica, nā, lex ei⁹ est ꝯfusionib⁹ plena, q̄ꝫ ibi laxaꝛ vita volu ptuosa, ⁊ q̄ vita pcndū dꝛ, i, Ethi, ⁊ etiā ꝑpt ꝯfusiū pce dēdi modū, nā inordinate tradiꝛ ⁊ idē frequēter ⁊ inuti liter repetiꝛ, nec rōne vel scriptura autētica fulciꝛ, vt

sūt ⁊ fōtes aq̄ꝝ Et ali⁹ an gel⁹ secut⁹ ē dicēs, Ceci dit, cecidit babylon illa mag' q̄ a vino ire fornica tiōis sue potauit oēs gē tes Et t'ti⁹ āgel⁹ secut⁹ ē il los dicēs voce mag, Si qs adorauerit bestiā, et imaginē ei⁹ ⁊ accepit cha racterē i frōte sua aut in manu sua h bibet ð vino ire dei qđ mixtū ē mero i calice ire ip̄i⁹ Et crucia biꝛ igne ⁊ sulphure i ꝯspe ctu āgeloꝝ scōꝝ, ⁊ añ ꝯspe ctū agni Et fum⁹ torme toꝝ eoꝝ ascēdꝫ i scl'a scl'o rū Nec hñt requiē die ac nocte q̄ adorauerūt bestiā ⁊ imaginē ei⁹, ⁊ siqs acce pit characterē nōis eius Hic patiā scōꝝ ē q̄ custo diūt mādata dei ⁊ fidē ie su Et audiui vocē ð celo dicētē mihi Scribe Be ati mortui q̄ i dño moriū tur Amō iā dic spūs, vt requiescāt a laborib⁹ suis, Opa ei illoꝝ sequunꝛ il los Et vidi ⁊ ecce nubeꝫ

ptꝫ illā intuēti, Illa magna, nā gens illa in breui fuit multū multiplicata ⁊ dilatata, dꝛ aūt cecidisse, q̄ꝫ cir ca tpa illa ꝯflixit cū romanis in q̄ ꝯflictu tres amirei saracenoꝝ cū multis alijs sunt pempti, vt hꝛ i chronica sigiberti, Que a vino fornicationis sue potauit oēs gētes, hyp⁹bole ē ad designādū magnam multitudinē gentiū errore machometi i fectā, ꝯcedit eīn car nis delectabilia ad q̄ multitudo hoim ē pna, Et t'ti⁹, Hic ꝯtr describiꝛ pena eoꝝ et na cū dꝛ, Et t'ti⁹ āge l⁹, s, ad l'ram vel ali qs pdicator scīus ꝯ machometi sectam Siqs adorauerit be stiā, i, machometꝫ vt dictū ē ca, pcedē, vbi dictū ē ð ei⁹ ima gie ⁊ ð ei⁹ characterꝫ acceptiōe, Hic bi bet ð vino ire dei, i, puniꝛ a deo grauiꝛ q̄ ð mixtū est mero, dꝛ āt punitio dei vi nū meꝝ q̄ñ q̄s puniꝛ tpal'r ad ei⁹ correctionē, mixtū vo q̄ñ post punitionē tpalē seq̄ꝛ etna, sic ē i ꝓposito, q̄ꝫ saraceni puniti fue rūt morte tpali, vt pdictū ē, ⁊ cū h eterna, iō subdiꝛ, Et cruciabiꝛ igne ⁊ sulphure, i, pena gehēne, Et fum⁹ tormētoꝝ eoꝝ ⁊c, nā illa pena ē eterna a pte post.

s Nec ha, re, die ac no, nā est ꝯtinua ⁊c, ptꝫ ex dictꝫ ca, pce, ⁊ q̄ꝫ fm ꝙ dic aug⁹, vna cū q̄re ꝑmittunꝛ mali in h mūdo, ē exercitiū bonoꝝ i vtute patie, iō subdiꝛ t Hic pa, san, est, q̄ꝫ patiā xp̄ianoꝝ multociēs ⁊ mul tipliciter exercitata ē p saracenos, v Et audiui, Pars ista ab aliquib⁹ exponiꝛ de morte q̄ q̄s moritur mūdo p religiōis igressum, nā, illis tpib⁹ q̄dā vir po tēs deuotiōe duct⁹ reedificauit cenobiū scīi bñdicti apud casīp cassinū qđ p lōgobardos p mltos ānos añ fuerat desiructū ⁊ ibidē fuitēs suo exēplo mltos idux it ad fugiendū xp̄o, tūc etiā tpis mlti nobiles i diuer sis ptib⁹ relicta ad fugiēdū xp̄o pōpa sclari habitū re ligiōis assumētes fuerūt mūdo mortui, ð q̄b⁹ exponit dꝛ, Beati mortui ⁊c, ⁊ etiā qđ subdiꝛ iā dic spūs, Ut requiescāt a laborib⁹ suis, nā a labore vite actiue trāsie rūt ad requiē ꝯteplatiue, sꝫ q̄ꝫ sic morietes mūdo nō moriunꝛ i dño ꝓprie, sꝫ magꝫ iuxta viuere i ip̄o, nec a laborib⁹ bōis q̄escūt sꝫ magꝫ eos amore xp̄i assumūt scꝫ vigilias, oratiōes, ieiunia ⁊ ꝯsilia, iō melt⁹ vꝛ dicē dū ꝙ h post punitionē maloꝝ etnā describiꝛ retribu tio bonoꝝ etna sic dictū est, s, vt sic opposita iuxta se posita magꝫ illucescāt, iō dꝛ h iohi, x Scribe tan y Beati mor, q̄ i do, mo, i, i ꝯfe (q̄ rē notabilissimā, sīoe dñi nr̄i iesu xp̄i p palmā martirij, q̄les fuerūt cen tū q̄dragita q̄tuor milia ð q̄b⁹ dictū ē ca, pcedenti, z Amō iā di, spūs, s, scīus q̄ cū pre ⁊ filio ē vn⁹ deus exprimiꝛ isi h spal'r, nā opa sunt meritoria p charitatē p quā spūssanct⁹ hitat i nobis, ⁊ sic retributio mercedꝫ a Ut requiescāt a laborib⁹ (q̄dāmō spāli attribuiꝛ ei b Opa (suis, nā i beatitudie appetit⁹ totalr' q̄etaꝛ, ei il, meritoria vite etne, c Sequunꝛ il, i beatitu d Et vi, inchoata psecu (die quā recipiūt p tpis

tiōe saracenoꝝ. h̃ i terponit̃ alia.ſ. lōgabardoꝝ. ⁊ h̃ ꝓpt̃ ſucceſſionē tpis. cuiꝰ ordinē iohēs ꝓſequit̃ in h̃ libro Et diuidit̃ i duas ptes. nā pͥo ponit̃ a lōgobardꝫ ecclie liberatio. ſcd̄o pluriū alioꝝ ꝓſequētiū ꝑcuſſio. ibi. Et pꝰ hec vidi. Circa primū ſciēdū ꝙ āno dn̄i ſeptigēteſimo q̄nquageſimo tertio Aiſtrupbꝰ lōgobardo rū rex i italia mltum affliꝑit eccliam ꝓpt̃ qd̄ ſtephanꝰ papa trā ſijt i frāciā q̄rēs auxi liū ꝯ dictū regē qd̄ i⸗ petrauit ⁊ h̃ deſcribi tur i hac pte q̄ diuidi tur i duas ptes. q2 pri mo deſcribit̃ h̃ auxi⸗ liū tpe pipini. ſcd̄o tpe karoli magni fi⸗ lij ſui. ibi. Et aliꝰ an⸗ gelꝰ. Circa primū dꝛ

d Et vidi ⁊ ecce nu bē can. ꝑ quā itelligi tur regnū frācie cādi⸗ datū p ceterꝫ moribꝫ

e Et ſup nu. ⁊ ſiāe bē ſeden. ſ. pipinū re

f Silem fi. ꝗ gem. lio hoīs. i. ꝯformatū

candidā[e] ⁊ ſup nubē ſedē tē[f] ſilem filio hoīs[g] hn̄tē i capite ſuo coronā aureā [h] ⁊ i manu ſua[i] falcē acutā [k] ⁊ aliꝰ āgelꝰ[l] exiuit d̄ tēplo [m] clamās voce magna [n] ad ſedētē ſup nubē. [o] Mitte falcē tuā ⁊ mete. [p] q2 venit hora vt metat̃ [q] qm̄ aruit meſſis terre. [r] ⁊ miſit q̄ ſe⸗ debat ſup nubē falcē ſuā i terrā. ⁊ meſſuit eā. [s] Et aliꝰ āgelꝰ [t] exiuit d̄ tēplo. [v] qd̄ eſt in celo. [x] hn̄s ⁊ ipē falcē acutā. [y] Et aliꝰ āgelꝰ

xp̄o i fide ⁊ iuſticia. lꝫ hec aſſilatio fuerit valde lōginq̄

g Habētē in ca. co. au. nā reges frācie ad lr̄am aurea corona coronant̃. h Et in manu ſua. i. ptāte ſua.

i Falcē acutā. i. exercitū valde bellicoſum ꝑ quē pipi nus mltas magnas victorias habuit. k Et aliꝰ an.

l Exiuit d̄ tem. romane ecclie (id eſt papa ſtephanꝰ.

m Clamās vo. mag. i. depcās ex magno affectu.

n Ad ſedētē ſup nu. i. pipinū regē. o Mitte fal. tuā ⁊ mete. digrēdo exercitꝰ tui potētiā ꝯ aſtruphū tyrā nizantē. p Quia ve. hora vt metat̃. i. vt eiꝰ tyrānia ꝑ tuā potētiā tollat̃. q Qm̄ aruit meſſis. i. ipē ⁊ exer

r Et miſit q̄ ſede (citus obdurati ſunt i ſua iniq̄tate. bat ſup nu. fal. ſuā i terrā. nā pipinꝰ valida manu intra⸗ uit i italiā ⁊ meſſuit terrā. nā ꝯ aſtruphū viriliter pugna uit ⁊ reddere cōpulit beato petro quecūq̄ ſui iuris erāt

s Et aliꝰ angelꝰ. Hic ꝯſr̄ deſcribit̃ auxiliū ecclie ꝯ lon gobardos tpe karoli magni. Et diuidit̃ i duas ptes. q2 pͥo ponit̃ auxiliū karoli. ſcd̄o dilatatio cultꝰ diuini ca. ſequē. Circa primū ſciēdū ꝙ āno dn̄i ſeptingenteſi⸗ mo ſeptuageſimoq̄nto. karolꝰ rex frācie ad p̄ces adria ni pape itrauit italiā cū exercitu forti. ꝯ deſideriū lōgo bardoꝝ regē eccliam multiplr̄ affligētē. quē ipugnans tandē cepit ⁊ ſecū i frāciā duxit in q̄ lōgobardoꝝ regnū defecit. ⁊ h̃ ē qd̄ dꝛ hic. s Et aliꝰ an. ſ. karolꝰ magnꝰ

t Exiuit de tēplo. ſ. nomonieſi. in q̄ coronatꝰ fuit. vt habet̃ i chronica ſigilberti. v Quod ē in celo. mili⸗

x Hn̄s ⁊ (tātꝫ ecclie q̄ freq̄nter celū noīat̃ i ſcriptura. ipē falcē acutā. i. exercitū fortem. imo exercitu pr̄is ſui fortiorē. y Et aliꝰ angelꝰ. i. papa hadrianꝰ. z Ex iuit d̄ altari. ad qd̄ acceſſerat ꝑ miſſe celebratiōe. vt deꝰ vellet ecclīā ꝓtegere. a Qui hꝫ po. ſu. ig. i. ad iferē⸗ dū excōicationis ⁊ aggrauatiōis penā q̄libet enī pena no mine ignis aliq̄n deſignat. aliq̄ libri habēt. Et aquā. ſed nō e de textu. vt habet̃ i libris correctꝫ. ab Et cla. vc. mag. ⁊c. ex affectu magno dep̄cās. karolū vt faceret ſibi

c Mitte fal. tuā acu. i. exercitꝰ tui potentiaſ (auxiliū

d Et vindemia botros. i. lōgobardos eoꝝ auferendo potētiā. e Qm̄ mature ſunt vue eiꝰ. i. lōgobardi ſūt

deſtructiōe digni. f Et miſit an. i. karolꝰ g Fal cē ſuā. i. exercitꝰ potētiā. Aliqui libri habēt. Acutā i ter

h Et vindemiauit vineā terre. au (rā. ſꝫ nō ē de textu. ferēdo potētiā lōgobardoꝝ de terra italie. i Et mi ſit i la. ire dei ma. nā regē deduxit captiuū. k Et cal ca. ē la. extra. ci. q2 re gē cū vxore duxit i ex iliū extra terrā ſuam

l Et ex (vt dictū ē iuit ſan. d̄ corporibꝫ occiſoꝝ. nā i regꝫ ca⸗ ptione multi longo⸗ bardi fuerūt occiſi.

m Vſq̄ ad fre. eq. nā ex ſanguie occiſo⸗ rū freni militū karo li fuerūt rubricati ſi⸗ cut i talibꝫ bellis ſo⸗

n Per ſta (let fieri. dia mille ſexcēta. nā fama huius victorie karoli fuit lōge late⸗ q̄ diffuſa. ſ. ꝑ q̄tuor orbis ptes ꝑ numeꝝ dictū deſignatas. eo ꝙ ē nūerꝰ q̄dratꝰ qui ꝯſurgit ex dictu nūeri i ſeipm̄. ſic q̄ternariꝰ

[z] exiuit de altari. [a] q̄ habe bat ptātē ſupra ignē. [b] et clamauit voce magna ad eū. qui hēbat falcē acutā dicēs [c] Mitte falcē tuam acutā [d] et vidēmia botros vinee terre. [e] qm̄ mature ſunt vue eiꝰ [f] Et miſit an⸗ gelꝰ [g] falcē ſuā acutā i ter rā. [h] ⁊ vindemiauit vineā tre. [i] ⁊ miſit i lacū ire dei magnū. [k] Et calcatꝰ ē lacꝰ extra ciuitatē [l] ⁊ exiuit ſā guis d̄ lacu [m] vſq̄ ad frēoſ eq̄ꝝ [n] ꝑ ſtadia milleſexcēta

q̄ ꝯſurgit ex dictu binariꝗ i ſe ipm̄. nā bis duo ſunt q̄tu⸗ or. ⁊ ſilr̄ nouenariꝰ q̄ ꝯſurgit ex dictu t̄nariꝗ. nā ter tria ſunt nouē. ⁊ ſic ē in ꝓpoſito. nā mille ſexcēta ē nūerꝰ cō ſurgēs ex ductu q̄dragenariꝗ i ſe ipm̄. q̄drageſies enī q̄⸗ dragita faciūt mille ſexcēta. vt ptꝫ ꝯſiderāti. ⁊ ſic ꝑ nūeꝝ p̄dictum deſignantur quatuor orbis ptes.

In ca. xiij. vbi dꝛ in poſtilla. Et vidi aliā beſtiam. de ſcripta ecclie ꝑſecutiōe ſub coſdroe eiꝰ filio. hic ꝯſr̄.

Circa ſectā ſaracenoꝝ ⁊ eiꝰ ſacri ¶ Additio. legū actorē d̄ q̄bꝫ beatꝰ iohēs ſm̄ poſtillatoreꝫ icipit agere ab illa viſiōe vbi dꝛ. Et vidi aliā be ſtiā aſcēdētē de tra ⁊ hēbat cornua duo ⁊c. q̄dā occur⸗ rūt attēdenda. q̄ ad maiorē informationē fideliū p̄ſer⸗ tim ſimpliciū ſunt notanda. Primū de eiꝰ ſecte initio ſeu ichoatiōe. ſcd̄m de falſis ⁊ ficticijs huiꝰ ſecte fun⸗ damētꝫ. tertiū d̄ erroribꝫ ⁊ vicijs multiplicibꝫ i ea ꝯtētꝫ q̄rtū de rōne ⁊ cā q̄re mltitudo gētiū ad tātos errores ꝯfluxit. q̄ntū d̄ diuturnitate duratiōis eius. Circa pri⸗ mū ſciēdū ꝙ lꝫ oēs hiſtoriographi ꝯueniāt i h̃ ꝙ tpe era clij ipatorꝫ circa finē vite ſue. Hec ſecta nephanda ha⸗ buit initiū. nō tn̄ oēs ꝯueniūt de mō cā ſeu occaſione hmōi initij. Et forte id̄ poſtillator p̄termiſit hmōi cām ſeu occaſionē declarare. vr̄ tn̄ ꝙ h̃ tradit̃ ſufficiēter i q̄ dā hiſtoria breui fratrꝫ ptolomei d̄ luca. q̄ de hiſtorijs yſidori ⁊ richardi ⁊ martini mlta collegit ad h̃ ꝑtinētia in q̄ q̄dem hiſtoria hr̄ ꝙ cā ſeu occaſio ex q̄ hmōi error ſumpſit p̄ricipiū. fuit magna tyrānides eraclij ipatoris q̄ poſt victoriā d̄ pſis hitā. i ſupbia eleuatꝰ ⁊ nimia cu⸗ piditate accēſus nimis p̄mebat pſas ⁊ arabes ⁊ chal⸗ deos ⁊ alios ꝯfines eiuſdē. i tributꝫ ⁊ alijs exactionibꝫ grauibꝫ ⁊ iordinatꝫ. ex q̄ ꝓpli illaꝝ regionū iclinati fue⸗ rūt ad reſiſtēdū exactoribꝫ ipatorꝫ. qd̄ tn̄ nō audebāt cō mittere timētēs eiꝰ tyrānidē ⁊ magnā ptātē. ſꝫ macho metꝰ q̄ maxie audatie ⁊ verſutie erat. ⁊ etiā magicꝫ arti bꝫ eruditꝰ ſe eis adiūxit. q̄ inueniēs diſpoſitionē gētiū p̄dictaꝝ ad rebellādū romāo ipio eos icitauit ad ꝯmit tēdā p̄dictā rebellationē ſpālr̄ i denegādꝫ tributꝫ ſub colore liberādi illas gētes ⁊ a p̄dictꝫ exactionibꝫ. tn̄ ⁊

gētes ille acceperūt eū ī ducē ⁊ caput sub q̄ sepe debel
lauerūt collectiōes ⁊ gētes impij. d̄ qbꝫ ꝑdictꝫ macho
met⁹ obtinuit m̄ltas victorias. ⁊ vt firmi⁹ hm̄oi p̄nci
patū seu ducatū sibi vsurparet. conat⁹ ē dare eis no-
uū cultū ⁊ ritū. sub q̄ in dicta rebelliōe ꝑseuerarēt. vñ
ↄsilio seu suggestiōe cuiusdaz heretici monachi sergij
nōie accepit q̄dā q̄si ꝑtia sacra legꝫ mosaice ⁊ euāgelij
xp̄i. vt. ĩ. patebit. vt sic crederet a iudeis ⁊ xp̄ianis ipm ee
ↄseruator vtriusqꝫ legꝫ seu testi. vñ recte ↄsiderāti hec se
cta nephāda ꝓprie assilat secte seu ydolatrie hieroboā
ī suo initio. d̄ q̄ agit. iij. Reg. xij. vbi hr̄ ꝙ ꝓpter fatuita
tē roboā. q̄ respues ↄsiliū senioꝝ minat⁹ ē ꝓplm aggra
uare ī suis exactiōibꝫ. hieroboā cepit occasione re-
bellādi regi. ⁊ deīde ꝑuertēdi ꝓplm a cultu diuio. q̄ q̄-
dē error ꝑseuerauit ī decē tribꝫ vsqꝫ ad eaꝝ totalē tra-
smigrationē seu ꝑditionē vt plani⁹ hr̄. iij. ⁊. iiij. Reg.
Post x° hm̄oi initiū ī ꝑdictꝫ regionibꝫ habitū. mlte
alie gētes sunt ↄmote adherēdū ꝑdictꝫ sub colore ꝑ-
dicte libertatꝫ ⁊ sp̄ali̇r d̄ radice mōtꝫ caucasi egressa ē
gēs ꝑfida ↄ̄ eracliū. q̄ q̄dē gēs nabathea vocat. q̄ f̄m
hiero. a nabaoth ꝑmogenito ysmael descēdit. q̄ q̄dē
gēs deuastauit regiōes ipetij vsqꝫ ad syria ⁊ iudea. dei
de ꝑmittēte deo ⁊ malitia hūana crescēte. totā aphri
cā ⁊ deīn hispaniā fere occupauerūt. ⁊ lꝫ ab hyspania
diuia miseratiōe opitulāte ⁊ ꝓbitate regū hyspanie ꝓ
deo militātiū ꝑ maiori p̄te sunt eiecti. Adhuc tñ ho-
die ad exercitiū bonoꝝ aliq̄ radix germinās fel. rema-
net. Circa scd̄m. s. d̄ falsis ⁊ ficticijs hui⁹ secte funda
mētꝫ sciēdū ꝙ seductor ꝑdict⁹ attēdēs ꝙ t̄pe illo iā ido
latria fuerat ab orbe exclusa ꝑ doctrinā ap̄loꝝ ⁊ disci-
puloꝝ xp̄i. put ꝓbatū fuit. Ysa. ij. c. d̄ t̄pe xp̄i. Et ydo-
la penit⁹ ↄterēt. silr̄ ⁊ cosdroe q̄ se fecerat vt deū adora
re cū ei⁹ seq̄cibꝫ fuerūt ꝑ eracliū deuicti ⁊ suppssi. nō ī
uēit aliū modū itroducēdi ritū ⁊ culta nouū nisi fingē
do se legꝫ diuie hacten⁹ approbate ↄseruatorē ⁊ executo
rē. ⁊ qꝛ lex diuia edificata ē sup fūdamētū ap̄loꝝ ⁊ ꝓ-
ꝓhaꝝ. vt d̄r ad Ephe. ij. iō finxit se eē ap̄lm ⁊ ꝓpha꞉. vñ
his duobꝫ noībꝫ cōiter apud oēs q̄ hūc errorē fatēt se-
ductor ille appellat. vocāt ei eū ꝓphaz simplicit q̄si an
tonomatice. vt itelligat eximi⁹ ꝓphaꝝ. vocāt ēt eū nū
ciū seu ap̄lm dei cōit ī suis oratorijs execratꝫ tvtriu
qꝫ legꝫ ↄseruator atqꝫ eruditor estimaret. ꝑ ꝓphecia. s. re
spectu āntiq̄ testa. ꝑ ap̄latū v° respectu noui. Recte igi
tur ī reuelatiōe fc̄tā btō iohi figurat ꝑ bestiā ascēdētē
d̄ t̄ra. qꝛ bestialr̄ viuēs. vt īfra patebit d̄ gētilibꝫ ⁊ co-
gitationibꝫ t̄renis ad sublimē potētiā mūdanā ascen-
dit. d̄r ēt hre duo cornua silr̄a agni. qꝛ sic̄ vitas euāge
lica ꝑ duo cornua fuit diuulgata. s. ꝓpheticū ⁊ aposto
licū. ꝑ ꝓpheticū. s. ꝓnūciātē ⁊ ꝑ ap̄licū declarātē seu te
stificatē. sic falsitas saracenica fuit āpliata ꝑ dictū se-
ductorē fingētē se hr̄e ꝑdicta duo cornua silr̄ vt dictū
ē. Vñ notāt d̄r duo cornua silr̄a agni. ad oñdēdū ꝙ nō
erāt v̄a agni cornua. s. ꝓphetia ⁊ ap̄lat⁹. sꝫ silr̄a. i. ficta
seu silata. Et notādū ꝙ saraceni hec duo cornua falso
nitūt fūdare ī dictꝫ vtriusqꝫ testi. De cornu ei ꝓphetico
allegāt illud Deut. xviij. ca. Propha suscitabo eis ⁊c.
qd̄ dicūt de ꝑdicto adiplerī. De scd̄o v° allegat illud
Jo. xiiij. ca. Paraclit⁹ aūt sp̄ūsanct⁹ quē mittet p̄r in
nōīe meo ille vos docebit oīa. sꝫ falsitas vtriusqꝫ alle
gatiōis euidēter hr̄. nā ī ꝑia manifeste hr̄. De medio
fratrū tuoꝝ. qd̄ nō p̄ōt d̄ ꝑdicto seductore itelligi. quē
ipi ↄfitent fuisse ysmahelitā. ī scd̄a aūt manifeste hr̄. ꝙ
ille q̄ mittēd⁹ erat hēbat docere oēm v̄itatē ⁊ suggere
oīa q̄ xp̄s ꝑcepit. Cōstat aūt ꝙ doctrinā euāgelicā p. e
dict⁹ seductor quātū ī se fuit subuertit. vñ d̄ illo ñ p̄nt
aliq̄ mortificari v̄ba ꝑdicta. silr̄ illō qd̄ legit. Luc. xxi

ca. Ego eī dabo vobis os ⁊ sapiāz cui n̄ poterūt resiste
re aduersarij v̄ri. nō p̄ōt itelligi d̄ ꝑdicto seductore qui
nullo mō docuit v̄itatē nec ip̄e ⁊ ei⁹ seq̄ces ꝑ sapiām
restiterūt. sꝫ solū ꝑ violētiā ⁊ armoꝝ potētiā vt ꝑ expiē-
tiā hr̄. ⁊ in suo alchorano tradit exp̄sse ꝙ de⁹ mādauit
sibi. vt ꝑ gladiū cogeret ꝓplos ad recipiēdā fidē suam
Ad designādū aūt seu fingēdū ꝙ ip̄e erat vtriusqꝫ testī
ↄseruator ⁊ sic haberet tāq̄ ꝓpha ⁊ ap̄lus ꝑcepit s̄uare
ꝑmū sacīm āntiq̄ testi. s. circūcisionē ⁊ ꝑmū noui. s.
baptismū oēs ei sub ꝑdicta secta errātes masculi circū
cidunt ⁊ tā viri qꝫ femīe baptizāt aq̄. In vtroqꝫ tñ er-
rauit manifeste ab vtroqꝫ testō. nā circūcisio q̄ ī octa-
ua die ꝑcipit fieri. vt Leui. xij. ca. ī etate adulta iuueni
li ⁊ vltia ꝑ ipos fit. ⁊ sic ꝑdicta circūcisio ñ ē mosaica
put voluit fingere. sꝫ ysmahelitica seu nabaothica. ba
ptism⁹ aūt q̄ f̄m v̄itatē ap̄lice doctrine n̄ iterat cū sit
generatio sp̄ūal̄ corrñs generationi carnali nō est nisi
vnica. vñ ad Ephe. iiij. vna fides vnū baptisma. nā f̄m
glo. vna xp̄i mors vnū baptismū ↄsecrauit. ipi v° sa-
tuizātes sepe ⁊ sepissime baptizant seu aq̄ abluunt ꝑ
mūdicijs tn corꝑalibꝫ. nā d̄ sp̄ūalibꝫ īmūdicijs minīe
curāt. ⁊ sic dicētes se ↄseruare vtrāqꝫ legē vtriusqꝫ se ma
nifestāt corruptores. ⁊ sic p꞉ ꙗ h⁹ secte fūdamēta sūt
falsissime fictiōes. Circa t̄tiū. s. d̄ erroribus ⁊ vicijs mul
tiplicibꝫ ī ea ↄtētꝫ. Sciēdū put hr̄ ī q̄dā tractatu fris
nicolai d̄ ordie ꝑdicatoꝝ. q̄ īcipit. Quot sūt dies fu
tui ⁊c. q̄ q̄dē f̄r ciuitate famosissima saracenoꝝ q̄ d̄r
baldacū ī ꝑtibꝫ orietalibꝫ remotꝫ sita. vbi generale stu
diū saracenoꝝ hr̄ liguā ⁊ l̄rām arabicā didicit. legē seu
sectā eoꝝ diligētissime studuit ⁊ cū ingr̄o ipoꝝ freq̄nt
ↄferēs magꝫ ac magꝫ ꝑuersitatē ꝑdicte legꝫ app̄hēdit
Iste ei seductor vt plurimū secut⁹ ē ī credēdis errores
famosoꝝ hereticoꝝ. vñ negat trinitatē ī diuīs ī q̄ seq̄t
arrianū ⁊ sebellianū errorē. negat ēt deitatē xp̄i lꝫ ↄce
dat ip̄m fuisse creaturā supeminētē oībꝫ alijs creaturꝫ
⁊ sctīssimū ⁊ v̄tuosissimū sup oēs hoīes. iātm̄ ꝙ ip̄m
noīat v̄bū dei ⁊ sp̄m dei ⁊ aiaz dei. negat ēt xp̄m eē de
uꝫ ꝑ vnionē ꝑsonalē. silr̄ ↄcedit ꝙ fuit sine p̄re ⁊ d̄ v̄gi
ne nat⁹. asserit ēt ꝙ iudei nō occiderūt xp̄m. sꝫ quēdā
silēm. ⁊ ꙗ de⁹ trāstulit ipꝫ ad se. sꝫ apparebit circa finē
mūdi ⁊ occidet āntixp̄m ⁊ postea de⁹ faciet ip̄m mori
tradit ēt ꙗ demōes sp̄it saluari ꝑ alchoranū. ⁊ ꙗ m̄lti
ex eis fc̄ti sunt saraceni. ponit ēt in deo corporeitatē
narrat eñ ꙗ cū ip̄e iuisset ad deū q̄ eū vocauerat ꝑ ga-
brielē. ꙗ de⁹ iposuit ei man⁹ ⁊ senlit tātā frigiditatez
tact⁹ adeo īter hūeros ꙗ ꝑuenit frigiditas vsqꝫ ad me
dullā spine dorsi. q̄ q̄dē supradicta ⁊ m̄lta alia falsa ⁊
ēt absurda q̄ ī suo alchorano tradunt credēda put ī ꝑ
dicto tractatu hr̄. cā breuitatis omittūt. q̄ oīa ↄ̄dicūt
euāgelice v̄itati ⁊ aliq̄ ēt rōni naturali vt p꞉ intuēti.
Circa sperāda ēt falsa ⁊ heretica tradidit. vñ put ī ꝑ-
dicto hr̄ tractatu. ꝑdict⁹ seductor ꝑniciosus asserit ꙗ
vltīa beatitudo hoīs ↄsistit ī comedēdo ⁊ luxuriādo ⁊
in vestibꝫ ꝑciosis ⁊ hortis irriguis ⁊ hm̄oi. qd̄ ēt veri
p̄hi fide catholica carētes minīe ↄcedūt. ex dictamīe
eī naturalis rōnis cogūt ↄcedere ꙗ felicitas hūana ne
dū ↄtēplatiua. sꝫ tm̄mō ī bono honesto qd̄ ē bonū rō-
nis. nā f̄m Boetiū in. iij. ↄsolatiōe. Si voluptates be
atos efficere possent. nihil cāe est quin pecudes beate
dicerent. d̄ q̄ pleni⁹ ī. ī. Ethi. iste v° fatu⁹ itm̄ attribuit
verā ⁊ vltimā beatitudinē delitijs carnalibꝫ. ꙗ ī ꝑmiū
vltimū h̄ ꝑmittit beatis asserēs ꙗ ī ꝑadiso celesti ha-
bēt edere ⁊ bibere epulāt ⁊ vti v̄ginibꝫ ⁊ hm̄oi qd̄ ridi-
culosum ē īter sensatos. Circa v° agēda ↄcedit plura-
litatē vxoꝝ ⁊ ↄcubinaꝝ ⁊ āncillaꝝ quātas q̄sqꝫ cepit ī bel
lo ⁊ p̄ōt nutrire accepit ēt ip̄e ī differēter vxores alioꝝ

in q̄ vr̄ ꝯuenire cū nicolaitis hereticis. vr̄ et ꝯcedere sodo mitā tā cū viro q̄ꝫ cū muliere. lꝫ ipi palliēt q̄busdā expositionibꝯ extortis. De vtutibꝯ aūt. vt de humilitate. paciētia. misericordia. vel d̄ pace vel d̄ charitate dei ꝛ ꝓximi. nihil dicit dignū relatu nisi ꝙ ip̄e multū cōmendat psalteriū ꝛ alios ꝓphas. ꝛ Job ꝛ legē Moysi ꝛ sup oīa alia cōmendat euāgeliū xp̄i. Et dic ꝙ xp̄s i euangelio ꝓphetauit d̄ ipo filijs israel. dicēs. Annūcio vobis denūcio dei q̄ post me venit ꝛ nomē ei9 ē Machomet9. qd̄ q̄dē nomē asserit eē scriptū ab eterno i throno dei in superiori pte ad dextera. q̄ ꝛ mlta alia fabulosa ꝛ derisione digna i suo alchorano ad lr̄am cōtinent̄ Sꝫ q2 nihil hoꝝ i lege diuīa āticq̄ nec noua ꝯtinet̄ vt est manifestū. ꝛ ip̄e p̄cepit frequēter legē ꝛ euāgeliū oīno obſuari. iō fīnxit talia falsitatē notoriā. s. ꝙ iudei corruperūt legē Moysi ꝛ ꝓphaꝝ. ⁊ xp̄iani corruperūt euāgeliū. ꝛ ꝙ nō remāsit de vitate legis ꝛ euāgelij nisi tm̄ in alchorano. falsitas aūt hui9 fictiōis satis ē manifesta. sꝫ ad h̄ pñt adduci rōnes q̄ p̄dictā falsitatē clari9 demonstrant. Pria ē. nā talis corruptio scripturaꝝ p̄dicta nō potuit esse generalis ꝛ manifesta. q2 sic alie natiōes sciuissent ꝛ illa corruptio fuisset notoria qd̄ ē falsū notorie. Nec potuit eē ꝑticularis ꝛ occulta. q2 sic aliq̄ codices icorrupti remāsissent qd̄ ē falsū. Nā i oī lingua ꝛ oī regiōe iuenit̄ lex ꝛ euāgeliū vniformit̄ scripta. Itē text9 veteris legis apud hebreos ē i lıgua ꝓpria ꝛ lr̄a q̄ fuit in mōte synai data patribꝯ p Moysen. Et postq̄ꝫ fuerūt expulsi a t̄ra ꝓmissiōis ꝛ p orbē dispsi cāde legē tenēt vbiq3 terraꝝ sine aliq̄ variatiōe. Et qd̄ āpli9 ē tpe tēpli scd̄i post trāsmigrationē decē tribuū p regē Assyrioꝝ. ꝛ duarū tribuū p regē chaldeoꝝ. d̄ q̄bꝯ hr̄ i q̄rto Regū fuerunt ꝯgregati i egypto septuaginta iterp̄tes de ꝑitioribꝯ coꝝ q̄ iussu Ptholomei regis egypti fecerūt septugita trāslationes. vnusquisq3 eoꝝ seorsum vnā. q̄ q̄dā septuaginta trāslatiōes fuerūt vniformes ac si vno ore ꝛ calamo fuissent scripte. vt hr̄ i hystoria scolastica. ꝛ apud hebreos q̄ hāc trāslationē chaldaicā hab̄ēt ē notissimū. Vn̄ talis corruptio nō pōt veteri test̄ d̄ applicari. ꝛ multominus nouo test̄ d̄. nā q̄tuor sacra euāgelia q̄ p orbē terraꝝ fuerunt diuulgata ꝛ aliq̄ hebraice ꝛ aliq̄ grece ꝛ aliq̄ latine scripta. postea fuerūt a pseudo aplis ꝛ hereticis multiplicit̄ ipugnata suffragātibꝯ nōnullis iꝑatoribꝯ ꝛ alijs viris potissimis varijs heresibꝯ infectis. q̄ tñ sacra dei euāgelia diuīa grā opitulāte ꝑ sacra quatuor generalia ꝯcilia fuerūt firmiter approbata. nō sine signis vel diuinis miraculis. Vn̄ ꝛ hodie nō solū apud latinos. sꝫ ēt apud grecos q̄ nobis aduersant̄ text9 euāgelioꝝ vniformis hr̄ nemine discrepāte. Ex q̄ p꜠ꝫ ꝙ p̄dicta fictio nō solū ē euidēter falsa sꝫ poti9 ꝯ eū facit. q2ño eñ mādat obſuari legē ꝛ euāgeliū. nā nō illa q̄ apud nos sunt. Eū ipa dicit esse corrupta. Nec etiā alia ab illis cū nulla talia iueniant̄ i tota orbe vt ē manifestū. Itē q2ño xp̄iani potuerūt cū iudeis ꝯuenire i tali corruptiōe. i q̄bꝯ tam antiq̄ odio diuidunt̄. q2ño ēt ꝯuenirēt xp̄iani ꝛ iudei in corruptiōe ei9 i q̄ maxie discordāt. s. i xp̄o quē iudei dicūt nō eē deū nec bonū hoiem. xp̄iani vo nō solū dicūt eū esse sanctissimū hoiem. sꝫ etiā veꝝ deū. multe ēt alie rōnes ponunt̄ i p̄dicto tractatu. ex q̄bꝯ habet̄ manifeste. ꝙ p̄dictū alchoranū ē plenū erroribꝯ ꝛ vitijs. Eñ ꝛ p̄ pre figuratū fuit i reuelatione beati Johānis p bestiā et meretricē. vt p bestiā itelligant̄ errores i cognitiōe. q2 sicut bestia caret cognitione rōnis ꝛ solū sensibilibꝯ adheret. ita ꝛ isti. Per meretricē vo itelligit̄. ꝙ illa ꝯgregatio pessima i libidinibꝯ carnalibꝯ effrōte ꝛ inuerecūde implicat. Vn̄ hebre. tertio ca. Frōs mulieris meretricis facta ē tibi noluisti erubescere. Et iō lꝫ postilla or

h̄ qd̄ dicit̄ bestia ꝛ meretrix applicet diuersis rōnibꝯ eorū scꝫ Turchis ꝛ egyptijs. Tamē vtraq3 natio fm̄ magis ꝛ min9 vtriusq3 ꝑticipat viciū modis p̄dictis. ꝛ h̄ de tertio. Circa q̄rtū q̄rendū vr̄ q2ño ad sectā q̄ tot errores ꝛ vicia enormia ꝯtinet tāta multitudo hoim ꝛ gētiū diuersitas ꝯfluxit. ꝛ ei tā firmiter adheret. Cū rō naturalis hoim. put i primo sithi. semꝑ ad optima deꝑcat̄ ꝛ ꝑ ꝯñs hoies ex ductu rōnis hmōi falsitates ꝛ errores abhorrerēt. Ad qd̄ dicendū ꝙ put pōt haberi a sancto Thoma i summa ꝯ gentiles libro. i. ca. septo. Machomet9 itroducēdo errorem suū ꝓcessit. via ꝯtra illi9 vie q̄ vitas euāgelica ꝑ xp̄m ꝛ ei9 discipulos fuit i orbe itroducta. Veritas eñ euāgelica nō hūano mō seu mūdano sꝫ solū diuino fuit i mūdo itroducta. secta vo hui9 Machometi mō totalit̄ opposito. qd̄ sic p꜠ꝫ. nā i vitate euāgelica oēm humanū itellectū excedētia p̄dicant̄. vt trinitas ꝑsonaꝝ cū vnitate essentie i diuinis ꝛ natura diuina ꝛ hūano i xp̄o ꝯiūcte i vnitate ꝑsone ꝛ hmōi. quē cognitionē naturalis itellect9 hūani excedūt. In secta vo p̄dicta nihil tradit̄ credēdū nisi qd̄ d̄ facili a q̄libet mediocriter itelligente naturali igenio cognosci possit. vt vnitas dei ꝛ excellētia xp̄i hoīs. Et q2 multi hoies substātias spūales separatas nō ꝯgnoscūt. Ideo i deo asseruit eē corporeitatē. vt dictū fuit i tertio articulo Itē in vitate euāgelica voluptates carnis maxime cohibētur. ꝛ oīa q̄ i mūdo sunt ꝯtemni docent̄ q̄ a tota hūana multitudine fere appetunt̄. vt sunt libidines ꝛ delectationes gule honores ꝛ principat9 ꝛ hmōi. quibꝯ animi mortaliū maxie efficiunt̄. In secta vo p̄dicta voluptati carnaliū habene relaxant̄. ꝛ etiā fast9 ꝛ pompe hūane tāq̄ꝫ maxime vtuosa docent̄. vt p꜠ꝫ ex dictis supi9. In vitate etiā euāgelica ꝓmittunt̄ p̄mia nō solū iuisibilia sed etiā ab hoibus mortalibꝯ incōꝑhensibilia. Unde Esa. lxiiij. Oculus nō vidit. ꝛ aplus p̄rio Corinh. scd̄o Quod oculus nō vidit. nec auris audiuit. nec i cor hominis ascēdit ꝛc. Ad ista eñ nō inclinant̄ naturalit̄ corda hūana. que tm̄ sibi cognita fm̄ naturā poti9 amplectunt̄. In secta vo p̄dicta bona sensibilia. imo ꝛ carnalia ꝓ p̄mio finali ꝓmittunt̄. vt iā dictū ē. ex quibꝯ p꜠ꝫ rō quare multitudo magna imo maxia hoim huic secte adhesit. Stultoꝝ infinit9 est numer9. Eccl'es. p̄rio. Et fm̄ hāc ꝯsiderationē ad maximū miraculū euāgelice legis reputandū est. ꝙ animi mortaliū ꝑ fidē euāgelij ad tātū deuenīūt vt cōtēptis visibilibꝯ sola inuisibilia finaliter cupiāt. Et attendēdū etiā ꝙ secta p̄dicta in armoꝝ potētia tāq̄ꝫ ꝑ signa a deo data fuit itroducta. cū tñ talia sepe latronibꝯ ꝛ tyrānis nō desunt. cui9 ꝯtrariū fuit in vitate euāgelica q̄ nō ꝑ armoꝝ coactiuā potētiā. sed ꝑ terribiliū ꝑsecutionū patiētiā ꝑ ap̄los ꝛ alios discipulos est itroducta. Notādū etiā ꝙ nō sapientes i rebꝯ diuinis seu hūanis a principio p̄dictā sectā receperūt. sed hoies bestiales in desertis morātes omnis doctrine diuie prorsus ignari. ꝑ q̄rū multitudinē alios annoꝝ violētia ad hāc legē coegit. Vñ lꝫ in ꝓcessu tpis aliqui philosophi in arabia. ꝛ i alijs ptibus huic secte subiectis surrexerūt vt Alphorabius. Algazelus. Auicenna. ꝛ auerrois ꝛ alij. isti tñ nō fuerūt in prima receptione. sed post magnū tpis ꝓcessum. qui licet in publico timore humano cōsenserint p̄dicte secte sicut multi philosophoꝝ idolā publice exterius colleuāt tamen intus ea vana esse crediderūt. sed hoc qd̄ dicit̄ ꝙ secta p̄dicta delectationes habenas relaxauit forte posset dici oppositū. Nam ꝓhibitū est eis vinū omnino qd̄ est de vehementioribꝯ delectabilibꝯ gule. similiter fuit eis iniunctū ieiuniū. xxx. dierū in anno. qd̄ videt̄ satis afflictiuū. Dicendū ad primū dupliciter. primo

q² secta ista initiū habuit ⁊ fundamentū in regionibꝰ ca
lidissimis. vbi vinū nō est tātū desiderabile ꝓpter estuz
sed in illis ptibꝰ frigida sunt magis appetibilia. ⁊ ideo
machomet⁹ fingēs ꝙ man⁹ dn̄i corporaliter eū tetigit
asserit ꝙ fuit a deo infrigidatus vsqꝫ ad medullā dor
si. volens deo attribuere frigiditatē. q̄ marie appetit
ab estuātis. Scd̄o dicēdū ꝙ seductor ille sic ⁊ alij tyrā
ni timebāt gētes sibi subditas. ne ꝯ̄ eū tumultuose in
surgerent. ⁊ q² p vinū ꝯsueuerūt rixe ⁊ multa oriri tur
bationū scādala. ꝓsertim inter hoīes brutales. sic erāt
gētes illaꝝ regionū vt dictū fuit supra idcirco ad talia
p̄cauēdū vinū ꝓhibuit oīno ⁊ simul etiā rōne fingit.
ꝙ xp̄s nō fuit occisus a iudeis ne ꝑl's crederet ꝙ pos
sent suū ꝓpham occidere. cū iā xp̄s quē ꝯfitet excellētio
rem se occisus fuerat ab alijs. Ad tertiū ē dicēdū ꝙ
ieiuniū illud ab eo institutū potius facit ad repletio
nē vētris ⁊ crapulā ꝓcurandā q̄ ad abstinētiā sustinē
dā. comedūt eī tpe ieiunij. vt cōiter semel ꝑpe aurorā
⁊ iter post solis occasum ⁊ de omni cōmestio illi. ⁊ sic
manifestū ē ꝙ nō ē ieiuniū ad abstinentiā ptinēs. sed
poti⁹ ad gule obsequiū. ⁊ h̄ de quarto. ¶ Circa q̄ntū d̄
duratiōe illi⁹ secte attēdēdū. ꝙ nōnulli mirant de hoc
ꝙ secta ista tam erronea ⁊ viciosa vt dictū est tādiutur
ne durat. cū ex decursu veteris ac noui testi vsqꝫ ad ip
sam exclusiua nulla secta falsa seu ritus erroneus tā
te fuit durationis. Vidēm⁹ eī ꝙ assyrij ⁊ chaldei ꝑsi
⁊ greci q̄ ꝓplm dei p interualla tēpoꝝ afflixerūt fuerūt
pue duratiōis respectu duratiōis illi⁹ secte. sic⁊ roma
noꝝ ⁊ ydolatraꝝ secta modicū durauit respectu istius.
Et si dicat ꝙ hmōi duratiōis nō est cā querenda. cū
sit ex volūtate diuina h̄ ꝑmittēte cui⁹ volūtatis cā nō
est querēda. h̄ nō videt sufficere. Nā lꝫ d̄ volūtate dei
q̄ est ei⁹ essentia nō ē cā querēda cū sit prima cā oim.
nihilomin⁹ tñ de ei⁹ effectibꝰ a sanctis ⁊ iustis viris q̄
runt cause spālr in sīlibꝰ vn̄ hieremias .i. ca. xij. deo di
cit. Quare via impioꝝ ꝓspat ⁊ infra. Plātasti eos ⁊
radicē miserūt ⁊ ꝓficiūt ⁊c. Et abachuch deo alloqns
iii. i. ca. sic dicit. Mūdi sunt oculi tui ne videas malū
⁊ respicere ad iniq̄tatē nō potes. q̄re nō respicis super
inique agētes ⁊ taces deuorāte impio iustiorē se. que
vba ꝓprie possent applicari ad hoc ꝓpositū. nā de⁹ vide
tur tacere ꝑmittēdo ꝙ ꝓplus tātis errorbꝰ ⁊ vicijs i
plicat⁹. ꝓplm iustiorē se deuoret. s. xp̄ianū ⁊ h̄ p tantā
suetā durationis diuturnitatē. nā vt dicit postillator
in fra eo. ca. iā trāsiuerāt plusq̄ septingēti. xxx. āni ab
initio hui⁹ secte vsqꝫ ad tp̄s in q̄ hāc postillā scripse
rat ⁊ hodie. s. ānō dn̄i. M. cccc. xxxi. iā trāsiuerūt octi
genti ⁊ quatuor fere anni ab initio hui⁹ secte vsqꝫ nūc
nec tñ adhuc apparēt signa cōsumatiōis ipius de quo
nō solū multi mirant tāte duratiōis cām nō inuenien
tes. sed etiā quidā alij claudicāt murmurātes d̄ dei ꝓ
uidētia ⁊ eius equissima iusticia. Ad cui⁹ aliqualē re
spōsionē salua semp incōꝓhensibilitate maioꝝ dei
⁊ viaꝝ ei⁹ inuestigabilitate videt dicēdū ꝙ inter sectā
saracenicā ⁊ sectas alioꝝ paganoꝝ p̄cedētiū sunt aliq̄
differentie. na lꝫ oēs tā ista secta q̄ p̄cedētes ꝯueniunt
in rōne infidelitatis. oēs eī tā ista q̄ illi carēt fide ve
ra. differūt tñ in multis ⁊ spālr in tribꝰ que ad ꝓpositū
faciūt. quoꝝ primū est ꝙ hec secta lꝫ mala ⁊ pessima.
vt dictū est. nō tñ est idolatrica nec cultū idoloꝝ publi
ce i suo dn̄io ꝑmittit sicut alie secte p̄cedētes cōiter
faciebāt vt est manifestū. nā a tpe assyrioꝝ ⁊ chaldeoꝝ
vsqꝫ ad tp̄s cosdroe inclusiue. cui⁹ dn̄iū ꝓpinquū fuit
ipi machometo. semp viguit cult⁹ idoloꝝ inter gētes
qui ꝓplm dei vexabāt. vt pꝫ in veteri testō ⁊ in histo
rijs ecclesiasticis ⁊ in legēdis sanctoꝝ. Constat aūt ꝙ

inter oīa pctā quibꝰ de⁹ offendit pctm̄ idolatrie est po
tissimū. in tantū ꝙ de⁹ se ostēdit feruēti⁹ seu ardētius il
lud punire q̄ alia pctā. vn̄ Exo. xx. solū sup p̄ceptū de
ꝓhibitiōe idolatrie ⁊ nō sup alia de⁹ d̄ꝫ eloe s. iuā cū
dixisset. Non adorabis ea. s. idola nec coles. subdit
Ego suꝫ dn̄s de⁹ tu⁹ fortꝫ zelotes ⁊ ibidē. xxxiiij. cū dix
isset Nō adorabis deū alienū. stati subdit. qm̄ dn̄s zelo
tes nomē ei⁹ ⁊c. ⁊ Deut. xix. loquēs de hoīe idolatra
dicēs. Tūc q̄ marie furor ei⁹. i. fidei fumet ⁊ zel⁹ ꝯ̄ ho
minē illum. ⁊ sic in multis alijs sacre scripture locis
cui⁹ rō est. nā ze lus importat intēsionē affect⁹ ex quo
q̄s vehemēter querit excludere illud qd̄ sibi repugnat
fm Aug. libro. xxxij. q. ⁊ q² cultus idoloꝝ inter cetera
pctā magis repugnat cultui diuino. iō circa hoc pecca
tū d̄ꝛ zelotes ⁊ zelare singulari⁹ q̄ in alijs peccatis. vn̄
⁊ nō tantā tolerat durationē ei⁹. sicut alioꝝ peccatoꝝ.
eo modo quo viri dicunt zelare vxores. ne p adulteriū
alioꝝ impediat singularitas quā in vxore querūt. vn
de nō tādiu tolerāt zelotipiā sicut alia vicia q de vxo
ribꝰ suspicant. ⁊ q² ista secta nō icurrit pctm̄ idolatrie
ꝑmittēdo nec ꝑmittēdo. iō nimirū de⁹ eā lōgiori tpe
tolerat q̄ alias sectas p̄cedētes quaꝝ quelibet publice
idolatrabat. si aūt dicat de h̄ ꝙ idolatria multo ma
ioribꝰ tpibꝰ de⁹ ꝑmisit. incepit eī fm quosdam a tpe
enos q̄ fuit terti⁹ ab adā. de quo Gen. iiij. fm ē alios
a tpe nemroth. de quo Gen. x. ⁊ quicq̄d sit de h̄ mani
festū ē ꝙ tpe moysi egyptij idola colebant. vn̄ Exo. xij.
In dijs egyptij faciā iusticiam. ⁊ in tpe dauid legit in
psalmo. Omnes dij gentiū demonia ⁊c. vn̄ rō p̄dicta
nō videt habere locū. cū sit manifestū ꝙ deus ꝑ multa
maiora tpis spacia idolatriā in gentibꝰ ꝑmisit. Ad h̄
dicendū ꝙ idolatria est nomē generis sub quo ꝯtinen
tur multe ⁊ varie species idoloꝝ ⁊ cultus eoꝝ. vnde di
uerse gētes seu nationes diuersa idola colebant ⁊ sub
diuersis ritibꝰ. vn̄ Iudi. x. de filijs israel dicebat ꝙ fui
erūt dijs aram. ⁊ dijs sydō. ⁊ dijs moab. ⁊ dijs āmon.
⁊ dijs philistijm ⁊ hmōi. Cū aūt aliqua gens aliā supe
rabat deos illius gentis deuicte destruebat ⁊ cultū eo
rū. vn̄ Esa. xxxvi. rapsaces in noīe sennacherib q̄ mul
tas gētes deuicerat. dicebat. Vbi sunt dij amath. ⁊ ar
phat. ⁊ vbi sunt dij saphar ⁊ bain ⁊c. q. d. ꝙ sicut vice
rat gētes illas. ita ⁊ deos eoꝝ. Ex quo pꝫ ꝙ sicut nul
la fuit ptās mūdana. que tm̄ durasset. sicut ptās hui⁹
secte d̄ q̄ loquimur. put in historijs pōt haberi. ita nec
fuit aliq̄ idolatria uniū durās. nā vna species idola
trie superata seu destructa per aduersarios sue gentis
alia species idolatrie. s. alteri⁹ gētis superātis insurge
bat. ⁊ sic licet deus multo tpe idolatriā sub rōne gene
ris ꝑmitteret. nullā tñ speciē idolatrie diu tolerabat
sed vnā p aliā puniebat. ⁊ iō q̄ romanū iperiū vt om
nes nationes sibi subiugaret. oēs species idolatrie re
cepit. vt in historijs scholasticis legit de phano pan
theon. tūc de⁹ omnes hmōi idolatrie species p xp̄m ⁊
ei⁹ doctrinā destruxit. put fuit ꝓphatū. Daniel. ij. ꝙ la
pis scꝫ xp̄s abscisus sine manibꝰ. id est absqꝫ hūana po
testate statuā id est idolatriā diminuit quo ad omnes
eius species. put largius fuit declaratū in additione.
Dan. ca. supradicto in respōsione ad primū argumētū
⁊ sic pꝫ tertio quare ista secta nephanda de qua loqui
mur in ꝓpria specie ⁊ ritu in tot tpibꝰ p̄dictis plus q̄
aliq̄ species idolatrie tolerat. nā in ista est infidelitas
sine idolatria. in alijs p̄cedētibꝰ fuit idolatria cū infi
delitate. idolatrie aūt punitio zelo diuino subiacet. q̄
deus feruētius ⁊ celerius punit q̄ alia pctā. vt dictuz
est. Scdm vo in quo differt ista secta ab alijs p̄cedētibꝰ
est. ꝙ p̄cedētes vt cōiter cogebāt fideles ad adorandū

seu thurificandū idolis. vt p3 in Dani. de trib⁹ pueris et in libris machabeorum et multo frequētius et clari⁹ in legendis apostolorum et martyrū qui p tyrānicā ptātem multipliciter torquebant vt cultū idolis prestarēt sup quo innumerabilia tormēta paciebāt vsq3 ad sanguis effusionē. tenentes vo istā sectā saracenicā. cōiter et vt in plib⁹ nō cogūt fideles ad apostatādū. nā in alchorano pcipit put hr in pdicto tractatu q oēs hoies nō recipiētes legē suā occidātur nisi soluāt tributū. Ex quo p3 q p solutionē tributi soluunt ab hac coactiōe. solutio aūt tributi supiorib⁹ etiā si sint infideles licita est dicēte xpo Luc. xx. Reddite q sunt cesaris cesari etc. Quod aūt saraceni nō cogūt fideles ad apostatandū in fide ē manifestū p experientiā. nā in ptib⁹ egypti et iudee et in ceteris cōfinib⁹ cōmorant fideles xpiani. et etiā i ptib⁹ turchie et aliis regionib⁹ orientalib⁹ pmittunt fideles xpi nō solū ad habitandū. s3 etiā ad habēdū pua monasteria et aliq oratoria. manifestū ē eni q in sancto sepulchro hierosolymis. et i ciuitate bethleē sunt monasteria fratrū minorum deuote viuētiū. et i turchia et aliis ptib⁹ orietalib⁹ sunt monasteria pdicatorum religiose viuētiū et in mōte synai vbi lex mosaica fuit data et corp⁹ beate katherine requiescit. sunt multi monachi deo fuiētes sub regula sancti basilii. et ego vidi aliquos habentes breuiaria et aliqs libros canōnis in lingua chaldaica. et celebrantes missas suas sub ritu ecclie. s3 cū aliqb⁹ aliis cerimonialib⁹ differētiis q nō variāt substātiā celebratiōis. Patriarcha et alexandrin⁹ q fidē catholicā tenet. s3 ab ecclie vnitate per viarum discrimina aliqualiter deuiet. ē tn in illa ciuitate magna que dicit alchaira fungēs officio pt̄archatus put oēs venientes ab istis ptib⁹ testant. eā tn in illa magna ciuitate cōiter psidet soldan⁹ qui maxim⁹ est inter saracenos. et nō solū pmittit patriarchā pdictū in pdicto officio. s3 etiā ipm honorat et pmittit q regat omnes fideles cōmorātes in ptib⁹ egypti alexādrie et damasci et tn. qui quidē fideles sunt in magna multitudine. et sic p3 rō quare ista secta l3 mala et pniciosa nō tn fidelib⁹ tā nociua nec pīculosa. sicut alie secte pcedētes. que conabant cogere xpianos ad apostatādū de fide. et negādū xpm diuini⁹ tolerent q secte erronee pcedentes. Sz forte cō pdicta dicet q licet ista secta communiter nō cogat fideles ad recedēdū a vitate fidei. tamen supprimit eos vehementer. ita q viuunt inter eos. q. sub iugo captiuitatis et seruitutis. Item pdicte quotidie mouent bella cōtra xpianos et multos occidunt et captiuant et terminos eorum et terras deuastāt. ex quibus videt q p honore nois dei nō tantum debuisset tolerari. Ad primū dicendū q viuere abiecte et sub iugo seruitutis nō diminuit aliquid de veritate ecclesiastice dignitatis. nam vt ait hylarius in⁹. vii. de trini. Hoc habet ppriū ecclesia vt dū psecutionē patit floret dū opprimit crescit dū cōtemnit pficit. dū ledit vincit dū arguit itelligit. tūc stat cū supari videt. hec ille. Ex quo p3 manifeste q veritas ecclasiastice dignitatis nō cōsistit in psperitatib⁹ mūdanis dicente xpo Jo. xviii. Regnū meū nō est de hoc mūdo. s3 potius in aduersitatib⁹ mūdanis p noie xpi tolerādis. qd etiā ex pcessu primitiue ecclie in bonis spūalibus pōt haberi. Manifestū3 eni est q in ecclia primitiua a tpe aplorum vsq3 ad tps illustri pape qn nulla ptās mūdana erat apud fideles. tūc ecclia maxime psperabat in spūalib⁹ florebat eni in frequētib⁹ triūphalibus martyriis. quādo p fide xpi fuit inēda summi pōtifices et alii plati et viri religiosi et etiā simplices vtriusq3 sexus p christi noie gaudenter tormenta et rabiem tyrānorum vsq3 ad mortē acerbissimā sustinebant. Ex quibus manifestat q virtutes diuine. s. fidei et spei et charitatis. ptunc in ecclia q sunt vera et maxima bona spūalia maxime abundabant. qui aūt in pcessu tpis fideles magnas ptātes sclares obtinuerit tūc pdicte vtutes et si p misericordiā diuinā nō ex toto defecerūt. nō tn sub eodē vigore cōiter reperiūtur. sicut in primitiua. vt ē manifestū. inter fideles etiā commorātes his tpib⁹ in ptibus vltramarinis multi reperiunt deuotiores qz in istis ptibus. qd satis p3 ex magna patiētia eorum intolerādis opprobriis et iniuriis saracenorum frequēter p xpi noie. Ad scdm vo dicedū q fm Aug. in. iii. de trini. ca. xvi. et allegat a mgro i pmo di xlvi. Mala que ab iniqs infidelib⁹ fideles pie pferūt ipsis. s. fidelibus vtiq3 psunt ad emēdenda peccata vl exercendā pbandāq3 iusticiā. hec ille vñ in hmōi debellationibus saracenorum qsq3 deus opat infligēdo penas xpianis ppter multa peccata que ab eis committunt. et in talibus saraceni reputādi sunt vt flagellū dei et vga furoris ei⁹ put Esa. x. et sic talia pprie fiunt ad emēdanda peccata. Qñq3 vo ad exercēdā pbādāq3 iusticiā. nā de⁹ q sine testimonio sue bonitatis nullū tps reliquit languētib⁹ seu tabescētib⁹ pdictis pricipalib⁹ virtutib⁹ puidit ecclie dās ei et reges et principes q viriliter et fortissime sepe cō aduersarios fidei p modū bellicū et militarē strenue pugnāt put p3 in hystoriis germanorum et gallorum. et aliorum orthodoxorum europe pricipū. et psertim in hystoriis hyspanie. in qb⁹ habet q serenissimi reges antiqui bone memorie multa certamina et varia bella dnt cō saracenos hmōi exercuerūt. et multas ciuitates et regiōes de manib⁹ hostiū crucis recupauerūt ad laudē dei et honorē ecclie. vsq3 et hodiernis tpib⁹. s. in pria iulii. s. anno. M. cccc. xli. anni ptis supra scripti. Illustrissim⁹ rex noster iohes cū magna ptāte regni sui s3 nō tota intrauit terrā saracenorum vsq3 ad ciuitatē metropoli. s. granata. vbi rex eorum residebat vbi ppe illum bellū iniuit cū magna multitudine saracenorum. in q bello suffragāte diuia clemētia et beata vgine intercedēte cū beato iacobo patrono nostro totā illā multitudinē deuicit et vsq3 ad portas ciuitatis fugauit occisis d inimicis crucis xpi plus qz quinq3 milib⁹ et nisi solis occasus supuenisset multo maior fuisset eorum ruina. ex q magne deo laudes referēde sunt et grarū actiōes. sperātes de sui clemētia circa h maiora et viciniora salutē p serenissimū regē nrm pfatū fienda. Ex qb⁹ p3 q sicut olim cō idolatras feroces q cogebāt fideles ad recedēdū a cultu diuio et ad idola adorandū. deus disposuit martyrū cōstātiā p quē ostēderet firmitas fidei ecclie erga deū. sic cō falsos saracenos in armorum potentia cōfidētes. puidit de potētib⁹ et fortissimis principibus p deo strenue militantibus. in quo diuina prouidentia que in sui dispositione non fallitur se ostendit fidelib⁹ iuste et pie gubernatiuam. tertium vero in quo differt ista secta a precedentibus est q precedentes secte idolatrarum dignitatem christi in omnib⁹ et per omnia denigrabant. negantes non solum eius veram deitatem. sed etiam eius bonitatem seu virtuositatem humanam asserentes ipsum fuisse seductorem et maleficum et huiusmodi. vnde cū viros iustos et fideles ad recedendū ab eius fide cogebāt deridebant eos p crucē et passionē xpi dicētes quomodo inter deos debet computari et tanq deus coli. qui seipsum non potuit saluū facere. in quo cōueniebāt cum iudeis christum improperantibus que quidem blasphemia christi cōmuniter inuenit in legēdis sanctorū martyrū qui sub tyrannica ptāte romanorum et psarum et aliorum tyrannorum post passionem christi martyrio sunt coronati

Secta xº o ista h nō facit nā vt dictū ē supra in .iij. articu
lo .l. de trī tate xpī negat q̄ ē summa ⁊ ineffabilis excellētia
diuine psone, ꝯcedit tñ ipm fuisse excellētissimū sup oēs
creaturas mūdi, vt dictū ē .c. vñ mirum si ꝯ istā sectā tole
rabilius se hēat diuia iusticia diutius eā sustinēdo q̄
alias pcedētes xpm
hoiem vituperantes.
Et attēdēdū q circa
finē mūdi āntixps sur
get put .q. thei. hī .q.
ca. q̄ oēs psecutiōes
oim sectar pdictar
excedet, nā fideles ñ
solū coget ad recedē
dū a cultu xpi, sz etiā
ad adorādū ipm āti
xpm tāq̄ deū vt ibi
dē, ⁊ iō nō solū dr an
tixpūs ⁊ antipropha
sicut machomet⁹, vt
dictū ē, sz ēt antixps
tanq̄ ceteris magis
xpo ꝯtrie. Et iō sicut
de⁹ disposuit ꝯ pse
cutionem idolatrar
q̄ maior fuit q̄ sara
cenor vt dictum est
martyres q̄ fortissimi fuerūt ī fide, intātū q mūdū vice
rūt, oia mūdana tormēta p fide xpi sustinēdo. iuxta il
lud. Hec ē victoria q̄ vincit mūdū .s. fides nr̄a .i. Joh.
v. sic ꝯ psecutionē saracenor disposuit reges, q̄ lz in fi
dei firmitate nō tātū gradū attingerēt sic martires, fu
erūt tñ ī fide stabiles ⁊ ī armor potētia deo strenue mi
litātes intātū q d ipis pōt dici q p fidē vicerūt regna
lz nōdū vt hr̄ in additiōe ad hebre .xi. ⁊ .i. Joh. v. ⁊ hec
fuit sufficiēs puisio ad saracenor maliciā refrenādam
sic ēt disposuit ꝯ maximā psecutionē ātixpi scōm ad
uētū sui pficiēdū vt ꝯ summū psecutorē summus īsur
geret liberator. Et ubz ꝯsideratis ptz iō maioris ⁊ mi
noris duratiōis har sectar, q̄ sumēda est ex maioritate
seu minoritate psecutionū ear, nā q psecutio antixpi
erit maxia, iō erit breuissima, iuxta illud. Mat. xiij. ca.
Et nisi breuiasset dn̄s dies illos nō fuisset salua oīs ca
ro. Et pari rōne, q psecutio saracenor iter ceteras ē mi
nor, vt ptz ex pdictis trib differētijs, iō ei⁹ duratio est
valde longior ceteris. Et q psecutio idolatrar fuit q̄si
media iter eas, iō ei⁹ duratio ē q̄si media inter duratio
nes pdictas ⁊ h loquēdo de duratiōe in cōi nō attingē
do ad mēsurā tpm exq̄sitā, q h esset inq̄rere de tēpori
b ⁊ momētis, que pater posuit ī ptāte sua. Act. i. ca. I q̄
b oib maxie relucet sapia diuia, q̄ vincēdo malitiaz
dyabolicā pariter ⁊ hūanā attigit fine vsq ad finē for
titer ⁊ disponit oia suauiter. Sap. viij. ca. q̄ q̄dem sapia
nos dignet suauiter disponere nunc p grām, ⁊ in futu
ro p gloriā amē.

Capitulum. XV.

Et vidi aliud signū in celo[b] magnū ⁊ mirabile[c] āgelos septē[d] hn̄tes plagas septē nouissimas[f] qm ī illis ꝯsumata ē ira dei[g]. Et vidi tāq̄ mare vitreū[h] mixtū igne, ⁊ eos[i] q̄ vicerūt bestiā[k] ⁊ imaginē ei⁹[l] ⁊ numer nois ei⁹[m] stātes supra mare vitreū[n] hn̄tes cytharas dei[o] ⁊ cātātes cāticū moysi fui dei, ⁊ cāticū agni dicētes. Mag̃ ⁊ mirabilia sūt opa tua dn̄e de⁹ oipotēs[p] iuste ⁊ ve sūt vie tue dn̄e rex sclor. Quis ñ timebit te dn̄e ⁊ magnificabit nomē tuū. Quia[q] sol⁹ pi⁹ es,[r] qm oēs gētes veniēt ⁊ adorabūt ī ꝯspectu tuo, qm iudicia tua maifesta sūt[s]. Et post hec vidi ⁊ ecce aptū ē tēplū tabnaculi testiōnij ī celo[t]. Et exierūt septē āgeli[v] hn̄tes .vij. plagas de tēplo[x] vestiti lapide mūdo ⁊ cādido

a Et vidi aliud signū. Descripta Longobardor de
structiōe, hic ꝯsequēter describit psecutio pluriū pse
cutor eccl'ie. Et diuidit in duas ptes, q primo
ponit hec psecutio, scdo subdit psecutiōis executio,
ibi. Et post hec vidi. Pria in duas, q prio describit p
secutio dicta, scdo subdit ex h laus diuia, ibi. Et vidi.
a Et vi. aliud sig. nā erat rei future. Circa primū dr
signatiuū. b Magnū ⁊ mi. nā psecutōes inimico
rū eccl'ie p h signate facte fuerūt diuia vtute. c Et
ang. sep. d q̄b postea singulariter dicet ca. se. d Ha
bētes sep. pla. i. vtutes a deo iferēdi eas. e Nouissi
mas nō simplicit sz respectu tpis pteriti. sic Gen. xlix.
dr. Cōgregamini vt annūciē que vētura sūt vobis in
nouissimis dieb, ⁊ tñ illa sunt iā ꝯpleta a magno tpe.
f Qm ī illis ꝯsu. ē ira dei. i. p illos posita ē vīdicta
dei de reprobis ī effectu. Ira eim ē appetit⁹ vindicte, iō
tūc ꝯsumat cū ī effe
g Et vi. Cōsequēter ponit
hic ꝯsequēter describit laus
diuia q̄ lz secuta fue
rit psecutiōes repro
bor tñ h pmittit exe
cutiōi ear imediate, frequēter eni p⁹
facta ponunt prius in
scriptura, ⁊ q sancti
i celo pūidētes pse
cutiones istas locu
ti sunt anteq̄ eēnt ī ef
fectu. Dic igit iobes
g Et vi. ta. ma. vi.
id ē ecclīā militātē q̄
sic noiat rōne bapti
smi, vt dictū est .s.
h Mixtū (iiij. ca.
ig. sancti spūs q̄ dat
i Et (I baptismo.
eos q̄ vice. be. i. gētē
saracenicā h p bestiā designatā, eo q machomet⁹ cui⁹
k Et ima. ei⁹ .i. sectā tenēt sic noiat supra. ca. se. xiij.
siles saracenis. l Et nūer nois ei⁹ .adherētes eis.
vel p nūer nois ei⁹ ītelligunt ifideles, q̄cūq xpo ꝯtrian
tes eccl'ie, nā nomē nūeri ei⁹ supra positū ē anthemos
q̄d de pcipali significato signat ꝯtriū .s. xpo. vt dictū
est supra. c. xiij. ī fine. Septē eni plage seu psecutiones
sequētes sunt saracenor ⁊ eis similiū, ⁊ xpo ⁊ eccl'ie ꝯ
triū, vt patebit iferi⁹ psequēdo. m Stātes. p vi
te sanctitatem.
n Habentes cytha. dei ⁊c. Et per hoc intelliguntur
grarūactiōes ī vniuersa eccl'ia d victorijs sequentib ꝯ
reprobos ⁊ īfideles, ⁊ q eccl'ie oratiōes ptiu accipiun
o Cātātes (tur d veteri test. ⁊ prim de nouo, iō dr.
cāti. ⁊c. dicētes magna ⁊ mirabilia sunt opa, nā dictas
victorias attribuerūt potētie diuie. p Iuste ⁊ ve sūt
vie tue ⁊c. obstinatos puniēdo, e penitētes suscipiēdo
q Quia so. pi. es. pctores reuocādo, iō (iō sequit.
subdit. r Qm oēs gē. ve. s. ad fidē xpi ān fine mū
di, multi ēt infideles vidētes victoria xpianor mira
biles q̄ infra describunt, vexatione ītellectū eis dāte,
crediderūt in xpm, vt dicetur in ca. se. specialiter de
saxonibus ⁊ huiusmodi.
s Et post h. Hic ꝯsequēter describitur septem plaga
rū executio, ⁊ diuidit ī duas ptes, q prio. ponit psecu
tiōis dispositio, scda ipa psecutio. ca. se. Circa primū
dicit. s Et post hec vi. ⁊ ecce ap. ē tē. i. diuinū secre
t Et exierūt sep. ang. i. dei (tū p impletionē ī effectu.
nūcij q̄ postea nominabunt psequendo.
v Habentes septem plagas, id est habentes potesta
tem infligendi septē vindictas.
x Vestiti lapide mundo id est christo qui dicitur la
pis ab scisus de monte sine manibus. Danielis. ij. Et
mundus, quia peccatum nō fecit nec est inuentus do
lus in ore eius .i. Petri. ij. quo dicuntur indui homi
nes sancti. Romano. xiij. Induimini dominum no
strum iesum xpm per imitationem operum suorum
Et hoc patet q p istos septē angelos de quibus sigil
latim postea dicet hoies catholici ⁊ sancti itelligunt

y Et p̄cicti circa pectora zonis aureis. p h̄ designat
castitas mētis q̄ p̄cipit i no. testō sic p renes accinctos
castitas corporꝫ ptinēs ad vetꝰ test. Math. v. Audi-
stis q̄ dictū ē āntiq̄s nō mechaberis. Ego aūt dico vo-
bis q̄cūq̄ viderit mulierē ad ꝯcupiscēdā eā iā mecha-
tꝰ ē eā i corde suo.

z Et vnū de q̄tuor
aīalibꝫ. i. d̄ q̄tuor euā
gelistis vt dicūt aliq̄
dicētes q̄ iste fuit lu
cas q̄ magis loq̄t de
punitiōe reproborū
s; s̄m ea q̄ dicta sunt
supra. c. x. iste magꝭ
vr fuisse marcꝰ vt di
ctum fuit. q̄ p q̄tuor
aīalia itelligunt q̄tu
or ecclie p̄triarchales
siue q̄tuor p̄triarche
eis p̄sidētes. Marcꝰ
vo fuit vere p̄triarcha
a Dedit (alexādrinꝰ
sep. ang. sep. phialas
rc. i. ptātē puniendi
reprobos ex ordina-
b Et i (tiōe diuīa.

ᵍ7 p̄cicti circa pectora zo-
nis aureis ᶻ Et vnū d̄ q̄tu
or aīalibꝫ ᵃ dedit septē an
gelis septē phialas aure-
as plenas iracūdie dei vi
uētꝭ i scl'a scl'oꝝ ᵇ Et ipletū
est tēplū dei fumo a maie
state dei. 7 d̄ vtute eiꝰ 7 ne
mo poterat itroire i tem-
plū donec ꝯsumarent se-
ptē plage septē angeloꝝ

E ᵃ T audiui XVI.
vocē magnā ᵇ d̄ tē

pletū ē tē. d̄ fumo rc. p qd̄ designat diuīa ꝯdescēsio. sic
iij. Regū. viij. dr̄ q̄ nebula impleuit domū dn̄i ad desi
gnādū dei p̄ntiā acceptādo deuotionē salomonis et
ppl'i sic i ꝓposito deꝰ pcutiēdo reprobos ꝯdescēdit ele
c Et ne. po. itro. i tē. rc. qd̄ exponūt aliq̄ de (ctis.
eccl'ia hierosolymitana quā fideles n̄ itroierūt donec
septē plage seq̄ntes ꝯsumate fuerūt. qd̄ ꝯpletū fuit tpe
godfredi ducis lothoringie capta irl'm p xp̄ianos. s; h̄
dictū nō vr̄ verꝫ nā an̄ ꝯpletionē septē plagaꝝ hītata fu
it irl'm a xp̄anis. vt videbit ca. se. ppt̄ qd̄ aliť ē dicen-
dū. s. q̄ iohes dicēdo q̄ nēo poterat rc. al udit ei qd̄
dr̄. iij. Reg. viij. Nebula ipleuit tēplū dn̄i. 7 subdit ibi.
Et nō poterāt sacerdotes stare. q̄ retraxerūt se ppt̄ re
uerētiā p̄ntie dei. vt diffusiꝰ dictū fuit i idē. p h̄ g̊ qd̄
dr̄. Et nemo poterat rc. designat q̄ minist̄ri ecclie reue-
rētiꝰ solito se hēant ad deū vt ipleant plage sup inimi
cos ecclie vt sic liberiꝰ possint eccl'ias ingredi ad cele-
brādū officiū diuinū sublato ipedimēto infidelium.

E T audiui. Descripta disposi- ¶ Capl'm. XVI.
tione ad septē plagas iferēdas. Hic ꝯn̄r descri
bit executio eaꝝ. 7 primo i generali cū dr̄.
a Et au. vo. mag. in q̄ denotat magnitudo auctorita
tis diuine. b De tēplo. i. glie dei. c ¶ Dicētem
vij. ang. ite rc. ad exequēdū diuīa mādata d̄ reproboꝝ
d Et abijt. Hic ꝯn̄r ponit executio i spāli (punitiōe
7 pōt diuidi i septē ptes s̄m nūeꝝ septē plagaꝝ q̄ pate
būt p̄sequēdo. Circa primū sciendū q̄ ꝯstātinꝰ q̄ cepit
impare āno dn̄i septingētesimo q̄dragesimo scd̄o fu-
it pessimꝰ. nā sic dic sigisbertꝰ imaginē xp̄i 7 sanctoꝝ
ab eccl'ijs remouit. eos q̄ q̄ dei genitricē iuocabāt. 7 q̄
vigilias i eccl'ijs agebāt 7 q̄ a iuramētꝭ 7 ab imūdis ab
stinebāt p̄mōnijs priuauit 7 multiplr̄ cruciauit. mo
nachos et 7 moniales ꝯhere m̄rimonia coegit. qd̄ mł'-
ti virātes ab eo martyrizati sunt. postea vo ipante hi-
rene vxore leonis cū filio suo ꝯstātino. q̄ ipiū incepit
anno dn̄i septigētesimo octuagesimo scd̄o. Adrianꝰ
papa ad istātiā p̄triarche ꝯstātinopolitani ꝯgregauit sy-
nodū i nicea in q̄ ꝯdēnauit heresim execrātiū imagies
xp̄i 7 sanctoꝝ. q̄ sunt libri laicoꝝ monētes eos ad de-
uotionē. vn̄ 7 beatꝰ lucas imagies xp̄i 7 beate marie v

ginis p̄o dr̄ depinxisse. ꝯdēnauit ēt heresim felician i
q̄ ponit i xp̄o duplicē dei filiationē. s. verā i natura di
uina 7 adoptiuā i hūana. ad qd̄ sequit i xp̄o duplicē ee
psonā. vnā in natura diuin.. ali in humana sic dicit
nestoriꝰ 7 ad h̄ sequit q̄ beata v ā nō sit mater dei sed
go tm̄ hoīs. iste vo he-
reses habēt silitudi
nē cū pfidia macho
meti. nam saraceni
imagines execrant.
dicūt etiā iesuꝫ filiū
marie vginis esse ho
minē puꝝ. igit de dā
natione huiꝰ duplicꝭ
heresis dicitur.
d Et abijt primꝰ an
gelꝰ. i. papa hadria-
nꝰ sctūs 7 bonus.
e Effudit phia. suā
i ter. p̄sciēdo excōi-
catiōis sniaꝫ in terre
nos hoīes dictas he
reses tenentes.
f Et factū ē vul. se
uū 7 pessimū. nā ex-
ꝯmunicatio q̄ ē spi

plo ᶜ dicētē septē āgel' Ite
7 effundite septē phialas
ire dei i t'rā ᵈ Et abijt pꝛiꝰ
āgelꝰ ᵉ 7 effudit phialā su
aꝫ i t'rā ᶠ 7 factū ē vulnꝰ se
uū 7 pessimū ᵍ i hoīes q̄ hē
bāt characterē bestie. ʰ 7 i
eos q̄ adorauerūt bestiaꝫ
imaginē eiꝰ ⁱ Et scd̄us āge
lꝰ ᵏ effudit phialā suā i ma
re ˡ 7 factꝰ ē sāguis tāq̄ mor
tui ᵐ 7 oīs aīa viuēs mor-
tua ē i mari ᵃ 7 t'tiꝰ effudit

ritualis plaga peior ē q̄ tpalis pena in obstinatis.
g In hoīes q̄ ha. cha. bestie. i. similitudinē machome
h Et i eos q̄ ado. bestiā 7 imaginē eiꝰ (ti mō p̄dicto.
reuerēdo p̄icipes machometo ꝯformes. i Et se.
Hic ponit plaga scd̄a. Circa qd̄ sciēdū q̄ aliq̄ ciues ro
mani ꝯ leonē papā q̄ p̄fuit ecclie āno q̄nto hirene 7 cō
stātini eius filij cōiurauerūt ei linguā bis p̄cidētes 7
oculos eruētes. 7 eū i suo sanguine volutatū q̄si semi-
mortuū reliquerūt. De hoc igit exponūt aliq̄ l'rām istā
dicētes q̄ ille ciuis romanꝰ q̄ alios iduxit ad dictam
enormitatem dicit hic angelus scd̄us. q̄ effudit phia-
lā suā i mare. i. eccl'iaꝫ rōne baptismi mare noīatā. Ille
nāq̄ ciuis effudit maliciā suā 7 irā i papā q̄ erat caput
ecclie 7 factꝰ ē sanguis tāq̄ mortui q̄ papa fuit cruēta
tꝰ suo sanguie 7 q̄si mortuꝰ relictꝰ s; istud nō vr̄ rōnabi
liter dictū. q̄ sicut pꝫ ex p̄dictis p septē āgelos itelli
gunt viri septē catholici 7 sancti iste vo ciuis romanꝰ
fuit pessimꝰ. Itē qd̄ subdit. Et oīs aīa viuēs mortua ē
i mari. nō bn̄ ꝯsonat p̄dictis. nā alij de eccl'ia nō fuerūt
occisi cū leone papa. q̄ psecutio illa fuit psonalis. idō
alr̄ pōt exponi 7 meliꝰ vt vr̄ d̄ karolo magno rege frā
cie. q̄ tpe illo saxones debellauit q̄ p mare h̄ designant
ppt̄ multitudinē illiꝰ ppl'i ex mō loquēdi. q̄ dr̄ infra se.
ca. Aque multe ppl'i multi. mare nāq̄ ē ꝯgregatio aq̄ꝝ
multaꝝ. Itē q̄ saxones p mare nauigātes plures fras
xp̄ianoꝝ afflixerāt dicit igit iohes. i Et secū. ang.
k Effudit phialā (id ē karolꝰ rex deo 7 ecclie deuotꝰ
suā i mare. exercēdo diuinā vindictā i saxones.
l Et factꝰ ē sanguis tāq̄ mortui. q̄ multi valde d̄ sax-
onibꝫ fuerūt occisi s; q̄ de remanētibꝫ aliq̄ vidētes vi-
ctoriā karoli factā vtute dei baptismū susceperūt. idō
nō dicit. Et factꝰ ē sanguis mortui simpliciter sed tan
q̄ mortui. Ceteri vo obstinati fuerūt occisi. nā d̄ illis
vna die karolus quatuor milia 7 quingētos fecit decol
m Et oīs aīa viuens mortua est in (lari. ideo subdit.
mari. quia qui capti fuerūt viui in infidelitate saxonū
obstinati occisi fuerūt vt dictum est.
a Et tertius. Hic est tertia pars que similiter expo-
nitur de karolo magno impatore. tamen facto ideo
nominatur hic bis angelus. scilicet secundus 7 tertius

eo mō q̄ dr̄.i.Reg.x.de saule fc̄tō rege q̄ mutat⁹ fuit in
vir̄ alter̄.karol⁹ eīn.xxx.ānis regnauit sup frācos.ꝛ post
impator fuit fact⁹.xxxiij.ānis.vt dr̄ in chronica sigisber
ti.ꝛ āno.iij.impij sui.mauros q̄ ꝛ huni dicunt̄ ꝛ multas
terras xp̄ianor̄ affligētes depopulauerāt totalr̄ debel
lauit.ꝛ eos q̄ remāse
runt fidei catholice
subiecit ideo dicit̄.
a Et terti⁹.s.karo/
lus imptor irat⁹.
b Effudit phialam
suā.i.dei vindictā.
c Sup flu.ꝛ sup fō.
aq̄.i.sup mauros si/
ue hūos q̄ sic noiant̄
eo q̄ hitabāt p̄mit⁹
iuxta paludes meo/
thidas.vbi sunt mul
te ebullitiōes aq̄r̄ p
modū fontiū ꝛ q̄ cū
ā paludes ille puta
rent̄ immeabiles hu
ni eas trāsierūt ꝛ go/
thos q̄ vltra paludes
illas hitabāt in schi/
tia debellauerūt.ex q̄
victoria eleuati alias
terras vsq̄ ī gallia sub athila rege ferro ꝛ igne vastaue/
d Et fac.ē saug.q̄ karoli exercit⁹ multos īterfe (rūt
cit hunos. e Et audiui āgelū ꝛc.ad intelligētiā hu/
ius sciēdū q̄ āgeli boni q̄ sunt ō ordie p̄cipatuū.p̄sūt
diuersis regnis ꝛ gētibꝫ.ꝛ iō p̄curāt bonū gētiū sibi cō
missar̄.ꝓpter qō videnť sibinuicē resistere.q̄ñ ɔ̄riant̄ ad
inuicē gētes sibi cōmisse añq̄ sciāt determinationē di
uīe volūtatis.de futura illi⁹ gētis vel illi⁹ subiectiōe.ꝛ h̄
mō.Dan.x.dixit gabriel danieli.Princeps regni p̄sar̄ re
stitit mihi.xxi.diebꝫ.sic ibidē fuit expositū diffusi⁹.sꝫ
q̄ñ sciūt diuinā volūtatē p reuelationē vel effect⁹ posi
tionē.ɔcordit̄ approbāt diuinā sniaz.nā volūtates eor̄
semp sūt ɔcordes diuie volūtati ꝛ f̄z h̄ dr̄ h̄. e Et au
di.an.aq̄.i.hunor̄ p fontes ꝛ flumīa significator̄.vt p̄
f Dicētē iust⁹ es ꝛc.approbādo diuinā sniaz (cictū ē
de ɔmissa sibi gēte deuicta g Q uia sang.ꝛc.effude/
rūt.huni nāq̄ añq̄ debellarent̄ p karolū mltos xp̄ia/
nos iterfecerāt iter q̄s erāt aliq̄ p̄diti sanctitate ꝛ dono
h Et sang.dedisti eis bi.eos puniēdo o sili pe (p̄phetie
na.vñ vulgariter dr̄ de sic punito.iste bibit cū tali ci/
pho cū q̄li alios potauit. i Et audi.al.s.āgelū frā/
k Dicētē etiā dñe ꝛc.nā ābo āgeli diuinā sniaz (corū
approbauerūt ɔcorditer. l Et q̄rt⁹ āgel⁹.Hic ponit̄
plaga q̄rta quā exponūt aliq̄ ō q̄dā noie crescēti⁹ q̄ fa/
ct⁹ patrici⁹ roman⁹ debuit eccl'iam ꝓtegere.sꝫ eā ɔ̄rio
īpugnauit grego.papā sanctū deiciēdo ꝛ loco ei⁹ quē/
dā noie iohem nulli⁹ aut parui meriti hoiem itrudēdo
ꝛ f̄m h̄ dr̄ hic. l Et q̄rt⁹ ang.i.crescēti⁹. m Effu
dit phialā suā.i.idignationē ꝛ irā. n In solē.i.ī gre
goriū papā xp̄i vicariū.ꝛ sic locū solis iusticie tenentē
sꝫ h̄ dictu nō videt̄ ver̄.q̄ sicut dictū ē.s.p hos septē
āgelos intelligunt̄ septē hoies iusti ꝛ sancti.Crescēti⁹
aut iste fuit pessim⁹.ꝓpter qō meli⁹ exponit̄ ō leone pa
pa sancto.q̄ reddit⁹ sibi diuinit⁹ visu ꝛ loq̄la misit nū
cios ad karolū magnū.petēdo ei⁹ auxiliū.ꝛ f̄m h̄ dr̄.
Et q̄rt⁹ āgel⁹.i.leo papa bon⁹ ꝛ sc̄tūs vt p̄z ex p̄dict̄.
Effudit phialā suā in solē denūciādo animi sui amari/
tudinē.karolo impatori.eo q̄ inuiste ꝛ in dei ɔtēptū
fuerat excecat⁹ ꝛ lingua priuat⁹.et ō petri sede deiect⁹.

ᵇphialā suā ᶜsup flumīa ꝛ
sup fōtes aq̄r̄ ᵈꝛ fc̄tūs ē sā
guis ᵉEt audiui āgelū aq̄
rū ᶠdicētē.Iust⁹ es dñe q̄
es ꝛ q̄ eras sc̄tūs, q̄ h̄ iu/
dicasti ᵍq̄ sāguinē sc̄tōr̄ ꝛ
ꝓphar̄ effuderūt ʰꝛ sāguinē
eis dedisti bibere.Digni
ei sūt ⁱEt audiui alter̄ ᵏdi
cētē.Etiā dñe de⁹ oīp̄s ve
ra ꝛ iusta iudicia tua ˡEt
q̄rt⁹ āgel⁹ ᵐeffudit phialā
suā. ⁿī solē. ᵒꝛ datū est illi
estu affligere hoīes ꝛ igni

dicit̄ aūt karol⁹ īpator sol.q̄ sic sol p̄cellit planetas
alios.sic karol⁹ fide ꝛ magnanimitate refulgēs p̄celle/
o Et datū ē illi estu affli. (bat cūctos reges terrenos
ho.ꝛc.q̄ data sibi a deo virtute romā adijt cās exami
nauit.ꝛ deo rebelles ꝛ ecclie g̃ra uit afflixit ꝛ puniuit
ꝛ leonē papā in sede
sua iter̄ collocauit.
vt habet̄ in chroni/
ca sigiberti.
p Et estuauerūt ho
mies.s.mali.
q Estu mag.dolor̄
ꝛ iracūdie.eo q̄ non
poterāt karolo resi/
r Et blasphe (stere
mauerūt nomē dei.
Hoc dr̄ q̄ntū ad ob/
stinatos q̄ tūc ī peris
suis fuerūt mortui.
s Et q̄nt⁹ ang.Hic
ponit̄ q̄nta plaga ī q̄
reuertit̄ iohes ad p̄/
secutionē saracenor̄
ꝛ punitionē eor̄ vt
dictū ē.s.tñ aliq̄ ex/
ponūt p̄tē istā de ot
tone īpatore.qui vt

ᵖEt estuauerūt hoīes ᵠestu
magno ʳꝛ blasphemauerūt
nomē dei hñtis p̄tatē sup
has plagas.neq̄ egerunt
penitētiam vt darēt illi
glīam. ˢEt quint⁹ angel⁹
ᵗeffudit phialā suā sup se
dē bestie. ᵛꝛ factū ē regnū
ei⁹ ˣtenebrosnm ʸꝛ cōman
ducauerūt linguas suas
p̄ dolore ᶻꝛ blasmauerunt
deū celi p̄ doloribꝫ ꝛ vul/
neribꝫ suis ᶻꝛ nō egerunt
penitētiā ex operibꝫ suis

dicūt.Gregoriū papā electū p Crescētiū in papatū re
posuit iohem intrusum expellēdo.ꝛ f̄m h̄ dr̄ hic.
s Et q̄nt⁹ angel⁹.i.Otto dict⁹. t Effudit phialaꝫ
suā sup sedē bestie.i.iohis pape ītrusi viuētis vita be
stiali.sed q̄ ī supioribꝫ noie bestie ītelligit̄ machome
t⁹.vt p̄z ex p̄dict̄.iō p̄s ista meli⁹ exponi videt̄ de sa/
racenis.Circa qō sciēdū sicut dicit helinādus.p̄triar/
cha hierosolymitanus de ciuitate depulsus.a karolo
impatore petijt subsidiū.denūciās ei terre sancte disci
diuꝫ.q̄ collecto exercitu maiori q̄ā vnq̄ habuisset.
adijt terrā sanctā.ꝛ infidelibꝫ.p̄rim occisis p̄rim fuga/
tis p̄triarchā in sede sua collocauit ꝛ terrā sanctā xp̄ia/
nis restituēs in bono statu reformauit.ꝛ f̄m h̄ dr̄ hic
Et q̄nt⁹ angel⁹.i.patriarcha hierosolymitan⁹. Effudit
phialā suā id est.karolū impatorem qui fuit instrumē
tum dei ad puniendū gentem machometi.ideo subdi
tur.Super sedē bestie.dicit̄ aūt hic patriarcha hiero/
solymitanus hanc phialam effudisse.quia.karolum in
citauit ad puniendū contemptum dei et ecclesie.
v Et factum est regnū eius.scilicet machometi.
x Tenebrosum.quia saraceni partim fuerunt occisi ꝛ
partim de terra sancta confusibiliter expulsi.
y Et cōmāducauerūt.linguas suas p̄ dolore.mod⁹
eñi est hominis multum irati ꝛ afflicti mordere labia
sua ꝛ frēdere dentibꝫ.quasi manducans linguā suam.
z Et blasphemauerunt deum celi.ex nimia impatiē
tia moti vel. Deum celi.id est xp̄m qui vere deus est
celi et terre.saraceni tamen dicunt eum esse hominem
purum.et sic blasphemant eum.
z Et nō egerunt penitentiā.in sua p̄fidia obturati.
a Et sextus.Hic ponit̄ sexta plaga ꝛ exponunt aliq̄
partem istam de Grego.papa qui primo fuit nomina
t⁹ ildebrānus.ꝛ p̄fuit ecclie anno impatoris henrici
quarti q̄ cepit impare anno dñi millesimo.lvij. inter
quē ꝛ grego.papā mota fuit dissensio.eo q̄ grego.pa/
pa excōicauit oēs electos in ecclia qui inuestiturā per
anulū et baculū acciperent de manu laici cuiuscunq̄
cū tamē impatores ꝛ principes vsi fuissent hac pote/
state.ꝛ sic exponunt istam litteram.

a Et sext⁹ āgel⁹.i.papa Bre. b Effudit phialam
c In flu.illud ma.euphratē.i.i (suā.i.idignationē.
romanū ipiū qd dr magnū flumē ꝓpt ppli subiecti si
bi magnitudinē ⁊ multitudinē.vñ dr.i.ca.se. Aq mul
ti ppl'i multi.noiat euphrates. eo ꝙ ē q̄rtū regnū qd
dr ferreū. Dasi.ij. Si
cut euphrates ē q̄rt⁹
fluui⁹ padisi.
d Et siccauit aquā
ei⁹ auferendo ptātē
inesiiēdi q̄rtū ad ele
ctos modo dicto.
e Ut ꝑpareť via re
gib⁹ ab ortu sol.i.vt
electi q̄ dicuť reges
eo ꝙ hnt ecclīaȝ rege
re possint igredi libe
re ecclīas. Dicuť eti
am reges solares qꝛ
sunt vicarij xp̄i sol
iusticie i dyocesibus
suis.sic papa in vni
uersali ecclīa.aliť tñ

Et sext⁹ āgelus effudit phialā suā i flumē illud magnū euphratē ⁊ siccauit aquā ei⁹. vt ꝑpareť via regib⁹ ab ortu sol. Et vidi d ore draconis ⁊ de ore bestie ⁊ de ore pseudo pphe exire spūs tres imūdos i modū ranaȝ. Sūt enī spūs demonioȝ faciētes signa ⁊ ꝓcedūt ad reges.toti⁹ terre. ꝯgregate illos in pliū. ad diē magnum omnipotentis dei. Ecce venio sicut fur. Beat⁹ qui vigilat. ⁊ custodit vestimenta sua ne nud⁹ ambulet et videant turpitudinem eius. Et congregauit illos in locuȝ q̄ vocať hebraice hermagedon. Et septimus angel⁹

liphe seu summi pricipis i egypto. i Et d ore pseu
do pphe.i.pdicatoꝝ saracenos ꝯ xp̄icolas excitātiū.⁊
ponit h singulare p plurali.s.pphe p pphaꝝ sic freqn
ter fit i scriptura. k Exire tres spūs imūdos vbi
ei pphetaꝝ dictoꝝ ⁊ etiā pricipū dñr spūs imūdi.qꝛ i
ducūt ad imūdicias.
l In modū (peti.
ranaꝝ.nā suo garri
tu alios inquietāt.
m Sunt enī spūs
demonioꝝ.qꝛ demo
nes ad hoc excitāt.
n Faciētes signa.
nā iter fideles pmit
tunť demões aliqñ
facere signa iusto dei
iudicio ȝ nobis oc
o Et pce (culto.
dūt ad reges totius
terre in q̄ habitāt in
fideles supra dicti ⁊
dicūť h reges admi
rarij satrape ⁊ potē

pōt exponi ⁊ mag⁹ ꝓprie ad lrām.vt vř de karolo ma
gno q̄ inuitat⁹ a beato iacobo purgauit viā ad ei⁹ se
pulchrū pri⁹ ignotū.eo ꝙ tota hyspania erat a sarace
nis occupata.⁊ vasconia ⁊ nauarra q̄s cū mult̄ labo
rib⁹ ⁊ bellis karol⁹ ptim occidit.ptim fugauit ⁊ ptim
fidei xp̄iane subiecit.vexationē ill' itellectū p̄bere.⁊ h
e qd dr. a Et sext⁹ an.i.beat⁹ iacob⁹ b Effudit
phialā suā.i.karoli magni potētiā quē iuitauit ad pu
niēdū gētē saracenicā.q̄ dr flumē magnū ꝓpt ppl'i illi⁹
d Et siccauit aquā eis.auerťēdo sara (multitudinē
cenoꝝ potētiā e Ut ꝑpararet via regib⁹.i.pegrinis
scti iacobi.iter q̄s frequēter fuerūt ⁊ sunt mlti reges
pricipes ⁊ potētes.vñ ⁊ ipe karolus locū illū deuote
adiit.pñt etiā alij pegrini deuoti reges dici eo ꝙ vi
uūt fm regimē rōnis recte ⁊ leg' diuie. f Ab ortu
solis.sepulchrū eñi beati iacobi ē in occidēte fre habi
tabil.⁊ id via veniēdi ad ipm ē ab ortu sol' simpliciť
q̄rtū ad illos q̄ veniūt ab oriēte vel fm q̄d q̄rtū ad ve
niētes a meridie ⁊ ab aqlone.nā respectu occidētis de
clinant ad ortum solis.
g Et vidi. Hic ponitur septima plaga cuius primo
ponitur notiuaratio.secunda eius executio. ibi. Et
septim⁹ āgel⁹. Circa primū sciēdū ꝙ a tpe cosdroe re
gis psaꝝ p maiori pte ppl's catholic⁹ in terra ꝓmissiōis
hitās ⁊ circa h fuit i afflictiōe ⁊ seruiture dura vsq ad ei⁹
liberatiōnē p pricipes occidētales xp̄ianoꝝ.⁊ tpe god
fredi d billō ducis lothoringie.nā alie liberatiões dicti
ppl'i p eracliū ⁊ karolū magnū.d q̄b⁹ supra dictū ē fue
rūt q̄si momētanee.qꝛ cito trāsierūt.nā recedēte era
clio d irlm post cosdroe iterfectionē ⁊ sctē cruc' repor
tationē.arabes homaro duci terrā sanctā ⁊ pl'es alias
sibi subiugauerūt ⁊ silr post recessuȝ karoli magni d ter
ra sctā saraceni dñantes i egypto iudeā sibi subiugaue
rūt ⁊ postea eā turchi d manu caliphe egypti auferētes
eā tennerūt vsq q̄ debellati fuerūt p pricipes pdictos
i ptib⁹ antiochenis.⁊ tūc eñi debilitata turchoꝝ vtute
egyptij abstulerūt ierlm ⁊ iudeā d manib⁹ eoꝝ vt dicit
eps tyreñ.li.vij.ca.xij. Sz īfra ānū vel circiť xp̄iani d
manib⁹ egyptioꝝ eā abstulerūt vi armoꝝ. Notādū et
ꝙ sic iter xp̄ianos sunt pdicatores eos excitantes ad
ipugnādū saracenos sic iter saracenos sunt aliq̄ lr̄ati
excitātes alios ꝯ xp̄ianos.qd iohes puidēs dicit.
g Et vidi de ore draconis.i.summi pricipis i regno
psidis q̄ vocať draco.vt.xij.ca. h Et de ore be.i.ca

tes ⁊ alij sub summis pricipib⁹ ꝯstituti. p Cōgre
gate il.in pliū. Dicūt hic expositores aliq̄ ꝙ saraceni
tā d egypto q̄ d aliis ptib⁹ trāsmarinis circa ānū dñi
millesimū sexagesimūsextū.ꝯgregati fuerūt ad deuastā
dū pplm xp̄ianū nō solū i iudea.sȝ etiā in grecia.sȝ h nō
vř verū.qꝛ fm ꝙ dicit eps achon.⁊ etiā epus tyreñ. in
libris q̄s scripserūt d hystoriis trāsmarinis. post mor
tē machometi saraceni i duas sectas fuerūt diuisi.nā
vna ps sedē suā posuit i egypto.alia vo i psidis regno
⁊ nō solū fuerūt diuisi loc.sed etiā in aliquib⁹ pūct'
sue legis.ita ꝙ isti vocāt alios subuersores ⁊ scismati
cos.ꝓpter qd ex tūc iter ipos fuit cōtētio ⁊ guerra vs
q ad tps saladini q̄ cepit regnare āno dñi millesimo
cētesimo septuagesimonono.post liberationeȝ terre
sctē p pricipes supra dictos p magnū tps. h eñi sala
dinus induxit saracenos hitātes i egypto ad tenēduȝ
ceremonias alioꝝ i pside existētiū.⁊ sic reduxit eos ad
ꝯcordiā.nec añ nec post eoꝝ diuisiōeȝ legunť i aliq̄ hy
storia notabili in vnū exercitū ꝯuenisse ꝯ pplm xp̄ia
p Cōgregate illos i pliū. (nū.ꝓpt qd illud qd h dr.
nō ē itelligēdū sil' q̄rtū ad oēs.sȝ successiue.sic dictuȝ
q Ad diē ma.om.dei.q̄ p ꝯgregatiões istas i (ē.s.
fideliū pūiuit diuersas tpib⁹ pctā xp̄ianoꝝ vt dicit
r Ecce ve.sic.fur.tales eñi (epi meorati.vñ subdiť.
punitiões imittit dñs repēte sr pctores i suis ipieta
s Btūs q̄ vigilat.at (tib⁹ dormiētes.ꝓpt qd subdiť.
tēdēdo diuinā iusticiā. t Et cu.ve.sua.s.vtutū.
v Ne nu.am.nā ipis spoliať p mortale pctm̄ x Et
vi.tur.ei⁹.s.de⁹ ⁊ ageli ei⁹ y Et ꝯgre.eos. successiue
mō pdicto. z In lo.q̄ vo.he.her.⁊ fm hiero.iterp
tať ꝯsurrectio. nā i fra ꝓmissiōis xp̄s pass⁹ fuit ⁊ sur
ȝ. Et sep.an. Hic ꝓñt describiť septīe plage p (rexit.
secutio.⁊ prio i gñali.scdo.mag' in spāli.ca.se. Circa
primū sciēdū ꝙ aliq̄ expositores dicūt ꝙ iste. vij.āge
l⁹ fuit alexi⁹ ipator ꝯstātinopo.q̄ scripsit lr̄as vrbano
pape p reuelatiōe fre sctē.sȝ h nō vř verū.nā ille alexi⁹ ꝯ
latinos fuit fallax ⁊ dolosus ⁊ mltiplicit machinat⁹
voluit dstruere exercitū pricipū occidētaliū ad dictā re
uelationē deuote pcedētiū.sȝ ꝙ scribit dñs eps tyreñ.
⁊ alij q̄ pegrinationē illā diligēt⁹ descripserūt.p̄r qd
dicēdū ꝙ āgel⁹ iste fuit petr⁹ heremita d dyocesi ābia
nēsi nat⁹ q̄ deuotiōe mot⁹ cū mlt' laborib⁹ ⁊ piculis
iuit vltra mare ad visitādū loca sctā.⁊ cū itrasset i hie
rusalē dato tributo p igressu turchis ibidē dñantib⁹

ples aliqˀ mā sit cū pȓiarcha ⁊ alijs catholicꝭ in vrbe manētibꝫ. ⁊ sic nō solū ex eoꝝ relatu. ſ; etiā ex visu cogno uit miseri is i qbꝫ erat ppl's xpianꝰ. nō solū i vrbe ſ; etiā i alijs locꝭ iudee. qbꝫ ꝯpatiēs dixit eis q possent hr̄e re mediū si supplicādo scriberēt sūmo pōtifici q̄ fideles ad h poterat exhorta ri. ⁊ et se obtulit ad eoꝝ lr̄as deportādū cui gr̄as agētes sibi negocia ꝯmiserūt. Il le aūt q̄cito potuit veīt ad papā vrbanū lr̄as ei p̄ntās ⁊ plura alia q̄ viderat enar rās q̄ cōdolens scr̄e terre āno dn̄i millesi mo nonagesimo q̄n to veīt i galliā ⁊ cele brauit ꝯciliū apd cla remontē vbi multa bona statuit ⁊ i fine miseriā exponēs ter re sancte ad succurrē dū fideles efficaciter aīauit ⁊ p̄latos eccl'ie negotiū cruc' p̄dica ri mādauit. Petrus etiā p̄dictꝰ p p̄ncipes ⁊ p p̄latos discurrēs negotiū fideliter pro mouit. ita q anno do

ᵃ Effudit phiala suā ī aerē ᵇ ⁊ exiuit vox mag̃ d̄ tēplo ᶜ a throno ᵈ dicēs. Factū ē ᵉ Et fcā st fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua ᶠ ⁊ terremotꝰ fa ctꝰ ē magnꝰ ᵍ qlis nūq̄ fuit ex q̄ hoīes fuerūt sup t̄rā tal' t̄remotꝰ sic magnꝰ ʰ Et fcā ē ciuitas mag̃ ⁱ ī tres ptes ᵏ ⁊ ciuitates gētiū ˡ ce ciderūt ᵐ Et babylō mag̃ ⁿ veīt ī memoriā an̄ deū da re illi calicē vini īdignati onis ire eiꝰ. ᵒ Et oīs īsula fugit ᵖ ⁊ mōtes n̄ st īueti. ᵠ Et grādo mag̃ sic talētū descēdit d̄ celo ī hoīes. ʳ ⁊

mini millesimo nonagesimo sexto. multi valde tā d̄ p̄n cipibꝫ q̄ de alijs d̄ frācia hyspania anglia alemania ita lia ⁊ alijs ptibꝫ occidētꝭ crucē suis humerꝭ affixerūt vno aīo xpianis in seruitute detētꝭ succurrere intēdētes qd̄ h

z Et septīmꝰ an. i. petrꝰ heremita (uidēs iohēs dic.

a Effudit phialā suā ī aerē. q2 vbis efficacibꝫ pape et p̄ncipibꝫ terre dicte miseriā exposuit. vba eīn ex aere re spirato formant' ⁊ p aerē diffundunt'. vt habet'. ij. d̄ aīa.

b Et exiuit vox mag. de tē. i. d̄ eccl'ia. c A throno id est ab auctoritate summi pōtificꝭ. d Dicens fa. est. i. exaudita ē petitio ppl'i xpiani i hierl'm habitātis.

e Et facta sunt ful. ⁊ voces ⁊ tonitrua. p voces ⁊ toni trua intelligunt' crucꝭ p̄dicatiōes. ⁊ p fulgura signa ⁊ vi siones mirabiles. qbꝫ moti fuerūt pl'es ad crucꝭ nego

f Et ter. fa. est mag. multis valde ter (ciū assumēdū. ras p̄prie relinquētibꝫ p dicta expeditiōe. g Qual' nūq̄ fuit ⁊c. q2 sicut d̄r in chronica Guil. nūq̄ tot gen tes i vnū ꝯuenire. ſ; opinionē hoīm vincebat nūerꝰ cgs

h Et facta ē ciui. (uis estimaret' sexagies cētū milia. magna. i. exercitꝰ ille q̄ d̄r ciuitas q̄si ciuiū vnitas. nam

i In tres ptes. nā p̄pt' (aīo vno hierosolymā pgebāt. hospitia ⁊ victualia recipiēda vnꝰ exercitꝰ p̄rio secutꝰ est petrū heremitā. aliꝰ aūt ppl'us secutus est ꝯ ...ca ptes godfredo duci se iūgentes. aliꝰ exercitꝰ exiuit p nauigiū

k Et ciui. gētiū. i. sarace (cū boamūdo duce appulie norū. l Ceciderūt. q2 a nicea bithynie ⁊ āthiochia q̄ sunt in regno psidis vsq; in hierl'm ⁊ vltra vsq; ad ciuiū egypti ciuitates ab infidelibꝫ detēte fuerūt p dictū exer citū subiugate vt describit' ep̄s tyrēn. m Et babylō magna. i. secta saracenica q̄ d̄r baby. i. ꝯfusio q2 legibꝫ ⁊

n Venit i me. an̄ deū. ad (mādatꝭ ꝯfusibilibꝫ ē plena. ip̄am puniēdū. iō subdit'. Date illi calicē ⁊c. o Et oīs isula fugit. q2 saraceni habitātes in isulis p̄pe trāsi tū xpianoꝝ p mare nauigātiū fugerūt timore ipoꝝ.

p Et mōtes nō sunt iueti q2 mlta fortalicia i mōtibꝫ sita p xpianos fuerūt expugnata. q Et grādo mag. sic taletū ⁊c. i. bellū īportabi e saracenis nō tā v'tute hu mana q̄ diuia. multotiēs ei fuerūt a xpianis debellati

r Et blasphema. hoīes. i. saraceni. s Deū. i. xp̄m q̄ ē verꝰ deꝰ t Propter plagā grādinis. eis inflictā a

v Eum ma (xpianis gna fcā ē vehement' q2 nō poterāt eā susti nere. sic describit dif fusiꝰ tyrēn: ep̄us su p̄ra memoratꝰ.

ᵗ blasphemauerūt hoīes de. ᵘ uz ᵛ p̄pt' plagā grādis q̄m mag̃ fcā est vehemēter.

ᵃ Et veīt vnꝰ. Capl'm. XVII.

E (initial) d̄ septē āglis q̄ hē bāt septē phialas ⁊ locutꝰ ē mecū dicēs. Ue ni ⁊ osndā tibi ᵇ dānationē meretricꝭ magne. ᶜ q̄ sedet st aq̄s mltas ᵈ cū q̄ fornica ti st reges t̄re ᵉ ⁊ iebriati st q̄ ī habitāt t̄rā d̄ vino p̄sti tutōis eiꝰ ᶠ Et abstulit me ᵍ ī spū ī desertū ʰ Et vidi mu lierē sedētē st bestiā ⁱ cocci neā ᵏ plenā noībꝫ blasphe mie ˡ hn̄tē capita. vij. ⁊ cor

Capl'm. XVII.

Et veīt vnus. Dicēdū des scribit plaga septima mag' in spā li. ⁊ h s̄m opinione il loꝝ q̄ dicūt q tota lis tera ab hoc loco vsq; ad illū. Et cū ꝯsuma ti fuerīt mille āni ⁊c. circa mediū. xx. ca. sit iā impleta de p̄terito s̄m quā p̄rio exponā totā lr̄am istā. postea dicā qd̄ mihi supra h videat'. Et diuidit' in duas ptes q2 p̄rio de scribit' i spāli per pl's ga. sc̄do xpiane reli giōis p̄motio noua c. xx. Circa p̄mū dic̄ q̄m ista plaga saracenoꝝ ē vt pꝫ ex p̄dictꝭ. iō p̄rio describit' saracenoꝝ vilitas. sc̄do xpia noꝝ ipos p̄cutiētiū p̄bitas. seq̄ē. ca. p̄rio describit' sub q̄dā metaphora. sc̄do exponit'. ibi. Et dixit mihi. Circa

a Et ve. vnꝰ d̄ sep. an. ⁊c. p quē vt dicūt te (p̄mū d̄r. nētes opinionē dictā. designant' alexiꝰ ipator q̄ s̄m eos supra d̄r āgelꝰ. vij. ſ; h fuit ibidē reprobatū. nec pōt ꝯue niēter dici q p hūc āgelū designat' petrꝰ heremita que; dixi. s. fuisse septimū āgelū. q2 h āgelꝰ d̄r h iohē; euāge listā docuisse. vñ ⁊ subdit'. Et locutꝰ ē mecū dicēs veni ⁊ ostēdā tibi ⁊c. Petrus aūt heremita p. dcccc. ānos ⁊ āplꝰ fuit. postq̄ iohēs scripsit hūc librū iō meliꝰ d̄r q beatꝰ iacobꝰ q̄ supra d̄r vnꝰ de septē angelis habētibus phialas. fuit angelꝰ iste q̄ anq̄ iohēs videret hāc visio nē p palmā martirij trāsierat ad gl'iam. Actu. xij. ⁊ sic poterat eū docere de futuris ex diuia ordinatione.

b Dānationē mere. magne. i. secte saracenice vt po c Que sedet sup aq̄s mul. i. dn̄at' (stea magis dicet'. ppl'is multis. vt exponit' ifra. d Cū qua fornicati sunt reges terre. q2 multi reges receperūt legē macho

e Et inebriati sunt q̄ habitāt terrā ⁊c. nā ppl'i (meti. sub dictis regibꝫ existētes similiter receperūt legē sara

f Et abstulit me in desertū. (cenicā imūdicijs plenā. ad videndū statum saracenicū a deo p̄pter peccata sua derelictū. g In spiritu nam hec visio nō fuit cor poralis sed imaginaria et intellectualis

h Et vidi mulierē sedentē sup bestiā. p hoc intelligū tur saraceni in duas ptes diuisi. vt dictū est supra. tur chi p mulierē p̄pter eoꝝ maliciā ⁊ astutiā serpentinā; egyptij vero p bestiam. q2 sunt intellectu minus vigen tes. et per consequens magis bestiales. dicitur autem mulier sedere sup bestiam. nā turchi ab egyptijs abstu lerūt iudeam et syriam. i Coccineam. i. sanguinē xpianoꝝ rubricatā. k Plenā nominibꝫ blasphe mie. quia saraceni dicunt xp̄m esse hominem purum

⁊ sic blasphemāt eū. ⁊ filiū beatā vginē negātes eā esse
l Habētē capita vij. ⁊ cornua. x. de qbꝰ (dei matrē.
qd' significēt infra dr̄. m Et mulier erat circūdata
purpura. q2 turchi fuerūt opulētissimi i ist ⁊ i aliis re
n Habēs po. au. ⁊c. q2 multas gētes in (bꝰ pciosis
duxerūt ⁊ traxerunt
ad imūdiciā sue legꝫ
o Et i frōte eiꝰ no
mē scriptū mysteriū
babylō. ⁊c. Per h' qd
dixit mysteriū osten
dit iohēs ꝙ nō loqꝫ
tur d ciuitate baby
lonica. sꝫ magis de
secta saraceica q̄tū
ad turchos.
p Mater fornica
tionū ⁊ abomiatio
nū terre nā oriētales
pplos p maiori pte
satis traxerūt ad er
rorē sue secte.
q Et vidi mulierē
ebriā d san. sctōꝝ ⁊c.
q2. s. nūeꝝ ⁊ mēsurā
effuderūt xpianū sā
guinē. Ebria eñ d
q̄si extra briā. i. men
surā turchi ei crude
liores fuerūt xp̄iāis
egyptiis ⁊ saracenis
fm ꝙ dic tyre epus
r Et (libro pri̊o.
miratꝰ suꝫ ⁊c. d paci
entia dei erga sectā
neq̄ssimā machome
s Et dixit mi (ti
hi. Hic ōñr ponit ex
ecutio pabole. circa
quā āgelꝰ pri̊o ppo
nit itērū dicēs iohi
t Quare miraris
q. d. totum cedet ad
dei gl'iaꝫ ⁊ electoꝝ. q̄bꝰ meritū accrescit ex psecutione
v Ego tibi di. sa. i. significationē occultā (maloꝝ.
x Mulieres ⁊ bestie. i. regni turchie ⁊ egypti vt di
y Bestia Hic psēqꝫ itērū exponēdo pabo (ctū est.
lā. ⁊ pri̊o circa regnū egypti designatū p bestiā dicēs.
y Bestia quā vi. fuit ⁊ nō ē nā egyptij pri̊o occupa
uerūt dñiniū hierlin ⁊ iudee. ⁊ postea pdiderunt tur
chis terrā illā occupātibꝰ vt dictū ē fuma. io dr ꝙ be
stia fuit prius dñans i iudea z Et nō ē. inde p tur
a Et ascēsura ē de abysso. i. d egypto q (chos eiecta
tenebra iterptaꝫ. ⁊ h' fuit qñ debilitate ṽtute turchoꝝ
p xp̄ianos egyptij recupauerūt iudeā ⁊ hierlm. vt di
b Et i inte. ibit. nā egyptij p xp̄ianos sue (ctū ē. s.
rūt occisi. ⁊ residui īde eiecti. vt referūt epi achonē
sis ⁊ tyrenēsis describentes historiā fre sctē. c Et
mira. iha. ter. q̄ꝝ ⁊c. i. saraceni q nō sunt pdestinati. sꝫ
psciti. mirabanꝫ ei saraceni quō rex tāpotēs ⁊ magnꝰ
a pplo xp̄iano d ptibꝰ extraneis ⁊ tā lōginq̄s venieti
d Et h' ē sen. i. itellectꝰ. e Quibꝫ sa (ēet dbellatꝰ
pictiā. i. circa occulta scripturaꝝ itelligētiā. f Se
ptē ca. sep. mō. sunt. i. puicie. g Sup q̄s mu. se. q2
regnū turchie inualuerat sup egyptū. h Et re. sep.
sunt. i. pricēps illaꝝ puīciaꝝ. i Quinqꝫ ceciderūt

nua decē.[m] Et mliēr erat circūdata[l] purpura ⁊ coc cino ⁊ iaurata auro ⁊ la pide pcioso ⁊ margaritꝭ[n] hñs poculū aureū in ma nu sua plenū abomiatōe ⁊ imūdicia fornicatiōis eiꝰ.[o] Et i frōte eiꝰ nomen scriptū mysteriū babylō magna.[p] mr̄ fornicationū ⁊ abomiationū tre.[q] Et vi di mulierē ebriā d sangui ne sctōꝝ. ⁊ d sanguie mar tyꝝ ihu.[r] Et miratꝰ suꝫ cū viderē illam admiratone magn. ⁊ dixit mihi āgelꝰ.[s][t] Quare miraris[v] Ego dicā tibi sacrm̄[x] mliērꝭ ⁊ bestie q portat eā. q hꝫ capita se ptē ⁊ cornua decē.[y] Bestia quā vidisti fuit[z] ⁊ nō ē.[a] ⁊ ascēsura ē d abysso.[b] ⁊ i in teritū ibit.[c] ⁊ mirabūt in hītātes trā q̄ꝝ nō sūt scri pta noīa i libro vite a ōsti tutōe mūdi videntes be stiā q erat ⁊ nō ē.[d] Et h' ē

sensꝰ[e] q hꝫ sapiāꝫ.[f] Septē capita septē mōtes sunt[g] sup q̄s mulier sedet[h] ⁊ re ges septē sunt[i] Quīqꝫ ce ciderūt.[k] vnꝰ ē.[l] ⁊ aliꝰ[l] nōdū veit.[m] Et cū venerit[n] opor tet illū breue tp̄s manerē[o] Et bestia q erat ⁊ n ē.[p] ⁊ ipa octaua ē.[q] ⁊ de septēꝫ ē.[r] Et i interitū vadet.[s] ⁊ decē cornua q vidisti. de cē reges sūt[t] q regnū.[v] nō dū accepetūt. sꝫ ptātē tā q̄ꝫ reges[x] vna hora accipi ent[y] pꝰ bestiā[z] Hi vnū ōsi liū hñt.[a] ⁊ ṽtutē ⁊ ptātē su aꝫ bestie tradēt.[b] Hi cū a gno pugnabūt[c] ⁊ agnꝰ vicꝫ illos[d] qm̄ dñs dñoꝝ ē ⁊ rex regū.[e] ⁊ q cū illo sūt[f] voca ti ⁊ electi[g] ⁊ fideles.[h] ⁊ di xit mihi.[i] Aq q̄s vidisti vbi meretrix sedꝫ[k] ppli sūt ⁊ gētes ⁊ ligue[l] ⁊ decē cor nua q vidisti i bestia[m] hi odiēt fornicariā.[n] et deso latā faciēt illā et nudam

a d hio egypti/ dñio turchie subiugati. k Vnꝰ est. s.
dñans i iudea ⁊ syria ⁊ iste ē rex turchie q dr h' sexū
l Et aliꝰ. i. rex egypti q dr h' ca pur se (caput bestie.
primū. l Nōdū veni. ad recuperādū d manu tur
choꝝ iudeā. m Et cū ve. debilitatꝫ turchis.
n Opor. il. bre. tē.
ma. q2 hierlm a tur
chis ablatā ñ tenuit
rex egypti nisi p ānū
vt dicūt hystoriogra
o Et (phi ōdicti
be. q erat ⁊ nō est. i.
rex egypti vt exposi
p Et ipa oc. (tū ē.
est. cū septē capitibꝰ
q Et d se (pdictꝭ
ptē ē. i. d septē capi
tibꝰ ē ei caput septi
mū vt dictū ē. ⁊ sic
ōputaꝫ bis. eo ꝙ hie
rusalē bis obtinuit.
sicut ca. pcedēti. ha
rolꝰ magnꝰ dr āgelꝰ q̄n
tꝰ rōne regni frācoꝝ ⁊
sextꝰ ppter adeptuꝫ
r Et i interi (ipiū
tū vadit. q2 pliēs fu
it debellatꝰ p xp̄ia
nos. vt dicūt epi su
pra memorati.
s Et de. cor. q vi.
decē re. sunt. i. p̄ici
pes sub rege egypti.
t Qui regimen. i.
v Nōdū ac (ptātē
cepe. ab eo. sꝫ po. tā
q̄ꝫ reges. q2 ñ fuerūt
reges simplicit. sꝫ re
ctores acieꝝ exercitꝰ
x Vna (regꝭ egypti
hora acce. i. illo tpe
q fuit ordinatū d il
lo exercitu.
y Post be. i. sub rege egypti. q bestia noiaꝫ. vt dictū
ē. ⁊ ly post nō dicit ordinē tp̄is sꝫ subiectiōis.
z Hi vnū ōsi. ha. pugnādi ō xp̄ianos p rege egypti.
a Et ṽtutē ⁊ po. su. tra. be. eā exponēdo v (iō subdit
rege egypti b Hi cū ag. pug. i mēbris suis. s. godfre
di de billon ⁊ aliis pricipibꝰ ⁊ bellatoribꝰ xp̄ianis.
c Et agnꝰ vin. illos. nā egyptij fuerūt p xp̄ianos plu
d Qm̄ dñs dñoꝝ ē. ⁊ sic nullꝰ pōt ei (ries debellati.
resistere. e Et q cū illo sūt. p fidē charitate forma
f Vocati electi ad gloriā (tā vsqꝫ ad mortē stabiles
g Et fideles. i pñti p grām. h Et dixit mihi. Hic
exponit pabolā q̄tū ad regnū turchie specialiter.
i Aque q̄s vi. vbi me. se. i. turchie regnū vt dictū ē
k Populi sunt ⁊c. q2 regnū turchie subiecit sibi sy
riā ⁊ iudeā ⁊ oriētales pplos p maiori pte. l Et de
cē cornua q vidisti in bestia. i. decē principes exerci
m Hi odiēt for. i. regnū (tꝰ regꝭ egypti vt dictū ē.
turchie. inter egyptios eñ ⁊ turchos erat odiū. pri̊o
ppter dissensionē eoꝝ in supstitionibꝰ suis de lege se
cūdo q2 turchi abstulerāt ab egyptiis syriā ⁊ iudeam.
n Et desolatā faciēt illā. primo p xp̄ianos. q̄bꝰ i ob
sidione antiochie exsitibꝰ calypha egyptius misit sa
lutationes ⁊ munera. eo ꝙ aduersarios eiꝰ ipugnabāt

⁊ sic xp̄ianoꝝ exercitū ꝯfortauit ꝯ̄ turchos vt scribit in hyſtoria hierosolymitana. scd̄o p seip̄os. qꝛ debellatis turchꝭ ī ptibꝰ ātiochenis egyptij expulerūt eos ᵭ ihrl'm ⁊ ᵭ iudea vt dictū ē. s. a Et car. eiꝰ mā. metaphorica ē locutio. sicꝫ dꝛ ᵭ vsurario ꝙ comedit illū cuiꝰ bona surripit p vsurā.

b Et ip̄a; ig. ꝯcre. nā aliqs turchos in fortalitijs existentes siꝫ cū eis ꝯbusserunt.

c Deꝰ eīm dedit in cor. eoꝝ. ⁊c. lꝫ deꝰ nō sit actor mali culpe. ē tn̄ actor mali pene ⁊ sic turchos per egyptios puniuit.

d Ut dēt re. suū be. id est vt recuperēt regnū iudee regi egypti qd̄ possederat p multos ānos an̄ turchos

e Donec ꝯsumenᷣ vba dei. ᵭ recuperatione terre sc̄te p exercitū xp̄ianū qd̄ factū fuit q̄ p̄ annū. postq̄ egyptij expulerant inde turchos vt dictū est

f Et mulier (supra qua vi. ē ci. ma. i. turchoꝝ multitudo valde numerosa.

g Que hꝫ re. sup re. ter. nā plures reges sibi subiecit in ptibꝰ orient' vt p̄dictū est.

[a] ⁊ carnes eiꝰ māducabūt[b] ⁊ ip̄am igni ꝯcremabūt[c] Deꝰ ei dedit ī corda eoꝝ vt faciāt qd̄ placitū ē illi[d] vt dent regnū suū bestie,[e] donec ꝯsūmenᷣ vba dei.[f] Et mulier quā vidisti ē ciuitas magna[g] q̄ hꝫ regnū sup reges ẗre.

¶ XVIII

Et post hec vidi aliū āgelū[b] descēdētē ᵭ celo hn̄tē ptātē magnā[c] ⁊ ẗra[d] illumiata ē a gl'ia eiꝰ.[e] Et exclamauit ī fortitudīe dicēs[f] Cecidit cecidit babylō magna[g] ⁊ fc̄a ē hītatio demonioꝝ ⁊ custodia oīs spūs imūdi. ⁊ custodia oīs volucrꝭ imūde ⁊ odibil'.[h] qꝛ ᵭ vino ire fornicatiōis eiꝰ biberūt oēs gētes.[i] Et reges ẗre cū il-

¶ Capl'm. XVIII

Et post hec vidi. Descripta saracenoꝝ vilitate sub metaphora meretricꝭ ⁊ bestie. hic ꝯ̄nr describit ꝓbitas xp̄ianoꝝ sub āgelica silitudine. ⁊ primo q̄tū ad viros ecclasticos. scd̄o q̄tū ad pricipes laicos ibi. Et sustulit vnꝰ āgelꝰ. pria i duas ꝫ duas notabiles psonas. scd̄a ibi. Et audiui aliā vocē. Circa primū
a Et post hec vidi aliū angelū. i. ademaꝝ podiē (dicit scꝫ ep̄m āgelice mūdicie viꝝ q̄ i exercitu pricipū occidētaliū ⁊ alioꝝ xp̄ianoꝝ suscepit legatiōis officiū ad directionē exercitꝰ xp̄iani b Descēdētē ᵭ celo. i. ꝓcedētē a sublimitate sedis ap'lice. c Habēte ptātē magnā. i spūalibꝰ marie tanq̄ legatꝰ missus a latere.
c Et ẗra. i. exercitꝰ xp̄ianꝰ. d Illumiata est a gl'ia eiꝰ. i. ex eiꝰ vita ⁊ doctrina. e Et excla. in for. voce p̄dicꝰ sui bo ⁊ ope. f Cecidit ceci. ba. mag. i. gēs saracenica. ⁊ dicit bis cecidit. qꝛ p'io p xp̄ianos fuerūt debellati turci. postea vo egyptij. vt habet ī historia frequent' superiꝰ noiata. hūc aūt saracenoꝝ casū denūciabat dictꝰ ep̄s xp̄ianis. si tn̄ viril' agerent ᵭ dei adiuto
g Et fc̄a ē ha. demo. q̄tū ad occisos q̄ (rio ꝯfidētes perierūt i aīa ⁊ corpe ⁊ q̄tū ad fugitiuos. q̄ visa dei vindicta remāserūt tn̄ obstinati i sua infidelitate. ⁊ sic a demonibꝰ fuerūt magꝭ possessi q̄ an̄. q̄ demones p volucres ⁊ spūs imūdos designāt ⁊ huiꝰ punitōis cā subdit
h Quia de vino ⁊c. biberūt oēs gētes. i. multe ⁊ ē hyꝑbolica locutio ad designandū magnā multitudinem gētiū infectaꝝ pfidia machometi icurrētiū p hc̄ irā dei.
i Et reges terre cū illa fornicati sunt. multi eīm reges dictā pfidiā receperūt sil' etiā multi q̄ ꝑpt' tpale lucrū

frequētauerūt terrā saracenoꝝ p hc̄ ᵭ prauati sunt. vn̄ ⁊ ego audiui a frē fidedigno. ꝙ viderat naues impleri de pueris xp̄ianis q̄s mercatores emerāt a parētibꝰ eoꝝ paupibꝰ vt vēderēt eos soldano p magno p̄cio. q̄ eos faciebat iformari ī lege machometi. qꝛ de xp̄iana nihil adhuc sciebant. vt adulti fc̄ti ꝯ̄ xp̄ianos pugnarēt iō subdit.

la fornicati sūt[k] ⁊ mercatores ẗre ᵭ virtute deliciaꝝ eiꝰ diuites fc̄ti sūt[l] Et audiui aliā vocē ᵭ celo dicētē.[m] Exite ᵭ illa ppl's meꝰ ⁊ ne pticipes sitꝭ delictoꝝ eiꝰ. ⁊ ᵭ plagꝭ eiꝰ nō accipiatꝭ.[n] Qm̄ puenerunt pctā eiꝰ vsq; ad celū.[o] ⁊ recordatꝰ ē dn̄s iniq̄tatū eius[p] Reddite illi sic ⁊ ip̄a reddidit vob. ⁊ duplicate duplicia ꝭm opa eiꝰ. In poc'lo q̄ miscuit vob miscete illi duplū[q] Quātū gl'ificauit se ⁊ ī ᵭlitijs fuit tm̄ date illi tormētū ⁊ luctū.[r] qꝛ ī corᵭ suo dic'[s] Sedeo r̄gina[t] ⁊ vidua n̄ sū[u] ⁊ luctū n̄ viᵭbo[v] Iᵭo ī vna die[x] venient plage eiꝰ[y] mors.[z] ⁊ luctꝰ[a] ⁊ fames[b] ⁊ igni ꝯbureᷣ[c] qꝛ

b Et mercatores ẗre ⁊c. ⁊ pꝫ ex dictꝭ lr̄a

l Et audiui. hc̄ ꝯ̄nr agit ᵭ scd̄o viro notabili ecclastico. cuiꝰ p'io ponit scā monitio. scd̄o gētis saracenice percussio. ibi Reddite illi. t'cio ꝑcusse lamētatio. ibi. Et flebūt. Circa primū sciendū ꝙ i exercitu xp̄iano fuit inter alios q̄daꝫ sacerdos deuotꝰ cui reuelatuꝫ fuit a dn̄o. qd̄ multi de exercitu peccauerūt cū mulieribꝰ saracenis. ꝑpt' qd̄ plures deo pmittēte in manu saracenoꝝ ceciderūt ⁊ plures caderēt ᵭ futuro nisi penitētiā agerēt qua fec exercitꝰ ad exhortatōeꝫ dicti sacerdotꝭ. ⁊ hc̄ ē qd̄ dicit iohānes.

l Et audiui aliā vocē ᵭ celo qꝛ celitꝰ facta ē dc̄tā reuelatio. m Exite ᵭ illa. i. ᵭ imūdicia saracenica n Qm̄ pue. pec. eiꝰ vsq; ad ce. i. corā deo ad puniēdū o Et recor. est do. ⁊c. in deū nō cadit obliuio nec p ꝯ̄ns recordatio ꝓprie. lꝫ dꝛ recordari pctōrum metaphorice. qn̄ ea punit. nā tūc ad modū recordātis
p Reddite. Hic ꝯ̄nr describit ꝑcussio saracenoꝝ (se hꝫ. ꝛū. qꝛ tūc xp̄iani tm̄ ⁊ plꝰ eos afflixerūt quātū fuerāt ab
p Reddite illi sicut ⁊ ip̄a reddidit vo (eis afflicti. iō dꝛ. bis ⁊c. ⁊ patet lr̄a ⁊ subdit huiꝰ ꝑcussionis ratio.
q Quia i corde suo dic. scꝫ gēs saracenica supbiēdo ᵭ sua potentia r Sedeo regina. sup alios ppl'os ⁊ po-
s Et vidua nō sum. nā gl'iabat (tissime sup xp̄ianos. in regibꝰ cū ea fornicantibꝰ p̄dicto mō. t Et luctuꝫ nō videbo. qꝛ nimis cōfidebat in sua potentia tpali.
v Ideo in vna die. i. vno tp̄e. x Venient plage eiꝰ. ⁊ que sint ille subdit. y Mors. q̄tū ad occisos.
z Et luctꝰ. q̄tū ad fugitiuos. a Et fames. q̄tum
b Et igni ꝯburenᷣ. nā multi incendio pe(ad obsessos nerunt per ignē positū in ciuitatibꝰ ⁊ villis.
c Quia fortis est deus qui iudicauit illam. id est condemnauit ad hanc penam scilicet deus cuius non pōt
d Et flebūt. Hic ꝯ̄nr ponit dicte gē(iudiciū impediri ꝑcusse lamētatio. ⁊ p'io regū. scd̄o mercatoꝝ. ibi. Et negotiatores t'cio nautaꝝ. ibi Et omnis gubernator. Circa primū sciendū ꝙ sicut dictū ē. ibi. Multi reges in ptibus orientis receperāt legem machometi. ad q̄s nō peruenit exercitus christianorum. qui festinabat versus hierusalem. ⁊ ideo dicti reges dolebant de saracenorum interfectione. quos nō audebant nec poterant

adiuuare. et hoc est quod dicit. d Et flebūt etc. et patet litera vsq; ibi. e Cum viderit fumum incendij eius id est cognouerit certa relatione. visus enim propter sui certitudinem frequenter ponitur pro alijs sensibus Exodi. xx. Populus videbat voces. et etiam pro cognitione intellectus. vnde communiter dicitur Vides tu hoc. id est intelligis.

f Longe stantes propter timorem etc. Plures enim de regibus orientis timebāt dare subsidium illis qui erant in partibus antiocenis quas inuaserat exercitus christianus ne penā similē paterentur.

g Ciuitas illa magna babylon. i. gens saracenica nomine babylonis significata. vt dictum est supra.

h Ciuitas illa fortis propter multitudinem bellatorum et diuitiarum.

i Quoniam vna hora. id est breui tempore.

k Venit iudicium tuum. i. punitio tua.

l Et negociatores. Hic consequenter ponitur lamētatio mercatorum qui in terra saracenorum exercebāt mercationes multas et magnas. vendendo que aliunde apportabant. et emendo que inde alibi deferebant. et sic dupliciter lucrabantur propter quod dolebāt de vastatione terre. quia nō poterant ibi talia exercere. et patet litera paucis exceptis que discurrentur.

fortis est deus qui iudicabit illā.[d] Et flebūt et plangēt se sup illā reges terre qui cū illa fornicati sunt: et in deliciis vixerūt[e] cū viderint fumū incēdij eius:[f] lōge stātes propter timorē tormētorū eius dicētes. Ve ve[g] ciuitas illa magna babylon:[h] ciuitas illa fortis:[i] quoniam vna hora[k] venit iudiciū tuū.[l] Et negociatores terre flebūt et lugebūt sup illā quoniam merces eorum nemo emet amplius: merces auri et argēti et lapides preciosi et margarite[m] et byssi et purpure et serici[n] et cocci:[o] et oē lignū thinū et oīa vasa eboris et oīa vasa de lapide precioso et eramēto et ferro et marmore.[p] Et cynamomū[q] et amomū et odoramētorum et vnguēti et thuris et vini et olei et sile et tritici et iumētorum et ouium et equorum et rhedarum[q] et mancipiorū[r] et aiarum hoim.[s] Et poma desiderij aīe tue discesserunt a te: et oīa pinguia[t] et preclara perierūt a te et amplius illa iam nō inuenient mercatores hominū. Qui diuites facti sunt ab ea lōge stabūt propter timorē tormētorum eius: flētes ac lugētes et dicētes Ve ve ciuitas illa magna[v] que amicta erat bysso et purpura et cocco et deaurata ē auro et lapide precioso et margaritis: quoniam vna hora destitute sūt tātē diuitie.[x] Et oīs gubernator et oēs qui in lacū nauigāt et naute et qui in mari operantur lōge steterūt: et clamauerūt videntes locum incēdij eius dicētes. Que similis ciuitati huic magne. Et miserūt puluerē sup capita sua: et clamauerūt flentes et lugētes dicētes Ve ve ciuitas illa magna: in qua diuites facti sūt oēs qui hēbāt naues in mari de precijs eius: quoniam vna hora desolata ē.[y] Exulta sup eā celū[z] et sci apli[a] et phe:[b] quoniam iudicauit deus iudiciū vestrū de illa.[c] Et sustulit vnus angelus fortis[d] lapidē quasi molarē magnū:[e] et misit in mare[f] dicēs Hoc impetu mittetur babylō ciuitas illa magna: et vltra iā nō inuenietur[g] Et vox citharedorum et musicorum et tibia canētium et tuba nō audietur in te amplius[h] et oīs artifex oīsque ars nō inuenietur

m Et byssi. i. lini candidissimi. n Et cocci. i. tincture rubee. o Et omne lignū thinū quod est valde album et spinosum crescēs in ophir. et inde fecit salomō cytharas. et lyras cantatoribus. iij. Regum. x. cap.

q Et amomum. species est aromatica redolens.

p Et cynamomū. et inde traxit nomē. q Et mancipiorum. i. seruorum. r Et aiarum hoim. redimendo nobiles a saracenis captos. nā inde habebāt mercatores emolumentū magnū et accipiūtur hic anime pro hoibus. denominando totū a parte digniori. sicut Exo. i. Omnes aie que egresse

s Et poma desiderij anie (sunt de femore iacob etc. fructus desiderabiles. t Et oia pinguia. i. oēs diuitie sicut hō diues dicitur pinguis methaphorice. v Que amicta erāt bysso etc. i. plena talibus preciosis. x Et oīs gubernator. Hic describitur lamētatio nautarum. nā in terra a saracenis occupata. erāt multi portus magni et boni in quibus applicabāt naute apportātes ex terris alienis bōa venalia. et inde reportātes alia. et sic lucra duplicia reportabāt propter quod de vastatiōe terre et portuū dolebāt. et patet lrā vsq; ibi

y Exulta sup eā celū. vbi per oppositū describitur exultatio christianorum. quia per hoc facta ē vindicta de christianis per saracenos afflictis captis et occisis. y Exulta sup eā celū. i. ecclia militans

z Et sci apli (tās i. epi qui sūt successores apostolorum.

a Et phete. id ē doctores ecclesie.

b Quoniam iudicauit deus iudicium vestrum. id est punitionem pro malis vobis illatis. plures enim episcopi doctores et fideles alij per saracenos fuerāt multipliciter afflicti et occisi.

c Et sustulit. Hic cōsequēter describitur christianorum probitas quantum ad principes laicos et primo tēpore Godfredi primi regis. secūdo tempore Balduini sibi succedentis sequenti capitulo. Prima adhuc in duas partes. quia primo describitur christianorum victoria. secundo consurgens ex hoc leticia in principio capituli sequen. ibi. Et vidi ostium apertum. Circa primū sciendum. quod capta hierusalem per christianos et saracenis ibidē occisis pro maiori parte et alijs eiectis principes et exercitus christiani instituerunt Godfredum ducem lotharingie regem ad custodiendum terram recuperatam et acquisitam et tunc soldanus egypti cum magno exercitu venit ad debellandum regem institutum qui sibi occurrens cum paruo exercitu respectiue. quia multi christiani repatriauerāt. et cesis octo milibus paganorum cōpulit eos fugere et in porta ascalōis suffocati sunt vsque ad duo milia. et multi valde inter spineta etiā in mari fugientes perierūt. quorum numerus ignoratur. et hoc est quod dicit.

c Et sustulit vnus angelus fortis. i. Godfredus rex primus

d Lapidē quasi molarē. i. exercitū fortē et constantem.

e Et misit in mare. i. in exercitū saracenorum qui dicitur mare hic. tum quia per mare venerūt. tum quia ibi multitudo maxima populi erat. qui per mare designatur in quo sunt aque multe. vnde cap. precedēti. Aque multe populi multi.

f Dicēs hoc impetu mittetur babylon. i. saracenorum exercitus qui fuit ibi valde confusus. g Et vox citharedorum etc. nā in tristiciā versa fuit eorum leticia. h Et oīs artifex etc. nā illi qui venerūt ad faciendū machinas pro christianorum destructione fugerūt cū magna confusione et similiter alij qui venerant

etc.

ꝑ ciboꝝ ꝓparatione. ideo subditur. Et vox mole ꝛc.
i Et vox spōsi ꝛ spōse. q. d. nō erit inter eos materia gaudij. sȝ luct⁹. ꝛ subdit cā cū dr. k Quia mercatores tui. haurientes bona aliaꝝ gētiū. l Erāt pricipes terre. i. sup gētes alias eleuati ꝑ supbiā. ꝛ subdit alia

multoꝝ gratulātiū. sicut dictū ē. s. xviij. ca. Atque mul
s Et sicut vo. to. mag. ꝛc. i. ꝓdicatoꝝ (te ꝑplī multi. inducētiū alios ad laudādū deū. t Oīp reg. dñs scȝ iesus xp̄s q̄ dr tūc in terra sancta regnasse. qñ saracenis deiectis xp̄iani sibi fui erūt ibidē libere.

m Quia i ve (cā. neficijs tuis. multi eñ ꝑplī vidētes saracenoꝝ ꝓsperitatē tp̄alē receperūt eoꝝ legē erroneā ꝛ iteꝝ subditur tertia cā.
n Et in ea sanguis ꝓphaꝝ ꝛc. Nā multi doctores et fideles christiani a saracēis fuerūt interfecti.

Caplm. XIX.

Post hec audiui. Descripta xp̄ianorū victoria. h̄ ɔsir dscribit vniuersalis eccl'ie leticia. ꝛ diuidit i duas ptes q2 primo describit hec exultatio. scdo bti Johis grāꝝ actio ibi Et dixit mihi Circa primū dr.
a Post hec audiui q̄si vocem magnā. i. grarūactionē.
b In celo. militātꝭ eccl'ie de tāta saracenoꝝ deiectione ꝛ xp̄ianoꝝ subleuatiōe. ꝛ etiā in celo triūphātis eccl'ie in q̄ sancti gaudēt ꝛ grās agunt deo de bñficijs i terra fideliū collatis.
c Dicētiū all'a. due dictiōes sunt in hebreo. nā alle idē ē q̄d laudate. ia. dñi laus ꝛ gl'ia. nā dicta victoria est deo attribuēda.

in te āpli⁹[i] ꝛ vox mole nō audiet in te āpli⁹. Et lux lucerne nō lucebit ī te āpli⁹[j] ꝛ vox spōsi ꝛ spōse nō audiet adhuc ī te[k] q2 mercatores tui[l] erāt pricipes terre[m] q2 ī veneficijs tuis errauerūt oēs gētes[n] Et ī ea sāguis ꝓphaꝝ ꝛ sctōꝝ īuent⁹ est ꝛ oīm q̄ īterfecti sunt in terra.

XIX.

[a] Post hec audiui q̄si vocē magnā tubaꝝ multaꝝ[b] in celo[c] dicētiū all'a. Laus ꝛ gl'ia ꝛ vt⁹ deo nr̄o ē[d] q2 va ꝛ iusta iudicia sūt ei⁹[e] q̄ iudicauit d̄ meretrice magna[f] q̄ corrupit trā ī ꝓstitutiōe sua[g] ꝛ vīdicauit sāguinē suoꝝ suoꝝ d̄ maīb9 ei⁹[h] Et iteꝝ dixerūt all'a.[i] Et fum⁹ ei⁹[k] ascēdit ī scl'a scl'oꝝ[l] Et ceciderūt seniores vigītiq̄tuor.[m] ꝛ q̄tuor aīalia[n] ꝛ adorauerūt deū sedētē sup thronū dicētes amē all'a[o] Et vox de throno[p] exiuit dicēs. Laudeȝ dicite deo[q] nr̄o oēs scti ei⁹ ꝛ q̄ timetis deū pusilli ꝛ magni[q] Et audiui q̄si vocē tube magne.[r] ꝛ sic vocē aq̄ꝝ multaꝝ[s] ꝛ sic vocē tonitruoꝝ magnoꝝ dicētiū all'[t] qm̄ regnuit dñs de⁹ nr̄ oīpotēs[v] Gaudeam⁹[x] ꝛ exultem⁹ ꝛ dem⁹ gl'iā ei[y] q2 venerūt nuptie agni[z] ꝛ vxor ei⁹ ꝓpauit se.[a] ꝛ datū ē illi[b] vt cooꝑiat se byssino splēdēti ꝛ cādido[c] Byssinū eī iustificatiōes st̄ sctōꝝ[d] Et dixit mihi. Scribe[f] Beati q̄ ad cenā nuptiaꝝ agni[g] vocati st̄ Et dixit mihi[h] Hec vba dei[i] va sūt.[k] et cecidi ad pedes ei⁹ vt adorarē eū Et dixit mihi Uide ne feceris ɔsu⁹ tu⁹ sū. ꝛ frm̄ tuoꝝ hn̄tiū testioniū ih̄u[l] Deū adora[m] testioniū eī ih̄u ē spūs ꝓphie[n] Et vidi celuȝ aꝑtum. ꝛ ecce equ⁹ alb⁹[p] ꝛ q̄ sedebat st̄ eū[q] vocabat fidel' ꝛ verax.[r] ꝛ cū iusticia iudicat[s] ꝛ pugnat.[t] ocl'i āt ei⁹ sic flāma ignis[v]

v Gaudeam⁹ mente interiori.
x Et exul. signo exteriori. exultare eī dictū ē q̄si extra saltare q̄d fit qñ gaudiuȝ cordis manifestat exteri⁹ sēsibilib9 signis
y Quia vene. nup. agni. tūc eñ ostēdit signū dilectiōis eccl'ie collecte in ptib9 hierosolymitanis sic spōs⁹ recōciliat⁹ spōse.
z Et vxor ei⁹ ꝓpa. se ad suiēdū sibi deuote
a Et datū est illi. a
b Et coope. (deo. se byssino spē. ꝑ interiorē sanctitatē ꝛ exteriorē honestatē q̄d ptȝ ex hoc q̄d subdit
c Byssinū eñ ꝛc. ꝛ
d Et dixit. (ptȝ lr̄a mi. Hic ɔsir subdit ipsius iohis grāꝝ actio. ꝛ primo cā premittit cū dr Et dixit mihi. s. angelus reuelās mysteria diuina
e Scribe. (iohāni ad futurā memoriā.
f Beati q̄ ad cenā nuptiaꝝ agni. i. ad ꝑceptionē eucharistie
g Vocati (sacri. sunt. ꝑ fidē charitate
h Hec v (formatā ba dei. cui⁹ nuncius erat āgel⁹ loq̄ns iohi
i Vera sū. nā a deo

d Quia va ꝛ iusta iudi. ei⁹ sunt cui⁹ duplex rō subdit. pria dū dr. e Qui iudicauit de meretrice magna. i. de gēte saracenica q̄ntū ad turchos spāl'r. vt dictū est. s. ca. xvij. eā puniēdo
f Que corrupit terrā ꝛc. q2 multos ꝑpl'os infecit ꝑfidia machometi. ꝛ ɔsir ponit rō scda cū dicit. g Et vindicauit sanguinē suoꝝ suorū. a turchis ꝛ egyptijs
h Et iterū dixerūt all'a. primo ꝑ debellatio (occisoꝝ ne turchoꝝ. ꝛ scdo ꝑ debellatiōe egyptioꝝ. vel aliter scȝ primo ꝑ deuictis saracenis. ꝛ scdo ꝑ recuꝑatione sancte ciuitatis. i Et fum⁹ ei⁹. s. gētis saracenice.
k Ascēdit ī scl'a scl'oꝝ. Nā occisi descēderūt ad igneȝ
l Et ceciderūt seniores. xxiiij. i. vniuerse ca (gehēne thedrales eccl'ie. m Et q̄tuor aīalia. i. q̄tuor eccl'ie patriarchales cū ꝓlatis suis. vt dictū ē. s. ca. iiij. n Et adorauerūt deū. d̄ tāto bñficio xp̄ianis collato.
o Et vox d̄ thro. i. de sede aplica. p Exiuit. excitādo oēs xp̄ianos ad laudādū deū de tāto bñficio relatione certa cognito. q Et au. q̄si vo. tu. i. hierosolymitani patriarche. r Et sic vo. aquaꝝ mul. i. ꝑpl'orū

k Et ce. ad pe. ei⁹. s. āgeli (nullū falsum ꝓcedere pōt. loq̄ntis ad faciēdū sibi reuerētiā. quā tñ āgel⁹ rennuit. q2 post incarnationē filij dei ꝑ quā hūana natura assūpta ē a supposito vbi. angeli reformidāt sic venerari a natura hūana. quā vidēt sup se eleuatā ī filio dei. q̄ est eiusdē nature nūero cū pr̄e. l Deū adora. adoratio
m Testioniū eī ie. ē spi. ꝓphie. i. oēs ꝓphe (ne latrie. testioniū ꝑhibēt ih̄u xp̄o sm̄ q̄ dr Act. x. n Et vice. ap. h̄ ɔsir describit victoria xp̄ianoꝝ tp̄e balduini regis scdi q successit godfredo frī suo āno dñi. M. c. cui⁹ prio describit ɔditio nobil'. scdo qdā ei⁹ victoria notabil'. ibi Et vidi vnū āgelū. Circa primū dr. n Et vice. ap. q2 iohi reuelatū fuit celū q̄d erat dei ꝑscia clau
o Et ec. equ⁹ al. i. regnū hierosolymitanū deco (suȝ. re sanctitatis de albatū vt ꝓdictū ē. p Et q̄ se. sup eū scȝ balduin⁹ rex istitut⁹. q Vocabat fi. ꝛ ve. Nā ad lr̄az fidelis fuit i factis. ꝛ verax i vbis. r Et cū iusti iudi. ꝑpl'm. sibi subditū. s Et pug. Nā rex institut⁹ statim cepit dilatare nobil'r regnū suū ꝑ expugnatione saracenoꝝ. t Ocl'i āūt ei⁹ sic fla. ig. nā aspectus

ei⁹ erat terribilis saracenis. v Et in capite ei⁹ dia demata multa. nã ĩ terra phylistinoꝝ ꝛ tyri ꝛ sydonis plẽs obtinuit ciuitates in qb⁹ antiquit⁹ erãt reges. x Hñs nomen scri. qꝺ nemo nouit nisi ipe. bona ei opa sua quãtũ poterat celabat a laude hũana. y Et vesti. erat ve. aspsa sang. s. saracenoꝝ ab s Et (eo occisoꝝ. vo. no. ei⁹ vbũ dei. Nã ad honestatẽ vbi dei frã natiuã dimi sit ꝛ vltra mare iuit. a Et exercit⁹ q̃ sũt in ce. i. tẽplarij ꝛ ho spitalarij q̃rũ tũc or dines fuerũt instituti ad militãdũ ↄ aduer sarios xp̃i vt dicunt expositores dicti. b Seqbant eũ ĩ p̃. c In eqs al. (Iĩs. id ẽ in corpib⁹ casti tate dealbat⁹. nã ꝺ p fessione eoꝝ ẽ votũ d Vesti (castitat⁹. ti bys. p interiorẽ et exteriorẽ mũdiciã vt e Et ꝺ (dictũ ẽ. s. ore ei⁹ pce. gla. acu. Nã vbis efficacibus hortabat ꝛ excitabat bellatores suos ↄ gẽ tes infideles. f Et ipe reget eas ĩ vir. fer. eaꝝ pluries supbiã frangẽdo. g Et ipse cal. tor. vi. ꝛc. q: fuit execu tor diuine iusticie in saracenici sanguinis h Et hꝫ (effusiõe. in vesti. ꝛ i fe. suo scriptũ rex regũ ꝛ dñs dñantiũ. ex p̃ dict⁹ em ptꝫ q̃ habuit ↄditiões regis valde excellẽtis pter qꝺ dr̃ rex regũ p tpe suo. eo mõ q̃ rosa dr̃ flos floꝝ i Et vidi. Postq̃ descripta ẽ balduini reg. ↄditio no bilis. h ↄsir describit q̃dã ipsius victoria valde notabi lis Ad cui⁹ intellectũ sciendũ q̃ anno. v. regni bal dui ni pricipes egypti dixerũt suo caliphe. q̃ tps erat aptũ ad recuperãdũ terrã a xp̃iãis occupatã. tũ q: plẽs xp̃i ani pricipes ad terras natiuitatis sue redierant. tũ q ꝛ remanẽtes bellis frequẽtib⁹ afflicti ꝛ de paupati erãt vt dic ep̃s tyrenens. xi. lib. ca. iij. Addũt etiã exposito res aliq̃ q̃ ad hec erãt et excitati p q̃sdã falsos pphas saracenoꝝ. q̃ asserebãt ĩ breui petrã sc̃i sepulchri frusta tim ↄterẽdã. ꝛ crucẽ sanctã ĩ pfundũ mar⁹ submergen dã ꝛ xp̃ianitatẽ ꝺ terr⁹ illis penit⁹ delẽdã. qb⁹ assentiẽs dict⁹ calipha pparauit exercitũ magnũ p terrã ꝛ ma re ad obtinẽdũ qꝺ erat ei suggestũ q̃ audito xp̃iani pau ci existẽtes ↄpatiue fuerũt territi. sꝫ p̃riarcha hieroso lymitan⁹ eos ↄfortãs pmittebat eis. si ꝺ dño ↄ fiderẽt tãtã victoriã affuturã q̃ aues celi de carnib⁹ saraceno rũ essent saturãde pferẽs q̃si de vexillo dñice cruc⁹ li gnũ. sic igit̃ nr̃i cũ q̃ngẽtis eq̃tib⁹ ꝛ duob⁹ milib⁹ peditũ ↄ hostes. q̃r nũer⁹ erat q̃ndecim miliũ absq̃ illis q̃ in classe venerãt aiosius pcedẽtes pstrauerũt ex hostib⁹ maximã multitudinẽ. ꝛ residui ↄuersi sunt ad fugã. de classe etiã illa magna ps a nr̃is fuit recepta. dic q̃ io hes i Et vidi. vnũ ang. i. p̃riarchã hierosolymitanũ. k Stantẽ in sole. p eminẽtiã vite ꝛ doctrine. fm il lud Eccl. l. Sicut sol refulgẽs sic ille refulsit in templo dei. l Et cla. vo. mag. i. exhortatiõe p̃dicta. m Dicẽs oib⁹ aui b⁹ ꝛc. q: pgressus ad ei⁹ exhortationẽ fa ctã aues sat. habuerũt ad comedendũ. n Et vidi. bestiã. i. egypti soldanũ. o Et re. ter. sibi sub p Et exer. (iectos. eo. ↄgre. ĩ mari ꝛ ĩ ter q Ad faci. pli. (ra. cũ il. ꝛc. i. cũ rege bal duino ꝛ exercitu suo r Et apphẽsa ẽ be. ꝛc. i. rex egypti ꝛ pp̃he falsi q̃ in astutia sua fuerũt ↄphẽsi. nã ↄtrũ ei⁹ qꝺ cogitauerant s Et q̃ fe. (euenit. signa falsa. t Corã ipo qb⁹ se. eos q̃ acce. caracte. bestie. i. arma ꝛ vexil la secte machometi v Et q̃ adora. ima. ei⁹. i. caliphã egypti repñtãtẽ psonã ma chometi. x Viui missi sũt hi duo. s. calipha ꝛ pro pheta q̃ nõ fuerũt in dicto bello. ꝛ accipi tur h̃ singulare p plu rali. s. ppha p pphetꝫ sicut Exo. viij. Venit muscagi auissima. i. musce. y In stagnũ ignis ar. q: manẽtes in ĩfide litate descẽderũt ad ignẽ gehẽne. z Et ce. occi. sũt ꝛc. s. illi q̃ iuerũt ad pugnãdũ ↄ regẽ balduinũ. ꝛ ptꝫ ex

ꝛ ĩ capite ei⁹ diadẽata mĩta [k]hñs nomẽ scriptũ qꝺ nemo nouit nisi ipe[l] ꝛ ve stit⁹ erat veste aspsa sãgui ne[x] ꝛ vocabat nomẽ ei⁹ v bũ dei[a] Et exercit⁹ q̃ sũt ĩ celo[b] seqbant eũ[c] ĩ eqs al bis[d] vestiti byssino albo ꝛ mũdo[e] ꝛ de ore ei⁹ pcedit gladi⁹ ex vtraq̃ pte acut⁹ vt ĩ ipo pcutiat gẽtes[f] Et ipe reget eas ĩ vga ferrea [g] ꝛ calcat torcular vini fu roꝛ ire dei oĩpotent⁹[h] Et hꝫ ĩ vestimẽto ꝛ ĩ femore suo scriptũ. Rex regum ꝛ dñs dñantiũ.[i] ꝛ vidi vnũ ãgelũ[k] stãtẽ ĩ sole.[l] ꝛ clama uit voce mag[m] dicẽs. oib⁹ auib⁹ q̃ volabãt p mediũ celi venite ꝛ ↄgregami ad cenã magnã vt mãducetꝫ carnes regũ ꝛ carnes tri bunoꝝ ꝛ carnes fortiũ et carnes eq̃ꝝ ꝛ sedẽtiũ ĩ ip sis ꝛ carnes oĩm liberoꝝ ꝛ suoꝝ ꝛ pusilloꝝ ꝛ mag noꝝ[n] ꝛ vidi bestiã[o] ꝛ reges t̃re[p] ꝛ exercit⁹ eoꝝ ↄgrega tos[q] ad faciẽdũ pliũ cũ il lo q̃ sedebat ĩ eq̃. ꝛ cũ exer citu ei⁹[r] Et apphẽsa ẽ be stia ꝛ cũ ea pseudo ppha[s] ꝛ q̃ fec sig[t] corã ipo q̃b⁹ sedu xit eos q̃ accẽperũt chara ctere bestie.[v] ꝛ q̃ adoraue rũt imaginẽ ei⁹[x] Viui mis si sũt hi duo ĩ stãgnũ ignis ardẽtꝫ ꝛ sulphurꝫ[y] ꝛ ceteri occisi sũt ĩ gladio sedẽtꝫ sr̃ equũ q̃ pcedit ꝺ ore ipi⁹. ꝛ oẽs aues saturate sũt carnibus eorum. ¶ XX

[a] Et vidi ãgelũ de scẽdẽtẽ ꝺ celo[b] hñ tẽ clauẽ abyssi.[c] ꝛ cathenã magnã ĩ manu sua.[d] ꝛ apphẽdit draconẽ spẽtẽ ãtiquũ q̃ ẽ dyabol⁹ ꝛ sathanas[e] ꝛ ligauit eũ[f] p

¶ Cap. XX. (dictis lr̃a scripta in generali ꝛ spãli septima plaga. h̃ ↄũr describit ecc̃ie pmotio noua ꝛ diuidit in duas ptes. q: primo describit hec pmotio. sc̃do xp̃ianoꝝ ite rata psecutio. ibi. Et vidi sedes. Sciẽdũ tñ q̃ primã p tẽ ꝛ sc̃dam ĩ pte exponũt aliq̃ de calixto papa. ꝛ henri co impatore hui⁹ nois q̃nto. q̃ cogẽte eũ papa sub in terdictiõe anathemat⁹. renũciauit ↄsuetudini q̃ vsi fue rãt impatores. s. inuestiẽdi ep̃os ꝛ abbates p baculũ ꝛ anulũ p trecẽtos anos ꝛ ãpli⁹. s. a tpe karoli magni. q̃ ptãs ei ↄcessa fuerat ab hadriano papa in ↄcilio rome celebrato. vt habet in chronica sigisberti. ꝛ sic exponũt hãc lr̃am. a Et vidi ang. i. papã kalixtũ. b Ha bentẽ clauẽ abyssi. i. ptãtẽ excõmunicãdi. q̃ segregatur q̃s a sortio fideliũ. c Et cathenã magnã in manu sua i. multitudinem cardinaliũ ꝛ platoꝝ in hoc facto sibi assistentiũ. d Et apphendit draconẽ. i. roma nũ ipatorẽ. e Et ligauit eũ. p cẽsurã eccl'iasticã ne ãpli⁹ dicto mõ vsurparet sibi ecclesiasticã iurisdictionẽ f Per an. mille. i. p tps xp̃iqꝺ currit vsq̃ ad antichri stũ. ꝛ ponit hic nũer⁹ determinat⁹ p ĩdeterminato. sic p. xxiiij. seniores designat vniuersitas ep̃oꝝ. s. ca. iiij.

g Et signauit sup illū vt nō seducat ⁊c̄.i.sub pena excōicatiōis restrinxit eū ne amplꝰ se intromittat de iurisditione eccl'iastica.iō subdit. h Et vidi sedes.i.summi i Et sedērūt sup eas ⁊c̄.vnꝰ (impatoris ⁊ pōtificꝫ distinctas iurisditōes. exercens eccl'iasticā iurisditionē.⁊ aliꝰ tpalem. Sꝫ huic expositiōi nō ꝯsonat sequens lr̄a q̄ seq̄r in eodē vsu.Et aīas decollatoꝝ ⁊c̄.qȯ exponūt aliq̄ de ꝑsecutōe saladini.in qua multi xp̄iani fuerūt occisi. Itē de hꝫ sathana alligato ꝑ mille āños dr̄ hic.ꝙ Post hꝫ optet illū solui modico tpe. qȯ exponūt de ātixp̄i tpe.in q̄ laxabit ptās demonis ad decipiēdū gētes.⁊ ideo ꝙ dr̄ hic ꝑ sathanā itelligi romanū īpatorē vidr̄ eē ꝯ̄dictio.⁊ ꝑ ꝯ̄sis nimis extorta expositō. ꝓpter qȯ exponēdo lr̄am istā tanq̄ꝫ ipletā de p̄terito saluo iudicio maiori vidr̄ hec lr̄a meliꝰ exponi de papa innocētio.q̄ approbauit ordīes fratꝝ minoꝝ ⁊ p̄dicatoꝝ.ꝑ quoꝝ doctrinā ⁊ p̄dicationē eccl'ia est qȯdammō renouata.⁊ ptās demonis est restricta.vn̄ multe demonū illusiōes q̄ ān̄ fiebāt cessauerūt.⁊ hꝫ est qȯ dic iohēs. Et vidi angelū.i.Innocētiū papā tertiū. Descendētem de celo.i.de apice pōtificali ꝯdescendentē sctis Frācisco ⁊ dominico. Hn̄tem clauē abyssi.i.ptātem approbādi dictos ordīes ad reprimendā ptātem diaboli. Et cathenā magnā.i.fratꝝ vtriusq̄ꝫ ordinis multiplicitatē. Et apphendit draconē ⁊c̄.qr̄ ꝑ eoꝝ vitā ⁊ doctrinā ptās demonis ē repssa.⁊ reprimet vsq̄ꝫ ad antixp̄i tpa.iō subdit. Et ligauit eū ꝑ annos mile.qr̄ tn̄ tūc ptās eiꝰ laxabit.iō subdit. Et post hꝫ optet illū solui modico tpe. nā antixp̄i ꝑsecutio breuis erit respectu ꝑsecutionū p̄cedentiū.s.iudeoꝝ tyrannoꝝ hereticoꝝ ⁊ saracenoꝝ. h Et vidi sedes. Hic ponit xp̄ianoꝝ renouata ꝑsecutio.quā aliq̄ exponūt de ꝑsecutiōe saladini.vt dictū est sꝫ mihi vidr̄ meliꝰ exponi de tartaris q̄ anno dn̄i.M.ccij.de terra sua exeuntes multos ꝓplos tā xp̄ianos q̄ꝫ paganos occiderunt.⁊ sic dr̄. h Et vidi sedes.i.pluriū regnoꝝ metropoles ciuitates. i Et sederūt sup eas.supple tartari eas subij ciēdo sibi. k Et iudiciū datū ē illis.i.ptās interficiē di hoīes s̄m demerita illiꝰ tpis. l Et aīas decollatorū ⁊c̄.hꝫ dr̄ q̄ntū ad xp̄ianos ab eis occisos nomen iesu xp̄i ꝯfitētes.⁊ machometū q̄ supra bestia dr̄ ⁊ legē eius ⁊ mores ⁊ cultū totalr̄ denegātes. m Et vixerūt vita glīe in aīab;. n Ceteri vō mortuoꝝ.q̄ntum ad paganos ⁊ infideles occisos a tartaris. o Nō vixerunt. supp.vita glīe.sꝫ mortui fuerūt in aīab; morte gehenne. p Donec ꝯsumenē mille anni.i.tps xp̄i.nā resurgēt cū alijs in fine mūdi.vt puniant̄ sil' in aīa ⁊ corpe.

q Hec ē resurrectio p̄ia.hꝫ refert̄ ad illō qȯ dr̄ de xp̄ianis.Et vixerūt supple vita glīe ī aīab; suis. q̄ glīe vita dr̄ hic resurrectio p̄ia.scd̄a vō erit q̄n resurgēt in corpibus glīosis.⁊ qr̄ isti iā sūt securi de sua btītudine quā iā hn̄t in aīa.⁊ postea habebūt cū hꝫ in corpe.iō subdit.

q In his scd̄a mor.i.pena gehēne. r Nō hꝫ ptātez sꝫ erūt sacerdotes dei ⁊c̄.i.colētes eū caritate ꝑfecta.

s Et regna.cū illo mille ānis.hꝫ ē vsq̄ꝫ ad resurrectiōez

āños mille: ⁊ misit eū ī abyssum ⁊ clausit:[g] ⁊ sig̃uit sup illū vt non seducat āplius gētes donec ꝯsūmēt̄ mille āni: ⁊ post hꝫ optet illū solui modico tpe.[h] Et vidi sedes[i] ⁊ sedērūt sup eas:[k] ⁊ iudiciū datū ē ill'.[l] Et aīas decollatoꝝ ꝓpt̄ testimoniū iesu et ꝓpt̄ vbū dei: ⁊ q̄ n̄ adorauerūt bestiā neq̄ꝫ imaginē eiꝰ nec acceperūt caracterē eiꝰ[i] frontibus aut in manibus suis:[m] ⁊ vixerunt ⁊ regnauerunt cum christo mille annis.[n] Ceteri mortuorū[o] nō vixerunt:[p] donec ꝯsummētur mille anni.[q] Hec est resurrectio prima. Beatus ⁊ sanctus q̄ habet ptem in resurrectiōe prima.[q] In his scd̄a mors[r] nō hꝫ ptātem: sꝫ erūt sacerdotes dei ⁊ xp̄i[s] ⁊ regbūt cū illo mille annis.

generalē.⁊ sic pꝫ ꝙ loq̄t̄ de glīa quā hn̄t scti ān̄ diē iudicij.pꝫ igit̄ q̄liter hec lr̄a a pricipio.xvij.ca.vsq̄ꝫ ad istū locū pōt exponi vt iā cōpleta.veruntn̄ hec expositio ipropria vidr̄ in plurib; ⁊ extorta.primo qr̄ ca.xvij.dictū est qȯ ꝑ bestiā hn̄tem capita septē intelligit̄ rex egypti.⁊ ꝑ mulierem fornicariā rex turchie.⁊ postea dictū est ꝙ vnū de septē capitib; bestie.s.sextuꝫ est rex turchie qȯ dissonat p̄cedentibus.maxie qr̄ rex egypti ⁊ rex turchie erāt adinuicē inimici vt ī eodē ca.dictū ē ⁊ etiā s. Item ca.xviij.vbi agit̄ de punitōe secte saracenice sub nomine babylonis.plura dicūt̄.ex q̄b; vidr̄ intelligi total' eiꝰ destructio cū dr̄.Cecidit cecidit babylon magna ⁊ facta est habitatio demonioꝝ ⁊c̄. Itē ex eo qȯ postea subdit̄.In vna die veniēt plage eiꝰ mors ⁊ luctꝰ ⁊ fames ⁊ igni cōburent̄. Itē ex eo qȯ postea subdit̄ in eodē ca. Hoc ipetu mittet̄ babylon ⁊ vltra iā non inuenit̄.ex q̄b; vidr̄ intelligi eius destructio totalis s̄m expositionē dictā.cū tn̄ saraceni remāserūt in regno egypti ⁊ turchie.q̄ tūc nō fuerunt ꝑ christianos acq̄sita nec postea.sed solū vna pars syrie ⁊ iudea.⁊ cū hꝫ ista loca ꝑdiderūt xp̄iani ꝑ maiori pte tpe saladini.q̄si ꝑ octoginta annos postq̄ꝫ fuerāt a xp̄ianis occupata.⁊ postea illa q̄ remāserāt xp̄ianis.s.achon tripolis.⁊ q̄dam alia fuerunt a saracenis parti destructa ⁊ partim possessa. Itez qȯ postea.xix.cap.exponit̄ de Balduino rege. Et in capite eiꝰ diademata multa.ꝓpter aliq̄s ciuitates regias q̄s acq̄siuit vidr̄ improprie dictū.qr̄ regnū eiꝰ nunq̄ꝫ sic creuit q̄n remanserit satis paruū. Itē qȯ ibi subdit̄. Hn̄s nomē scriptū qȯ nemo nouit nisi ipe.qr̄ nomē dicti regis ⁊ eiꝰ ꝯditōes fuerūt alijs note.tal' etiā occl'tatio nois vidr̄ ꝯuenire tn̄ diuīs ꝑsonis Matth.xi. Nēo nouit filiū nisi pr̄. neq̄ꝫ prē q̄s nouit nisi filꝰ ⁊c̄.ꝓpt̄ qȯ hec lr̄a nō vidr̄ itelligi de rege balduino.sꝫ tn̄ ō xp̄o.vn̄ ibi subdit̄. Et vocabit̄ nomē eiꝰ vbū dei.qȯ nomē ꝯuenit soli filio ī diuinis vt pꝫ Joh.i. Uerbū caro factū ē ⁊c̄. Itē qȯ postea subdit̄. Et hꝫ in vestimēto suo ⁊ ī femore suo scriptū.rex regū ⁊ dn̄s dn̄antium.de xp̄o exponit̄ ad lr̄am a sctis ⁊ doctorib; catholicꝫ. Itē illud qȯ ibidē interponit̄. Et exercitꝰ q̄ sūt in celo seq̄bant̄ eū ⁊c̄. qȯ expositū ē de tēplarijs ⁊ hospitalarijs nō vidr̄ bn̄ dictū. nā illa victoria notabilis.q̄ ibi describit̄ fuit āno q̄nto regni balduini.vt dictū ē.s.q̄ regnare cepit anno dn̄i.M.c.ordo vō tēplarioꝝ approbatꝰ fuit anno dn̄i.M.c.xxviij.⁊ exēplo tēplarioꝝ hospitalarij ceperūt in armis exerceri.lꝫ ante eos fuissent instituti.vt dic ep̄s achonens̄.c.lxv.⁊ sic n̄ vidr̄ ꝙ fuerūt ī exercitu dicti Balduini regꝫ q̄ regnauit.xviij.ānis tn̄.vt dic idē ep̄s achonens̄.ca.xciij. Itē s̄m expositionē p̄dictā oīa scripta ī trib; dictꝫ ca.hꝰ libri ab ānis ducētis ⁊ amplꝰ sūt cōpleta.vt pꝫ ex p̄dictꝫ.lr̄a vō seq̄ns īmediate exponit̄ ab oīb; de tpe antixp̄i ꝙ aūt ō statu eccl'ie q̄ntū ad ꝯtingētiā ī tāto intermedio tpe cuꝫ adhuc aduētus antixp̄i ꝓpinquꝰ nō appareat nihil scripsit iohēs.n̄ vidr̄ ꝯueniēs.maxie cū dicat̄ cōiter a doctorib; ꝙ iohēs ī hꝫ libro scripsit notabilia circa ecclesiam

ꝯtingētia vsq3 ad mūdi i terminū. Propt̄ hec ⁊ alia plura q̄ dici possent ꝯ̄ expositionē p̄dictā vt̄. saluo meliori iudicio q̄ tota lr̄a a p̄rin. xvij. c. vsq3 ad locū istū nōdū sit ipleta. Et q̄r nō ꝓpheta sum nec fili⁹ ꝓphe nolo d̄ futuris aliq̄d dicere nisi illud qđ a scriptura sctā vel dict3 sctōꝝ ⁊ doctoꝝ autēticoꝝ elici pōt. ꝓpter qđ expositionē lr̄e dicte sapiētoribꝫ dimitto si vō circa h̄ dn̄s dederit mihi itellectū libēter aliꝭs cōicabo

t Et cū ꝯsumati. h̄ describit̄ persecutio antixp̄i. d̄ qua sacra scriptura ⁊ sancti loquunt̄ i pluribꝫ loc3 cū dr̄. Et cū ꝯsumati fuerit mille anni. i. tp̄s ecclie vsq3 ad tēpus antixp̄i.

v Soluet̄ sathanas cui⁹ ptās fuit restricta p xp̄i p̄dicationē ⁊ ei⁹ passionē. ⁊ per aplōꝝ ⁊ sanctoꝝ p̄dicatoꝝ doctrinā s3 relaxabitur ātixp̄i tpe

x Et se. (iō subdit̄. gen. q̄ sunt sup q̄tuor angulos terre. q̄r de oībꝫ mūdi ptibꝫ aliq̄ adherebūt antixp̄o seducti a suis p̄dicatoribꝫ dyabolo coopante mēdacibꝫ signis. ij. Thes. ij. c. sic euageliū xp̄i publicatū fuit p aplōs dn̄o coopante ⁊ s̄monē ꝯfirmāte sequētibꝫ signis veris Mar. vl.

y Gog ⁊ magog. p gog q̄ interp̄tat̄ tectū. itelligit̄ antixp̄s q̄ erit demonis habitaculū. p magog q̄ interp̄tatur de tecto itelligunt̄ adherētes antixp̄o. sicut dictū

z Et ꝯgre. eos i pliū. ꝯ̄ cetū (fuit pleni⁹ Ezech. xxxix. fideliū. a Et ascēderūt sup lati. terre. ad cogendū oēs antixp̄o obedire. loquit̄ tn̄ h̄ de futuro p modū p̄teriti. ꝓpter certitudinē ꝓphetie. qđ frequēter fit in p b Et circu. ca. sctōꝝ. i. xp̄ianoꝝ ad eos destru (p̄his. endū. c Et ciuitatē dilectā. i. irl̄m q̄ tūc a xp̄ianis habitabit̄. vt dictū fuit. Ezech. xxxix. d Et descēdit ignis a deo d̄ celo. q̄r antixp̄s fulminabit̄ p michaelē archāgelū xp̄o p̄cipiēte. ⁊ magna ps sui exercit⁹ p̄ibit cū eo vt dictū fuit. ij. Thes. ij. e Et dyabol⁹ q̄ seducebat eos ⁊c. q̄r tūc restringet̄ sicut prius. ⁊ āpli⁹ ptās

f Ubi ⁊ be. i. bestialr̄ viuētes. (sua religabit̄ i iferno.

g Et pseudo ꝓphe. ātixp̄i q̄ eos decipiēt. h Cruciabunt̄ die ac no. ⁊c. i. sine fine. p h̄ aūt q̄ dr̄ hic. Et circūierūt ciuitatē dilectā ⁊ descendet ignis ⁊c. pt3 q̄ iohēs nō loquit̄ h̄ d̄ tartar3. vt voluerūt aliq̄ dicere. q̄r nō iueniunt̄ tartari irl̄m a xp̄ianis habitatā obsedisse. nec ignis d̄ celo descendēs eoꝝ exercitū deuorasse.

i Et vi. thro. Supius iohēs descripsit statū ecclie generale iudiciū p̄cedētē. h̄ aūt describit ip̄3 iudiciū. d.

i Et vi. thro. mag. in q̄ designat̄ iudicāt3 xp̄i ptās ifi-

k Cādidū. in q̄ designat̄ iudicij claritas. qđ (nita. notū erit oībꝫ esse iustū. l Et se. sup eū. i. xp̄m hoīe3 ⁊ deū. m A cui⁹ ꝯspe. fu. ter. ⁊ celū. Nā tūc imutabunt̄ a statu i q̄ sunt.

n Et vi. mortuos magnos ⁊ pusil. q̄r sic dic̄ apl̄s. ij. Corin. v. Oportebit nos oēs manifestari añ tribunal xp̄i.

o Et li. apti sunt. sup. (ple ꝯsciētiaꝝ. nā oīa merita ⁊ demerita oībꝫ erūt nota vt sic appareat oībꝫ iudicāt3 iusticia.

[t] et cū ꝯsumati fuerit mille āni. [v] soluet̄ sathanas d̄ carcere suo ⁊ exibit. [x] ⁊ seducet gētes q̄ sūt sup q̄tuor āgelos terre [y] gog ⁊ magog [z] ⁊ ꝯgregabit eos i p̄lium q̄ꝝ nūer⁹ ē sic̄ harena mar3 [a] Et ascēderūt sr̄ latitudinē t̄re [b] ⁊ circūierūt castra scōꝝ. [c] ⁊ ciuitatē dilectā. [d] Et descēdit ignis a deo de celo. ⁊ deuorauit eos. [e] ⁊ dyabolus q̄ seducebat eos missus ē i stāgnū ignis ⁊ sulphur3 [f] vbi ⁊ bestia [g] ⁊ pseudo ꝓphe [h] cruciabunt̄ die ac nocte i scl̄a scl̄oꝝ [i] Et vidi thronū magnū [k] cādidū [l] ⁊ sedētē sup eū. [m] a cui⁹ cōspectu fugit t̄ra ⁊ celū ⁊ loc⁹ nō ē inuēt⁹ ab eis [n] Et vidi mortuos magnos ⁊ pusillos stātes i ꝯspectu throni. [o] ⁊ libri apti sūt [p] ⁊ ali⁹ liber apt⁹ ē q̄ ē vite [q] Et iudicati sīt mortui ex his q̄ scripta erāt i libris s̄m opa ipoꝝ [r] Et dedit mare mortuos q̄ i eo erāt. ⁊ mors [s] ⁊ infern⁹ dederūt mortuos suos q̄ i ip̄is erāt ⁊ iudicatū ē d̄ singul' s̄m opa ipoꝝ. [t] ⁊ ifern⁹ ⁊ mors missi sīt i stāgnū ignis hec ē mors scd̄a ⁊ q̄ nō inuēt⁹ ē i libro vite scpt⁹ miss⁹ ē i stāgnū ignis

[a] Et vidi celū. XXI nouū ⁊ t̄rā nouā. [b] Primū eñ celū ⁊ pria t̄ra abijt. ⁊ mare iā n̄ est [c] Et ego iohēs [d] vidi sanctam ciuitatem irl̄m [e] nouā. [f] descendentē de celo

p Et ali⁹ li. ap. ē q̄ ē vi. ⁊ h̄ liber idē ē qđ p̄destinatio diuia. q̄ dr̄ liber metaphorice. eo q̄ i ea rep̄sentant̄ expssi illi q̄ ordinati sīt simplr̄ ad ꝯsequēdā vitā beatā. q̄ liber aperiet̄ i iudicio. q̄r tūc apparebit manifeste q̄ sūt ad beatitudinē assumēdi. ⁊ qui nō.

q Et iu. sunt mor. ex his q̄ scripta erāt in libris suppse ꝯscientiaꝝ q̄r nō solū iudicabunt̄ s̄m opa. ⁊ dicta. s3 etiā s3 intētiones iteriores ⁊ cogi (tata.

r Et de. ma. mortu. ⁊c. Istud fiet añ iudiciū qđ p̄cedet resurrectio mortuorū. l3 hic scribat̄ post q̄r frequēter in sacta scriptura pri⁹ facta posteri⁹ narrant̄. resurgēt aūt tā dimersi i mari q̄3 in arida mortui. q̄ p mortē h̄ designat̄. aīe etiā i inferno detēte redibūt ad corpa. l3 iā sint mortue morte culpe ⁊ gehēne. iō dr̄ hic. s Et infe. de mor. suos. ⁊ iudicatū ē d̄ singulis repetitio ē ei⁹ qđ dictū ē supra ad maiorē assertionem

t Et infe. ⁊ mors missi sunt i stag. ig. i. i penā gehēne ⁊ p mortē hic itelligit̄ dyabol⁹. cui⁹ iuidia mors intrauit i orbē terraꝝ. sic̄ sol dr̄ effectiue calidus ⁊ nō formaliter. demones eñ sunt imortales. Per infernū aūt intelligunt̄ pctōres dānati cū demonibꝫ. sicut eñ ꝯsenti unt eis i culpa. sic associabunt̄ i pena Math. xxv. Ite maledicti i ignē eternū q̄ pat⁹ ē dyabolo ⁊ angel' ei⁹ ⁊c.

Capl̄m. XXI.

Et vidi celū nouū. descripto finali iudicio. ꝯ̄sir describit̄ ecclie stat⁹ post iudiciū. ⁊ primo i generali. scđo magi3 in sp̄āli. ibi Et venit vn⁹. Circa primū p̄dicit iohānes inouationē

a Et vidi ce. no. ⁊ ter. no. ⁊ p ista (mūdi sensibilis. d. duo intelligunt̄ elemēta media ignis aq̄ ⁊ aer. Hec eñ oīa innouabunt̄ ⁊ i meli⁹ mutabunt̄. iō subdit̄.

b Primū ei ce. ⁊ pri. ter. abijt ⁊c. nō ē p h̄ intelligēdū q̄ mutet̄ eoꝝ substātia. s3 ea manēte meliorabunt̄ in q̄litatibꝫ ⁊ ꝓprietatibꝫ vt in claritate diaphoneitate ⁊ in sibus. ⁊ totū cedet ad gloriā electorū q̄ ex creaturis

c Et ego iohānes. Hic scđo iohānes de (laudāt deū. scribit innouationē hūane nature q̄trū ad electos. d.

d Uidi ciuitatē san. irl̄m. i. electoꝝ societatē p̄fecta charitate vnitā. e Nouā. q̄trū ad corpoꝝ glīā corpora eñ sctōꝝ q̄ mō sunt corruptibilia grossa pōderosa ⁊ obscura. resurgēt imortalia. subtilia. agilia ⁊ clara. et q̄r h̄ fiet p glīam aīaꝝ ad corpora redūdantē. iō subdit̄

f Descēdentē de celo empyreo vt corpa resumāt ⁊ i

[g] a deo parātã. sicͤ spōsam or
natã viro suo [h] Et audiui
vocē magnā ꝺ throno [i] di
cētē. Ecce tabnaculū dei
cū hoībꝫ ⁊ hītabit cū eis
Et ipi pp̄ls eiꝰ erūt. ⁊ ipē
deꝰ cū eis. erit eoꝝ deꝰ. et
absterget deꝰ oēm lachry=
mā ab ocul' eoꝝ ⁊ mors vl
tra nō erit neqꝫ luctꝰ neqꝫ
clamor neqꝫ dolor erit vl=
tra [k] q̄ p̄ria abierūt [l] ⁊ dixit q̄
sedbat ī throno [m] Ecce no
ua facio oīa [n] ⁊ dixit mihi.
Scribe q̄z hec vba fidelis
sima sūt ⁊ va. [o] ⁊ dixit mihi
Factū ē. [p] Ego sū alpha ⁊
o. [q] initiū ⁊ finis [r] Ego sitiē
ti [s] dabo ꝺ fonte aq̄ viue. [t]
ḡtis [v] Qui vicerit [x] posside
bit hec [y] Et ero illi deꝰ. [z] et
ipē erit mihi filiꝰ. [a] Timi
dis āt [b] ⁊ icredul'. [c] ⁊ execra
tiꝫ [d] ⁊ homicidis [e] ⁊ fornica=
toribꝫ [f] ⁊ veneficiꝫ [g] ⁊ idola=
triꝫ [h] ⁊ oībꝰ mēdacibꝰ [i] ps il=
loꝝ. [k] erit ī stāgno ardenti
igne ⁊ sulphure quod est
mors scd̄a [l] Et veīt vnꝰ ꝺ
septē āgelis hn̄tibꝰ phia
las pelnas septē plagiꝫ no
uissimis. Et locutꝰ ē me=
cū dicēs. [m] Veni ⁊ oñdaꝫ
tibi spōsam vxorem agni

iudicio ɔdareāt. g A deo parātã. dotibꝫ aīe ⁊ corpo=
ris. iō subdit. Sicut spōsam ⁊c. h Et audiui. Hic
tertio describit iohēs finalē ɔsumationē. ⁊ p̄rio q̄ztū
ad electos. scd̄o q̄ztū ad reprobos. ibi. Timidis autē
Circa p̄mū dicit. h Et audi. vo. mag. ꝺ throno. s.
diuīe maiestatis.
i Dicentē. Ecce ta
bernaculū dei cū ho. id ē cohabitatio dei
cū hoībꝫ inseperabil' quia beati habebūt
semp eā p̄ntē p aptā visionē ⁊ pfectā frui
tionē. ⁊ q̄z p h̄ exclu=
dit oē malū culpe et
pene. iō subdit. Et
mors vltra ñ erit ⁊c.
k Que p̄ria abierūt
Mā ī ecclia militāte
q̄ d̄r terrestris irl'm.
ista sunt ⁊ erūt vsqꝫ
ad iudiciū.
l Et dix. q̄ se. ī thro
no. s. deꝰ triñꝰ ⁊ vnꝰ
m Ecce no. fa. oīa
scꝫ celos elemēta et
electoꝝ corpora. vt
p̄tꝫ ex p̄dictis.
n Et dix. mi. scribe
⁊c. ad informationē
eccl'ie ⁊c.
o Et dixit mi. fa. ē. i. ɔsumatū est gaudiū electoꝝ.
p Ego sum alpha ⁊ o. qd̄ exponit cū subdit. i.
q Initiū ⁊ fi. Alpha eī est p̄ria l'ra greca ⁊ o vltīa. deꝰ
eīn ē p̄cipiū effectiuū a q̄ oīa pducunt. ⁊ finis in quē
oīa ordināt. r Ego sitiēti. i. debito mō desideranti.
s Dabo ꝺ fon. aq̄ vi. i. p̄ticipationē vite beate.
t Gratiꝫ. i. ꝫ ei hn̄tes grām mereant ꝺ ɔdigno beatā vi
tā tñ ipa grā p quā opa sunt meritoria ꝺ ɔdigno. gratiꝫ
dat. alioq̄n grā iā nō esset gratia Ro. xi. v Qui vi.
carnē mūdū ⁊ dyabolū. x Posside. hec. hereditate
ppetua. y Et ero illi deꝰ. dās gl'iā. z Et ipē erit
mi. fi. p assimilationē pfectā. i. Joh. iij. Cū apparuerit
a Timidis. h̄ (siles ei erimꝰ. q̄z videbimꝰ eū sicuti ē.
ɔn̄r ponit finalis ɔsumatio q̄ztū ad reprobos cū dicit.
a Timidis aūt timore mūdano declinātibꝫ ad pctā
mortalia ⁊ ī eis pseuerātibꝫ. b Et incredulis. i. iu=
deis saracenis ⁊ ceteris fidē catholicā respuentibꝫ.
c Execratiꝫ. i. reuertētibꝫ ad pctā enormia post eoꝝ
cōdonationē sicut canis ad vomitū. d Et homi
e Et for. ⁊ p for= (ciꝫ. facto vel volūtate deliberata.
nicationē itelligunt cetera carnis vicia. f Et vene
ficiꝫ. i. magis ⁊ sortilegis. g Et idolatris cultū deo
h Et oībꝫ mēdacibꝫ. (debitū tribuentibꝫ creaturiꝫ.
mēdatio pniciosō. ⁊ p hec vitia intelligunt oīa alia vi
cia mortalia. i Pars illoꝝ. i. retributio. k Erit
in stāg. ar. i. ī pena gehēne q̄ d̄r mors scd̄a. l Et ve.
Hic ɔn̄r describit statꝰ post iudiciū magiꝫ in spāli. Sciē
dū tñ q̄ aliq̄ aliter exponūt de tpe añ iudiciū. ⁊ etiam
añ aduētū ātixp̄i. qd̄ nitūt oñdere ex h̄ qd̄ d̄r ifra se. c.
Qui nocet noceat adhuc. ⁊ q̄ in sordibꝰ ē sordescat ad
huc. ⁊ iustꝰ iustificet adhuc. post iudiciū vō nō erit tps
nec locꝰ meriti vel demeriti. dicūt igit q̄ p angelū hic
introductū itelligit innocētiꝰ papa tertiꝰ. q̄ approba=
uit ordines fratrū minoꝝ ⁊ p̄dicatoꝝ. q̄ dicunt hic ci=
uitas hierl'm noua. s'm illud Prouer. Frater q̄ adiuua

tur a fratre q̄si ciuitas firma. ambo eī ordines ad idē
opus sunt ordinati. s. ad p̄dicationē euāgelij. Dicunt
igit q̄ fundamētū huiꝰ ciuitatis sunt beati Frāciscus
⁊ Dominicꝰ hoꝝ ordinū fundatores. dicunt tñ in nūe
ro duodenario hec fundamēta. q̄z sunt duodecim apo
stoloꝝ imitatores
murꝰ vō regularꝫ ob
suātia p p̄cepta ⁊ sta
tuta porte vō religi
onū ingressus q̄ dicū
tur ad q̄tuor orbis
ptes. nā ex oībꝫ mū=
di ptibus aliqui īgre
diunt istas religiōes
angeli vō in portis
existētes sunt mini=
stri ⁊ p̄uinciales p̄i=
ores q̄ p se vel alios
recipiūt ad ordines
veniētes ⁊ sic alia h̄
dicta adaptāt ad su
um p̄positū. put pos
sunt. Licet āt hec ex
positio saluari pos=
set in aliq̄ sensu my=
stico. nō tñ in sensu
l'rali sicut credo. p̄i
mo q̄z d̄r h̄ q̄ āgelꝰ ī
troductꝰ docuit Jo=
hānē dicēs. Veni ex
oñdā tibi ⁊c. qd̄ nō
pōt verificari de Innocētio papa. cū post Johānē fue
rit ī le p mille ānos ⁊ ampliꝰ. Itē q̄z infra d̄r de hac ci=
uitate. Et tēplū nō vidi in ea. dicti aūt ordines eccl'ias
habent. Itē q̄ subdit. Et ciuitas nō eget sole neqꝫ luna
⁊ postea. Nec intrabit in eā aliq̄d coinquinatū abomi
nationē faciēs ⁊ mēdaciū. dicti aūt ordines indigēt il
luminatione solis ⁊ lune. nec omnes intrantes sunt
immaculati. nec omnes bene intrantes. perseuerāt in
bono. sed multi fiunt apostate et pessimi. vnde dicit
Augꝰ. Sicut non inueni meliores his qui in monaste=
rijs pfecerunt. ita nō inueni deteriores his qui in mo
nasterijs defecerunt. pter que ⁊ plura alia que possunt
induci cōtra expositionē p̄dictā. in q̄ztū dicūt eam l'ra=
lem esse. videt mihi q̄ ciuitas hic descripta est hierl'm
superna. vnde post p̄missa verba de in ingressu ciuitatiꝫ
subditur. Nisi qui scripti sunt in libro vite et agni. hi
sunt predestinati. qui etiā hierusalem supernam ingre
diuntur ⁊ nulli aliq̄. ⁊ ideo sicut iaꝫ p̄misi describitur
hic status ecclesie triūphantis magis in speciali. ⁊ pri
mo quo ad situm sublimem pmittit tñ persona allo=
quens be. Johannem. cum dicitur.
l Et venit vnus de septem angelis ⁊c. per hunc enim
intelligitur q̄ beatus iacobus. qui supra. xvij. c. dictꝰ
est vnus de septem angelis habentibus phialas. ⁊ p=
cussit be. Johānem in gloria. pter qd̄ ex dei volūtate
potuit ei reuelare secreta celestia.
m Veni ⁊ ostēdā tibi sponsam. i. hierusalē supnā. vt
dictum est in principio ca. que dicit vxor agni modo
speciali. quia ɔiungit ei inseperabiliter ⁊ eternaliter.
nō sic aūt eccl'ia militās. q̄ cessabit in fine mūdi. sicut
impfectū veniēte pfecto. ⁊ figura figurato adueniente
sicut eīn lex vetus impfecta fuit. ⁊ figura respectu no
ue legis sic eccl'ia militās respectu triūphātis. cuiꝰ sta
tꝰ oīno pfectꝰ erit ī resurrectiōe generali. et tūc ei ele=
cti sepabunt a reprobis ⁊ erūt ī aīa ⁊ corpe pfecti beati

[n] Et sustulit me ī spū[o] in mō-
tē magnū ⁊ altū:[p] ⁊ oñdit m̄
[q] ciuitatē sanctā hierl'm[r] de-
scendentē de celo:[s] hñtem
claritatē dei[t] Et lumē eius
sil'e lapidi p̄cioso[v] tanq̄ lapi-
di iaspidis:[x] sic crystallum.
[y] Et hēbat muꝝ magnū et
altū[z] hñtem portas duode
cim[a] ⁊ ī port[?] āgelos duode
cim:[b] ⁊ noīa inscripta q̄ sūt
noīa duodecī tribuū filioꝝ
isrl'.[c] Ab oriēte porte tres ⁊
ab aq̄lone porte tres: et ab
austro porte tres: ⁊ ab occa
su porte tres.[d] Et mur⁹ ci-
uitat[?] hñs fūdamēta duo-
decī:[e] ⁊ in ip̄is duodecī no-
mīa duodecī apl'oꝝ ⁊ agni.
[f] Et qui loquebatur mecū
[g] habebat mensuram arun
dineam auream[h] vt metire
tur ciuitatē[i] ⁊ portas eius.
murū.[k] Et ciuitas in q̄dro
[l] posita est[m] et longitudo ei⁹
tanta est q̄ñta et latitudo.
[n] Et mensus est ciuitatem
de arundīe aurea[o] per sta-

resurgent enī ī corpibꝫ gloriosis p aīe gl'iam ad corpa re
n Et sustulit me in spū. H̄ dic̄ ad oñdendū (dūdantē.
ꝙ nō vidit tūc gl'iam electoꝝ put erit in se. s3 in aliq̄ eam
repñtante. s. in ciuitate q̄. ī. describit quā vidit imagina
ria visione. ⁊ cui⁹ significationē intellexit. aliter nō fuis-
se visio ꝓphetica. sic
declaratū fuit diffusi
us in principio libri
psal. ⁊ in principio li-
bri Daniel.
o In montem ma-
gnū ⁊ altū. Per quē
designat̄ celū empy-
reū qđ s̄m sctōs ⁊ do
ctores est loc⁹ btōꝝ. ⁊
in corpalibꝫ h3 situm
supremum.
p Et ostēdit mihi.
Hic ꝯsit describit q̄n
tū ad pulcꝛ aspectū
cum dicitur.
q Ciuitatē sanctā
hierl'm. s. supnam.
r Descēdentē de ce
lo. nā aīe btē descen-
dēt ad resumēdū cor-
pora. ⁊ cōicandū eis
gl'iam. vt dictū est. s̄. in p̄ri. c. ⁊ etiā ibi incipiet stat⁹ pfe-
ctus btitudinis electoꝝ. Pōt etiā aliter exponi. q2 btitu-
do celestis nō pōt ab elect[?] hīri nisi pri⁹ qđdammodo ad
eos descēdat in pñti. nā donū grē p qđ efficiūt̄ digni vi-
ta btā est q̄dā inchoatio ⁊ participatio gl'ie. ꝓpt̄ qđ ī orō-
ne dñica scđa petitio ponit̄. Adueniat regnū tuum. i. ad
nos veniat. q2 nō possum⁹ venire ad ip̄m nisi prius ad
s Hñtem claritatē dei. nā cla (nos veniat mō dicto.
ritas btōꝝ q̄ntū ad gl'iam aīe ⁊ etiā corpis est q̄dā ptici
patio diuīe claritatis. p quā btī sibi ꝯfirmāt̄. i. Johā. iij.
t Et lumē ei⁹ (Scim⁹ q̄m cū apparuerit sil'es ei erim⁹.
sil'e lapide p̄cioso. i. xp̄o q̄ dr̄ lapis p̄ciosus. i. Petri. ij. Ec
ce ponā in syō lapidē sūmū angularē electū p̄ciosum in
btitudine nanq̄ celesti p gl'iam corpis ⁊ aīe ꝯformabūt̄
hoīs xp̄o. sicut mēbra capiti. v Tanq̄ lapidi iaspidis
sic crystallū. noīatiui casus est ⁊ neutri gener[?]. s̄m acce-
ptionē antiq̄oꝝ. cōpat̄ aūt xp̄s iaspidi. tum ꝓpt̄ pluralita
tē coloꝝ. ⁊ ī xp̄o sunt tres nature. s. diuīa ⁊ aīa ītellectiua
⁊ corpus. tum q2 iaspis ꝯfortat visum. ⁊ btī delectant̄ in
visione xp̄i. nā aspectu sue diuinitat[?] reficiūtur interi⁹ ⁊
aspectu sue hūanitatis exteri⁹. s̄m ꝙ dic̄ Aug. exponens
illud Joh. x. Ingredief̄ ⁊ egredief̄ ⁊ pascua inueniet.
x Sic crystallū. qđ valet ꝯ sitim ⁊ ardorē. ⁊ sil'r xp̄s est
remediū ꝯ sitim ⁊ ardorē cupiditat[?]. eo ꝙ tenuit viā pau
ptatis. y Et habebat. Hic ꝯsiter describit supna hie-
rusalē q̄ntū ad ciuitat[?] edificiū. ⁊ primo in generali. se-
cūdo magis in spāli. ibi. Et q̄ loq̄bat̄ mecū. Circa pri-
y Et hēbat muꝝ magnū ⁊ altū. i. spissum ⁊ al (mū dr̄.
tū p quē designat̄ securitas diuīe ptectōnis. q̄ maxime
relucet ī statu supne btitudīs quā nll's hñs pōt amittē
z Hñtem portas. xij. q̄ sūt obseruatiōes mādatoꝝ. per
q̄s habet̄ ingressus ad btitudinis statū Matth. xix. Si
vis ad vitā ingredi sua mādata. ⁊ iō sunt. xij. Nā obser-
uatio decē p̄ceptoꝝ decalogi cū duobꝫ p̄ceptis caritatis
a Et in port[?] angelos. xij. nā ele (fac ad vitā ingredi.
ctoꝝ aīe deferūt̄ ad celū p misteriū angeloꝝ Luc. xvi. Fa
ctū est aūt vt moreret̄ mēdic⁹ ⁊ portaret̄ ab angel' in si-
nū abrae. b Et noīa scripta q̄ sūt noīa duodecī tribu
um filioꝝ isrl'. i. oīm fideliū q̄ indifferēter admittunt̄ ad
regnū sine acceptiōe psonaꝝ. c Ab oriēte porte tres
⁊c. nā ex oībꝫ orbis ptibꝫ colligit̄ electi intrātes ianuas
padisi dicunt̄ etiā porte tres ad quālibet orbis ptē prin-
cipalē. nā in fide trinitat[?] recipiūtur electi ad gl'iam ce-
lestē. d Et mur⁹ ciuitati hñs fundamēta. xij. i. xij.
articl'os fidei. nā s̄m
ꝙ dic̄ aplus Heb. xi.
Fides ē substātia spe
rādaꝝ reꝝ. i. bonoꝝ ce
lestiū q̄ sūt res sperā-
de. ⁊ in hac diffinitōe
fidei accipit̄ substan-
tia p inchoatione si-
ue fundamēto. eo ꝙ
fundamētū est incho
atio dom⁹. p fidē xp̄o
formatā inchoat̄ bti-
tudo celestis ī nobis
sic plení⁹ fuit dictum
Hebreorum. xi.
e Et in ip̄is. xij. no
mina duodecī apl'oꝝ
⁊ agni. i. xp̄i. nā. xij. ar
ticuli fidei sūt de xp̄o
sex ptinētes ad ei⁹ di
uinitatē. ⁊ sex ad eius
hūanitatē. ⁊ h̄ s̄m cōi
orem distinctionē articuloꝝ. q̄uis aliq̄ distinguāt q̄ttu-
ordecim articl'os fidei. septē de diuinitate. ⁊ septem de
humanitate. dicūtur aūt noīa apostoloꝝ in ip̄sis funda
mentis scripta. q2 prio publicauerūt fidē xp̄i p̄dicādo. ⁊
f Et q̄ lo. Hic ꝯsit describit edificiū (p ip̄a moriēdo.
ciuitatis celestis magis in spāli. ⁊ primo ꝓponit intentū
di. Qui loq̄bat̄ mecū. s. angelus. g Habebat mēsurā
arundineā aureā. i. silem arundini in figura. q2 nō pos-
h Ut metiet̄ ci (set esse aurea. ⁊ cū hoc arundo vera.
uitatē. q̄ntū ad spaciū intra muros ꝯtentum.
i Et portas ⁊ muꝝ. q̄ntū ad ei⁹ latitudinē. nam habita
mensura spacij. intra muꝝ ꝯtenti. habet̄ mensura muri.
nam interior ps muri ⁊ dictū spaciū ꝯtiguantur.
k Et ciuitas in q̄dro. equilatero. l Posita ē. i. dispo
sita qđ ptz ex eo qđ subdit̄. m Et l'ogi. est tanta q̄nta
est ⁊ latitudo. qđ nō posset esse nisi quadrum esset equi-
laterū. p h̄ aūt intelligit̄ q̄dratura q̄ttuor virtutum car-
dinaliū. q̄ manet in patria s̄m doctores catholicos. tñ
s̄m alios act⁹ q̄3 in via. nam actus prudentie est ibi nul
lū bonū deo p̄ponere vel equare. fortitudis autem deo
firmissime inherere. tpantie xo nullo defectu noxio de-
n Et mēsus est. Hic (lectari iusticie deo subditū esse.
exeq̄tur ꝓpositū. ⁊ primo q̄ntū ad ciuitatis spaciū. scđo
q̄ntum ad muꝝ. ibi. Et mēsus est muros. tertio q̄ntū ad
fundamenta. ibi. Fundamēta. q̄rto q̄ntū ad portas. ibi.
n Et mēsus est ci (Et duodecim porte. Circa primū dr̄.
uitatē. i. spacium ciuitatis. o Per stadia duodecim
milia. nō pñt intelligi ꝙ ista duodecim milia stadia ꝯti-
neant totū spaciū ciuitatis ⁊ p̄cise. nā illđ spaciū oportet
esse q̄drū eq̄lateꝝ. vt dictū est. duodecim aūt non est nu
merus q̄dratus. dr̄ aūt q̄dratus numer⁹ qui resultat ex
ductu vnius numeri in seip̄m semel sicut ex ductu bina
rij in seip̄m resultat q̄ternarius. nā bis duo sunt quattu
or. ter tria nouē. q̄ter q̄ttuor sedecim. ⁊ sic ꝯsit p qđ patz
ꝙ inter nouē ⁊ sedecim. nō est aliq̄s numerus quadrat⁹
⁊ iō si spaciū ciuitatis eēt duodecim miliū stadioꝝ p̄cise
nō posset eē q̄dꝝ equilateꝝ ꝓpter qđ dicendū ꝙ ista duo-
decim milia stadia mensurāt vnū lat⁹ hui⁹ quadri. ⁊ p
ꝯñs totū spaciū ꝯtinet duodecies duodecī milia stadia

que sunt in universo centumquadraginta q̄ttuormilia stadia. ⁊ est numerus quadratus resultās ex ductu duo denarij in seipm̄. Hic aūt numer⁹ ɔtinet ɔmones fede cim. cū g̃ octo stadia faciūt miliare vnū ⁊ duo miliaria leucā vnā. seq̄tur ꝙ p̄dictū spaciū ciuitatis ɔtinet. xviij. milia miliarioꝝ ⁊ nouē milia leucaꝝ ⁊ q̄dlibet lat⁹ muri duodecim milia stadia ⁊ totus ei⁹ ābit⁹ q̄dragita octo milia stadia. q̄r mur⁹ ponit̄ q̄drat⁹ equilater⁹. nec tñ cōputat̄ hic spissitudo muri. sed tm̄ supficies interior vt patꝫ ex dictis. Hec aūt signāt magnitudinē loci beatoꝝ ſm ꝙ dic̄ Baruth. iij. O isrl̄ q̄ magna est dom⁹ dei ⁊ ingēs locus possessionis ei⁹ ⁊c. tñ celū empyreus q̄d ē locus btōꝝ est q̄si incompabilr̄ mai⁹ q̄ ciuitas hic descripta. nā in h̄ libro maiora p minora freq̄nter significant̄. sicut. s. ca. iiij. p vigintiq̄ttuor seniores intelligit̄ vniuersitas epōꝝ que multo maior est. vt dictū fuit ibi

dia duodecī milia. ⁊ lōgitudo ⁊ altitudo ⁊ latitudo ei⁹ [b]eq̄lia sūt. [c]Et mēsus ē muros ei⁹ [d]centumq̄dragintaq̄ttuor cubitoꝝ: [d]mēsura hoīs q̄ est angeli. [e]Et erat structura muri ei⁹ ex lapid' iaspid': [f]ipa vo ciuitas aur mdm: [g]sil'e vitro mūdo: [h]et fūdamēta muri ciuitat' oī lapide p̄cioso ornata [i]⁊ fundamētū primū iaspis: [k]ſm saphyr⁹: [l]terriū chalcedonius [m]q̄rtū smaragd⁹: [n]q̄ntū

a Lōgitudo ⁊ altitudo ⁊ latitudo eius. s. spacij. (dem.

b Equalia sunt. de lōgitudine ⁊ latitudine iā patet ex dictis. nam spaciū q̄drum est equilaterū. de altitudine vo q̄ntum ad muꝝ nō fit hic mentio sed postea de altitudine spacij q̄d accipit̄ ſm altitudinē montis in quo describitur hec ciuitas sita. ſm ꝙ dr̄ supra eodem cap. Et sustulit me in spū in montē magnū ⁊ altū. ⁊ ostēdit mihi ciuitatē sanctā ⁊c. ⁊ ſm h̄ altitudo montis hui⁹ est duodecim miliū stadioꝝ sicut longitudo spacij ⁊ eius altitudo. vt predictū est.

c Et mēsus est. Hic ɔñr agitur de mēsura muroꝝ. cū dicit̄. Et mēsus est muros ei⁹. ⁊ lꝫ esset tm̄ vn⁹ murus. tñ dicit muros in plurali, ꝑpter q̄ttuor eius latera spaciū p̄dictū includētia.

d Centū quadraginta quattuor cubitoꝝ mēsura hoīs. i. accipiēdo cubitū humanū q̄ ɔtinet pedem ⁊ dimidiū ſm vnaꝫ acceptionē. s. a cubito brachij vsq̄ ad manū. ſm aliam vero duos pedes. scꝫ a cubito brachij vsq̄ ad summitatem digitoꝝ. ex quo patet ꝙ non accipitur hic mensura longitudinis muri ſm suū ambitū nec etiā ſm lat⁹ vnū nam mur⁹ habēs quattuor latera ⁊ quodlibet lōgitudinis centū q̄draginta quattuor cubitoꝝ. nō posset claudere spaciū p̄dictū nec etiam duodecimā ei⁹ partē nec etiam minimā. s. vnū stadiū q̄dratū. nam vnū solū stadiū ɔtinet centū vigintiq̄nq̄ passus. ⁊ quilibet passus. ⁊ q̄libet passus quinq̄ pedes. ⁊ p ɔsequens vnū stadiū quadratū. cccxij. cubitos ⁊ dimidiū quadratos ſm maiorē acceptionē humani cubiti. vt patet ex predictis. ⁊ iō dicendum ꝙ hic accipit̄ mēsura muri ſm ei⁹ altitudinem q̄ est multo minor q̄ eius longitudo. cui⁹ mensura accipitur ſm mensurā spacij. cui⁹ q̄libet lat⁹ est longitudinis duodecim milia stadioꝝ. ⁊ p ɔseq̄ns quodlibet latus muri. quoniā ɔtiguat̄ spacio in parte interiori. vt. s. dictū est. ꝑpter q̄d hic tacet̄ mēsura longitudinis muri. q̄r sufficienter habetur p mensuram supradictam spacij ɔtēti. dictū est aūt supra ꝙ p muꝝ intelligi̅ securitas btitudinis. ꝑpter q̄d eius altitudo dicit̄ centūquadraginta q̄ttuor cubitoꝝ. q̄ est numer⁹ quadrat⁹. vt dictū ē supra. ⁊ signāt stabilitatē btitudinis. sicut corp⁹ quadratū firmiter stat in quolibet latere. ꝑpter q̄d etiā virtuosus cōpatur quadrato. i. Ethi.

d Mensura hoīs q̄ est angeli. Per h̄ designat̄ ꝙ hoīes electi ad eq̄litatē angelorum assumūt̄ Matth. xxij. Erūt sic angeli dei in celo.

e Et erat structura mu. ei⁹ ex lapide iaspide. sic̄ supra dictū est. p muꝝ intelligit̄ securitas btitudinis. p aspidē vo ip̄e xp̄us. ꝑpter q̄d mur⁹ dr̄ de lapide iaspide. nā ip̄e christus est securitas beatoꝝ a quo non possunt diuerte re nec auelli.

f Ipa vero ciuitas aurum mundū. Ciuitas autē est ciuium vnitas. ideo p ipsam itelligit̄ societas beatoꝝ. p aurum vo q̄d ceteris metallis est p̄ciosius. intelligit̄ caritas que pre ceteris dei donis est donum excellentius. ideo dicitur.

f Ipa vo ciuitas aurū mūdū nā societas supnoꝝ ciuiū vnitur fruentissima caritate ſm ꝙ dr̄ in p̄sa. Supne mris gaudia ⁊c. que ab aliq̄b⁹ dicit̄ esse beati Greg. ab aliis vero Hugonis de sancto victore. in q̄ subditur. Nec languor hic nec seniū nec fraus. nec terror hostiū. sed vna vox letantiū. ⁊ vnus ardor cordium.

g Simile vitro mundo. id est perviū sicut vitrum q̄d recipit lumē nō solū exteri⁹. sꝫ etiā interi⁹. p q̄d designatur ꝙ societas btōꝝ in resurrectōe penetrata erit lumie glie interi⁹. ⁊ exteri⁹ p gliam corpis ⁊ aie.

h Et fundamēta. Hic ɔñr describit̄ ciuitas supna q̄ntū ad ornamentū fundamētoꝝ. cū dr̄. Et fundamēta muri ciuitat' oīi lapide p̄cioso ornata ex q̄ ptꝫ ꝙ nō accipit̄ hic fundamentū p silitudine illi⁹ q̄d in edificijs abscōdit̄ sub terra. nā ibi ornamentū nō habet locū. sed accipit̄ ad similitudinē ptis interioris edificij. q̄ tñ a ꝑparet sup terrā.

i Et fundamentū primū iaspis. dictū est supra ꝙ duodecim articuli fidei intelligunt̄ p ista fundamēta. inter sex articulos ptinētes ad xp̄i diuinitatē prim⁹ est de vnitate dei q̄ est principiū credentib⁹ tollēdi errores varios gentiliū plures deos ponentiū. iō p iaspidē designat̄ q̄ oc'os purgat. visum acuit ⁊ ɔfortat vt dicit̄ libro de ꝓprietatib⁹ reꝝ ⁊ ibidē ponūtur ꝓprietates seq̄ntiū lapidum.

k Scdm saphyrus. scds articulus (ſm ꝙ inferi⁹ assignant̄. est de trinitate p̄sonaꝝ cui⁹ fides augmētat corpus eccle mysticū. q̄d pri⁹ erat in vna gēte modica iudeoꝝ. sed modo p fidem trinitatis p̄dicatā se extēdit ad multitudinē gentiliū ɔuersoꝝ. ideo signat̄ p saphyꝝ. qui corpus humanū vegetat. ⁊ integra mēbra conseruat.

l Tertiū chalcedonius. tertius autē articulus est de opere creationis q̄d soli deo ɔuenit. valet fides huius articuli contra demonū illusiones. vt nō adorentur sicut creatores. ideo signatur p chalcedoniū qui valet cōtra illusiones demonum ⁊ virtutes conseruat.

m Quartum smaragdus. quartus autem articulus est de ope scrificationis per gratiā que curat casum peccati mortalis ⁊ dat verba p̄suasiua in oratione deuota. ⁊ ideo significatur p smaragdū qui valet contra morbuꝫ caducū. ⁊ in causis dat verbū p̄suasiuum.

n Quintum sardonix. quintus autem articulus est de opere resurrectionis corporum cuius fides humilem facit ⁊ pudicum. cogitationem inferendo ꝙ corpus est corruptibile. sed finaliter ad gloriam resuscitandum debet teneri in humili gestu ⁊ apparatu ratione mortalitatis p̄sentis. ⁊ mundū ratione glificatōnis future. ꝑpter quod significatur per sardonicem qui facit humilem et pudicum.

o Sextum sardius. sextus autē articulus est de opere glorificationis cuius fides generat in animo gaudium. ⁊ expellit timorem. q̄r cogitās glorificari

nō timet p christo mori.sz etiā aliqn̄ gaudet Matth.v.
Cū vos oderint hoīes ⁊ exprobauerint ⁊ eiecerit nomē
vestꝝ tanq̄ malū mentiētes ꝓpter me. Gaudete ⁊ exul/
tate qm̄ merces vr̄a copiosa est in cel'.iō significat p sar
diū.q gaudiū accēdit ⁊ expellit timorē. p Septimū
chrysolit⁹.Prim⁹ arti
culus ptinēs ad hūa
nitatē xp̄i est de ↄce/
ptiōe ⁊ natiuitate ei⁹
ex v̄gine.cuius fides
cōfortat hūanā natu/
rā in ↄceptiōe xp̄i ver
bo vnitā.⁊ valet ↄ̄ ti/
mores nocturnos vi
tioꝝ eo ꝙ nato xp̄o in
noct' medio.dixit an
gelus pastoribꝫ. No/
lite timere Luce.ij.⁊
ibidē subdit. Glia in
altissimis deo.⁊ ī ter
ra pax hoībꝫ bone vo
lūtatis.iō signat per
chrysolitū q̄ ↄfortat ī
tellectū.⁊ p ↄn̄s natu
rā humanā p intelle/
ctū ab alijs aīalibꝫ di
stinctā.i. Meta.⁊ ex/
pellit timores nocturnos. q Octauū beryllus scd̄s
articulus est de passione christi morte ei⁹ ⁊ sepultura.cu
ius fides inuictū reddit in tribulationibꝫ hui⁹ mūdi.i.
Petri.iiij.Christo in carne passo ⁊ vos eadē cogitatione
armamini.ideo signat p beryllū q̄ ↄ̄ lites iuictū reddit
r Nonū tophazi⁹.terti⁹ arti (⁊ sic mitē fac ⁊ benignū.
culus ad humanitatē xp̄i ptinens est de descēsu aīe ei⁹
ad inferos.cuius fides valet ↄ̄ picula a demonibꝫ infe/
renda.qꝛ p hūc descēsum fuerūt spoliati.⁊ ptās eoꝝ di/
minuta.iō significat p topaziū q̄ valet ↄ̄ irā.i.ↄ̄ lunaticā
passionē q̄ frequenter p demones iratos excitat vel au/
s Decimū chrysopassus.q̄rtus v̄o articul⁹ (gmentat.
est de resurrectione xp̄i q̄ est cā nr̄e resurrectionis futu/
re.ꝓpter qd̄ fides eius valet ↄ̄ corruptionē corpis ⁊ aīe
p pctm̄.nā oīs corruptio tolletur in resurrectiōe christi
ideo designat p chrysopassum q̄ valet ↄ̄ leprā. t Un/
decimū hiacynth⁹.qnt⁹ articul⁹ de ascēsione christi ad
celos in hūanitate assumpta.cui⁹ fides dat vigorē fide/
libꝫ.vt ipm seq̄ntur tanq̄ mēbra ei⁹ Coll'.iij. Que sursū
sunt sapite ⁊c.ꝓpter qd̄ significat p hiacynthū q̄ dat mē
x Duodecimum (bris vigorē ⁊ salutiferꝝ facit saporē.
amethistus.sext⁹ articulus est de aduentu ad iudicium
in q̄ apparebit christus in forma hūanitatis gl'iosa.cui⁹
fides reddit hoīem sollicitū ⁊ vigilē vt in illo tremēdo
iudicio de factis dictis ⁊ cogitatōibꝫ suis posset redde/
re rōnem.iō signat p amethistū q̄ fac vigilem ⁊ expellit
x Et duodecim porte. Hic ↄ̄sir agi/ (malā cogitationē.
tur de ornamento portaꝝ.cū dicit. y Duodeci mar/
garite sunt p singulas.s.portas.licet autē margarita sit
nomē vnius speciei q̄ gallice vocat perle.tn̄ hic ⁊ in plu
ribꝫ locis sacre scripture accipit generalr̄ p q̄libet lapi/
de p̄cioso.q̄les sint lapides istaꝝ duodecim portarū nō
exprimit.ꝓpter qd̄ pbabiliter videtur ꝙ sint eiusdez spe
ciei cū duodecim p̄dictis.⁊ etiā eiusdem significatiōis.
z Et platee ciuitatis ⁊c. Hoc iam expositū est supra.
a Et templū. Hic ↄ̄siter describit supna hierl'm q̄ntum
ad dei cultum. Ad cuius intellectū sciendum ꝙ cultus
dei tempe veteris testamenti fuit figuralis respectu cul
tus q̄ obscuratur tempe noui.i.Coꝛ.x. Omnia in figu/

sardonix:[o] sextū sardi⁹:[p] se/
ptimū chrysolit⁹:[q] octauuz
beryll⁹:[r] nonū tophazi⁹:[s] de
cimū chrysopassus:[t] vnde/
cimū hiacyncth⁹:[v] duodeci
mū amethist⁹[x] Et duodeci
porte:[y] duodeci margarite
sūt p singl'as. Et singl'e por
te erāt ex singul' margaritis
[z] ⁊ platea ciuitatis aurꝝ mū
dū tanq̄ vitꝝ plucidū.[a] Et
templū nō vidi ī ea.[b] Dn̄s
eni de⁹ omps templū illi⁹
est ⁊ agn⁹[c] ⁊ ciuitas nō eget
sole neq̄ luna vt luceāt ī ea
[d] Nā claritas dei illūinabit
eā: ⁊ lucerna ei⁹ est agnus.
[e] Et ambulabūt gētes[f] in lu
mīe ei⁹[g] ⁊ reges t're afferēt
gl'iam suā ⁊ honorē ī illā.[h] ⁊
porte ei⁹ nō claudent p diē
[i] Nox eni non erit illic.[k] Et
afferēt gl'iam ⁊ honorē gē/
tiū in illā.[l] Nō intrabit ī ea
aliquid coinquinatū:[m] aut
abominationem faciēs[n] et
mendaciū:[o] nisi qui scripti
sunt in libro vite[p] agni.

ra contingebant illis. cultus vero testamenti noui est
suo modo figuralis respectu cultus celestis.nam mili/
tans ecclia repn̄sentat ꝓut potest celestia p̄conia vn̄ dici
tur in illa p̄sa. Supne matris gaudia repn̄sentet ecclesia.
que quidem representatio fit in templo materiali.⁊ per
corpalia obsequia.sta
tus vero superne bea
titudinis nō est figu/
ralis alicui⁹ expecta/
ti vel non habiti.naz
deus clare videt ibi ⁊
p̄sentialiter habetur
et veneratur propter
quod dicit beat⁹ Jo/
hannes.
a Et templum non
vidi in ea.quia deus
non colitur ibi per fi/
guralia sed in sua p̄/
sentia.ideo subditur.
b Dominus deus
omnipotens templū
illius est ⁊ agnus.nā
beati reficiunt interi
us in aspectu diuini/
tatis.exterius vero in
aspectu humanitatis
christi.⁊ sic vtranq̄ naturā colunt ⁊ adorāt inq̄ntū hu/
c Et ciuitas non (manitas est diuinitati coniuncta.
eget sole neq̄ luna.i.illustratione corporali.
d Nam claritas dei ⁊c.quia pfecte electi illustrantur
e Et ambulabūt gentes.id est electi. f In lumine
eius.nam oīa faciūt ex illustratione dei.
g Et reges terre afferēt ⁊c.rex dicit a regēdo. oīa v̄o
corpalia ⁊ homines per angelos sanctos administrant
⁊ reguntur.ꝓpter quod hic ⁊ in pluribꝫ alijs sacre scriptu
re locis angeli reges terre dicuntur.ex electis vero qui
per eorum administrationē ad beatitudinē deducuntur
eorum gloria augmentatur ⁊ fm̄ hoc afferre gloriam su/
h Et por (am in supernam hierusalem hic dicuntur.
te eius non claudētur per diem nam a tempore passio/
nis christi per quam aperte sunt ianue celi manēt ⁊ ma
nebunt aperte.nam ibi statim recipiuntur anime purga
te. dicitur autem tempus a dicta passione dies. quia
tunc sanctis patribꝫ in limbo detentis data fuit lux glo
rie.ꝓpter quod christus dixit latroni pendenti in cruce
Hodie mecum eris in paradiso Luce.xxiij.
i Nox eni non erit illic.quasi diceret porte tue decete/
ro nō claudent.qꝛ dictū est quod non clauduntur p diem.
k Et afferent gloriam ⁊c.modo p̄dicto.
l Non intrabit in ea aliquid coinquinatū. vitio car/
m Aut abominationē faciens.i.pctm̄ ↄ̄ naturā (nis.
n Et mendacium.id est hypocrisim que est mendaci/
um in facto ⁊ vt excludatur omne aliud peccatum sub/
ditur. o Nisi qui scripti sunt in libro vite.id est in di
uina predestinatione.⁊ hic liber etiam dicitur liber.
p Agni.id est christi inq̄ntum est vnus deus cum pa/
tre.

Capitulum.XXII

Et ostendit mihi fluuium aque ⁊c. Hic vltimo
describitur superna hierusalem q̄ntum ad refe/
ctionem ciuium.et diuiditur in duas partes.
quia primo describitur hoc conuiuium.secundo conui/
uarum exercitium.ibi. Et omne maledictum non erit
⁊c. Circa primum sciendum ꝙ refectio beatorum non
intelligitur a nobis.nisi per similitudinem corporalium

ad refectionē aūt corporis duo req̄runt̄ s. cibꝰ ⁊ potꝰ. pmo ḡ describit̄ potꝰ cū dr̄. a Et ostēdit mihi fluuiū aq̄ viue. p quē intelligit̄ spūssanctꝰ. vn̄ dic̄ saluator Iohā. vij. Qui credit in me sic dicit scriptura flumīa fluēt de ventre eiꝰ aq̄ viue. qđ exponēs euāgelista subdit. h̄ aūt dixit de spū quē accepturi erāt credētes ī eū. spiritꝰ aūt sanctꝰ cui appropriat̄ bōitas ⁊ suauitas reficit btōs p modū dulcis potꝰ. iđ signat̄ p fluuiū aq̄ viue. i. dātis gl'iam vite
b Procedētē a sede dei pr̄is ⁊ agni. nam spūssanctꝰ ex pr̄e ⁊ filio pcedit.
c In medio platee eiꝰ. ad reficiēdū totū ꝯsortium beatorum.
d Et ex vtraq̄. Hic ꝯsir describit̄ refectio celestis q̄ntū ad cibum cum dr̄. Ex vtraq̄ pte fluminis. i. hinc ⁊ inde
e Lignū vite. i. xp̄s q̄ fm diuitatē ē vbiq̄ sic et spūssanctꝰ cum vnū sint in eēntia.
f Afferēs fructus duodeci. q̄ etiā dicūt̄ fructꝰ spūs Gal. v. Nā indiuisa sūt opa trinitatꝭ ⁊ p cōseq̄ns filij ⁊ spūssancti. Sciēdū tn̄ q̄ isti fructꝰ aliter habent̄ in via p grām. ⁊ aliter ī patria p gl'iam. sic dictū est de q̄ttuor vtutibꝰ cardinalibꝰ. ca. pce. sic sūt alij actꝰ viatoris ⁊ cōprehēsoris. Primꝰ ḡ fructꝰ. vt Gal. v. dr̄. est caritas q̄ ī patria ē in deū visum totalr̄ p amorem trāsformari. scđs ē gaudiū q̄ est in deo viso delectari. tertiꝰ est pax q̄ est in ipo totalr̄ q̄etari. q̄rtus ē patiētia q̄ in via ē in aduersarijs nō frāgi. ī patria vo vbi nulla ē aduersitas est in deo firmiter stabiliri. q̄ntꝰ est benignitas. i. bona igneitas q̄ est ī btīs ad amorē pximi inflāmari q̄ntū ad effectū. vn̄ in eis ē vnꝰ ardor cordiū. vt dr̄ ī illa psa. Superne mr̄is gaudia ⁊c̄. sextꝰ est bonitas. i. diffusio proprij boni ad pxim fm effectū. nā bonū est sui diffusiuū. bonū aūt vniꝰ btī redūdat in alteꝝ. nā vnꝰ gaudet de alterīꝰ bono sic̄ de suo ꝓprio. septimꝰ est longanimitas q̄ est eq̄nimis expectatio boni futuri. aīe vo btoꝝ eq̄nimiter expectāt gl'iam corporis. octauꝰ est māsuetudo q̄ ē in via ire moderatō. s3 in patria nō h3 locū ira q̄ntū ad suū materiale qđ est ascēsio sanguis circa cor. s3 q̄ntū ad suum formale. qđ est appetitꝰ vindicte h3 ibi locū. q2 btī vindictā appetūt obstinatoꝝ pctōꝝ fm illđ ps. lvij. Letabit̄ iustꝰ cū viderit vindictā manꝰ suas lauabit in sanguie pctōris. ⁊ q̄n appetitꝰ iste moderatꝰ est in btīs fm regulam diuine iusticie. iđ fm h̄ est ibi māsuetudo. nonus ē fides q̄ si accipiat̄ vt est vtus theologica nō ē in patria cū sit de nō apparētibꝰ Hebr. xi. s3 ei in patria succedit visio clara. si aūt accipiat̄ fides p fidelitate sic est in btīs maxie. decimꝰ est modestia q̄ excellēter est ī patria. nam vires inferiores aīe sunt oīno superioribꝰ subiecte. vndecimꝰ est ꝯtinētia. est aūt ꝯtinēs q̄ ꝯcupiscētias inordīatas patit̄. sed ab eis non deducit̄ ꝯ passiones fortiter se tenēs. hmōi vo ꝯcupiscētie nō sūt in patria. ꝓpt̄ qđ nō ē ibi ꝯtinētia q̄ntū ad ꝯcupiscētias pati. tn̄ est ibi q̄ntū ad nō deduci. nā btī nō pn̄t ī aliqđ malū flecti. duodecimꝰ est castitas. quē ꝓut importat mūdiciā est in patria. nā in eā nō intrat aliq̄d coinq̄natū. vt dictum est supra.
g Per mēses singulos reddēs fructū suū. mēsis apud hebreos incipit a prima lunatice. ꝓpter qđ nouitatē designat. p singulos intelligit̄ ꝯtinuatio. ⁊ sic p mēses singulos intellit̄ eternitas huiꝰ fructꝰ. q2 sp manet ī sua nouitate ⁊ sua duratiōe. ⁊ hoc mō dr̄ Esa. vlt. Et erit mēsis ex mēse. ⁊ sabbatū ex sabbato ⁊c̄.
h Et folia ligni ad sanitatē gentiū. Per folia intelligunt̄ vba etiā fm cōem modum loquēdi. ḡ folia ligni sunt vba xp̄i in euangelio ꝯtenta. q̄ sūt ad sanitatē gentiū. nā p pdicationem euāgelij gētes p orbē disperse ꝯuerse sunt ad xp̄m.
i Et oē. Hic ꝯsir describit̄ ꝯuiuaꝝ exercitiū. Circa qđ sciendū q̄ ī ꝯuiuijs carnalibꝰ solent hoīes relaxare linguas suas ad blasphemias ⁊ ꝯuicia. ppter qđ diues epulo positus in inferno magis cruciabat̄ in lingua Luc. xvi.
i Et oē maledictū (Hoc aūt remouet̄ a ꝯuiuio celesti. cū dr̄. ledictū nō erit in ea ampliꝰ. Sed gr̄aꝝ actio ⁊ vox laudis
k Et sedes dei ⁊ agni in illa erunt. nam ibi maxime relucet eoꝝ maiestas.
l Et serui eius. s. angeli sancti et beati.
m Seruient illi. exequendo quicquid placitum est ei.
n Et videbunt faciem eiꝰ. clare ⁊ aperte.
o Et nomen eius in frontibꝰ eorum. id est manifeste patebit omnibus q̄ sint serui eius.
p Et nox vltra non erit ⁊c̄. hoc expositum est supra. hic tamen repetitur ad maiorem assertionem. ⁊ quia seruire deo est regnare ideo sequit̄.
q Et regnabūt in secula seculorū. id est eternaliter a parte post.
r Et dixit mihi. Hec est vltima pars principalis huiꝰ libri q̄ ponit̄ in fine per modum epilogi in quo primo ponitur huiꝰ libri commendatio. scđo prescriptorum breuis recitatio. ibi. Qui nocet tertio dictoꝝ ꝯfirmatio. ibi. Contestor eni. Circa primum dicit̄.
r Et dixit mihi angelus.
s Hec verba a te scripta.
t Fidelissima ⁊ vera sunt. Nam a prima veritate processerunt. ideo subditur.
v Et dominus deus spirituum ꝓphetarum. licet vnus spiritussanctus tangat mentes oīm ꝓphaꝝ tn̄ effectꝰ eius sūt multi ⁊ varij in mētibꝰ ipoꝝ.
x Ostēdere seruis p iohem.
y Que op. fieri cito. q2 sūt pordiata a deo. cuiꝰ ordinatio nō pōt frustrari. iđo subdit̄.
z Et ecce venio velo. ad ipam īplendū. ⁊ sic apparet huiꝰ libri veritas. scđo tāgit̄ eiꝰ vtilitas cum dicit̄. Btūs q̄ custodit. tertio eius autoritas. ex parte scriptoris. cū dr̄.
a Et ego iohā. ⁊c̄. q̄ adhuc viuēs in terris fuit maior hoīe. par angelis ꝓpter qđ angelꝰ renuit accipe reuerentiā quā sibi voluit exhibere. cum dicitur. Et postq̄ audissem ⁊c̄. et patet lr̄a. q̄rto tangit̄ huiꝰ libri aliq̄lis intelligibilitas. cū dr̄.
a Et dixit mihi ne signaueris ⁊c̄. i. non occultes oīno intellectū veboꝝ. ꝓpter qđ in pluribꝰ locis ponūtur aliqua satis plane ex quibꝰ aperitur via studiosis ad alia

Et ostendit .XXII.

Et ostēdit mihi [a] fluuiū aq̄ viue splēdidū tanq̄ crystallū [b] pcedētē de sede dei et agni. [c] In medio platee eiꝰ [d] ⁊ ex vtraq̄ pte fluminis [e] lignū vite [f] afferēs fructꝰ duodeci [g] p mēses singulos reddēs fructū suum: [h] ⁊ folia ligni ad sanitatē gētiū. [i] Et oē maledictū n̄ erit āpliꝰ: [k] sed sedes dei ⁊ agni ī illa erūt [l] ⁊ serui eiꝰ [m] seruiēt illi [n] ⁊ videbūt faciē eiꝰ: [o] ⁊ nomē eiꝰ in frōtibꝰ eoꝝ. [p] Et nox vltra n̄ erit ⁊ nō egebūt lumīe lucerne neq̄ lumīe solꝭ: qm̄ dn̄s deꝰ illūīabit illos: [q] ⁊ regnabunt ī secula seculoꝝ: [r] ⁊ dixit mihi. [s] Hec vba [t] fidelissima sūt ⁊ vera. [v] Et dn̄s deꝰ spirituū ꝓphaꝝ [x] misit angelū suū: [y] ostēdere seruis suis q̄ oportet fieri cito. [z] Et ecce venio velocit̄. Btūs q̄ custodit vba ꝓphie libri hꝰ. [a] Et ego iohes q̄ audiui ⁊ vidi h̄. Et postq̄ audissem ⁊ vidissem: cecidi vt adorarē an̄ pedes angeli q̄ mihi hec ostēdebat. Et dixit mihi Vide ne feceris. Conseruꝰ eni tuꝰ sum ⁊ fratꝝ tuoꝝ ꝓphaꝝ: ⁊ eoꝝ q̄ seruant vba ꝓphie libri huiꝰ. Deū adora. [a] Et dixit mihi. Ne signaueris vba ꝓphie libri huius.

intelligēda aliq̄liter. saltem in mſtis. sicut ſupius decla rauī in locꝭ ſuis. b Cps em̄ ꝑpe eſt ipleriōis ſcriptoꝝ c Qui nocet. Hic īterponiṫ breuis recitatio ꝑſcripto rū. nā ſupius actū eſt de diſtinctōe electoꝝ ⁊ reprobo ꝝ. ⁊ q̄ntū ad h̄ dr. Qui nocet. peccādo ꝯ primū d Noce

at adhuc. i. nocebit. ita ꝙ poniṫ hic optatiuꝰ p īdicatiuo. ⁊ loq̄tur de reprobis preſcitis q̄ mo. iūṫ in peccato mortali.
e Et q̄ in ſordibꝫ eſt peccādo in ſeipm̄.
f Sordeſcat adhuc id eſt ſordeſcet.
g Et q̄ iuſtꝰ recte viuēdo ad primum.
h Iuſtificeṫ adhuc i. iuſticiā faciet. ⁊ loquitur de iuſtꝭ pdeſtinatis q̄ decedūt in gratia finali.
a Et ſanctꝰ. viuendo mūde ad ſeipm̄. ſecūdo ī ſupioribꝫ freq̄nter dictū ē de retributione bonoꝝ ⁊ reprobo ꝝ ⁊ q̄ntū ad h̄ dr ī pſona chriſti.
b Ecce venio ⁊c̄. et ꝙ h̄ poſſit oſidit di.
c Ego ſum alpha ⁊ o. i. cā effectiua ⁊ finalis oīm. ſic̄ alpha eſt

[a]Cps em̄ ꝑpe ē. [c]Qui nocet [d]noceat adhuc: [e]⁊ q̄ ī ſordibꝫ eſt [f]ſordeſcat adhuc [g]Et qui iuſtꝰ [h]iuſtificeṫ adhuc [a]⁊ ſanctus ſctificeṫ adhuc. [b]Ecce veīo cito: ⁊ merces mea mecū eſt: reddere vnicuiq̄ ſm̄ opa ſua. [c]Ego ſū alpha ⁊ o primꝰ ⁊ nouiſſimꝰ: pricipiū ⁊ finis. [d]Btī q̄ lauāt ſtolas ſuas in ſanguīe agnī [e]vt ſit ptās eoꝝ in ligno vite: [f]⁊ p portas intrēt ciuitatē. [g]Foris canes [h]⁊ venefici [i]⁊ īpudici [k]⁊ homicide [l]⁊ idolꝭ ſeruiētes: [m]⁊ oīs q̄ amat ⁊ facit mēdaciū. [n]Ego ieſꝰ miſi angelū meū teſtificari vobꝭ h̄ [o]in eccl'ijs. [p]Ego ſum genꝰ ⁊ radix dauid: [q]ſtella ſplēdida ⁊ matutina. [r]Et ſpūs et ſpōſa dicūt [s]veni. [s]Et q̄ audit [t]dicat vēi. [v]Et q̄ ſitit [x]veniat: [y]⁊ qui vult accipiat aquā vite [z]grat̄. [a]Cōteſtoꝛ eī oīni audiēti vba ꝑphetie libri huiꝰ. [b]Siq̄s appoſuerit ad hec: apponet deꝰ ſup illū plagas ſcriptas in libro iſto: et ſiq̄s diminuerit de vbis libri ꝑphetie huiꝰ auferet deꝰ ptē eiꝰ de libro vite: ⁊ d̄ ciuitate ſctā: ⁊ de his q̄ ſcripta ſūt ī libro iſto. [c]Dicit q̄ teſtimoniū phibꝫ iſtorū. [d]Etiā. Venio cito amē. [e]Veni dn̄e ieſu. [f]Grā dn̄i nr̄i ieſu chriſti cū omībꝫ nobis: Amen.

Liber Apocalypſis finit.

s Et q̄ audit. a ſpū ſctō p inſpiratione et ab eccl'ia p p̄dicatōes.
t Dicat veni deſiderādo ſm̄ aduētū xp̄i. vn̄ Lu. xxi. dic̄ ſaluatoꝛ loq̄n s de eiꝰ aduētu ad iudiciū his āt fieri incipiētibꝫ reſpicite ⁊ leuate capita veſtra. i. exhilarate corda. put expōit Greg. qm̄ appropinq̄t redēptio veſtra.
v Et q̄ ſitit. deſiderādo gl'iam.
x Veni p gratiam.
y Et q̄ vult accipiat aquā vite. i. gl'iam. q̄ eſt vita anie.
z Gratꝭ. nā hic hr̄ p xp̄i meritū in baptiſmo. dū tn̄ non ponaṫ
a Cōteſ. obſtaculū Hec ē vltima ps in q̄ poniṫ pdictoꝝ ꝯfirmatio. q2 nihil ibi ꝯtineṫ ſupfluū aut diminutū. ideo ſubditur.

prima lr̄a greca ⁊ o vltima. d Btī q̄ la. ſto. ſuas aq̄s penitētie in pn̄ti. O. aūt in aliq̄bꝫ libris ſubdiṫ. In ſanguine agni. nō eſt de textu. nec hr̄ in antiq̄s biblijs.
e Vt ſit ptās eoꝝ in ligno vite. i. in futuro fruanṫ xp̄o cuiꝰ diuinitate reficiūṫ btī interiꝰ ⁊ eiꝰ hūanitate exteriꝰ.
f Et p poꝛ. intrēt ciuitatē. i. p obſeruatōes mādatoꝝū. intrāt ad vitā eternā. g Foris canes. i. guloſi ⁊ detractores ꝯ bonos latrātes. h Et venefici. i. inuidie veneno pleni. i Et īpudici. i. ſeipos inficiētes. k Et hoīcide. coꝛpales ⁊ ſpūales. l Et ydolꝭ ſeruiētes. qḋ ē pctm̄ directe ꝯ deū m Et oīs q̄ ⁊c̄. ille amat q̄ delectaṫ mēdacia p ferēdo. ſꝫ hypocrita fac̄ mēdaciū. nā hypocriſis eſt mēdaciū in facto.
n Ego ieſus miſi angelū meum teſtificari vobis hec ſcilicet punitionē maloꝝ ⁊ pmiationē bonoꝝ. o In eccle. q̄ ſūt p oꝛbē vniuerſum. tertio in ſupioꝛibꝫ. vt dictū eſt freq̄nter de xp̄i excellentia. ⁊ q̄ntū ad h̄ ſubdiṫ in
p Ego ſū radix ⁊ genꝰ dauid. i. de radice (eiꝰ pſona. yeſſe. ſic̄ dd̄ eſt de genere eiꝰ q̄ntū ad humanitatē. ſm̄ ꝙ vidꝫ Eſa. xi. Egredieṫ vga de radice yeſſe ⁊ flos de radice eiꝰ aſcēdet ⁊c̄. q̄ flos eſt xp̄s ſm̄ ſenſum lr̄alem ſic̄ diffu
q Stella ſplē. ⁊ matu. q̄ntū ad diui (ſiꝰ fuit ibi dictū. nitatē illuſtrās oēm hoīem veniētē ī hūc mūdū Ioh. i.
r Et ſpūs ⁊ ſpō. di. veni. nota hec eſt va lr̄a. ⁊ ſic hr̄t libri correcti. dic̄ aūt ſpūſſanctꝰ xp̄o. s Veni. ſ. ad iudiciū ad iuſtos pmiandū qḋ duplr̄ pōt intelligi vno modo. q2 fac̄ iuſtos h̄ dicere. q̄ pmiari deſiderāt a xp̄o iudice eo mō loq̄ndi q̄ dr̄ Rom. viij. Spūs poſtulat p nobis gemitibꝫ inenarrabilibꝫ. i. poſtulare fac̄ ſm̄ oēs expoſitores catholicos. Alio mō q2 ſic̄ filiꝰ miſſus fuit ī mūdū a pr̄e ⁊ ſpūſctō. ſic̄ ī pſona eiꝰ dr̄ Eſa. xlviij. Miſit me deus ⁊ ſpūs eiꝰ. ſic̄ ibidē plenꝰ fuit oſiſum. ſic ī aduētu ad iudiciū mitteṫ a pr̄e ⁊ ſpūſctō. Et ſpōſa. i. eccl'ia militās q̄ deſiderat ꝯiūgi eccl'ie triūphāti qḋ fiet ī iudicio finali.

b Siquis appoſuerit ad hec. ſ. diſcrepantia a veritate euāgelij. ſic ebion ⁊ cherintꝰ hetici q̄ tpe illo addebant aliq̄ diſcrepātia a vitate euāgelij. ⁊ aliq̄ diminebant de eiꝰ vitate. dicētes xp̄m aſſ mariā nō fuiſſe p h̄ tn̄ non excludiṫ q̄n poſſint aliq̄ dici licite. q̄ faciūt ad declaratōes
c Dic̄ q̄ te (facre ſcripture. ⁊ ſic fecerūt doctores ſctī. ſtimoniū phibet iſtoꝝ. ſ. xp̄s. d Etiā. venio cito ad iudiciū cuilibet ī morte. nā q̄lis vnuſq̄ſq̄ inueniṫ in moꝛte talꝭ pſitabiṫ ī iudicio. generalr̄ aūt veniet oībꝫ ad iudiciū ī generali reſurrectōe. e Veni dn̄e ieſu. h̄ dicit iohēs ꝯformādo ſe ſpūſctō ⁊ eccl'ie. iō ſubdiṫ eiꝰ orō p oībꝫ fidelibꝫ. cū dicitur. f Grā dn̄i nr̄i ieſu chriſti cū omnibꝫ vobis. Amen.

¶ Exactū eſt Argētine inſigne h̄. ac inuſitatū opꝰ biblie vnacū poſtillis venerādi viri oꝛdinis minoꝝ frīs Nicolai de lyra. cūq̄ additōibꝫ p venerabilē ep̄m Paulū burgēſem editꝭ ac replicis mgr̄i Matthie doꝛinck eiuſdem oꝛdinis minoꝝ fratris et theologi optimi. charactare vo impreſſum habes iucundiſſimo. expletum deniq̄ Anno incarnate deitatis. M. cccclxxxxij. die vero Nonarū. iij. Nouēbꝛiū. De q̄ honoꝛ inuictiſſime trinitati necnō intemerate vgini Marie ieſu xp̄i genitrice Amē. Itē ꝓlogoꝝ biblie expoſitiōes in h̄ totali ope ab impſſoꝛibꝫ inſerte recepte ſūt ex tractatu britonis. de expoſitiōibꝫ ꝓlogoꝝ biblie. demptis expoſitōibꝫ ꝓlogoꝝ ī q̄ttuoꝛ euāgeliſtas que ſunt ipſius Nicolai de lyra. q̄ in ſcd̄a p̄fatione ante initium poſtille veteris teſtamēti. poſita excuſat ſe de huiuſmodi expoſitione ꝓlogoꝛum.